

สมาธิบำบัดกับการรักษาโรคมะเร็ง

สมาธิบำบัดกับการรักษาโรคมะเร็ง

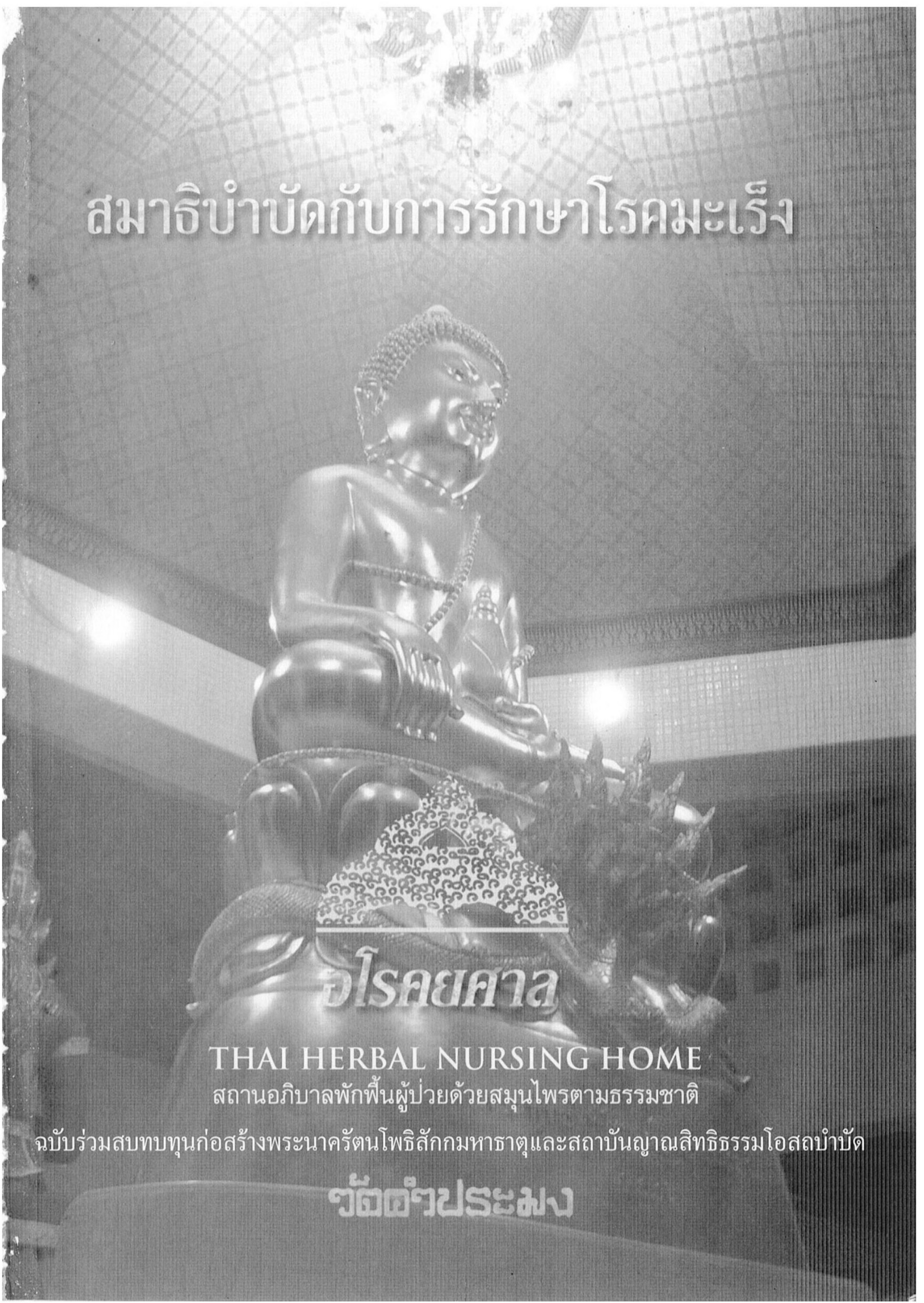
อโรคยศาล

THAI HERBAL NURSING HOME

สถานอภิบาลพักฟื้นผู้ป่วยด้วยสมุนไพรตามธรรมชาติ

ฉบับร่วมสบทบทุนก่อสร้างพระนาครัตนโพธิสักกมหาธาตุและสถาบันญาณสิทธิธรรมโอสถบำบัด

วัดคำประมง

สมาธิบำบัดกับการรักษาโรคมะเร็ง

อโรคยศาล

THAI HERBAL NURSING HOME

สถานอภิบาลพักฟื้นผู้ป่วยด้วยสมุนไพรตามธรรมชาติ

ฉบับร่วมสบทบทุนก่อสร้างพระนาครัตนโพธิสักกมหาธาตุและสถาบันญาณสิทธิธรรมโอสถบำบัด

วัดคำประมง

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 3

หนังสือสมาธิบำบัดกับการรักษาโรคมะเร็ง ที่จัดทำขึ้น โดยทีมงานของอโรคยศาล วัดคำประมง จ.สกลนคร ได้รับความนิยมและสนใจของท่านผู้อ่านมากมายหลายท่าน โดยเฉพาะท่านที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งและญาติของผู้ป่วยด้วยท่านผู้มีจิตศรัทธา จึงได้ขอจัดพิมพ์หนังสือถวายอีกจำนวน 5,000 เล่ม เพื่อจะได้แจกจ่ายให้กับผู้ป่วยโรคมะเร็งใช้เป็นคู่มือและแนวทางในการปฏิบัติรักษาตัวต่อไป ปัจจุบันมีผู้ป่วยมารับการบำบัดรักษาที่ อโรคยศาล วัดคำประมง (ตั้งแต่ พ.ศ.2548 – พฤษภาคม พ.ศ.2550) ประมาณ 480 คนจากทั่วทุกภาคส่วนของประเทศ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลใดๆ ซึ่งทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยเป็นอย่างมาก ผู้ป่วยและญาติก็มีความสุขกายสบายใจในการที่ได้เข้ามารับการบำบัดรักษาตัวที่อโรคยศาล ทำให้เป็นที่ทราบกันแบบปากต่อปาก ผู้ป่วยที่ติดต่อมาเพื่อบำบัดรักษาตัวจึงเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ทางทีมงานอโรคยศาลจึงได้ริเริ่มจัดทำโครงการเพื่อเป็นสถาบันวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกโดยเฉพาะโรคมะเร็งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ของโรคในปัจจุบันและยั่งยืนไปสู่อนาคต โดยการอภิบาลรักษาแบบองค์รวมซึ่งมีการแพทย์และการพยาบาลในหลายสาขา มาร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้ป่วย ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่เข้ามาบำบัดรักษามักจะเป็นระยะสุดท้าย ทำให้การรักษายากมากจนบางครั้งไม่ทันได้ทำอะไรผู้ป่วยก็เสียชีวิตแล้ว หากผู้ป่วยที่รู้ว่าเป็นมะเร็งแล้วเข้ามาทำการบำบัดรักษาแต่เนิ่นๆ ผู้ป่วยก็อาจจะมีชีวิตยืนยาวต่อไปได้อีกนาน ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับเหตุและปัจจัยอีกหลายอย่างเป็นองค์ประกอบร่วมด้วย สำหรับโครงการใหม่ของวัดคำประมงที่กำลังออกแบบเพื่อการก่อสร้างแบ่งเป็น 2 ภาคส่วน ส่วนที่เป็น จิตวิภาค นั้น ได้แก่การก่อสร้างพระนาครัตนโพธิ สักกมหาธาตุ ส่วนที่เป็น กายวิภาค ได้แก่การก่อสร้างสถาบันญาณสิทธิธรรมโอสถบำบัด ซึ่งเป็นสถานที่ที่ทำการบำบัดเยียวยาผู้ป่วยมะเร็งที่รวบรวมการรักษาแบบแพทย์ทางเลือกหลากหลายวิธีทั้ง 2 ภาคส่วนนี้จะหลอมรวมเป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการศึกษาวิจัยพัฒนา

และการเรียนรู้ เพื่อนำมาปรับใช้ในการบำบัด รักษาผู้ป่วยมะเร็งในระยะต่าง ๆ กันอย่างสมดุล อีกทั้งเป็นสิริมงคลต่อทั้งผู้ป่วยและญาติ ตลอดจนแพทย์ พยาบาล บุคลากรที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือดูแลผู้ป่วย ด้วยวิถีแห่งธรรมะ และ ธรรมชาติ ให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิผลอย่างสูงสุดทั้งในทางรูปธรรมและนามธรรมต่อไป จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านผู้มีจิตศรัทธาทั้งหลายมาร่วมด้วยช่วยกันคนละไม้คนละมือ ในฐานะที่เราแต่ละคนเกิดมาร่วมโลกเดียวกันซึ่งจะได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ ในวันอาทิตย์ที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เวลา 12.15 - 12.26 น. ณ มณฑลพิธี วัดคำประมง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร

พระภิกษุปพนพัชร์ จิรธัมโม
เจ้าอาวาสวัดคำประมง
31 พฤษภาคม 2550

ติดต่อได้ที่ : วัดคำประมง เลขที่ 20 หมู่ที่ 4 บ.คำประมง ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร 47130

Website : www.khampramong.com **E-mail :** ppp@khampramong.com

โทรศัพท์ - แฟ็กซ์ : 0-4277-9276 **Mobile :** 08-1111-7107, 08-1601-6960

ธนาคารกรุงไทย สาขาสกลนคร **ชื่อบัญชี** วัดคำประมง **เลขที่บัญชี** 412-0-01996-9

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 4

ในวาระโอกาสที่อโรคยศาลได้ดำเนินกิจกรรมในส่วนของการดูแลรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งระยะต่างๆกันมาเป็นเวลากว่าสามปีโดยที่ผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น(ไม่ว่าจะเป็นค่ายา ค่ารักษา ค่าที่พัก ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าฯลฯ) มีจำนวนผู้ป่วยประมาณ ๘๐๐ คน(ถึงเดือน เมษายน ๒๕๕๑) ทำให้ได้ทราบถึงความสำคัญของการเป็นจิตอาสาอย่างมาก แม้จะมีกระบวนทัศน์ในการดูแลพยาบาลรักษาผู้ป่วยให้ดีอย่างไร สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ (HUMANIIZED CARE) และผู้ที่จะเข้าถึงได้ดีที่สุดก็คือ **"จิตอาสา"** นั่นเอง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล การสาธารณสุข หรือบุคคลที่มาจากหลายๆสาขาวิชาชีพหรือแม้แต่ตัวผู้ป่วยเอง ยังสามารถเป็นจิตอาสาช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยด้วยกันได้ ขอเพียงอย่างเดียวเท่านั้นคือ**หัวใจที่พร้อมจะมอบความรักและความเมตตาให้กับผู้อื่นอย่างไม่หวังผลหรือสิ่งตอบแทนใดๆ** หนังสือสมาธิบำบัดกับการรักษาโรคมะเร็ง ที่ท่านกำลังถืออยู่นี้จึงขอแนะนำเรื่องการเป็นจิตอาสาเพียงปีละ ๑ วัน(หรือมากกว่า) พร้อมตัวอย่างแบบฟอร์มการยื่นความจำนงเป็นจิตอาสา อโรคยศาล วัดคำประมง จ.สกลนคร

พระปพนพัชร์ จิรธัมโม
เจ้าอาวาสวัดคำประมง จ.สกลนคร

อโรคยศาล

ที่ อศ.พิเศษ

วัดคำประมง เลขที่ ๒๐ หมู่ ๔
ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม
จังหวัดสกลนคร ๔๗๑๓๐

วันที่ ......เดือน..........พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์จิตอาสา

เจริญพร ....

สิ่งที่แนบมาด้วย ๑. โครงการมาเป็นจิตอาสากันเถอะเพียง ปีละ ๑ วัน (หรือมากกว่า)
๒. แผนที่เดินทางมาวัดคำประมง

เนื่องด้วย อโรคยศาล วัดคำประมง จังหวัดสกลนคร ได้ดำเนินโครงการ "มาเป็นจิตอาสากันเถอะ เพียงปีละ ๑ วัน"(หรือมากกว่า)เพื่อผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้ายที่มาพักรักษาตัว ณ อโรคยศาล วัดคำประมง โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น (ปัจจุบันมีผู้ป่วยมาบำบัดรักษาเพิ่มขึ้นเริ่ม ปีพ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงเดือนเมษายนปี ๒๕๕๑ จำนวน ๘๐๐ คน) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย ทั้งแพทย์ พยาบาล และผู้ที่สนใจโดยทั่วไปได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่มารับการรักษา ณ อโรคยศาล ซึ่งในปัจจุบันยังขาดแคลนบุคคลากรที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามสมัครใจทั้งการทำงานและเวลาทำงาน การที่ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เช่นแพทย์ พยาบาล มาช่วยดูแลผู้ป่วยจะเป็นการสร้างกุศลที่ยิ่งใหญ่ให้กับผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้ายเหล่านั้น จึงเจริญพรมาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะให้ความอนุเคราะห์จัดทีมแพทย์ พยาบาล หรือบุคลากรสาขาต่างๆ ที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ (Humanized Care) มาช่วยในการดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป

ด้วยความเมตตาและปรารถนาดีต่อท่านเสมอ

พระปพนพัชร์ ภิบาลพักตร์นิธิ (จิรธัมโม)
เจ้าอาวาสวัดคำประมง

มือถือ ๐๘๑-๖๐๑-๖๙๖๐, ๐๘๑-๑๑๑-๗๑๐๗ **โทรศัพท์-โทรสาร** ๐๔๒-๗๗๙-๒๗๖
Website: www.khampramong.org **E-mail:** ppp@khampramong.com

โครงการ *"มาเป็นจิตอาสากันเถอะ เพียงปีละ ๑ วัน"* (หรือมากกว่า)

- **หลักการและเหตุผล :**

ปัญหาที่ซับซ้อนของสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สิ่งแวดล้อม ความเสื่อมทางวัฒนธรรม เป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบกับจิตใจของคน ทำให้คนมีปัญหาเรื่องเป้าหมายชีวิตเน้นด้านวัตถุมากเกินไป มีการใช้เวลาส่วนมากไปในทางที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกายและจิตใจ เหลือเวลาน้อยมากในการประกอบคุณงามความดีซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของทุกศาสนา ความซับซ้อนของปัญหาทำให้เกิดการแตกแยกเป็นปัจเจกบุคคล ต่างคนต่างอยู่ ขาดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อทำความดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน แต่ความมีน้ำใจของคนในสังคมไทยไม่เคยเหือดแห้ง จางหายไป และคนไทยก็มีความรู้ความสามารถมาแพ้ชาวต่างประเทศในทุกๆด้าน อีกทั้งทรัพยากรในประเทศก็มีมากมายเป็นที่ได้เปรียบกว่าชาติอื่น เช่นเรามีพระมหากษัตริย์ที่เป็นผู้นำด้านจิตอาสาที่ยิ่งใหญ่ที่สุด มีผู้นำในการทำสาธารณประโยชน์มากมายทุกพื้นที่ เงินงบประมาณแผ่นดินจากการจัดเก็บภาษีก็มีมาก เพียงแต่ยังขาดการประสานเรียงร้อยการทำงานให้มีพลังมากพอที่จะเกิดผลกระทบเป็นวงกว้างในสังคมไทย

คนส่วนใหญ่อยากทำความดี แต่คนๆ หนึ่งจะลงมือทำความดีเป็นเรื่องที่ยาก ถ้ามีปัญหาอุปสรรคมากก็เกิดความท้อใจเลิกทำความดีได้ง่ายและความดีเป็นเรื่องที่สัมผัสได้เฉพาะตนทำแทนกันไม่ได้ ดังนั้นถ้ามีการเปิดเวทีในการทำความดีที่ทำได้ง่ายก่อนและอาศัยความต่อเนื่องของการทำความดีจากหลายๆคนเชื่อมเรียงร้อยกันก็จะเป็นกระแสของความดีที่ยิ่งใหญ่ขึ้น ก็จะดึงดูดให้คนอื่นมาร่วมกันทำความดีได้มากขึ้นไปอีก

- **วัตถุประสงค์ :**

๑. ต้องการเปิดเวทีให้คนเป็นจิตอาสา ทำความดีเพื่อผู้อื่นที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน
๒. ปรับปรุงสังคมให้น่าอยู่ มีน้ำใจต่อกัน เห็นใจกัน ลดความอิจฉาริษยากัน
๓. ยกระดับจิตใจของคนในสังคมให้สูงขึ้นด้วยการบริการผู้อื่นโดยไม่มีสิ่งตอบแทน
๔. ใช้หลักธรรมในการสื่อความหมาย

- **รูปแบบการปฏิบัติ:**

๑. เปิดอโรคยศาลวัดคำประมง สถานที่บำบัดผู้ป่วยโรคมะเร็ง ด้วยสมาธิ ธรรมชาติบำบัดและแพทย์ทุกแผน ให้ประชาชนทุกคนทุกสายอาชีพทั่วโลก มาเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือผู้ป่วยมะเร็งทุกๆด้าน ตามแต่ที่ตนถนัดและช่วยเหลือได้ เพียงคนละ ๑ วัน ต่อปี หรืออาจจะมามากกว่านั้นก็ได้ เช่น ท่านที่จะมาเที่ยวสกลนคร นครพนมมีโปรแกรมเที่ยว ๗ วันก็มาแวะที่อโรคยศาล ๑ วันเพื่อเป็นจิตอาสา แพทย์ พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ตามโรงพยาบาลต่างๆ โดยถือว่ามาออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ๑ วัน,ในการทำบุญวันเกิดให้ตัวเอง,หรือในวันสำคัญต่างๆ ตามแต่กรณี

๒. ผู้ต้องการเป็นอาสาสมัครแจ้งความจำนงล่วงหน้ามาที่อโรคยศาล ผ่านทาง

๒.๑ website ; www.khampramong.org หัวข้อ "ติดต่อวัดคำประมง" ตรงมุมซ้ายล่าง
๒.๒ e-mail มาที่ ppp@khampramong.org
๒.๓ โทรศัพท์หรือโทรสาร มาที่วัดคำประมง

เบอร์โทรศัพท์-โทรสาร ๐๔๒- ๗๗๙-๒๗๖

มือถือ ๐๘๑-๖๐๑-๖๘๖๐,๐๘๑-๑๑๑-๗๑๐๗

๒.๔ ส่งจดหมายหรือไปรษณียบัตรมาที่ หลวงตาปพนพัชร์ ฯ อโรคยศา วัดคำประมง เลขที่ ๒๐ ม.๔ ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร ๔๗๑๓๐ หรือเดินทางมาที่อโรคยศาลโดยตรง(ไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าก็ได้)

๓. หน้าที่ซึ่งต้องการความช่วยเหลือพอเป็นสังเขป

๓.๑ แพทย์แผนไทย-ตะวันตก-จีนที่ศรัทธาในการแพทย์แบบองค์รวมหรือการแพทย์ทางเลือก

๓.๒ ผู้ช่วยพยาบาล ช่วยการพยาบาลทั่วไป ทำแผล เปลี่ยนสายสวน ฉีดยาแนะนำผู้ป่วยทางด้านจิตเวช ทำกลุ่มบำบัด

๓.๔ แพทย์หรือเทคนิคการแพทย์ ช่วยดูกล้องจุลทรรศน์ Dark field

๓.๕ แพทย์แผนไทย แพทย์ทางเลือก ช่วยปรับปรุงการดูแลสมดุลร่างกาย

๓.๖ อาหารบำบัด ต้องการผู้มีประสบการณ์อาหารบำบัดตามแนว Gerson หรือ Macrobiotics

๓.๗ งานวิจัยผลการรักษา อายุขัยผู้ป่วย ทำสถิติติดตามผลการรักษาทางโทรศัพท์และลงพื้นที่ถ้าจำเป็น

๓.๘ การผลิตสมุนไพร ผู้มีความรู้เรื่องการเกษตรไร้สารพิษ ไม่จำกัดเวลาแต่ต่อเนื่องจนพัฒนาเป็นพื้นที่ปลูกสมุนไพร ผลิตออกมาใช้ได้

๓.๙ เภสัชกร ช่วยจ่ายยา จ่ายสมุนไพร มาช่วยจ่ายยา แนะนำยา จัดหมวดหมู่ยา

๓.๑๐ การอบสมุนไพร

๓.๑๑ การล้างพิษ ช่วยแนะนำ และช่วยทำ detoxification

๓.๑๒ ผู้ป่วยมะเร็งเก่า ผู้มีประสบการณ์ในการช่วยดูแลผู้ป่วย

๓.๑๓ การให้ความรู้การปฏิบัติตัวผู้ป่วย

๓.๑๔ การฝังเข็ม แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญในการฝังเข็ม

๓.๑๕ งานเอกสาร จัดบอร์ด ทำแผ่นพับ ประชาสัมพันธ์

๓.๑๖ ด้านพิธีกรรมต้มสมุนไพร สวดมนต์ สมาธิบำบัด ตามฤกษ์ที่เหมาะสม

๓.๑๗ การออกกำลังกาย ลมปราณบำบัด (ชี่ไดนามิกส์ ชี่กง) การเดินจงกรม

๓.๑๘ การหัวเราะบำบัด ดนตรีบำบัด ศิลปะบำบัด

- **สำหรับบุคคลทั่วไป :**

๑. การเยี่ยมให้กำลังใจผู้ป่วย

๒. การทำความสะอาดอาคารสถานที่

๓. การจัดหนังสือ ห้องสมุด

๔. การลงทะเบียนผู้เป็นอาสาสมัคร

๕. การปลูกผักไร้สารพิษ ทำแปลงผัก รดน้ำต้นไม้

๖. รับโทรศัพท์, การช่วยงานวิจัยในการโทรศัพท์ติดตามผู้ป่วย

๗. ช่วยโรงครัวทำอาหาร

๘. ช่วยกิจกรรม เช่น บริจาคโลหิต ตามเทศกาล

๙. งานเอกสาร ธุรการ และงานอื่นๆ

- **การปฏิบัติตัว :**

๑. ปฏิบัติงานด้วยความสบายใจ ไม่เคร่งเครียด ไม่ทะเลาะกับใคร ช่วยเหลือและให้อภัยกันถ้ามีเรื่องกระทบ สำรวมกาย วาจา ใจ ปฏิบัติแบบสุภาพชน ใช้หลักสัปปุริสธรรม ๗ คือรู้จักเหตุ ผล ตน ประมาณ กาล บุคคล ชุมชน

๒. รบกวนผู้อื่นน้อยที่สุด การกินอยู่อย่างง่าย ช่วยเหลือตัวเองมากที่สุด

๓. ไม่มีการให้ค่าตอบแทนใดๆทั้งสิ้น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางต้องออกเอง

๔. มีปัญหาปรึกษาหลวงตา หรือ ปรึกษาในหมู่คณะ

๕. สิ่งใดทำแล้วไม่มีโทษ มีประโยชน์ต่อคนไข้ และไม่รบกวนต่อโครงสร้างอโรคยศาลโดยรวมสามารถทำได้เลย

- **การเดินทางมาอโรคยศาล :**

๑. ทางรถยนต์ มาตามทางหลวงสาย ๒๒ ถึง กม.ที่ ๒๓ บ้านสามแยกสูงเนิน (สกล–อากาศ) เลี้ยวไปทางอำเภออากาศอำนวยเส้นทางหมายเลข ๒๓๕๕ ประมาณ ๑๒ กม. ถึงบ้านบัว(น้อย) แล้วเลี้ยวขวาเดินทางไปอีก ๕ กม.มีป้ายบอกทุกระยะ

๒. นั่งรถทัวร์จากหมอชิตมาลงสกลนคร มีรถออกตอนกลางคืน ๑๙.๐๐, ๒๐.๐๐, ๒๐.๓๐ และ ๒๑.๐๐ น. ถึงสกลนครตั้งแต่ ๐๕.๐๐ ถึง ๐๖.๐๐ น. เช่ารถโดยสารมาที่วัดคำประมง ระยะทางประมาณ ๔๐ กม.

๓. ขึ้นเครื่องบิน PB Air มาลงสนามบินสกลนคร เช่ารถโดยสารมาที่วัดคำประมง ระยะทางประมาณ ๓๗ กม. ขึ้นเครื่องบินมาลงสนามบินนครพนม เช่ารถโดยสารมาที่วัดคำประมง ระยะทางประมาณ ๑๒๐ กม ขึ้นเครื่องบินมาลงสนามบินอุดรธานี เช่ารถโดยสารมาที่วัดคำประมง ระยะทางประมาณ ๑๖๐กม

- **งบประมาณ:**

–

- **หมายเหตุ :**

การเป็นจิตอาสา ไม่ติดที่รูปแบบอาศัยเห็นเป้าหมายร่วมกัน นำความรู้ความสามารถมาลงมือปฏิบัติเลย ประเมินผลที่ความสุขของผู้เป็นจิตอาสา ความสุขของผู้ป่วย

หลวงตาปพนพัชร์ จิรธัมโม

นพ.ศิริโรจน์ กิตติสารพงษ์

แบบฟอร์มสำหรับยื่นความจำนงร่วมเป็นจิตอาสา จิตอาสาหมายเลข ๕๑/ ....

อโรคยศาล

สถานอภิบาลพักฟื้นผู้ป่วยด้วยสมุนไพรตามธรรมชาติ

(Thai Herbal Nursing Home)

Mobile: 081-6016960, 081-1117101

Website: www.khampramong.com

วัดคำประมง ๒๐ หมู่ ๔ ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ๔๗๑๓๐ โทรศัพท์๐๔๒-๗๗๕๒๗๖

E-mail: ppp@khampramong.com

โทรสาร๐๔๒-๗๗๕๒๗๖

ppparokhaya@gmail.com

ระยะเวลาเข้าร่วมจิตอาสาจำนวน **วัน**

ระหว่างวันที่ **เดือน** **พ.ศ. ๒๕๕๑** **ถึงวันที่** **เดือน** **พ.ศ. ๒๕๕๑**

คำนำหน้า **ชื่อ** **นามสกุล** **เพศ**

อาชีพ **ตำแหน่ง** **อายุ** **ปี**

ที่อยู่บ้าน

จังหวัด **รหัสไปรษณีย์**

เบอร์โทรศัพท์มือถือ **เบอร์โทรศัพท์**

ที่ทำงาน

จังหวัด **รหัสไปรษณีย์**

E-mail address

ความถนัดเฉพาะทาง

๑

๒

๓

คติธรรมหรือปรัชญาชีวิต

ลงนาม

วันที่ / เดือน/ ปี

***** เมื่อกรอกข้อมูลแล้วขอให้จิตอาสาส่งแบบฟอร์มนี้กลับมาทาง E-mail หรือ ส่งโทรสารมายังอโรคยศาล เพื่อเตรียมความพร้อมต่อไป *****

ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์มสำหรับยื่นความจำนงร่วมเป็นจิตอาสา

แบบฟอร์มสำหรับยื่นความจำนงร่วมเป็นจิตอาสา — **จิตอาสาหมายเลข ๕๑/ ๐๐๐๑**

อโรคยศาล

สถานอภิบาลพักฟื้นผู้ป่วยด้วยสมุนไพรตามธรรมชาติ

(Thai Herbal Nursing Home)

Mobile: 081-6016960, 081-1117101

Website: www.khampramong.com

วัดคำประมง ๒๐ หมู่ ๔ ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ๔๗๑๓๐ โทรศัพท์๐๔๒-๗๗๕๒๗๖

โทรสาร๐๔๒-๗๗๕๒๗๖

E-mail: ppp@khampramong.com

arokhaya@khampramong.com

ระยะเวลาเข้าร่วมจิตอาสาจำนวน มาเรื่อยๆ **วัน**

ระหว่างวันที่ **เดือน** พ.ศ. ๒๕๕๑ **ถึงวันที่** **เดือน** พ.ศ. ๒๕๕๑

คำนำหน้า น.พ. **ชื่อ** ศิริโรจน์ **นามสกุล** กิตติสารพงษ์ **เพศ** ชาย

อาชีพ แพทย์ รพ.เอกชน **ตำแหน่ง** รองผอ.ฝ่ายการแพทย์ **อายุ** 41 **ปี**

ที่อยู่บ้าน 704/19 ม.สกลวิลเลจ ถ.มัธยมจันทร์ อ.เมือง

จังหวัด สกลนคร **รหัสไปรษณีย์** 47000

เบอร์โทรศัพท์มือถือ 081-5927974 **เบอร์โทรศัพท์** 042-972569

ที่ทำงาน รพ.รักษ์สกล ถ.รอบเมือง อ.เมือง

จังหวัด สกลนคร **รหัสไปรษณีย์** 47000

E-mail address

ความถนัดเฉพาะทาง

๑ ตรวจรักษาโรค

๒ เล่นกีต้าร์

๓ ทำให้คนหายเครียด

คติธรรมหรือปรัชญาชีวิต

อะไรจะเกิดขึ้นช่างมัน ทำใจให้สุขตลอดเวลาเถอะ

ลงนาม ศิริโรจน์ กิตติสารพงษ์

วันที่ / เดือน/ ปี 22-เม.ย.-51

***** เมื่อกรอกข้อมูลแล้วขอให้จิตอาสาส่งแบบฟอร์มนี้กลับมาทาง E-mail หรือ ส่งโทรสารมายังอโรคยศาล เพื่อเตรียมความพร้อมต่อไป *****

พระพุทธไภษัชยคุรุไวฑูรยประภาตถาคตสูตร

นะโม ภะคะวะเต ไภษัชยะคุรุ ไวฑูรยะประภา ราชายะ ตะถาคะตายะ อะระหะเต สัมยัก สัมพุทธายะ ตัดยะถา โอม ไภษัชเย ไภษัชเย ไภษัชยะ สมุทคะเต สะวาหา

พระไภษัชยคุรุไวฑูรยประภาตถาคต เป็นพระพุทธเจ้าปกครองอยู่ที่ "สุทธิไวฑูรย์โลกธาตุ" อยู่ทางทิศตะวันออกของโลกเรานี้ ชาวจีนเรียกว่า เอียะซือ สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ของเขมร (ตอนนั้นยังไม่มีประเทศไทย) จะสร้างพระพุทธเจ้าองค์นี้ไว้ประจำอโรคยาศาล สถานที่รักษาโรคเพื่อให้คนไข้ได้บูชาพระองค์ให้โรคร้ายหาย ผู้เอ่ยนามพระองค์โรคร้ายจะหาย ชาวจีน เขมร ธิเบต เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย นับถือกันมาก พระสมณโคดม (พระพุทธเจ้าของเรา ท่านเทศน์ให้มัญชุศรีโพธิสัตว์ฟังว่า) พระไภษัชยฯ ท่านตั้งมหามโนปณิธานไว้ 12 ข้อ (ขณะเป็นพระโพธิสัตว์ว่า) หากท่านได้เป็นพระพุทธเจ้า ถ้ามนุษย์คนใดได้รับทุกข์ทรมานแสนสาหัส ทรงกล่าวไว้ว่า โดยออกชื่อนามพระองค์ บูชาด้วยใจ ศรัทธาจริง ขอให้สิ่งอธิษฐานสมปรารถนา ตัวอย่างเช่น

1. ผู้เป็นโรคร้ายกล่าวนามท่านจะหาย
2. ลูกในครรภ์เกิดมามีร่างกายครบสามสิบสองประการ
3. มีโชคลาภทรัพย์สินเงินทอง เครื่องนุ่งห่ม มิได้ขาด
4. ให้มนุษย์สรรพสัตว์ที่หลงผิดติดในอบายมุข และมิจฉาทิฏฐิ หลุดพ้นไปสู่สัมมาทิฏฐิ
5. หลุดพ้นจากการจองจำบ่วงของมาร และหลุดออกจากพันธนาการต่างๆ ได้อย่างอัศจรรย์
6. ให้มีแต่ความสงบและความสุข

พระพุทธเจ้าของเราทรงสรรเสริญถึงพระพุทธเจ้าพระองค์นี้มาก จะเล่าสรรเสริญความดีพระองค์ความสุขสบายพุทธเกษตรแห่งนี้ 1 กัปล์ ก็เล่าไม่หมด

สารบัญ

หมวดทั่วไป

อโรคยศาล

มะเร็ง (Cancer)

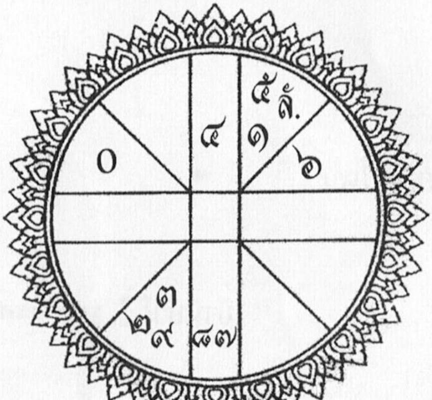
ศิลาฤกษ์

พระนาครัตนโพธิสักกมหาธาตุ

และ

สถาบันญาณสิทธิธรรมโอสถบำบัด

วัดคำประมง ตำบลสว่าง อำเภอพรรณนานิคม จังหวัดสกลนคร ๔๗๑๓๐

๑๔
ณ ๑ฯ๑ ปีกุน วันอาทิตย์ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑

ตรงกับวันที่ ๒๓ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เวลา ๑๒.๑๒ นาฬิกา เป็นปฐมแห่งฤกษ์

เวลา ๑๒.๒๖ นาฬิกา เป็นอวสานแห่งฤกษ์

เกาะนวมะ นวางค์ ตติยะตรียางค์ ๓

ลัคนาสถิตย์ ราศีมีน เป็น สมโณ แห่งฤกษ์

คำนวณด้วยระบบ ๑๐ ลัคนา โดยอาจารย์เกรียงศักดิ์ เทศถมทรัพย์

แผนที่ไปวัดคำประมง

อโรคยศาล

THAI HERBAL NURSING HOME

สถานอภิบาลพักฟื้นผู้ป่วยด้วยสมุนไพรตามธรรมชาติ

อโรคยศาล หมายถึง สถานอภิบาลพักฟื้นผู้ป่วยด้วยสมุนไพรตามธรรมชาติไปจนกว่าอาการของผู้ป่วยจะทุเลาเบาบางลงไป หรือหมดไปสิ้นไปด้วยวิถีแห่งธรรมะและธรรมชาติบำบัดและหรือการแพทย์แบบองค์รวม

อโรคยศาล วัดคำประมง ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร หมายถึง สถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็งแบบองค์รวม คือผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนไทย (สมุนไพร), การแพทย์แบบตะวันตก, การแพทย์แผนจีน(การฝังเข็ม), สมาธิบำบัด ดนตรีบำบัด, ธรรมบำบัด และอาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

- **วัตถุประสงค์ของอโรคยศาล**

เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์(ทุกชาติทุกศาสนา)ที่มีความทุกข์อันเกิดจากโรคภัยไข้เจ็บที่รุนแรงโดยเฉพาะโรคมะเร็งโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดูแลรักษาได้มาจาก ผู้มีจิตศรัทธาทั้งหลายร่วมกันบริจาค เริ่มเปิดให้บริการเมื่อ ต้นปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน (พฤษภาคม 2550) มีผู้ป่วยเข้ารับการบำบัดรักษาประมาณ 480 คนแล้ว ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 30 ล้านบาท (ข้อมูลเดือนพฤษภาคม 2550) ซึ่ง ผู้ป่วยที่เข้ามารับการรักษามาจากทั่วทุกภาคของประเทศไทย รวมทั้งผู้ป่วยชาวต่างชาติ

- **เป้าหมายของการรักษา**

ไม่ได้อยู่ที่จะรักษาโรคให้หายหรือทุเลาเบาบางลงไปแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่อยู่ที่สามารถตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของผู้ป่วย ที่ต้องการ

ความเข้าใจชีวิตและมีความสุขในช่วงที่เจ็บป่วย ถ้าหากว่าจะต้องเสียชีวิตก็เสียชีวิตไปอย่างสุขสงบ (ตายแบบยิ้มได้) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติตามแนวทางศาสนาและวิทยาศาสตร์การแพทย์ ญาติและผู้ป่วยก็จะได้รับประโยชน์จากการช่วยดูแลผู้ป่วย ซึ่งจะมีผลในการปรับทัศนคติในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และสามารถเข้าใจและดูแลตนเองไม่ให้ป่วยเป็นมะเร็งได้ต่อไป

ปัจจุบัน อโรคยศาล วัดคำประมงเป็นเสมือนโรงเรียนที่ให้ความรู้แก่เหล่าบุคคลทั่วไป เป็นแหล่งศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้มีคณะบุคคลต่างๆ นักเรียน นักศึกษา แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จากทั้งในจังหวัดสกลนคร และจังหวัดใกล้เคียงขอเข้าเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก สัปดาห์ละหลายๆ คณะ ในปัจจุบันมีอาสาสมัครจากหลายสาขาวิชาชีพที่เสียสละเข้ามาช่วยเหลือดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจโดยไม่คิดมูลค่าใดๆ เช่น แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักจิตเวชบำบัด นักโภชนาการบำบัด ฯลฯ ซึ่งทุกท่านที่อาสาเข้ามานั้นเสียสละเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ อโรคยศาลยังได้นำวิทยาการสมัยใหม่บางอย่างเช่น **DARKFIELD MICROSCOPE** มาเพื่อตรวจสอบเลือดสด ๆ **(LIVE BLOOD ANALYSIS)** ของ**ผู้ป่วย** เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และติดตามความก้าวหน้าในการรักษาโรคให้ดียิ่งขึ้น โดยการแนะนำของกองการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

ในอนาคตอันใกล้ อโรคยศาล วัดคำประมง ยังมีวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาต่อไปเป็น **สถาบันวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก** แบ่งเป็นสองภาคส่วนด้วยกันคือในภาคส่วนของ **จิตวิภาค** ได้แก่การก่อสร้าง **"พระนาครัตนโพธิสักกมหาธาตุ"** ซึ่งเป็นสถานที่ที่เป็นที่พึ่งทางใจของผู้ป่วยและญาติมิตรกับทั้งเป็นขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ แพทย์ พยาบาล อาสาสมัครที่เสียสละเวลามาช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยโดยไม่คิดมูลค่าใด ๆ ทั้งสิ้น ในภาคส่วนของ**กายวิภาค** นั้นได้แก่การก่อสร้าง **"สถาบันญาณสิทธิธรรมโอสถบำบัด"** ซึ่งเป็นการผสมผสานในการดูแลรักษาผู้ป่วยมะเร็ง และพัฒนาทางจิตวิญญาณอย่างกลมกลืนแบบบูรณาการ โดยทั้ง 2 ภาคส่วน (กายวิภาคและจิตวิภาค) นี้จะหลอมรวมเป็นเนื้อเดียวกันเพื่อประโยชน์สูงสุดในการศึกษาวิจัยและพัฒนา พร้อมกับการ

เรียนรู้เพื่อนำมาปรับใช้ในการบำบัด รักษาผู้ป่วยมะเร็งในระยะต่าง ๆ อย่างสมดุล ด้วยวิถีแห่งธรรมะและธรรมชาติ ให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิผลอย่างสูงสุด ทั้งในรูปธรรมและนามธรรมต่อไป

● วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

1. เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่เป็นโรคมะเร็งทุกชนิด ในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้ป่วยมะเร็งในระยะสุดท้าย ที่ไม่สามารถบำบัดรักษาให้ดีขึ้นด้วยกระบวนการรักษาที่ดีที่สุด ในการแพทย์แผนปัจจุบันที่มี หรือมีการพยากรณ์โรคที่ไม่ดี (Poor Prognosis) เช่น มะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดี เป็นต้น

1.2 ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับการบำบัดรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน หรือแผนอื่นมาบางส่วนแล้ว และต้องการการบำบัดรักษาเพิ่มเติมอย่างผสมผสานที่อโรคยศาล วัดคำประมง

1.3 กลุ่มผู้ป่วยที่ไม่ต้องการจะรักษาด้านแผนปัจจุบัน และต้องการเข้ารับการบำบัดโดยวิธีนี้

1.4 กลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงและมีแนวโน้มว่าอาจจะเป็นมะเร็ง เช่น กลุ่มผู้ติดเชื้อไวรัส Hepatitis B และผู้ป่วยที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ไม่สามารถเข้ารับการรักษาแบบแผนปัจจุบันที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง หรือกลุ่มผู้ป่วยต้องการ รักษาทางการแพทย์แผนไทยด้วยสมุนไพรเท่านั้น

2. เพื่อเป็นการผสมผสานแนวทางการรักษาแบบแผนไทย แผนจีน แผนตะวันตก และการรักษาอื่นๆ ตามแนวทางของการแพทย์ทางเลือก โดยยึดความประสงค์ของผู้ป่วยเป็นที่ตั้ง เป็นความสมัครใจของผู้ป่วยเอง ในการที่จะเลือกแนวทาง การรักษา

3. เป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ (โดยเฉพาะผู้ป่วยมะเร็ง) โดยไม่เรียกร้องหรือคิดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

● แนวทางการปฏิบัติ

1. ปฐมนิเทศ

ให้ผู้ป่วยที่เข้ามาบำบัดรักษาเข้าใจความหมายและเป้าหมายของ

อโรคยศาล เพื่อปรับความคาดหวังของผู้ป่วยให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของอโรคยศาล

2. การวินิจฉัยโรค

ใช้หลักฐานสำคัญทางการแพทย์แผนปัจจุบันประกอบ เช่น ประวัติการรักษา หนังสือการส่งต่อ ผลการทำอัลตร้าซาวน์ เอ็กซเรย์ ผลสแกนคอมพิวเตอร์ ผลเลือด ผล MRI ตลอดจนผลการตรวจชิ้นเนื้อ หรือหลักฐานอื่นๆ ที่วินิจฉัยว่าผู้ป่วยที่เข้ามาบำบัดรักษาเป็นมะเร็งจริง

3. การรักษา

3.1 ใช้หลักการในทางพระพุทธศาสนา โดยใช้สมาธิบำบัด สวดมนต์ นั่งสมาธิ และเดินจงกรม ควบคู่กับการใช้ ดนตรีบำบัดและ ธรรมชาติบำบัด

3.2 ใช้สมุนไพรรักษาโรคมะเร็งตามแนวทางการรักษาด้วยสมุนไพร เช่น

- การล้างพิษ ด้วยสมุนไพร แก้ว 7 ดวง
- การใช้สมุนไพรบำรุงธาตุ ปรับธาตุในร่างกาย
- การใช้สมุนไพรสูตรหลัก แก่ผู้ป่วยโรคมะเร็ง

3.3 การอบไอน้ำสมุนไพร การดื่มน้ำสมุนไพรบางตัวเพื่อเสริมธาตุ เช่น การดื่มน้ำสมุนไพรสมานฉันท์เพื่อให้เกิดการกระตุ้นการไหลเวียนของกระแสโลหิตและประสานการทำงานของอวัยวะส่วนต่างๆ ตามกำลังธาตุของผู้ป่วย

3.4 การประกอบพิธีกรรมในการรักษา อาศัยการคำนวณฤกษ์ ในการประกอบพิธีต้มยาตามหลักครูบาอาจารย์สมัยโบราณในอดีต ซึ่ง อาศัยฤกษ์ดวงชะตาและกำลังธาตุของผู้ป่วยแต่ละคนเป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้ผู้ป่วย และมีศรัทธาซึ่งจะทำให้ผู้ป่วยมีจิตใจที่แน่วแน่เข้มแข็งและต่อสู้ หรือยับยั้งการเจริญเติบโตของโรคได้

3.5 การให้ครอบครัวของผู้ป่วยมีส่วนร่วมรับรู้ในการบำบัดรักษา และพักอยู่กับผู้ป่วยที่วัดคำประมงด้วย

3.6 การรักษาด้วยแพทย์แผนปัจจุบัน ที่เป็นอาสาสมัครจากที่ต่างๆ ทั้งในและนอกจังหวัดสกลนคร โดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง การเจาะเลือดโดยพยาบาลวิชาชีพ ประมาณเดือนละ 1 ครั้ง (ต่อผู้ป่วย 1 คน) ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในการตรวจแต่ละรายและการทำกลุ่มจิตบำบัดให้แก่ผู้ป่วย โดยพยาบาลจิตเวชมหาบัณฑิตชื่อกลุ่ม "เพื่อนร่วมทาง"

3.7 การเยียวยาด้วยแพทย์ทางเลือกอื่นๆ ได้แก่ การฝังเข็ม การใช้อาหารบำบัด(โภชนบำบัด)

3.8 การส่งต่อผู้ป่วยในรายที่มีอาการหนัก ซึ่งอาจจะเยียวยาให้ดีขึ้นด้วยการรักษาในโรงพยาบาล เพื่อให้พ้นวิกฤติแล้วกลับมาบำบัดรักษาตัวต่อไปได้ เช่น ผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ซีดมาก ภาวะเสียน้ำรุนแรง แต่จะไม่ส่งต่อเพื่อพยุงชีพในกรณีที่ผู้ป่วยสิ้นหวังแล้ว

3.9 ผู้ให้การบำบัดรักษา คือ พระอาจารย์ปพนพัชร์ จิรธัมโม (ภิบาลพักตร์นิธี) เจ้าอาวาส วัดคำประมง เป็นหลักในการบำบัดรักษา โดยมีแพทย์ พยาบาล เภสัชกร บุคลากรทางสาธารณสุขที่เป็นอาสาสมัครที่เสียสละเวลาเข้ามาช่วยดูแล ผสมผสานการรักษากับแพทย์แผนปัจจุบัน

4. การติดตามการรักษา

ใช้การติดตามอาการผู้ป่วย การตรวจชีพจร วัดความดันโลหิตวัดอุณหภูมิ เป็นการประเมินตามความก้าวหน้าของการบำบัดรักษาประจำวัน มีการชั่งน้ำหนัก และการตรวจเลือดเป็นระยะ

5. กำหนดการปฏิบัติงานประจำวัน

ภาคเช้า

เวลา 07.00 น. ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยร่วมกันทำบุญตักบาตรฝึกสมาธิและลมปราณ และฟังธรรมจากหลวงตา

เวลา 08.00 น. ล้างพิษ (ผู้ป่วยใหม่) ตามกำลังธาตุของแต่ละคนด้วยสมุนไพร

เวลา 08.30 - 11.00 น. ตรวจวัดไข้-ความดัน-ชีพจรตรวจวินิจฉัยโรคจ่ายยา เวลาภาคบ่ายถึงภาคกลางคืนจะมีแพทย์พยาบาลอาสาสมัครเข้ามาร่วมวิเคราะห์และวินิจฉัยโรคตามแต่โอกาสอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง (นัดเวลา-วัน-เดือน-ปี

สำหรับผู้ป่วยใหม่เพื่อประกอบพิธีต้มยาหม้อแรก เป็นปฐมฤกษ์)

หมายเหตุ การต้มยาของผู้ป่วยเก่า (ผู้ป่วยที่เคยมาบำบัดแล้วและมีความประสงค์ที่จะกลับไปอยู่ที่บ้านเพื่อดูแลตัวเองต่อไป) ที่มา Follow up จะมีทุกวัน การต้มยาแต่ละหม้อจะใช้เวลา ประมาณ 2.5 - 3.0 ช.ม.

- ภาชนะที่ใช้ในการต้มต้องเป็นหม้อดินขนาดใหญ่ (สั่งมาจาก เกาะเกร็ด จ.นนทบุรี)

- ภาชนะที่ใช้ในการเก็บรักษาและการอุ่นยาประจำวันเป็นหม้อเคลือบ # 32 น้ำที่ใช้ในการต้มยาต้องเป็นน้ำฝน (ถึงจะดีมาก)

ภาคค่ำ

เวลา 19.00 - 22.00 น. อบรมสมาธิ-สวดมนต์ภาวนา

- ตรวจไข้จ่ายยาสมุนไพรตามอาการของโรค
- ตรวจไข้จ่ายยาด้วยแพทย์แผนปัจจุบัน (ตามวันเวลาที่แพทย์นัดหมาย)
- นัดวัน-เวลา-ล้างพิษผู้ป่วยด้วยสมุนไพร
- นัดวันเวลาเพื่อทำพิธีต้มยาหม้อแรกสำหรับผู้ป่วยใหม่

หมายเหตุ คนไข้บางคนป่วยหนักมากไม่สามารถมาทำกิจกรรมประจำวันได้จะมีญาติเป็นตัวแทนมารายงานผลการรักษา และบอกอาการของคนไข้ และรับยาไปให้คนไข้รับประทานตามคำแนะนำของแพทย์หรือผู้ดูแลผู้ป่วย

● งบประมาณในการดำเนินการและบุคคลากร

1. งบประมาณทั้งสิ่งก่อสร้าง ค่าบำรุงรักษาสถานที่ เครื่องมือแพทย์-พยาบาล วัสดุ สมุนไพร ค่าบริการ ค่าน้ำ ค่าไฟ ฯลฯ ตลอดระยะเวลา 2-3 ปี (พ.ศ. 2548 ถึง พฤษภาคม 2550) ค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปแล้วประมาณ 30 ล้านบาท (โดยผู้มีจิตศรัทธาบริจาค)

2. มีอาสาสมัครที่เป็นแพทย์แผนปัจจุบัน พยาบาล เภสัชกร เทคนิคการแพทย์ นักจิตวิทยา และบุคลากรสาธารณสุขต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน อาสาสมัครเข้ามาดูแลช่วยเหลือตามความสมัครใจแล้วแต่โอกาสของแต่ละบุคคล ประมาณ 20 -30 คนหมุนเวียนกันไป

- **การติดตามประเมินผล**

ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548 ถึง พฤษภาคม 2550) ที่ได้เริ่มดำเนินการมีผู้มาเข้ารับการรักษาจำนวน 480 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยในระยะสุดท้าย ผลลัพธ์ที่ออกมาถ้าหากผู้ป่วยสามารถรับประทานยาต้มได้ตามกำหนด มีโอกาสมีชีวิตอยู่รอดได้มากขึ้นกว่า ร้อยละ 70-80 ส่วนการประเมินผลเชิงลึกอยู่ในระหว่างการเก็บข้อมูลโดยการประเมินผลจากสถิติการจ่ายยา เพื่อการรักษามีจำนวนมากขึ้นตามสัดส่วนของผู้ป่วยที่รอดชีวิตและกลับมา Follow up หลังจากที่ผู้ป่วยได้เข้ามาบำบัดรักษาในห้วงระยะเวลาหนึ่ง

- **การเตรียมตัวก่อนเข้ารับการรักษาที่อโรคยศาล**

1. ประวัติการรักษาจากโรงพยาบาล หรือคลินิคเดิมที่ตรวจพบว่าผู้ป่วยเป็นมะเร็ง ผลตรวจเลือด ฟิล์มเอ็กซเรย์ ผลตรวจอัลตร้าซาวด์ (ถ้ามี) ผล CT-SCAN หรือ MRI

2. หม้อเคลือบสำหรับใส่ยาต้มเบอร์ 32 จำนวน 1 ใบ มีจำหน่ายที่ร้านชัยวัฒน์เภสัช อ.เมือง จ. สกลนคร

3. อาหารเสริมไอโซคาลชนิดชงดื่ม 1 กระป๋อง มีจำหน่ายที่ ร้านชัยวัฒน์เภสัช จ. สกลนคร

4. น้ำยาบ้วนปากลิสเตอรีน, ยาสีฟันฟลูโอคารีน

5. อาหารสำหรับผู้ป่วยและญาติที่เฝ้าไข้ ข้าวสาร (ข้าวเจ้า) ข้าวกล้อง หม้อหุงข้าว กระติกน้ำร้อน อาหาร, ผักและ เครื่องปรุงต่าง โดยทางวัดมีโรงครัว-ตู้เย็นให้ ซึ่งญาติจะต้องเป็นผู้ที่ทำอาหารให้ผู้ป่วยรับประทานเอง

6. เครื่องใช้ส่วนตัวอื่นๆ

7. ต้องมีญาติมาเฝ้าอย่างน้อย 1-2 คน

- **อาหารที่ผู้ป่วยห้ามรับประทานมีดังนี้**

1) กลุ่มเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ทุกชนิด โดยเฉพาะ กบ เต่า ปลาไหล ตะพาบ ปลากระเบน เป็ด ห่าน ไข่นกกระทา ปลาร้า ปลาจ่อม ปลาเจ่า ปลาส้ม แหนม ปูเค็ม ปูทะเลสด อาหารทะเล หอยทุกชนิด เนื้อวัว เนื้อ

ควาย กระเพาะปลา เย็นตาโฟ รวมทั้ง ไข่ นม และ ไขมันจากสัตว์

2) พืชบางชนิด โดยเฉพาะที่มีรสหวานจัด เช่น ขนุน ลำไย ทุเรียน กล้วยหอม ละมุด กะทิ ข้าวขัดขาวทุกชนิด น้ำตาลทรายขาว แตงโม พืชที่มีไขมันที่ไม่อิ่มตัว เช่น กะทิ มะพร้าวอ่อน พืชบางอย่างที่แสลง เช่น หน่อไม้ แตงกวา ใบชะพลู ฝรั่ง เป็นต้น

3) งดเครื่องปรุงที่มีวัตถุกันเสีย ที่มี ผงชูรส น้ำปลา กะปิ น้ำตาลทรายขาว ของหมักดอง เต้าเจี้ยว สีผสมอาหาร

4) งดเครื่องดื่ม เช่น ชา กาแฟ รังนก ซุปไก่สกัด โอวัลติน

นอกจากนี้ยังไม่ควรใช้เครื่องใช้ที่อาจมีสารพิษปนเปื้อน เช่น พลาสติก หม้ออลูมิเนียม แต่ควรใช้หม้อดิน สเตนเลส เซรามิค หม้อเคลือบ หรือทัพพีไม้ เป็นต้น

- **อาหารที่ควรรับประทาน**

1) คาร์โบไฮเดรตเชิงซ้อน 50 – 70% เช่น ข้าวกล้อง (ข้าวเจ้า หรือข้าวเหนียวกล้องก็ได้) เผือก มัน ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ลูกเดือย ข้าวโอ๊ต ข้าวบาร์เลย์

2) โปรตีน 10 – 15 % เน้นโปรตีนจากพืช เช่น ถั่วฝักอ่อน ถั่วงอก ถั่วฝักยาว ถั่วแขก ถั่วพู ฯลฯ

3) ควรทานผักสด ผลไม้สด(ที่ไม่มีข้อห้าม) น้ำผัก(ควรใช้เครื่องแยกกาก) ควรใช้ผงถ่าน (Activated charcoal) แช่ล้าง เพื่อดูดซับสารพิษ

- **อาหารทานได้ แต่ปริมาณน้อยๆ**

1) โปรตีนจากพืชเช่น ถั่วเมล็ดต่างๆ เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วดำ ถั่วลิสง ฯลฯ เต้าหู้ น้ำเต้าหู้ เห็ด ต่างๆ

2) ไขมันจากพืชเช่น น้ำมันงา ถั่วเหลือง

มะเร็ง (Cancer)

สาเหตุของการเกิดโรคมะเร็งยังไม่มีข้อสรุปได้แน่นอนว่าเกิดจากอะไร แต่ในขณะนี้มีทฤษฎีซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมากในวงการแพทย์ว่า **มะเร็งเกิดจากความผิดปกติของรหัสทางพันธุกรรมหรือที่ทางการแพทย์เรียกว่า DNA (ดี เอ็น เอ) หรือยีนของเซลล์นั้น** แม้ว่ามะเร็งจะมาจากสาเหตุใดๆ ก็ตาม ก็จะทำให้เกิดความผิดปกติของ**รหัสพันธุกรรม จนมีผลให้ร่างกายสร้างเซลล์ที่ผิดปกติเพิ่มจำนวนขึ้น**เรื่อยๆ โดยที่ไม่สามารถควบคุมได้ **เซลล์ที่ผิดปกตินี้เรียกว่าเซลล์มะเร็งนั่นเอง** ซึ่งในขณะนี้เชื่อกันว่าในร่างกายของคนเรามียีนตัวนี้อยู่แล้ว แต่ยังคงอยู่ในสภาวะสงบยังไม่ก่อให้เกิดโรค จนกระทั่งได้รับการกระตุ้นโดยสารก่อมะเร็งอย่าง เช่น การติดเชื้อ สารเคมีต่างๆ ที่เข้าสู่ร่างกายโดยการถูกกระตุ้นบ่อยครั้งเป็นเวลานานๆ จะทำให้ยีนนี้เริ่มทำงานและก่อให้เกิดความผิดปกติของเซลล์ จนเกิดโรคมะเร็งขึ้นกับอวัยวะนั้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งเสริมให้เกิดโรคมะเร็งได้ง่ายขึ้น เช่น ภูมิต้านทานของแต่ละบุคคล ภาวะโภชนาการของร่างกาย พฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า บริโภคอาหารบางชนิดที่มีสารก่อมะเร็ง อาหารเป็นพิษ การปนเปื้อนของสารเคมีในน้ำและอาหาร หรือแสงแดดก็มีรังสีที่ก่อให้เกิดมะเร็งได้เช่นกันมะเร็งนั้นสัมพันธ์กับองค์ประกอบ 4 ประการ ในอาหารสมัยใหม่ ได้แก่ ไขมัน โปรตีน แคลอรี่มากเกินไป (เช่น น้ำตาล) และอาหารที่มีกากน้อยเกินไป

• ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดมะเร็ง

- เกิดจากการบริโภคอาหาร

- เกิดจากการสัมผัสสารก่อมะเร็งโดยทางใดทางหนึ่ง

- เกิดจากภูมิต้านทานบกพร่องหรือล้มเหลว

- เกิดจากความเครียด (อารมณ์)

การก่อตัวของมะเร็งส่วนใหญ่ใช้เวลานาน 10-30 ปี มีเพียงชนิดเดียวของมะเร็งเม็ดเลือดและมะเร็งอื่นๆ เพียง 2 – 3 ชนิดเท่านั้น ที่พิสูจน์ได้ว่าเกิดจากเชื้อ

ไวรัส (Virus) และยังมีมะเร็งบางชนิดที่พิสูจน์ได้ว่ามีสาเหตุมาจากมลพิษและรังสี นอกจากนั้น เกือบจะกล่าวได้ว่า **มะเร็งส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสมของคนเราแทบทั้งสิ้น** เช่น บริโภคไขมันสูง, บริโภคโปรตีน (Protein) จากเนื้อสัตว์จำนวนมาก หรือบริโภคสารที่ทำให้เกิดพิษ (Oxidants) เข้าไปสะสมในร่างกาย และ**การไม่บริโภคอาหารที่มีกากใยหรือพืชผักผลไม้ ซึ่งช่วยในการขับถ่าย ถ้าขับถ่ายไม่ดี จะทำให้เกิดมะเร็งได้ง่าย**

● มะเร็งที่พบบ่อย ตามลำดับ มีดังนี้

1. *มะเร็งตับ* หมายถึง มะเร็งเนื้อตับ (Hepatoma) และ มะเร็งท่อน้ำดี (Cholangiocarcinaoma) พบมากในภาคอิสาน มะเร็งเนื้อตับเกี่ยวข้องกับการเป็นตับอักเสบ จากการดื่มสุรา จากไวรัสตับอักเสบ บี หรือซี การทานอาหารขึ้นรา เช่น หอม กระเทียม พริกป่น พริกแห้ง ถั่วลิสง มะเร็งท่อน้ำดีเกี่ยวข้องกับ การทานปลาดิบ ปลาร้าดิบ ป้องกันได้โดย ไม่ทานปลาดิบ ปลาร้าดิบ ผู้ป่วยจะมีชีวิตอยู่ได้ประมาณ 6 เดือน ถึง 1 ปี

2. *มะเร็งปากมดลูก* เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ กับบุคคลที่เป็นหูดหงอนไก่ (Human Papilloma Virus) ป้องกันโดยไม่สำส่อนทางเพศ ผู้ป่วยมักมีชีวิตอยู่ได้นานเป็นปี

3. *มะเร็งปอด* เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ หรือการสูดดมควันบุหรี่ การสูดดมควันบุหรี่ 4 มวน จะมีค่าเท่ากับสูบบุหรี่เอง 1 มวน ผู้ป่วยจะมีชีวิตอยู่ได้ 3 – 6 เดือน

4. *มะเร็งเต้านม* เกี่ยวข้องกับการทานไขมันปริมาณมาก ผู้ป่วยมักมีชีวิตอยู่ได้นานเป็นปี

● การวินิจฉัยมะเร็ง

1. การตัดชิ้นเนื้อส่งตรวจ ในมะเร็งที่เป็นก้อนทั่วไป หรือ การตรวจเนื้อไขกระดูกในมะเร็งเม็ดเลือด <u>จะช่วยในการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งได้อย่างแน่นอน ถือเป็นการวินิจฉัยขั้นสูงสุด</u>

2. การตรวจโดย Ultrasound, CT scan, MRI, X-rays เพื่อดูภาพของก้อนมะเร็ง เป็นการวินิจฉัยที่พอบอกได้ แต่ไม่ใช่การยืนยันการเป็นมะเร็งที่แน่นอน

3. การเจาะเลือดหาเครื่องหมายมะเร็ง เช่น CEA ในมะเร็งลำไส้ Alphafetoprotein (AFP) ในมะเร็งตับ ไม่ได้ใช้เพื่อวินิจฉัยโรค แต่ใช้ในการติดตามการรักษา

- **การเอาชนะมะเร็ง**

ทางเลือกของผู้เป็นมะเร็งมี 2 ทางเท่านั้น คือจะต่อสู้หรือจะถอย ถ้าท่านสู้ด้วยหัวใจเข้มแข็งอดทน ท่านมีสิทธิ์ที่จะชนะโรคนี้ได้อย่างเด็ดขาด แม้จะอยู่ในระยะสุดท้ายจริงๆ ก็อาจมีอายุยืนยาวต่อไปได้อีก 5-20 ปี แต่ถ้าท่านไม่สู้ ท่านท้อแท้โอกาสหายแทบไม่มีเลย ถ้าผู้ป่วยอยากจะหายจากมะเร็งต้องปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้ป่วยต้องตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวพร้อมที่ จะต่อสู้ด้วยความหวัง 100 % ปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด และต้องเริ่มปฏิบัติให้เร็วที่สุดไม่ต้องรอแม้แต่วินาทีเดียว เพราะเวลาและโอกาสของคนไข้แทบไม่มีอีกแล้ว และ**ต้องให้ผู้ป่วยได้รู้ตัวเองว่าเป็นมะเร็ง อย่าได้พยายามปกปิดความจริงเด็ดขาด**จะดีกว่าปล่อยให้เขาสงสัยตัวเอง หงุดหงิด กังวลกับอาการที่มีมากขึ้นโดยที่ผู้ป่วยไม่รู้อะไรเลย และให้เขาได้รับรู้โดยละเอียดเกี่ยวกับโรคที่เขาเป็นว่ามันเกิดจากอะไร สามารถรักษาหายได้ถ้าหากผู้ป่วยปฏิบัติตัวต่อสู้อย่างเข้มแข็ง มีตัวอย่างมากมาย ผู้ป่วยต้องเปลี่ยนอารมณ์ นิสัยให้เป็นคนหัวเราะง่าย ยิ้มง่ายทุกสถานการณ์ มองโลกในแง่บวกให้ได้ สลัดความวิตกกังวล สลัดความเครียดออกจากตัวให้เร็วที่สุด **เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำลายภูมิต้านทานของผู้ป่วยให้ต่ำลงเรื่อยๆ อีกอย่างหนึ่งคือ สิ่งแวดล้อม คนรอบข้างต้องให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย** ระวังญาติพี่น้องที่ไปเยี่ยม มีทั้งให้กำลังใจผู้ป่วย ซึ่งช่วยให้ผู้ป่วยหายเร็วขึ้น และพวกที่ใช้คำพูดไม่ให้กำลังใจ ทำให้ผู้ป่วยหมดกำลังใจ ใจหดหู่ เครียด ยิ่งจะทำให้ผู้ป่วยมีอาการทรุดลงอย่างรวดเร็ว ผู้ป่วยต้องเริ่มต้นวันนี้ เปลี่ยนนิสัยใจคอให้มองโลกในทางบวก เปลี่ยนวิถีชีวิตในการกินอาหาร เพราะการรับประทานแบบเดิมๆ นั่นแหละที่ทำให้เกิดโรคมะเร็ง **ไม่ว่าเราจะเป็นมะเร็งระยะไหน ต้องอาศัยกำลังใจอย่างมาก** คนรอบข้าง สามี ภรรยา ลูกๆ เพื่อนมีส่วนช่วยเสริมกำลังใจ มีส่วนช่วยให้หายจากอาการของโรคอย่างมาก

นอกจากโน้มน้าวชักจูงให้ผู้ป่วยอยู่ในกรอบใหม่แล้วยังต้องคอยเป็นหลัก

ในยามที่ผู้ป่วยท้อแท้ แต่กำลังใจสามารถเกิดขึ้นได้พร้อมๆ กับอาการที่กระเตื้องขึ้นเรื่อยๆ แต่ต้องอดทนมากๆ ในระยะแรกๆ ของการปฏิบัติตัวเพราะเรายังไม่เคยชิน และสิ่งสำคัญยิ่งในช่วงแรก ระหว่างสัปดาห์แรกถึงสัปดาห์ที่ 4 จะพบอาการตั้งแต่มีไข้ต่ำๆ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ ปวดท้องในรายที่มีลมในลำไส้มาก เบื่ออาหาร น้ำหนักลด เนื่องจากเซลล์มะเร็งตายเพิ่มขึ้น อาการต่างๆ ก็จะมีมากขึ้น หลังจากนั้นอาการดังกล่าวก็จะค่อยๆ ดีขึ้น**โดยเราใช้วิธีแก้ด้วยการล้างพิษด้วยสมุนไพรเพื่อเอาพิษเหล่านั้นออกจากร่างกาย**

วิธีการรักษา เราต้องทราบว่าเหตุอย่างหนึ่งของมะเร็งคือสารพิษ (Toxins) และอนุมูลอิสระ (Free Radicals) มาจาก**ไขมัน โปรตีน น้ำตาล** เพราะฉะนั้นการรักษาต้องลดต้นเหตุเหล่านี้โดยเร็วที่สุด

วิธีการรักษามะเร็ง แบ่งเป็น การรักษาแบบแผนปัจจุบัน และ การรักษาแบบแพทย์ทางเลือก

● วิธีการรักษามะเร็งแผนปัจจุบัน

1. **การผ่าตัด** เป็นการตัดส่วนที่เป็นเนื้อร้ายออกไป หรือผ่าตัดเพื่อตัดหรืออุดตันเส้นเลือด ตัดเสบียงไปเลี้ยงมะเร็ง

2. **การฉายแสง ฉายรังสี ฝังแร่** จะได้ผลดีในมะเร็งปากมดลูก มะเร็งโพรงจมูก (Nasopharynx) มะเร็งต่อมไธรอยด์

3. **เคมีบำบัด** เป็นการใช้สารเคมีซึ่งเป็นยาทำลายเซลล์เข้าไปในร่างกายโดยการฉีดหรือรับประทาน มักจะได้ผลดีในมะเร็งเม็ดเลือด, มะเร็งต่อมน้ำเหลือง

4. **การใช้ฮอร์โมนเพศ** เช่น มะเร็งต่อมลูกหมาก ในผู้ชายจะใช้ฮอร์โมนเพศหญิงเข้าไปรักษา

5. **การใช้ความเย็น** จี้ให้ก้อนมะเร็งแข็งตัวจนเซลล์มะเร็งตายการรักษามะเร็งในแผนปัจจุบันเป็นการรักษาที่ปลายเหตุ มุ่งที่กำจัดเซลล์มะเร็งที่เกิดแล้วออกไปให้มากที่สุดเป็นวิธีที่มีผลข้างเคียงจากการรักษามากเช่นกัน จุดมุ่งหมายการรักษานั้นมี 2 ประการคือมุ่งรักษาให้หาย (ในมะเร็งบางชนิดเช่นมะเร็งเม็ดเลือด) และมุ่งรักษาประคับประครองให้พอมีชีวิตอยู่ได้ เนื่องจากยังไม่มีใครรู้

สาเหตุของมะเร็งที่แท้จริง จึงยังไม่สามารถหาวิธีเฉพาะในการรักษามะเร็งให้หายขาดได้ **จึงควรพิจารณาใช้วิธีการรักษาแบบผสมผสานให้เหมาะกับบุคคลที่เป็นมะเร็งโดยเฉพาะ วิธีการรักษาคนหนึ่งอาจจะได้ผล แต่ไม่ได้ผลในอีกคนหนึ่งก็ได้ ขึ้นอยู่กับชนิดและระยะของมะเร็ง** การรักษามะเร็งในปัจจุบันยังมีอีกหลายวิธี เช่นการใช้สมุนไพร ใช้พลังสมาธิ ใช้พลังจักรวาล การใช้พลังสัมผัส การนวดโยคะ ไทเก็ก การใช้หินสี หรือแพทย์ทางเลือกอื่นๆ รวมทั้งการใช้เวทย์มนต์คาถาต่างๆ **ในทางปฏิบัติจริงๆไม่มีผู้ป่วยคนไหนที่ใช้วิธีเดียวในการรักษามักใช้หลายๆวิธีมาผสมผสานกัน**

- **วิธีการรักษามะเร็งแบบแพทย์ทางเลือก** หมายถึง การแพทย์ที่เป็นทั้งการรักษาแบบวิทยาศาสตร์ หรือ ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ยังไม่ได้เป็นแพทย์กระแสหลัก หรือ เป็นมาตรฐานการรักษาที่มีฐานข้อมูลอ้างอิง ชัดเจน มีความมุ่งหมายที่การปรับสมดุลของร่างกาย กำจัดสารพิษ ทำให้เซลล์มีความแข็งแรงมากขึ้น ทำให้ระบบภูมิต้านทานดีขึ้น แล้วร่างกายจะไปควบคุมเซลล์มะเร็งเอง ธรรมชาติของเซลล์มะเร็ง จะโตเร็ว ใช้โปรตีนและไขมันในการสร้างและแบ่งตัวได้เก่งกว่าเซลล์ธรรมดา <u>ไม่ค่อยชอบออกซิเจน ไม่ชอบความเป็นด่าง ไม่ชอบอุณหภูมิสูง</u>

1. การใช้สมุนไพร เช่น ข้าวเย็นเหนือ ข้าวเย็นใต้ ทองพันชั่ง บอระเพ็ด ลูกใต้ใบ แฮ่ม ฯลฯ สูตรในการรักษา ต้องปรึกษาผู้รู้ และการใช้สมุนไพร มักจะควบคู่ไปกับการทำจิตใจตั้งมั่นในการรักษาโรค เช่น ทำสมาธิ หรือสวดมนต์ ก่อนจะทานสมุนไพร จึงจะได้ผลดี

2. การใช้สมาธิบำบัด มีผลทำให้เกิดความสงบ ลดการใช้ ออกซิเจนของเซลล์ ทำให้เกิดการหลั่งสารเอนโดฟิน ในสมองมีผลทำให้ ระบบภูมิคุ้มกันดีขึ้นโดยจะมีเม็ดเลือดขาวที่เรียกว่า T cell เพิ่มมากขึ้น ไปควบคุมเซลล์มะเร็ง

3. การใช้อาหารบำบัด เช่น อาหารแมคโครไบโอติก หลักของอาหารบำบัดจะไม่มีเนื้อสัตว์ หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เช่น นม ไข่ เลย เพราะเซลล์มะเร็งจะใช้โปรตีนและไขมันจากสัตว์ ในการขยายเพิ่มจำนวนของมันได้ดีกว่าเซลล์ปกติ ควรทานสาร อาหารที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสสระ (ต้านความเสื่อมของเซลล์) เช่น ผักสด

ผลไม้ที่มีสีต่างๆ การทานอาหารเสริมชนิดต่างๆ เช่น เมล็ดองุ่น สาหร่าย คลอโรฟิลล์ น้ำลูกยอ ผักสกัด

4. การเพิ่มออกซิเจนในเลือด เช่น การให้ออกซิเจนความเข้มสูง (Hyperbaric Oxygen therapy) การให้สารเพิ่มออกซิเจนเช่น ดิวธีเลียมซัลเฟต การหายใจแบบฝึกลมปราณ เช่น ชวี่กง ชวี่ไดนามิก อาณาปานสติ จะทำให้ออกซิเจนไปเลี้ยงเซลล์ดีมากขึ้น ตัดทอนกำลังเซลล์มะเร็งลง

5.การปรับอุณหภูมิร่างกายให้สูงประมาณ40-42องศาเซลเซียส (Hyperthermia)

6. การทำให้เลือดเป็นด่างเล็กน้อย

7. การใช้พลังจักรวาล พลังสัมผัส พลังชีวภาพ พลังจากหินสีต่างๆ เป็นการปรับสมดุลของพลังงานผ่านจักระ(จักระคือศูนย์การควบคุมพลังงานของอวัยวะ ถ้าไม่สมดุลจะป่วย)

8. การปรับการเรียงตัวของน้ำในร่างกายโดยใช้สนามแม่เหล็ก หรือ ปิรามิด เพื่อให้น้ำในร่ายกายเรียงตัวเป็นระเบียบ เข้าออกเซลล์ได้ดีขึ้น ขับของเสียจากเซลล์ได้ดีขึ้น

9. การจินตนาการและการผ่อนคลาย โดยการย้อนระลึกถึงตอนที่ยังสุขภาพดี หรือมีความสุขจะช่วยให้ เอนโดฟินหลั่ง ระบบภูมิต้านทานดีขึ้น

10. การฝังเข็ม กดจุด นวด

11. การล้างพิษ(Detoxification) เช่น สวนกาแฟล้างพิษตับ การล้างพิษปอด ลำไส้ ไต

12. การใช้โยคะ ไทเก็ก หัวเราะบำบัด

13. การใช้ทางการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้ป่วยให้มากที่สุด

การรักษามะเร็งในแผนปัจจุบันยังเป็นการรักษาที่ปลายเหตุ มุ่งที่กำจัดเซลล์มะเร็งที่เกิดแล้วออกไปให้มากที่สุดเป็นวิธีที่มีผลข้างเคียงจากการรักษามากเช่นกัน จุดมุ่งหมายการรักษานั้นมี 2 ประการ คือ มุ่งรักษาให้หาย (ในมะเร็งบางชนิดเช่น มะเร็งเม็ดเลือด) และมุ่งรักษาประคับประคองให้พออยู่ได้ สำหรับแพทย์ทางเลือก

มุ่งปรับสมดุลในเซลล์ สมดุลพลังงาน เพื่อให้เซลล์มีความแข็งแรง ฟื้นระบบภูมิต้านทานมาควบคุมเซลล์มะเร็งเอง เนื่องจากยังไม่มีใครรู้สาเหตุของมะเร็งที่แท้จริง จึงยังไม่สามารถหาวิธีเฉพาะในการรักษามะเร็งให้หายขาดได้ **จึงควรพิจารณาใช้วิธีการรักษาแบบผสมผสานให้เหมาะกับบุคคลที่เป็นมะเร็งโดยเฉพาะ วิธีการรักษาคนหนึ่งอาจจะได้ผล แต่ไม่ได้ผลในอีกคนหนึ่งก็ได้ ขึ้นอยู่กับชนิดและระยะของมะเร็ง ในทางปฏิบัติจริงๆไม่มีผู้ป่วยคนไหนที่ใช้วิธีเดียวในการรักษามักใช้หลายๆวิธีมาผสมผสานกัน**

- **จากข้อสังเกตจะพบว่าผู้ที่หายจากมะเร็งได้ มักพบใน :**

1. คนที่เป็นมะเร็งระยะแรก

2. เป็นผู้ที่สามารถเปลี่ยนจิตใจไม่ให้เครียด มองโลกในแง่ดีหรือปล่อยวางชีวิตได้ เลิกอิจฉา เลิกนินทาคนอื่น มองชีวิตตามความเป็นจริง คิดให้ได้ว่า “โชคดีที่เป็นมะเร็ง”

3. เป็นผู้ที่เปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ เช่นการเปลี่ยนการทานอาหารเป็นอาหารธรรมชาติ เลิกดื่มเหล้า เลิกสูบบุหรี่ เลิกเที่ยวเตร่ เลิกพฤติกรรมที่ไม่ดีทั้งหลาย หันมาทำประโยชน์ให้สังคม ที่สำคัญ ถ้ารักษาไม่หายก็ขอให้ตายอย่างสงบ หรือตายอย่างยิ้ม ทั้งผู้ป่วยและญาติก็จะดีที่สุด

- **สัญญาณหรือสิ่งบอกเหตุที่น่าสงสัยว่าจะเป็นโรคมะเร็ง 8 ประการ :**

1. มีการเปลี่ยนแปลงของระบบขับถ่ายเช่นอุจจาระเป็นสีดำหรือปัสสาวะเป็นเลือด

2. กลืนอาหารลำบาก ท้องอืด ท้องเฟ้อ ท้องผูก สลับกับท้องเดินเป็นเวลานาน อาการเหล่านี้จะเกิดกับคนปกติได้ แต่ถ้าหากว่ารักษาแล้วอาการไม่ดีขึ้นให้สงสัยว่าจะเกิดมะเร็งขึ้นกับระบบทางเดินอาหารและลำไส้ของท่าน

3. มีอาการไอเรื้อรัง เจ็บคอ หรือมีเสียงแหบอยู่นาน อาการไอเรื้อรังเกิน 2 สัปดาห์อาจเป็นมะเร็งปอดได้

4. มีน้ำเหลือง หนอง เลือด หรือตกขาวผิดปกติ เช่น มีกลิ่นเหม็น ซึ่งโดยปกติแล้วหากท่านเป็นแผลธรรมดา หรือ อาจเป็นมะเร็งปากมดลูก หรือ มะเร็งต่อม

น้ำเหลือง ก็ได้

5. เป็นแผลที่รักษาแล้วไม่หายหากเป็นแผลปกติได้รับการรักษาจะหายภายใน 2 สัปดาห์ แต่หากรักษาแล้วไม่หายควรรีบไปพบแพทย์โดยด่วน เพราะอาจเป็นจากโรคมะเร็งผิวหนังได้

6. มีการเปลี่ยนแปลงของหูดหรือไฝตามร่างกายของท่าน เช่น โตเร็ว เจ็บแตกเป็นแผลหรือมีเลือดออก อาจเป็นมะเร็งผิวหนังได้

7. มีก้อนที่เต้านมหรือส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น มีก้อน ตุ่มไต ก้อนแข็งใต้ผิวหนังที่ผิดปกติ อาจเกิดมะเร็งเต้านมได้

8. มีอาการหูอื้อ เลือดกำเดาไหลเป็นเรื้อรังอยู่นาน อาจเป็นมะเร็งโพรงจมูกได้

สัญญาณอันตรายทั้ง 8 ประการนี้ เป็นเพียงข้อเตือนใจให้ทุกท่านทราบว่าอาจจะเป็นมะเร็งในระยะเริ่มแรกของอวัยวะนั้น แต่อาจจะไม่ใช่มะเร็งก็ได้ หากทุกท่านมีอาการดังที่ได้กล่าวมานี้ ควรรีบไปพบแพทย์อย่ามัวรีรอ หากเป็นมะเร็งจริงก็ยังอยู่ในระยะเริ่มแรกและมีโอกาสรักษาหายขาดได้อย่างแน่นอน

● วิธีป้องกันและลดอัตราการเกิดมะเร็งทั่วไป

1. จงลดการรับประทานอาหารไขมันทั้งประเภทอิ่มตัวและไม่อิ่มตัวให้เหลือประมาณ 20-30 % ของปริมาณแคลอรี่ที่ร่างกายต้องการ (ไขมันจากสัตว์และพืช)

2. ควรรับประทานอาหารจำพวกผักและธัญพืชเป็นประจำ เพื่อเพิ่มกากใยอาหารโดยเฉพาะผักที่มีสีเขียว สีส้ม สีแดง สีเหลือง เนื่องจากมีสาร Carotene และอาหารจำพวกถั่วซึ่งมี Vitamin E

3. ควรรับประทานผลไม้เป็นประจำ โดยเฉพาะผลไม้จำพวกส้ม ซึ่งให้ Vitamin C และผลไม้ที่มีสีเหลือง สีแดง สีส้ม เพราะมีโปรวิตามินเอ (เบต้าคาโรทีน) Pro – Vitamin A (Betacarotene)

4. จงลดอาหารพวกดองเค็มหรือเค็มจัด และอาหารที่รมหรืออบด้วยควันหรือย่างด้วยไฟแดงๆ จนไหม้เกรียม

5. พยายามศึกษาและปฏิบัติทุกวิถีทางที่จะลดสารเจือปนหรือสารแปด

เปื้อนที่เป็นหรือสงสัยว่าจะเป็นสารก่อมะเร็ง เช่น Alfatoxin พบในถั่วลิสง พริกป่น หอมกระเทียมที่ขึ้นรา หรือสารที่เป็นตัวส่งเสริมให้เกิดมะเร็ง (Promotor) เช่น ไขมัน เป็นต้น

6. จงงดหรือหยุดดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์

7. จงงดหรือหยุดการสูบบุหรี่ และอยู่ในที่อากาศบริสุทธิ์ปราศจากควันท่อไอเสียของรถยนต์ และโรงงานให้มากที่สุด

8. อย่าให้ร่างกายถูกแสงแดดมากเกินไป และรักษาร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ

• ปัจจัย 6 อ. ที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ในภาวะปัจจุบัน ได้แก่

1. อารมณ์ จงทำจิตใจรื่นเริงผ่องใสมองโลกในแง่บวกตลอดเวลา

2. อาหาร รับประทานอาหารมนุษย์จริงๆ ที่มี พืชผักและผลไม้ อาหารที่มีเส้นใย ย่อยสลายง่ายไม่รับประทานของสแลงที่ทำให้เกิดโทษมากกว่าให้คุณ

3. ออกกำลังกาย เป็นประจำสม่ำเสมอ

4. อุจจาระ อย่าให้ท้องผูกเด็ดขาด

5. อากาศ จงอยู่แต่ในสถานที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์เท่านั้น

6. เอนกาย หรือการนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ ไม่หักโหมงานเกินกำลังด้วยการโด๊บยาต่างๆ

ทั้ง 6 ข้อนี้ จะขาดข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **ข้อแรกซึ่งเกี่ยวกับอารมณ์สำคัญมาก** ผู้ป่วยโรคมะเร็งหรือโรคหัวใจ แม้จะเป็นมะเร็งระยะสุดท้ายก็ตาม ถ้าหากสามารถชนะใจตัวเองได้ ทำสมาธิได้ มองโลกในแง่บวก มีแต่รอยยิ้ม ให้อภัยต่อทุกชนชั้นท่านก็จะสามารถเอาชนะโรคภัยไข้เจ็บได้อย่างสบาย ส่วนข้อ 3 -6 นั้น ส่วนมากพอจะเข้าใจกันอยู่แล้ว ที่ไม่ค่อยจะเข้าใจและเข้าใจกันผิดมากที่สุด ข้อ 2 เรื่องอาหาร ซึ่งมนุษย์ทุกคนรู้แต่ว่าต้องทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ แต่ไม่รู้เลยว่าร่างกายต้องการสารอาหารอะไรบ้าง ปริมาณเท่าใด และเคยทราบเรื่องพิษและโทษของอาหารที่รับประทานเข้าไปหรือไม่? ว่ารับประทานเข้าไปแล้วจะเกิดอะไรกับร่างกายเราบ้าง

ปัจจัยทั้ง 6 ข้อนี้จึงมีส่วนสำคัญในการที่เราจะต้องดูแลสภาพร่างกายของ

เราเองให้เกิดสภาพสมดุลที่สุด เมื่อทุกท่านอ่านแล้วสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ก็จะสามารถทำให้ท่านปลอดโรค มีอายุยืนยาวต่อไปได้

- **ตัวอย่างสูตรอาหารต้านมะเร็ง**

(เอื้อเฟื้อโดย น.พ.สำราญ อาบสุวรรณ ผู้หายจากมะเร็งปอดระยะสุดท้าย)

<u>น้ำซุปโพแทสเซียม</u>

ส่วนประกอบ

1. น้ำสะอาด 20 ลิตร
2. หอมใหญ่ ½ กก.
3. แครอทขนาดกลาง ½ กก.
4. มันฝรั่ง ½ กก.
5. มะเขือเทศ ½ กก.
6. กะหล่ำปลี ½ กก.
7. ผักกวางตุ้ง ½ กก.
8. ข้าวโพดฝัก ½ กก.
9. หัวไช้เท้า ½ กก. (จะใส่หรือไม่ก็ได้ บางคนบอกว่าจะไปล้างยา)

วิธีทำ

1. ต้มน้ำให้เดือด
2. นำผักที่เตรียมไว้ใส่ลงไปในหม้อต้มให้เดือด 15 นาที
3. จากนั้นเคี่ยวไปประมาณ 2 ชั่วโมง ไฟกลางๆเมื่อได้ที่แล้วทิ้งให้เย็น กรองเอากากออก
4. นำน้ำซุปที่ได้แบ่งใส่ถุง แช่ช่องแข็งไว้ใช้ทำอาหารต่อไป

น้ำข้าวบริสุทธิ์

ส่วนประกอบ

กลุ่มที่ 1 ข้าวฟ่าง ข้าวบาร์เลย์ ลูกเดือย เม็ดบัว

กลุ่มที่ 2 ข้าวกล้อง ข้าวเหนียวกล้อง ข้าวแดง ข้าวโพด

กลุ่มที่ 3 ข้าวโอ๊ต รำข้าว

ทุกอย่าง อย่างละ 1 กำมือ น้ำสะอาด 2.5 – 3 ลิตร

วิธีทำ

1. ล้างข้าวต่างๆให้สะอาด
2. ต้มน้ำให้เดือด ใส่ข้าวกลุ่มที่1 (เมล็ดแข็งสุด) ลงไป ต้มนาน 10 นาที
3. ใส่ข้าวกลุ่มที่ 2 ต้ม 10 นาที
4. ใส่ข้าวกลุ่มที่ 3 เคี่ยวไปอีก 10 นาที
5. กรองเอาแต่น้ำให้ผู้ป่วยดื่ม

แกงส้มผักรวม

ส่วนประกอบ

1. น้ำซุปโพแทสเซียม
2. เครื่องแกงส้ม(ต้องไม่ใส่กะปิ)
3. น้ำมะขาม
4. ซีอิ๊วขาว
5. น้ำตาลโตนด
6. ผักสดแล้วแต่ชอบ เช่น ยอดมะพร้าว ผักบุ้งไทย กะหล่ำปลี เป็นต้น

วิธีทำ

1. นำน้ำซุปโพแทสเซียมใส่หม้อ ละลายเครื่องแกงก่อนที่จะตั้งเตา (ถ้าละลายในน้ำเดือดจะจับตัวเป็นก้อน)
2. ตั้งไฟให้เดือด ปรุงรสตามชอบ(ควรลดเค็มและหวาน)
3. ใส่ผักลงไป ชิมรสอีกครั้ง เพราะน้ำในผักจะทำให้รสชาติเปลี่ยนไปเล็กน้อย

แกงเลียง

ส่วนประกอบ

1. น้ำซุปโพแทสเซียม
2. หอมแดง กระชาย พริกไทยป่น สาหร่าย (แผ่นกลมๆที่ใช้ใส่แกงจืด)
3. ผักสดแล้วแต่ชอบ เช่นบวบ ตำลึง ใบแมงลัก ฟักทอง ข้าวโพดอ่อน น้ำเต้า ผักแม้ว เป็นต้น
4. ซีอิ๊วขาว

วิธีทำ

1. ตำหอมแดง กระชาย พริกไทยป่น สาหร่ายเข้าด้วยกัน หรือจะปั่นก็ได้ (ปั่นต้องใส่น้ำซุปลงไปด้วย)
2. นำน้ำซุปโพแทสเซียมใส่หม้อละลายเครื่องแกงที่ตำไว้ ปิดฝา ตั้งไฟให้เดือด
3. เมื่อได้ที่แล้ว ใส่ผักสุกยากลงไปก่อน เช่นฟักทอง ข้าวโพดอ่อน ผักที่เป็นใบใส่ทีหลัง
4. ปรุงรสด้วยซีอิ๊วขาว ชิมรส

หมายเหตุ : สาหร่ายใช้แทนกะปิ

แกงป่า

ส่วนประกอบ

1. น้ำซุปโพแทสเซียม
2. เครื่องแกงป่า(ต้องไม่ใส่กะปิ)
3. แครอทขนาดกลาง
4. ข้าวโพดอ่อน
5. มะเขือเปราะ
6. ชะอม
7. ฟักทอง
8. ถั่วฝักยาว

9. ใบกระเพรา
10. กระชายหั่นฝอย
11. ซีอิ๊วขาวเล็กน้อย

วิธีทำ

1. นำน้ำซุปโพแทสเซียมใส่กะทะผัดเครื่องแกงให้เข้ากัน
2. ตั้งไฟให้เดือดปรุงรสตามชอบ
3. ใส่ผักตามต้องการ แต่จะใส่ผักสุกยากลงไปก่อน เช่นฟักทอง ข้าวโพดอ่อน ผักที่เป็นใบใส่ทีหลัง
4. ชิมรส ตักใส่ชาม

ผัดผักรวมมิตร

ส่วนประกอบ

1. น้ำซุปโพแทสเซียม
2. แครอทขนาดกลาง ถั่วลันเตา เห็ดหอม ผักกาดขาว ข้าวโพดเมล็ด กระเทียมหั่นแว่น พอประมาณ
3. ซีอิ๊วขาวเล็กน้อย
4. เกลือโพแทสเซียมเล็กน้อย

วิธีทำ

1. คั่วกระเทียมให้หอม แล้วจึงใส่น้ำซุปโพแทสเซียมลงไปพอประมาณ
2. ใส่ผักเตรียมไว้(ใส่ผักสุกยากลงไปก่อน)
3. ปรุงรสด้วยซีอิ๊วขาวและเกลือโพแทสเซียมเล็กน้อยเท่านั้น ปิดฝาให้ผักระอุสักครู่
4. ผัดให้เข้ากันอีกครั้ง ตักใส่จาน

ผัดเผ็ดมะเขือยาว

ส่วนประกอบ

1. น้ำซุปโพแทสเซียม
2. เครื่องแกงเผ็ด(ต้องไม่ใส่กะปิ)
3. มะเขือยาว
4. มะกรูดหั่นฝอย
5. ซีอิ๊วขาวเล็กน้อย
6. น้ำตาลโตนด
7. ลูกชิ้นเห็ดหอม(ถ้ามี)

วิธีทำ

1. นำน้ำซุปโพแทสเซียมใส่กะทะผัดเครื่องแกงให้เข้ากันปรุงรสด้วย ซีอิ๊วขาวเล็กน้อย น้ำตาลโตนด
2. ใส่มะเขือยาว ผัดให้เข้ากัน ปิดฝาให้มะเขือระอุสักครู่
3. เปิดฝา ผัดให้เข้ากันอีกครั้ง ชิมรส
4. โรยหน้าด้วยใบมะกรูดหั่นฝอย ตักใส่จาน

น้ำผัก (ใช้เครื่องแยกกาก)

ส่วนประกอบ

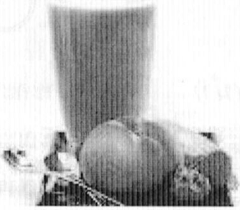
1. ฝรั่งกรอบ เอาเมล็ดออกให้หมด หรือแอปเปิ้ลเขียว
2. ใบบัวบก คะน้า ใบย่านาง กวางตุ้ง ใบยอ ใบตำลึง หรือ ผักใบเขียวอื่นๆ ก็ได้

วิธีทำ

1. หั่นผักและผลไม้เป็นชิ้นเล็กๆ
2. ใส่ผลไม้และผักสลับไปมา(ถ้าต้องการน้ำผักเข้มข้นมากให้ใส่ผักมาก)

หมายเหตุ : ต้องดื่มให้หมดภายใน 10 – 15 นาที (ถ้านานกว่านั้นเอนไซม์ จะหมดคุณค่า)

น้ำเบต้าแคโรทีน

ส่วนประกอบ

1. แอปเปิ้ล (ต้องไม่เคลือบแว็กซ์)
2. แครอท (ต้องปอกเปลือกทุกครั้ง)
3. บีทรูท (ต้องล้างให้สะอาด)

วิธีทำ

1. แช่ผลไม้ด้วยผงถ่าน (แอคติเวทเตท ชาร์โคล์ Activated Charcoal) 15 – 20 นาที
2. หั่นหรือเฉาะให้เป็นชิ้นเล็กๆ แล้วใส่เครื่องคั้นน้ำแยกกาก จะได้น้ำผลไม้ที่มีคุณค่าและเสริมสร้างสุขภาพ

ตารางน้ำผักผลไม้สำหรับผู้ป่วย
(สำหรับผู้ต้องการรักษาแบบเข้มข้น)

เวลา	น้ำผลไม้ 8 ออนซ์ (240 ซีซี)
07.30	น้ำส้ม
08.30	น้ำผัก
09.00	น้ำแอปเปิ้ล + แครอท
09.30	น้ำแอปเปิ้ล + แครอท
10.30	น้ำแครอท
11.30	น้ำผัก
12.30	น้ำแอปเปิ้ล + แครอท
13.30	น้ำผัก
14.30	น้ำแครอท
15.30	น้ำแครอท
16.30	น้ำแอปเปิ้ล + แครอท
17.30	น้ำผัก
18.30	น้ำแอปเปิ้ล + แครอท

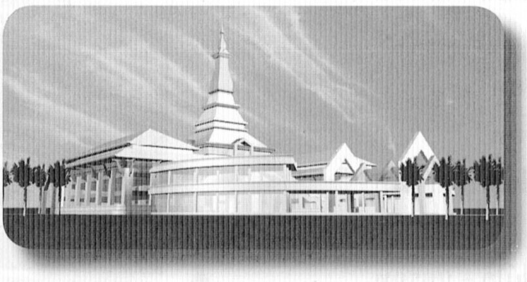

บทสรรเสริญพระพุทธคุณ

(นำ)	อิติปิ โส ภะคะวา	*(รับพร้อมกัน)*	อะระหังสัมมาสัมพุทโธ
	วิชชาจะระณะสัมปันโน	สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร	
	ปุริสทัมมะสาระถิ	สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติฯ	

(นำ)	องค์ใดพระสัมพุทธ	*(รับพร้อมกัน)*	สุวิสุทธสันดาน
	ตัดมูลกิเลสมาร		บ มิหม่นมิหมองมัว
	หนึ่งในพระทัยท่าน		ก็เบิกบานคือดอกบัว
	ราคี บ พันพัว		สุวคนธกำจร
	องค์ใดประกอบด้วย		พระกรุณาดังสาคร
	โปรดหมู่ประชากร		มละโอฆกันดาร
	ชี้ทางบรรเทาทุกข์		และชี้สุขเกษมสานต์
	ชี้ทางพระนฤพาน		อันพ้นโศกวิโยคภัย
	พร้อมเบญจพิธจักษุ		จรัสวิมลใส
	เห็นเหตุที่ใกล้ไกล		ก็เจนจบประจักษ์จริง
	กำจัดน้ำใจหยาบ		สันดานบาปแห่งชายหญิง
	สัตว์โลกได้พึ่งพิง		มละบาปบำเพ็ญบุญ
	ข้าฯขอประณตน้อม		ศิรเกล้าบังคมคุณ
	สัมพุทธการุณ		ญภาพนั้นนิรันดรฯ

(กราบ)

บทสรรเสริญพระธรรมคุณ

(นำ) สวากขาโต *(รับพร้อมกัน)* ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก
อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติฯ

(นำ) ธรรมะคือคุณากร *(รับพร้อมกัน)* ส่วนชอบสาธร
ดุจดวงประทีปชัชวาล แห่งองค์พระศาสดาจารย์
ส่องสัตว์สันดาน สว่างกระจ่างใจมล
ธรรมใดนับโดยมรรคผล เป็นแปดพึงยล
และเก้ากับทั้งนฤพาน สมญาโลกอุดรพิสดาร
อันลึกโอฬาร พิสุทธิ์พิเศษสุกใส
อีกธรรมต้นทางครรไล นามขนานขานไข
ปฏิบัติปริยัติเป็นสอง คือทางดำเนินดุจคลอง
ให้ล่วงลุปอง ยังโลกอุดรโดยตรง
ข้าฯขอโอนอ่อนอุตมงค์ นบธรรมจำนง
ด้วยจิตและกายวาจาฯ

(กราบ)

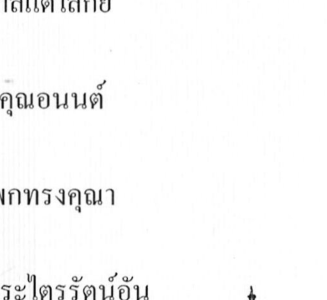

บทสรรเสริญพระสังฆคุณ

(นำ) สุปะฏิปันโน *(รับพร้อมกัน)* ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

(นำ) สงฆ์ใดสาวกศาสดา *(รับพร้อมกัน)* รับปฏิบัติมา
แด่องค์สมเด็จภควันต์
เห็นแจ้งจตุสัจเสร็จบรร ลุทางที่อัน
ระงับและดับทุกข์ภัย
โดยเสด็จพระผู้ตรัสไตร ปัญญาผ่องใส
สะอาดและปราศมัวหมอง
เหินห่างทางข้าศึกปอง บ มิลำพอง
ด้วยกายและวาจาใจ
เป็นเนื้อนาบุญอันไพ ศาลแต่โลกัย
และเกิดพิบูลย์พูนผล
สมญาเอารสทศพล มีคุณอนนต์
อเนกจะนับเหลือตรา
ข้าฯ ขอนบหมู่พระศรา พกทรงคุณา
นุคุณประดุจรำพัน
ด้วยเดชบุญข้าอภิวันท์ พระไตรรัตน์อัน
อุดมดิเรกนิรัติสัย
จงช่วยขจัดโพยภัย อันตรายใดใด
จงดับและกลับเสื่อมสูญฯ

(กราบ)

พระคาถาชินบัญชร

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธ ธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธ ธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธ ธัสสะ

ปุตตะกาโม ละเภ ปุตตัง ธะนะกาโม ละเภ ธะนัง
อัตถิ กาเย กายะญายะ เทวานัง ปิยะตัง สุตตะวา
อิติปิ โส ภะคะวา ยมมะราชาโน
ท้าวเวสสุวัณโณ มรณัง สุขัง
อะระหัง สุคะโต นะโม พุทธายะ

๑ ชะยาสะนาคะตา พุทธา เชตะวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา.
๒ ตัณหัง กะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา.
๓ สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร.
๔ หะทะเย เม อนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัสมิง โมคคัลลาโน จะวามะเก.
๕ ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะ ราหุโล
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก.
๖ เกสะโต ปิฏฐิภาคัสมิง สุริโย วะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิ ปุงคะโว
๗ กุมาระกัสสะโป เถโร มเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร.
๘ ปุณโณ อังคุลิมาโลจะ อุปะลี นันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะอิเมชาตา นะลาเต ติละกา มะมะ.

๙ เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา.

๑๐ ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง

๑๑ ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะ สุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา.

๑๒ ชินานาวะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลังกะตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา.

๑๓ อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร

๑๔ ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหีตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา.

๑๕ อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตุปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย
สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิชินะปัญชะเรติ.

คำแปล

๑. พระพุทธเจ้าและพระนราสภาทั้งหลาย ผู้ประทับนั่งแล้วบนชัยบัลลังก์ ทรงพิชิตพระยามาราธิราช ผู้พรั่งพร้อมด้วยเสนาราช

๒. พาหนะแล้ว เสวย อมตรส คือ อริยะสัจธรรมทั้งสี่ประการ เป็นผู้นำสรรพสัตว์ ให้ข้ามพ้นจากกิเลสและกองทุกข์

๓. มี ๒๘ พระองค์ คือ พระผู้ทรงพระนามว่า ตัณหังกร เป็นอาทิ พระพุทธเจ้า จอมมุนีทั้งหมดนั้น

๔. ข้าพระพุทธเจ้าขออัญเชิญมาประดิษฐานเหนือเศียรเกล้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประดิษฐานอยู่บนศีรษะ พระธรรมอยู่ที่ดวงตาทั้งสอง พระสงฆ์ผู้เป็นอากรบ่อเกิดแห่งสรรพคุณอยู่ที่อก พระอนุรุทธะอยู่ที่ใจ พระสารีบุตรอยู่เบื้องขวา พระโมคคัลลานะ อยู่เบื้องซ้าย พระอัญญาโกณฑัญญะอยู่เบื้องหลัง

๕. พระอานนท์กับพระราหุลอยู่หูขวา พระกัสสะปะกับพระมหานามะอยู่ที่หูซ้าย

๖. มุนีผู้ประเสริฐ คือ พระโสภิตะ ผู้สมบูรณ์ด้วยสิริ ดังพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่ที่ทุกเส้นขน ตลอดร่างทั้งข้างหน้าและข้างหลัง

๗. พระเถระกุมาระกัสสะปะผู้แสวงหาบุญทรงคุณอันวิเศษ มีวาทะอัน วิจิตรไพเราะอยู่ปากเป็นประจำ

๘. พระปุณณะ พระอังคุลิมาล พระอุบาลี พระนันทะ และ พระสีวะลี พระเถระทั้ง ๕ นี้ จงปรากฏเกิดเป็นกระแจะจุณเจิมที่หน้าผาก

๙. ส่วนพระอสีติมหาเถระที่เหลือ ผู้มีชัยและเป็นพระโอรส เป็นพระสาวก ของพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัย แต่ละองค์ล้วนรุ่งเรืองไพโรจน์ด้วยเดชแห่งศีล ให้ดำรงอยู่ทั่วอวัยวะน้อยใหญ่

๑๐. พระรัตนะสูตรอยู่เบื้องหน้า พระเมตตาสูตรอยู่เบื้องขวา พระอังคุลิมาลปริตรอยู่เบื้องซ้าย พระธชัคคสูตรอยู่เบื้องหลัง

๑๑. พระขันธปริตร พระโมรปริตร และพระอาฏานะฏิยสูตร เป็นเครื่องกางกั้นดุจหลังคาอยู่บนนภากาศ

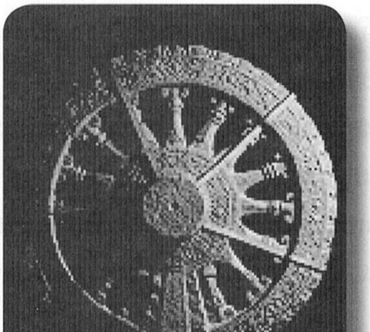
๑๒. อนึ่งพระชินเจ้าทั้งหลายนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ประกอบพร้อม ด้วยกำลังนานาชนิด มีศีลาธิคุณอันมั่นคง คือ สัตตะปราการเป็นอาภรณ์ มาตั้งล้อม

เป็นกำแพงคุ้มครองเจ็ดชั้น

๑๓. ด้วยเดชานุภาพแห่งพระอนันตชินเจ้า ไม่ว่าจะทำกิจการใดๆ เมื่อข้าพระพุทธเจ้าเข้าอาศัยอยู่ในพระบัญชร แวดวงกงล้อมแห่งพระสัมมา สัมพุทธเจ้า ขอโรคอุปัทวะทุกข์ทั้งภายนอกและภายใน อันเกิดแต่โรคร้าย คือ โรคลมและโรคดีเป็นต้น เป็นสมุฏฐาน จงกำจัดให้พินาศไปอย่าได้เหลือ

๑๔. ขอพระมหาบุรุษผู้ทรงพระคุณอันล้ำเลิศทั้งปวงนั้น จงอภิบาลข้าพระพุทธเจ้าผู้อยู่ในภาคพื้นท่ามกลางพระชินบัญชร ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการคุ้มครองปกปักษ์รักษาภายในเป็นอันดีฉะนี้แลฯ

๑๕. ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการอภิบาลด้วยคุณานุภาพแห่งสัทธรรมจึงชนะเสียได้ซึ่งอุปัทวะอันตรายใดๆ ด้วยอานุภาพแห่งพระชินะพุทธเจ้าชนะข้าศึกศัตรูด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม ชนะอันตรายทั้งปวงด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ ขอข้าพระพุทธเจ้าจงได้ปฏิบัติ และ รักษาดำเนินไปโดยสวัสดีเป็นนิจนิรันดรเทอญฯ

พระคาถาสักกัตวาฯ

สักกัตวา พุทธะระตะนัง	โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
หิทัง เทวะมะนุสสานัง	พุทธะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ	ทุกขา วูปะสะเมนตุ เม
สักกัตวา ธัมมะระตะนัง	โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
ปะริฬาหูปะสะมะนัง	ธัมมะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ	ภะยา วูปะสะเมนตุ เม
สักกัตวา สังฆะระตะนัง	โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง	สังฆะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ	โรคา วูปะสะเมนตุ เม

(สวด ๓ จบ)

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, พาราณะสิยัง วิหะระติ, อิสิปะตะเน มิคะทาเย. ตัตระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ.

เทวเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา, โย จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, หีโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต, โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค, ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต.

เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ, มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวะตะติ.

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค, เสยยะถีทัง, สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี, ญาณะกะระณี, อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง, ชาติปิ ทุกขา, ชะราปิ ทุกขา, มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะ ปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข, ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข, ยัมปิจฉังนะละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง, ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัตระ ตัตราภินันทินี, เสยยะถีทัง, กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง, โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโคปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง.

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค, เสยยะถีทัง, สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติเม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ,จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุจักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพอะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา

อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว. ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ, เอวันติ ปะริวัฏฏัง ทวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธัง อะโหสิ.

เนวา ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรหมะเก, สัสสะมะณะพราหมะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง.

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ, เอวันติ ปะริวัฏฏัง ทวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทธัง อะโหสิ.

อะหาถัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรหมะเก, สัสสะมะณะพราหมะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง.

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ, อะกุปปาเม วิมุตติ, อะยะมันติมา ชาติ, นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติ.

อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อัตตะมานา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง, อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสมิง ภัญญะมาเน, อายัสมะโต

โกณฑัญญัสสะ, วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง อุทะปาทิ, <u>ยังกิญจิสะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ.</u>

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก, ภุมมาเทวา สัททะมะนุสสาเวสุง, เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย

อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรหมุนา วา เกนะจิ วา โลกัสมินติ.

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุตวา, จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุตวา.

ตาวะติงสา เทวา สัททะมานุสสาเวสุง. ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุตวา.

ยามา เทวา สัททะมานุสสาเวสุง, ยามานัง เทวานัง สัททัง สุตวา. ตุสิตา เทวา สัททะมานุสสาเวสุง, ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุตวา.

นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง, นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุตวา.

ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง, ปะระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุตวา. พรหมะกายิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง.

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรหมุนา วา เกนะจิ วา โลกัสมินติ.

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ, ยาวะพรหมะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิ. อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ, สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ. อัปปะมาโณจะ โอฬาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง.

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ, อัญญาสิ วะตะโภ โกณฑัญโญ, อัญญาสิวะตะ โภ โกณฑัญโญติ. อิติหิทัง อายัสมะโต โกณฑัญญัสสะ อัญญาโกณฑัญโญเตววะ นามัง, อะโหสีติ.

ถวายพรพระ (พาหุง)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(ว่า ๓ หน)

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ.

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะ ยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ครีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตี สุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัม พุเสกะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

กัตวานะ กัฏฐะ มุทะรัง อิวะ คัพภินียา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโร ปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พรหมัง วิสุทธิชุติมิท ธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิตวานะ เนกะ วิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ.

หมายเหตุ: คำที่ขีดเส้นใต้ ถ้าสวดแบบมคธ ให้เปลี่ยนว่า ชะยะมังคะลัคคัง

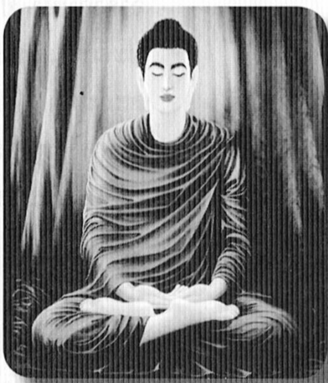
ชัยะมังคะละคาถา (สวดชัยใหญ่)

นะโม เม พุทธะเตชัสสา ระตะนัตตะยะธัมมิกา
เตชะปะสิทธิปะสีเทวา นารายะบระเมสุรา
สิทธิพรหมา จะ อินทรา จะ จะตุโลกา คัมภีรักขะกา
สะมุททา ภูตุงคังคา จะ สะหรัมพะชัยะปะสิทธิ ภะวันตุ เต
ชัยะ ชัยะ ธระณิ ธระณี อุทะธิ อุทะธี นาทิ นาที
ชัยะ ชัยะ คะคนละตนละนิสัย นิรัยสัยเสนนะเมรุราชะพลนระชี
ชัยะ ชัยะ คัมภีระโสมภี นาเคนทะนาคี ปิสาจจะ ภูตะกาลี
ชัยะ ชัยะ ทุนนิมิตตาโรคี ชัยะ ชัยะ สิงคีสุทาทานะมุขะชา
ชัยะ ชัยะ วะรุณณะมุขะสาตรา ชัยะ ชัยะ จัมปา ทินาคะกุละคันถก
ชัยะ ชัยะ คัชชะคนนะตุรง สุกระภุชงสีหะเพียคฆะทีปา
ชัยะ ชัยะ วะรุณณะมุขะยาตรา ชิตะ ชิตะ เสนนารีปุนะสุทธินระดี
ชัยะ ชัยะ สุขา สุขา ชีวี ชัยะ ชัยะ ธระณีตะเลสะทาสุชัยยา
ชัยะ ชัยะ ธระณีสานตินสะทา ชัยะ ชัยะ มังกะราชรัญญาภะวัคเค
ชัยะ ชัยะ วะรุณณะยักเข ชัยะ ชัยะ รักขะเส สุระภู ชะเตชา
ชัยะ ชัยะ พรหมเมนทะคะณา ชัยะ ชัยะ ราชาธิราชสาชชัย
ชัยะ ชัยะ ปะฐะวิง สัพพัง ชัยะ ชัยะ อะระหันตา ปัจเจกะพุทธะสาวัง
ชัยะ ชัยะ มะเหสุโร หะโรหะรินเทวา ชัยะ ชัยะ พรหมาสุรักโข
ชัยะ ชัยะ นาโค วิรุฬหะโก วิรูปักโข จันทิมา ระวิ
อินโท จะ เวนะเตยโย จะ กุเวโร วะรุโณปิ จะ
อัคคิ วาโย จะ ปาชุณโห กุมาโร ธะตะรัฏฐะโก
อัฏฐาระสะ มะหาเทวา สิทธิตาปะสะอาทะโย
อิสิโน สาวะกา สัพพา ชัยะ ราโม ภะวันตุ เต
ชัยะ ธัมโม จะ สังโฆ จะ ทะสะปาโล จะ ชัยะกัง
เอเตนะ ชัยะเตเชนะ ชัยะ โสตถี ภะวันตุ เต
เอเตนะ พุทธะเตเชนะ โหตุ เต ชัยะมังคะลัง
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิรีมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย

อุคโฆสะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยะ ตะทา พรหมะคะณา มะเหสิโน
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิรีมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆสะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยะ ตะทา อินทะคะณา มะเหสิโน
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิรีมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆสะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยะ ตะทา เทวะคะณา มะเหสิโน
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิรีมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆสะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยะ ตะทา สุปัณณะคะณา มะเหสิโน
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิรีมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆสะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยะ ตะทา นาคะคะณา มะเหสิโน
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิรีมะโต อะยัง มารัสสะ จะ ปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆสะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยะ ตะทา สะหรัมพะคะณา มะเหสิโน
ชะยันโต โพธิยา มูลเล สักกะยานัง นันทิวัฒฒะโน
เอวังตะวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พรหมะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัตะวานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ
เต อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
อะโรคา สุขิตา โหถะ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
สุณันตุ โภนโต เย เทวา อัสะมิง ฐาเน อะธิคะตา
ทีฆายุกา สะทา โหนตุ สุขิตา โหนตุ สัพพะทา
รักขันตุ สัพพะสัตตานัง รักขันตุ ชินะสาสะนัง
ยา กาจิ ปัตถะนา เตสัง สัพเพ ปูเรนตุ มะโนระถา
ยุตตะกาเล ปะวัสสันตุ วัสสัง วัสสา วะลาหะกา
โรคา จุปัททะวา เตสัง นิวาเรนตุ จะ สัพพะทา
กายะสุขัง จิตติ สุขัง อะระหันตุ ยะถาระหัง ฯ

มหาการุณิโก

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง,
ปูเรตวา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.
ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน,
เอวัง ตวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล.
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร,
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ.
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง,
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พรหมะจาริสุ.
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง,
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา,
ปะทักขิณานิ กัตวานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ.

อภิณหปัจจเวกขณปาฐะ

ชะราธัมโมมหิ,	เรามีความแก่เป็นธรรมดา
ชะรัง อะนะตีโต (ตีตา),	จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้,
พยาธิธัมโมมหิ,	เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา
พยาธิง อะนะตีโต (ตีตา),	จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้,
มะระณะธัมโมมหิ,	เรามีความตายเป็นธรรมดา
มะระณัง อะนะตีโต (ตีตา),	จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้,
สัพเพหิ เม ปิเยหิ,	เราจะละเว้นเป็นต่างๆ, คือว่า
มะนาเปหิ นานาภาโว	จะต้องได้พลัดพรากจากของรัก
วินาภาโว,	ของเจริญใจทั้งสิ้นไป,
กัมมัสสะโกมหิ	เรามีกรรมเป็นของของตน
กัมมะทายาโท	มีกรรมเป็นผู้ให้ผล,
กัมมะโยนิ	มีกรรมเป็นแดนเกิด,
กัมมะพันธุ	มีกรรมเป็นผู้ติดตาม
กัมมะปะฏิสะระโน,	มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,
ยัง กัมมัง กะริสสามิ	เราจะทำกรรมอันใดไว้,
กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา	เป็นบุญหรือเป็นบาป,
ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ,	เราจะเป็นทายาท, คือว่า
	จะต้องได้รับผลของ
	กรรมนั้นสืบไป,
เอวัง อัมเหหิ	เราทั้งหลายควรพิจารณา
อะภิณหังปัจจะเวกขิตัพพัง	อย่างนี้ ทุกวันๆ เทอญ.

คาถากรวดน้ำอิมินา (แปล)

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ,	ด้วยบุญนี้อุทิศให้,
อุปัชฌายา คุณุตตะรา,	อุปัชฌาย์ผู้เลิศคุณ,
อาจะริยูปะการา จะ,	แลอาจารย์ผู้เกื้อหนุน,
มาตาปิตา จะ ญาตะกา,	ทั้งพ่อแม่แลปวงญาติ,
สุริโย จันทิมาราชา,	สูรย์จันทร์และราชา,
คุณะวันตา นะราปิ จะ,	ผู้ทรงคุณหรือสูงชาติ,
พรหมะมารา จะ อินทา จะ,	พรหมมารและอินทราช,
โลกะปาลา จะ เทวะตา,	ทั้งทวยเทพและโลกบาล,
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ,	ยมราชมนุษย์มิตร,
มัชฌัตตา เวริกาปิจะ,	ผู้เป็นกลางผู้จ้องผลาญ,
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ,	ขอให้เป็นสุขศานต์ทุก ถ้วนหน้าอย่าทุกข์ทน,
ปุญญานิ ปะกะตานิ เม,	บุญผองที่ข้าทำจงช่วย อำนวยศุภผล,
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ,	ให้สุขสามอย่างล้น,
ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง,	ให้ลุถึงนิพพานพลัน.
อิมินา ปุญญะกัมเมนะ,	ด้วยบุญนี้ที่เราทำ,
อิมินา อุททิเสนะ จะ,	แลอุทิศให้ปวงสัตว์,
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ,	เราพลันได้ซึ่งการตัด,
ตัณหุปาทานะ เฉทะนัง,	ตัวตัณหาอุปาทาน,
เย สันตาเน หินา ธัมมา,	สิ่งชั่วในดวงใจ,
ยาวะ นิพพานะโต มะมัง,	กว่าเราจะถึงนิพพาน,
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ,	มลายสิ้นจากสันดาน,
ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว,	ทุกๆภพที่เราเกิด,
อุชุจิตตัง สะติปัญญา,	มีจิตตรงและสติปัญญา อันประเสริฐ,

สัลเลโข วิริยัมหินา,	พร้อมทั้งความเพียรเลิศ เป็นเครื่องขูดกิเลสหาย
มารา ละภันตุ โนกาสัง,	โอกาสอย่าพึงมีแก่หมู่มาร สิ้นทั้งหลาย,
กาตุญจะ วิริเยสุเม,	เป็นช่องประทุษร้ายทำลาย ล้างความเพียรจม,
พุทธาทิปะวะโร นาโถ,	พระพุทธผู้บวรนาถ,
ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม,	พระธรรมที่พึ่งอันอุดม,
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ,	พระปัจเจกพุทธะสมทบ,
สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง,	พระสงฆ์ที่พึ่งผอง,
เตโสตตะมานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพนั้น,
มาโรกาสัง ละภันตุ มา,	ขอหมู่มารอย่าได้ช่อง,
ทะสะ ปุญญานุภาเวนะ,	ด้วยเดชบุญทั้งสิบป้อง,
มาโรกาสัง ละภันตุ มา.	อย่าเปิดโอกาสแก่หมู่มารเทอญ.

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุขะชีวิโน,	ขอให้สัตว์ทั้งหลาย อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย, จงเป็นผู้ดำรงชีพอยู่เป็นสุขทุกเมื่อเทอญ,
กะตัง ปุญญัง ผะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต	ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงได้เสวยผลบุญที่ข้าพเจ้าบำเพ็ญด้วย กาย วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญ.

ยอดยากินแก้มะเร็งทุกชนิด

1. หัวร้อยรู	หนัก	50	กรัม
2. ไม้สักหิน	หนัก	50	กรัม
3. ข้าวเย็นเหนือ-ข้าวเย็นใต้ อย่างละ	หนัก	200	กรัม
4. โกฐจุฬา-โกฐเชียง อย่างละ	หนัก	50	กรัม
5. กำแพงเจ็ดชั้น	หนัก	50	กรัม
6. ทองพันชั่ง	หนัก	200	กรัม
7. เหงือกปลาหมอ	หนัก	200	กรัม
8. ผีหมอบ	หนัก	100	กรัม
9. หญ้าหนวดแมว	หนัก	50	กรัม

ข้อปฏิบัติ: จุดธูป 3 ดอกเทียนคู่ ทำสมาธิ ระลึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พร้อมทั้งสวดพระคาถาสักกัตวาฯ 3 จบ และอัญเชิญบารมีของพระพุทธไภษัชยคุรุไวฑูรยประภา(พระกริ่งอโรคยศาล) และท่านบรมครูชีวกโกมารภัจจ์ ซึ่งเป็นผู้คิดตำรายานี้ และนำไปปักไว้กลางแจ้ง

วิธีต้มยา: นำตัวยาทั้งหมดใส่ลงไปในหม้อดินที่มีขนาดใหญ่ที่สุด (แหล่งจำหน่ายอยู่ที่เกาะเกร็ด จ.นนทบุรี) และใส่น้ำฝน(เน้นย้ำน้ำฝนดีที่สุด)ลงไปในหม้อดินแช่ยาไว้ประมาณ 10 นาทีให้พอท่วมยา จากนั้นตั้งไฟแรงปานกลางปิดฝาหม้อ ต้มให้เดือดนาน 15 นาที ยกหม้อยาลง แล้วรินน้ำยาเก็บไว้ในหม้อเคลือบใหญ่มีหูหิ้ว ขนาดเบอร์ 32 (ครั้งที่ ๑) จากนั้นเติมน้ำลงไปให้ท่วมตัวยา แล้วต้มให้เดือดนาน 15 นาที แล้วรินน้ำยาเก็บรวมไว้กับของเก่า (ครั้งที่ ๒) ใส่น้ำให้ท่วมตัวยาใหม่อีกครั้ง ต้มให้เดือดนาน 15 นาที แล้วรินน้ำยาเก็บไว้รวมกับของเก่า (ครั้งที่๓) ส่วนกากยาที่เหลือทิ้งให้เย็นจึงนำไปเทที่ต้นไม้โพธิ์

หมายเหตุ : เวลา 15 นาที เริ่มนับตั้งแต่น้ำยาเดือดเต็มที่ เป็นต้น ในกรณีที่ยังไม่เป็นมะเร็ง ก็สามารถกินยานี้เพื่อป้องกันก่อนได้

วิธีกินยา: อุ่นยา(อย่างน้อยวันละ 1ครั้ง) ไว้กินเรื่อยๆ ก่อนอาหาร 3 เวลา ครั้งละ 1 ถ้วยกาแฟ (มีหู) และก่อนกินยาทุกครั้งให้สวดคาถาพระสักกัตวาฯ 3 จบ เมื่อหมดน้ำยาก็ให้ทำใหม่ ต้มกินไม่เกิน 5 หม้อ โรคมะเร็งชนิดนั้นๆ หายแน่นอนแลฯ (หากว่ามะเร็งลุกลามไปมากให้ทานยาเพิ่มขึ้นอีกในแต่ละมื้อ และอาจจะต้องกินเพิ่มอีกหลายหม้อ)

หมายเหตุ: ผู้ป่วยจะต้องมีจิตใจที่ศรัทธามั่นคงตัวยาจึงจะมีศักดานุภาพมหาศาล

พระคาถากำกับยาสมุนไพร

อาญะตัญจะ กะโรถะ วิตถะตัญจะ อัปปิตัญจะ สุวิตัญจะ สุปะวายิตัญจะ สุวิเลกขิตัญจะ สุวิตัจฉิตัญจะ กะโรถะ อัปเปวะนามะ สัตตาธะนุง อากัฒฑิตุง นาทาสิ นะปะโรปะรัง นิพกุเภถะ นาติมัญเญถะ กัตถะจิ อะสังวิสุโร ปุสะพุพะ สังวิธา ปุกะยะปะ อาปามะจุปะ ทีมะสังอังชุ จิเจรูนิ นะมะอะอุ พุทธะเมตตัง จิตตังมะมะ พุทธะพุทธา นุภาเวนะ ธัมมะเมตตัง จิตตังมะมะ ธัมมะธัมมานุภาเวนะ สังฆะเมตตัง จิตตังมะมะ สังฆะสังฆานุภาเวนะ.............ฯ

คิริมานนทสูตร

(สูตรต่อสู้กับโรคภัยไข้เจ็บ)

กถามุข

คิริมานนทสูตร นับเป็นยอดพระสูตรหนึ่งที่มี สารัตถะสำหรับมนุษย์ผู้มีสังขารไม่เที่ยงทนทุกข์ต่อโรคภัยไข้เจ็บ ที่คอยเบียดเบียนไม่ช่วงใดก็ช่วงหนึ่งของชีวิต พระพุทธองค์ตรัสพระสูตรนี้แก่พระอานนท์ เพื่อนำไปแสดงแก่พระคิริมานนท์ซึ่งกำลังอาพาธหนักจนไม่สามารถมาเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าได้ พระคิริมานนท์จึงขอให้พระอานนท์ ช่วยกราบบังคมทูลให้พระพุทธเจ้าทรงทราบ เพื่อทรงพระกรุณาสงเคราะห์ให้ทุกขเวทนาเจ็บปวดซึ่งเบียดเบียนอยู่ให้ระงับอันตรธานหายเถิด พระพุทธเจ้าทรงเมตตาแสดง สัญญา ๒ ประการ คือ รูปสัญญา นามสัญญา และอื่นๆ เมื่อพระคิริมานนท์กำหนดตามพระธรรมเทศนาก็ได้บรรลุอรหัตผล ในขณะที่วางธุระในรูปนาม โรคภัยของพระคิริมานนท์ที่เจ็บปวดได้อันตรธานหายไปในขณะนั้น คิริมานนท์สูตร จึงเป็นสูตรสำเร็จที่ช่วยกล่อมเกลา จิตใจของผู้ที่กำลังเจ็บป่วยอยู่ แม้ว่าการเจ็บป่วยนั้นจะร้ายแรงถึงขั้นที่ไม่อาจรักษาจนหายได้ก็ตาม พระสูตรนี้ยังช่วยให้บุคคลทั่วไปที่มีทุกข์ได้คลายความทุกข์ความวิตกกังวลไปได้บ้าง ซึ่งถ้าผู้ที่ตกอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์สามารถที่จะกำหนดตามได้ว่าชีวิตเป็นของอนิจจัง คงสภาพเดิมอยู่ไม่ได้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและดับลงในที่สุด อันเป็นธรรมชาติ จึงช่วยให้ผู้เจ็บป่วย สามารถระงับจิตให้สงบวางเฉยลงได้ เมื่อวาระสุดท้ายของชีวิตมาถึง วิญญาณก็จะละกายสังขารไปอย่างสงบ สู่สุคติภูมิ

ปฐมเหตุ

เอวัมเม สุตัง เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ตัตระโข อายัสมา คิริมานันโท อาพาธิโก โหตีติ.

บัดนี้จะแสดงพระสูตรอันหนึ่ง อันโบราณอาจารย์เจ้า กล่าวไว้ว่า คิริมานนทสูตร ได้อ้างเนื้อความแต่ครั้ง ปฐมสังคยนา พระมหาสังคาหกเถรเจ้าทั้งหลาย ๕๐๐ องค์ เปิดโอกาสไว้ให้พระอานนท์องค์หนึ่ง ได้เข้ามาสู่ที่ประชุมพร้อมกันแล้ว คอยพระอานนท์องค์เดียวกำลังเจริญสมถวิปัสสนาอยู่ ยังไม่ทันได้สำเร็จพระอรหันต์ ครั้นพระอานนท์เถรเจ้าได้สำเร็จพระอรหันต์ แล้วก็เข้าจตุตถฌาน เอาปฐวีกสิณเป็นอารมณ์ไปปรากฏบนอาสนะ ท่ามกลางสงฆ์ให้พระสงฆ์สิ้นความสงสัยในอรหัตตคุณ ที่ถ้ำสัตตบัณณคูหา ปฏิญาณตนในอเสขภูมิด้วยประการฉะนี้แล้ว พระมหาสังคาหกเถรเจ้าทั้งหลาย มีพระมหากัสสปะเป็นประธานจึงได้อาราธนาเชื้อเชิญให้พระอานนท์ ขึ้นนั่งเหนือธรรมาสน์ แสดงสุตตันตปิฎกยกคิริมานนทสูตรนี้ขึ้นเป็นหัวข้อ พระมหากัสสปะเถรเจ้าจึงถามพระอานนท์ว่า ดูกรอานนท์พระสูตรนมีชื่อว่าคิริมานนทสูตรนั้น พระพุทธเจ้า แสดงแก่บุคคลผู้ใด และตรัสเทศนา ณ ที่ไหน ปรารภอะไร ให้เป็นเหตุ และได้ตรัสเทศนามีความพิสดารอย่างไร ขอให้พระอานนท์เจ้าจงแสดงต่อไปในกาลบัดนี้ อะถะโข อยัสมา อานันโท ลำดับนั้นพระอานนท์ เถรเจ้า ผู้นั่งอยู่ บนธรรมาสน์ได้ขอโอกาสแต่พระสงฆ์แล้ว จึง วิสัชนาพระสูตรนี้ มีคำปฏิญญาในเบื้องต้นว่า เอวัมเม สุตัง ดังนี้ ข้าพเจ้าผู้ชื่อว่าอานนท์ หากได้สดับมาแต่พระอบแก้ว มีใจความว่า เอกังสะมะยัง สมัยกาลครั้งหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จสำราญพระอิริยบถอยู่ ณ พระเชตวันวิหาร อันเป็นอารามของอนาถบิณฑิกเศรษฐีสร้างถวายใกล้กรุงสาวัตถี ในกาลนั้นพระผู้เป็นเจ้าชื่อว่าคิริมานนท เถระผู้มีอายุ อาพาธิโก เกิดอาพาธหนักเหลือที่จะอดกลั้น พระผู้เป็นเจ้าจึงให้เชิญข้าพเจ้าเข้าไปยังสำนักของตนแล้วจึงกล่าวว่า อานนทะ ดูกรท่านอานนท์ ข้าพเจ้าผู้ชื่อว่าคิริมานนท์นี้ บังเกิดอาพาธหนักเหลือกำลังที่จะอดกลั้น ไม่สามารถจะไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ ขอนิมนต์ท่านอานนท์นำเอา

อาการอาพาธอันร้ายแรงของข้าพเจ้าไปกราบทูลให้ สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบ เพื่อทรงพระมหากรุณาสงเคราะห์ให้ทุกขเวทนาเจ็บปวด ซึ่งเบียดเบียนอยู่ในร่างกายของข้าพเจ้านี้ ระงับอันตรธานหายเถิด ข้าพเจ้าพระอานนท์รับเถรวาทีแล้ว ก็ไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้ากราบทูลอาการอาพาธและทุกขเวทนาตามคำสั่งของพระคิริมานนท์ให้ทรงทราบทุกประการ อะถะ โข ในกาลครั้งนั้นสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อได้ทรงทราบอาการของพระผู้เป็นเจ้าคิริมานนท์แล้วจึงตรัสแก่ข้าพเจ้าว่า อานนทะ ดูกรอานนท์ ท่านจงกลับคืนไปสู่สำนักของท่านคิริมานนท์โดยเร็ว แล้วพระองค์ตรัสต่อไปว่า

รูปสัญญา นามสัญญา

วิสุทธะจิตเต อานันทะ ทเว สัญญา สุตวา โส อาพาโธ ฐานะโสปฏิปัสสัมเภยยะ ดังนี้ ดูกรอานนท์ เมื่อท่านไปถึงสำนักพระคิริมานนท์แล้วท่านจงบอกสัญญา ๒ ประการ คือ รูปสัญญา ๑ และ นามสัญญา ๑ คือ รูปร่างกายตัวตนทั้งสิ้นก็ดี และนามได้แก่จิตเจตสิกทั้งหลายก็ดี ก็ให้ปลงธุระเสีย อย่าได้ถือว่ารูปร่างกายจิตเจตสิกเป็นตัวตน และอย่าเข้าใจว่าเป็นของของตน ทุกสิ่งทุกอย่างความจริงแล้วเป็นของภายนอกสิ้นทั้งนั้น ดูกรอานนท์ ถ้าหากว่ารูปร่างกายเป็นตัวตนเราแท้จริง เมื่อล่วงสู่ความแก่เฒ่าชรา ตาฝ้า หูหนวก เนื้อหนังเหี่ยวแห้ง ฟันโยกคลอน เจ็บปวด เหล่านั้น เราก็จักบังคับได้ตามประสงค์ ว่าอย่าเป็นอย่างนั้นเลย อย่าเป็นอย่างนี้เลย นี่เราบังคับไม่ได้ตามความประสงค์ของเราเขาอยากจะเจ็บ จะไข้ จะแก่ จะตาย เขาก็เป็นไปตามหน้าที่ของเขา เราหมดอำนาจที่จะบังคับบัญชาเขาได้ ครั้นเมื่อตายเราจะพาเอาไปสักสิ่งสักอันก็ไม่ได้ ถ้าหากว่าเป็นตัวตนของเราแล้วเราก็คงจะพาเอาไปได้ตามความปรารถนา ดูกรอานนท์ถึงเจตสิกก็ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่ของของตน ถ้าหากว่าจิตเจตสิกเป็นเรา หรือเป็นของของเรา เราก็จักบังคับได้ตามประสงค์ว่า จิตของเราจงเป็นอย่างนี้ จงเป็นอย่างนั้นจงมีสุขสำราญทุกเมื่อ อย่าทุกข์อย่าร้อนเลยดังนี้ ก็จะพึงได้ตามความปรารถนานี่ก็หาเป็นเช่นนั้นไม่ เขาจะคิดอะไรเขาก็คิดไป เขาจะอยู่จะไปก็เป็นตามเรื่อง

ตามราวของเขาเพราะเหตุร่างกายจิตใจเป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่ ของของตน ให้ปลงธุระเสีย อย่าเข้าใจถือเอาว่าเป็นตัวตนและของของตนเถิด

ดูกรอานนท์ ท่านจงไปบอกซึ่งสัญญาทั้ง ๒ ประการ คือ รูปและนามนี้ โดยเป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวตนแลไม่ใช่ของของตน ให้พระคิริมานนท์แจ้งทุกประการ เมื่อพระคิริมานนท์แจ้งแล้ว การอาพาธ ความเจ็บปวดและทุกขเวทนาก็จะหายจากร่างกายของพระคิริมานนท์จนหมดสิ้นและหายจากการอาพาธโดยรวดเร็วด้วย ภนฺเตอริยกัสสะปะ ข้าแต่อริยกัสสะปะ ผู้เป็นประธานในสงฆ์ พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสแก่ข้าพเจ้า ด้วยประการ ดังนี้แลฯ

อสุภะนุสสติกรรมฐาน

ตะทะนันตะรัง ลำดับนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัส เทศนาแก่ข้าพเจ้าสืบต่อไปว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ ตัวตนเราก็ดี ตัวตนของผู้อื่นก็ดี ตัวตนของสัตว์เดรัจฉานทั้งหลายก็ดี ก็มีอยู่แต่กองกระดูกทั้งสิ้นด้วยกัน เหมือนกันทุกตัวคนและตัวสัตว์ จะหาสิ่งใดเป็นแก้วเป็นแหวนเป็นแท่งเงิน แท่งทองแต่สักสิ่งสักอันก็หาไม่ได้ จะหาเอาอันใดเป็นตัว เป็นตน เป็นจิต เป็นเจตสิกของบุคคลผู้ใดก็ไม่มี ล้วนเป็นอนัตตาหา แก่นสารมิได้ บุคคลหญิงชาย คฤหัสถ์ นักบวช ทั้งหลายมาพิจารณาเห็นแจ้งชัดในรูป นามจิต เจตสิก โดยเป็นอนัตตาดังนี้แล้ว ก็จะมีอานิสงส์ไม่มีส่วนที่จะพึงประมาณได้ ท่านพิจารณาแต่คำว่า อัฏฐิมิญชัง เยื่อในกระดูก เหล่านั้นท่านให้ถือเอาอัฏฐิกะสัญญา อย่างเดียวเป็น อารมณ์ ก็จะผ่องใสรุ่งเรืองเห็นแจ้งในร่างกายของตน จนได้บรรลุธรรมวิเศษ เหตุถือเอาอัฏฐิกะสัญญาเป็นอารมณ์ เห็นอนัตตาแจ่มแจ้งด้วยประการดังนี้ ดูกรอานนท์ มรณะ สัญญา พิจารณาความตายก็ดี อัฏฐิกะสัญญา พิจารณากองกระดูกก็ดี ปฏิกูลสัญญา พิจารณาร่างกายนี้โดยเป็นของน่าเกลียดน่าสะอิดสะเอียนเต็มไปด้วยหมู่หนอนและ จุลินทรีย์มีจำนวนมากตามลำไส้น้อยลำไส้ใหญ่ ตามเส้นเอ็นทั่วไปในร่างกายและเต็มไปด้วยเครื่องเน่าของเหม็น มีอยู่ในร่างกายนี้ทุกสิ่งทุกอย่าง

ร่างกายนี้นับว่าเป็นของเปล่า ไม่มีอะไรเป็นของเราสักสิ่งสักอัน เกิดมาสำคัญว่าเป็นสุข ความจริงก็สุขไปอย่างนี้เอง ถ้าจะให้ถูกต้องกล่าวว่า เกิดมาเพื่อทุกข์ เกิดมาเจ็บ เกิดมาไข้ เกิดมาเป็นพยาธิ เจ็บปวด เกิดมาแก่ เกิดมาตาย เกิดมาพลัดพรากจากกัน เกิดมาหาความสุขมิได้ ความสุขนั้นถ้าพิจารณาดูให้ละเอียดแล้วมีน้อยเหลือประมาณไม่พอแก่ความทุกข์ นอนหลับนั่นแหละนับว่าเป็นสุข แต่เมื่อมาพิจารณาดูให้ละเอียดแล้ว ซ้ำเป็นทุกข์ไปเสียอีก ถ้าผู้ใดพิจารณาเห็นตามดังเรา ตถาคตแสดงมานี้เป็นนิมิตอันหนึ่ง ครั้นจดจำได้แน่นอน ในตนแล้วก็เป็นเหตุให้ได้มรรคผลนิพพานในปัจจุบันนี้ โดยไม่ต้องสงสัย ดูกรอานนท์ นักปราชญ์ทั้งหลายผู้ฉลาดด้วยปัญญา ท่านบำเพ็ญอสุภานุสสติกรรมฐาน ปรารถนา เอาพระนิพพานเป็นที่ตั้งนั้น ท่านยอมถือเอาอสุภะในตัว เป็นอารมณ์ของกรรมฐาน ถ้ายังเอาอสุภะภายนอกเป็นอารมณ์อยู่แล้วยังไม่เต็มทางปัญญา เพราะยังอาศัย สัญญาอยู่ เอาอสุภะในตัวเป็นอารมณ์ของกรรมฐาน ได้จึงเป็นที่สุดแห่งทางปัญญา เป็นตัววิปัสสนาญาณได้ ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ใดปรารถนาพระนิพพานจงยังอสุภะ กรรมฐานในตนให้เห็นแจ้งชัดเถิด ครั้นไม่เห็นก็ให้พิจารณา ปฏิกูลสัญญาลงในตนว่า แม้ตัวของเรานี้ถึงยังมีชีวิตอยู่ ก็เป็นของพึงน่าเกลียดพึงน่าเบื่อหน่ายยิ่งนัก ถ้าหากว่าไม่มีหนังห่อหุ้มไว้แล้ว ก็จะเป็นของน่าเกลียดเหมือนอสุภะแท้ เพราะมีหนังหุ้มห่อไว้จึงพอดูได้ อันที่แท้ตัวตนแห่งเรานี้ จะตั้งอยู่ได้ก็ด้วยลมอัสสาสะ ปัสสาสะเท่านั้น ถ้าขาดลมหายใจเข้าออกแล้ว ตัวตนนี้ก็จะเน่าเปื่อยผุพัง ต่อแต่นั้นก็จะเป็นอาหารของสัตว์ทั้งหลายมีหนอนเป็นต้น จะมาเจาะไชกิน ส่วนลมหายใจเข้า-ออกซึ่งเป็นเจ้าชีวิตนั้นเล่า ก็เป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ของของตัว เขาอยากอยู่ เขาก็อยู่ เขาอยากดับเขาก็ดับ เราจะบังคับบัญชาเขาไม่ได้ตามปรารถนา ถ้าหากขาดลมหายใจเข้าออกแล้ว ความสวย ความงามในตน และความสวยความงามภายนอก คือ บุตรภรรยาและข้าวของเงินทอง เครื่องอุปโภคบริโภคทั้งปวง ก็ย่อมหายไปสิ้นด้วยกันทั้งนั้น เหลียวซ้ายแลขวาจะได้เห็น บุตรภรรยาและหลานก็หามิได้ ต้องอยู่คนเดียวในป่าช้า หาผู้ใดจะเป็นเพื่อนสองมิได้ ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ใดพิจารณาเห็นอสุภกรรมฐาน ๓๒ ประการ เห็นซากผีดิบในตน ชื่อว่าได้ถือเอาความสุขในทางพระนิพพาน วิธีเจริญอสุภกรรมฐานตาม

ลำดับ คือปลงจิตลงในเกสา(ผม)ให้เห็นเป็นอสุภะ แล้วให้สำคัญในเกสานั้นว่าเป็นอนัตตา แล้วให้เอาจิตปลงให้เห็นเป็นอสุภะเป็นอนัตตา แล้วเอา นะขา (เล็บ) ทันตา(ฟัน) ตั้งลงปลงจิตเป็นอสุภะเป็นอนัตตา แล้วให้เอา ตะโจ (หนัง) ตั้งลงตามลำดับไป จนถึงมัตถะเกมัตถะลุงคัง เป็นที่สุด พิจารณาให้เห็น เป็นอสุภะเป็นอนัตตาโดยนัยเดียวกัน ดูกรอานนท์เราตถาคตแสดงมานี้โดยพิสดารให้กว้างขวางทั้งเบื้องต้นและเบื้องปลาย แท้จริงบุคคลผู้มีปัญญา ก็ให้สงเคราะห์ลงใน อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เท่านั้น บุคคลผู้มีปัญญา จะเจริญอสุภะกรรมฐาน ท่านมิได้เจริญแต่ต้นลำดับไปจนถึงปลาย เพราะเป็นการเนิ่นช้า ท่านยกอาการอันใดอันหนึ่งขึ้นพิจารณาสงเคราะห์ลงใน อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ท่านก็ย่อมได้ถึงมรรคผลนิพพานโดยสะดวก การที่เจริญ อสุภะกรรมฐานนี้ก็เพื่อจะให้เบื่อหน่ายในร่างกายของตนอันเห็นว่าเป็นของสวยงาม ทั้งวัตถุภายในและภายนอกให้เห็นเป็นของเปื่อยเน่าผุพัง จะได้ยกตนให้พ้นจากกิเลส ตัณหา ผู้มีปัญญารู้แล้วไม่ควรชื่นชมยินดีในรูปตนและผู้อื่น ทั้งรูปหญิงรูปชาย ทั้งวัตถุข้าวของดีงามประณีตบรรจงอย่างใดอย่างหนึ่งเลย เพราะว่าความรักนั้นเป็นกองกิเลสทั้งสิ้น ถ้าห้ามใจให้ห่างจากกองกิเลสได้จึงจะได้รับความสุขทั้งชาตินี้และชาติหน้า ถ้าหากใจยังพัวพันอยู่ในกองกิเลสแล้วถึงแม้จะได้รับความสุขสบายก็เพียงชาตินี้เท่านั้น เบื้องหน้าต่อไปไม่มีทางที่จะได้เสวยสุขมีแต่ทุกข์โดยถ่ายเดียว ผู้มีปัญญาเมื่อได้เจริญอสุภะนุสสติกรรมฐานเอาทะวัตติงสาการ ๓๒ เป็นอารมณ์ ก็ควรละกองกิเลสตัณหาให้ขาดสูญเมื่อรู้แล้วปฏิบัติตามจึงจะเห็นผลเป็นกุศลต่อไป เมื่อรู้แล้วไม่ปฏิบัติตามก็หาผลอานิสงส์มิได้ เพราะละกิเลสตัณหามิได้ เปรียบเหมือนบุคคลผู้ตกเข้าไปในกองเพลิงเมื่อรู้ว่าเป็นกองเพลิง ก็รีบหลีกหนีออกไป จึงจะพ้นจากความร้อน ถ้ารู้ว่าตัวตกเข้าอยู่ในกองเพลิง แต่มิได้พยายามที่จะหลีกออกหนีออก จะพ้นจากความร้อนความไหม้อย่างไรได้ ข้ออุปมานี้ฉันใด บุคคลรู้แล้วว่า สิ่งนี้เป็นโทษแต่มิได้ละเสียก็มิพ้นจากโทษเหมือนกันกับ ผู้ไม่พ้นจากกองเพลิงฉะนั้น ดูกรอานนท์ผู้รู้แล้วมิได้ทำตามนั้น จะนับว่าเป็นคนรู้ไม่ได้เพราะไม่เกิดมรรคเกิดผลเลย เราตถาคตอนุญาตตั้งศาสนธรรมคำสั่งสอนไว้นี้ ก็เพื่อว่า เมื่อผู้รู้แล้วว่าสิ่งใดเป็นโทษให้ละเสียมิใช่ตั้งไว้เพื่ออ่านเล่น ฟังเล่น พูดเล่น เท่านั้น บุคคลทั้งหลายล้วนเสวยสุขในมนุษย์

และในอบายภูมิทั้งนั้น ไม่ใช่สิ่งอื่นเลย เป็นเพราะกิเลส ราคะ ตัณหาอย่างเดียว ถ้าบุคคลผู้ยังไม่พ้นจากกิเลสราคะตัณหาตราบใด ก็ยังไม่เป็นผู้พ้นจากอบายทุกข์ได้จนตราบนั้น บุคคลผู้มิได้พ้นจากกิเลสราคะตัณหานั้นจะทำบุญให้ทานสร้างกุศลอย่างแข็งแรงเท่าใดก็จะได้เสวยความสุขในมนุษย์โลกและเทวโลกเพียงเท่านั้น ที่จะได้เสวยสุขในพระนิพพานนั้นเป็นอันไม่ได้เลย ถ้าประสงค์ต่อพระนิพพานแท้ให้โกนเกล้าเข้าบวชในพระศาสนาไม่ว่า บุรุษหญิงชาย ถ้าทำได้อย่างนี้เชื่อว่าปฏิบัติใกล้ต่อพระนิพพาน เพราะว่าเมืองนิพพานนั้นปราศจากกิเลสตัณหา ผู้มีปัญญาเมื่อปรารถนาความสุขในพระนิพพานนั้นจงออกบวชในพระพุทธศาสนา แล้วตั้งใจเจริญสมถวิปัสสนา อย่าให้หลงโลกหลงทาง ถ้าไม่รู้ทางพระนิพพานมีแต่ตั้งหน้า ปรารถนาเอาเท่านั้นก็จะหลงขึ้นไปในอรูปพรหม ชื่อว่าหลงโลกหลงทางไปในภพต่างๆให้ห่างจากพระนิพพานไป การทำบุญทำกุศลทั้งหลายนั้นมิใช่ว่าจะให้บุญนั้นพาไปในที่อื่น ให้ทำเพื่อระงับดับกิเลสได้อย่างเดียว อย่าเข้าใจว่าทำบุญทำกุศลแล้วบุญกุศลนั้นจะยกเอาตัวนำเข้าไปสู่พระนิพพานเช่นนั้นหามิได้ ทำเพื่อจะระงับกิเลสตัณหา แล้วจึงจะไปพระนิพพานได้ กิเลสตัณหานั้นมีอยู่ที่ตัวของเรา ถ้าเราไม่ทำให้ดับ ใครจะมาช่วยดับให้ ต้นเหง้าเค้ามูลของกิเลสตัณหาอยู่ที่เราถ้าเราดับไม่ได้ก็ไม่ถึงซึ่งความสุขในพระนิพพาน

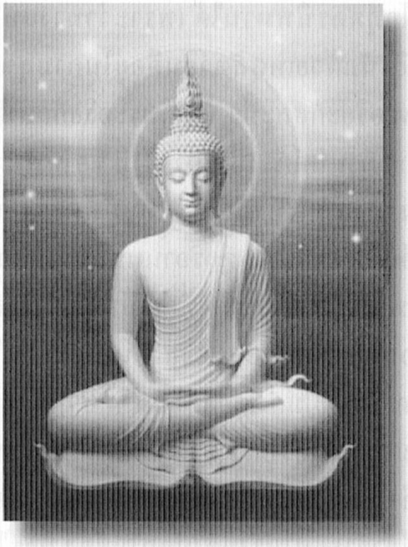

เมืองพระนิพพาน

ตะทะนันตะรัง ในลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัส เทศนาต่อไปอีกว่า อานนท์ นิพพานัง นะคะรัง นามะ อันเชื่อว่าเมืองพระนิพพาน ย่อมตั้งอยู่ในที่สุดแห่งโลก โลกมีที่สุดเพียงใด พระนิพพานก็ตั้งอยู่ที่สุดนั้น พระนิพพาน เป็นพระมหานครอันใหญ่เป็นที่บรมสุขหาที่เปรียบมิได้ คำที่ว่าที่สุดแห่งโลกนั้น จะถือเอาอากาศโลกหรือจักรวาล โลกเป็นประมาณนั้นมิได้ อากาศโลกและจักรวาลโลกนั้นมีที่สุดเบื้องต่ำก็เพียงใต้แผ่นดิน แผ่นดินนี้มีน้ำรอง ใต้น้ำนั้นมีลม ลมนั้นหนาได้ ๙ แสน ๔ หมื่นโยชน์สำรองน้ำไว้ ใต้ลมน้ำลงไปเป็นอากาศหาที่สุดมิได้ ที่สุดโลกเบื้องต่ำก็เพียงลมเท่านั้น อันว่าที่สุดแห่งจักรวาลโลกเบื้องขวางนั้นมีอนันตจักรวาลเป็นเขตนอก อนันตจักรวาลออกไปเป็นอากาศว่างๆ อยู่ จึงว่าโดยขวางมีอนันตจักรวาลเป็นที่สุด อันว่าที่สุดแห่งจักรวาลโลกเบื้องบนนั้นมีอรูปพรหมเป็นเขต เฉพาะอรูปพรหม ๔ ชั้นนั้น พระพุทธเจ้าตรัสว่าเป็นนิพพานพรหมหรือนิพพานโลก นิพพานโลกนี้เป็นที่ไม่สิ้นสุด ส่วนว่านิพพานของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีนิพพานเป็นที่สุดแล้ว ต่ออรูปพรหม ๔ ชั้นขึ้นไปก็เป็นแต่อากาศที่ว่างๆ อยู่ จึงว่าที่สุดเบื้องบนเพียงอรูปพรหมเท่านั้น จะเข้าใจเอาเองว่าลมรองน้ำและอนันตจักรวาลและอรูปพรหมเป็นที่สุดของโลก เมืองพระนิพพานคงตั้งอยู่ในที่สุดของโลกเหล่านั้น ดังนี้ พระพุทธเจ้าจึงห้ามว่า อย่าพึงเข้าใจอย่างนั้นเลย ที่ทั้งหลายเหล่านั้นใครๆ ก็ไม่สามารถไปถึงด้วยกำลังกาย หรือ ด้วยกำลังยานพาหนะมียานช้างยานม้าได้ อย่าเข้าใจว่าเมืองนิพพานตั้งอยู่ในที่สุดของโลกเหล่านั้น หรือตั้งอยู่ในที่แห่งนั้นแห่งนี้ อย่าเข้าใจว่าตั้งอยู่ในที่ใดที่หนึ่งเลย แต่ว่าพระนิพพานนั้น หากมีอยู่ในที่สุดของโลกเป็นของจริง ไม่ต้องสงสัยให้ท่านทั้งหลายศึกษาให้เห็นโลกรู้โลกเสียให้ชัดเจน ก็จักเห็นพระนิพพาน พระนิพพานก็ตั้งอยู่ในที่สุดแห่งโลกนั้นเอง ดูกรอานนท์ บุคคลทั้งหลายถึงที่สุดโลกออกจากโลกได้แล้ว จึงเชื่อว่าถึงพระนิพพาน และรู้ตนว่าเป็นผู้พ้นทุกข์แล้ว และอยู่สุขสำราญบานใจทุกเมื่อ หาความเร่าร้อนโศกเศร้าเสียใจมิได้ ถ้าผู้ใดยังไม่ถึงที่สุดโลกยังออกจากโลกไม่ได้ตราบใด ก็ชื่อว่ายังไม่ถึงพระนิพพานจะต้องทนทุกข์น้อยใหญ่ทั้งหลายเกิดๆ

ตายๆ กลับไปกลับมาหาที่สุดมิได้อยู่ตราบนั้น บุคคลทั้งหลายเป็นผู้ต้องการพระนิพพาน แต่หารู้ไม่ว่าพระนิพพานนั้นเป็นอย่างไร อยู่ที่ไหน การปฏิบัติ ในทาน ศีล สมาธิ ปัญญา อันเป็นทางไปสู่พระนิพพาน ก็ไม่เข้าใจ ก็ไม่รู้ไม่เห็นไม่เข้าใจแล้วจะไปสู่พระนิพพาน นั้นเป็นการลำบากยิ่งนัก เปรียบเหมือนคน ๒ คน ผู้หนึ่งตาบอด ผู้หนึ่งตาดี จะว่ายน้ำข้ามมหานทีอันกว้างใหญ่ ในคนทั้ง ๒ นั้น ผู้ใดจักถึงฝั่งข้างโน้นก่อน คนผู้ตาดีต้องถึงก่อน ส่วนคนผู้ตาบอดนั้น จะว่ายน้ำข้ามไปถึงฝั่งฟากโน้นแสนยากลำบาก บางทีจะตายเสียในท่ามกลางแม่น้ำ เพราะไม่รู้ไม่เห็นว่าฝั่งอยู่ที่ไหน ข้ออุปมานี้ฉันใด คนไม่รู้ไม่เห็นพระนิพพานอยู่ที่ไหนเป็นอย่างไร ทางจะไปก็ไม่เข้าใจ เป็นแต่อยากได้อยากถึง อยากไปพระนิพพาน เมื่อเป็นเช่นนี้การได้ถึงของผู้นั้นก็ต้องเป็นของลำบากยากแค้นอยู่ เป็นของธรรมดา บางทีจะตายเสียเปล่า จะไม่ได้เงื่อนเค้าของนิพพานเลย ผู้ศึกษาพึงเข้าใจว่า พระนิพพานอยู่ที่สุดของโลก ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นทางไปพระนิพพาน ถ้ารู้อย่างนี้ยังมีทางที่จะถึงพระนิพพานได้บ้าง แม้เมื่อรู้แล้วอย่างนั้นก็จำต้องพากเพียรพยายามเต็มที่ จึงจะถึงเหมือนคนตาดีว่ายน้ำข้าม ก็ต้องพยายามจนสุดกำลังจึงจะข้ามพ้นได้ มีอุปไมยเหมือนกันฉันนั้น ดูกรอานนท์ บุคคลทั้งหลายผู้ปรารถนาพระนิพพานควรศึกษาให้รู้แจ้ง ครั้นรู้แจ้งแล้วถึงก็ตาม ไม่ถึงก็ตาม ก็ไม่เป็นทุกข์แก่ใจ ถ้าไม่รู้แต่อยากได้ย่อมเป็นทุกข์มากนัก เปรียบเหมือนบุคคล อยากได้วัตถุสิ่งหนึ่งแต่หากไม่รู้จักวัตถุสิ่งนั้น ถึงวัตถุสิ่งนั้นจะมีอยู่จำเพาะหน้า ก็ไม่อาจถือเอาได้เพราะไม่รู้ ถึงจะมีอยู่ก็มีเปล่าๆ ส่วนตัวก็ไม่หายความอยากได้ จึงเป็นทุกข์ยิ่งนัก ผู้ปรารถนาพระนิพพานแต่มารู้จักพระนิพพานก็เป็นทุกข์เช่นนั้น จะถือเสียว่าไม่รู้ก็ช่างเถอะ เราปรารถนาเอาคงจะได้อย่างนี้ก็ผิดไป ใช้ไม่ได้ แม้แต่ผู้รู้แล้วตั้งหน้า บากบั่นขวนขวาย จะให้ได้ถึงก็ยังเป็นการยากลำบากอย่างยิ่ง บุคคลผู้ไม่รู้ไม่เห็นพระนิพพาน และจะถึงพระนิพพาน จะมีมาแต่ที่ไหน อย่าว่าแต่พระนิพพานเลย แม้จะทำการสิ่งใดก็ดี เป็นต้นว่า ช่างเงิน ช่างทอง ช่างเหล็ก ช่างไม้ ช่างวาดเขียนต่างๆ เป็นต้น ต้องรู้ด้วยใจหรือเห็นด้วยตาเสียก่อนจึงจะกระทำสิ่งนั้นให้สำเร็จได้ ผู้ปรารถนาพระนิพพานก็ต้องศึกษาให้รู้จักพระนิพพานไว้ก่อน จึงจะทำสิ่งนั้นให้สำเร็จได้ จะมาตั้งหน้าปรารถนาเอาโดยความไม่รู้นั้น จะมีทางได้มาที่ไหน ดูกรอานนท์

บุคคลทั้งหลายควรจะศึกษาให้รู้ให้แจ้งทางของพระนิพพานไว้ให้ชัดเจน แล้วไม่ควรประมาท แม้ปรารถนาจะไปก็ไป แม้ไม่ปรารถนาจะไป ก็อย่าไป ครั้นเห็นดีแล้ว จิตประสงค์แล้ว ก็ให้ปฏิบัติในทางของพระนิพพาน ด้วยจิตอันเลื่อมใสก็อาจจะสำเร็จ ไม่สำเร็จก็จะเป็นอุปนิสัยต่อไป ผู้ที่ไม่รู้ แม้ปรารถนาจะไป หรืออยู่ใกล้ที่นั้นบ่อยๆ ก็ไม่อาจถึง เพราะเข้าใจผิดคิดว่า อยู่ที่นั่นที่นี่ ก็เลยผิดไปตามจิตที่คิดหลงไปหลงมา อยู่ในวัฏสงสาร ไม่มีวัน ที่จะถึงพระนิพพานได้

ครูที่ดี

ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ไม่รู้ ไม่แจ้งไม่เข้าใจพระนิพพาน ไม่ควรจะสั่งสอนพระนิพพานแก่ท่านผู้อื่น ถ้าขืนสั่งสอนก็จะพาท่านหลงหนทาง จะเป็นบาปเป็นกรรมแก่ตน ควรจะสั่งสอนแต่เพียงทาง มนุษย์สุคติ สวรรค์สุคติ เป็นต้นว่าสอนให้รู้จักทาน ให้รู้จักศีล ๕ ศีล ๘ ให้รู้จักกุศลกรรมบถ ให้รู้จักปฏิบัติมารดาบิดา ให้รู้จักอุปัชฌาย์อาจารย์ ให้รู้จักก่อสร้างบุญกุศลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น เพียงเท่านี้ก็อาจจะได้มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ พอสมควรอยู่แล้ว ส่วนความสุขในโลกุตตร นิพพานนั้น ผู้ใดต้องการจริง ต้องรักษาศีล ๕ ศีล ๑๐ ศีลพระปาติโมกข์เสียก่อนจึงชื่อว่า เข้าใกล้ทางมีโอกาสที่จะได้จะถึงโลกุตตรนิพพานโดยแท้ แม้ผู้ที่จะเจริญทางพระนิพพานนั้น ก็ให้รู้จักท่านผู้เป็นครูว่ารู้แจ้งทางพระนิพพานจริง จึงไปอยู่เล่าเรียน ถ้าไปอยู่เล่าเรียนในสำนักของท่านผู้ไม่รู้ไม่แจ้ง ก็จะไม่สำเร็จ โลกุตตรนิพพานได้ เพราะว่าทางแห่งโลกกุตตรนิพพานนี้เล่าเรียนได้ด้วยยากยิ่งนักด้วยเหตุสัตว์ยินดีอยู่ในกามสุข อันเป็นข้าศึกแก่พระนิพพานโดยมากภันเต อริยะกัสสะปะ ข้าแต่พระอริยกัสสปะ ผู้มีอายุ พระพุทธเจ้าได้ตรัสเทศนาแก่ ข้าฯ อานนท์ด้วยประการดังนี้ ขอให้พระสงฆ์ทั้งหลาย จงทราบด้วยผลญาณแห่งตน ดังแสดงมานี้เถิดตะทะนันตะรัง ลำดับนั้นพระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนาต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์อันว่าบุคคลทั้งหลาย ผู้ปรารถนาซึ่งพระนิพพาน ควรแสวงหาซึ่งครูที่ดีที่อยู่เป็นสุขสำราญมิได้ประมาท เพราะพระนิพพานไม่เหมือนของสิ่งอื่น อันของสิ่งอื่นนั้นเมื่อผิดไปแล้วก็มีทางแก้ตัวได้หรือไม่สู้เป็นอะไรนัก เพราะไม่ละเอียดสุขุมมาก ส่วนพระนิพพานนี้ละเอียดสุขุมที่สุด ถ้าผิดแล้วก็เป็นเหตุให้ได้รับความทุกข์ เป็นนักหนา ทำให้หลงโลกหลงทางห่างจากความสุข ทำให้เสียประโยชน์เพราะอาจารย์ ถ้าได้อาจารย์ที่ถูกที่ดี ก็จะได้รับผลที่ถูกที่ดี ถ้าได้อาจารย์ที่ไม่รู้ไม่ดีไม่ถูกไม่ต้อง ก็จะได้รับผลที่ผิดเป็นทุกข์พาให้หลงโลกหลงทาง พาให้เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสารสิ้นกาลนาน เปรียบเหมือนผู้จะพาเราไปในที่ตำบลใดตำบลหนึ่ง แต่ผู้นั้นไม่รู้จักตำบลนั้น แม้เราเองก็ไม่รู้ เมื่อกระนั้น ไฉนเขาจึงจะพาเราไปให้ถึงตำบลนั้นได้เล่า

ข้ออุปมานี้ฉันใด อาจารย์ผู้ไม่รู้พระนิพพาน และจะพาเราไปพระนิพพานนั้น ก็จะพาเราหลงโลกหลงทาง ไปๆ มาๆ ตายๆ เกิดๆ อยู่ในวัฏสงสาร ไม่อาจถึงพระนิพพานได้ เหมือนคนที่ไม่รู้จักตำบลที่จะไปและเป็นผู้พาไปก็ไม่อาจจะถึงได้ มีอุปไมยฉันนั้น ผู้คบครูอาจารย์ที่ไม่รู้ดีและได้ผลที่ไม่ดี มีในโลกมิใช่น้อย เหมือนดัง พระองคุลิมาลเถระไปเรียนวิชาในสำนักครูผู้มีทิฏฐิอันผิด คือเป็นมหาโจรฆ่าคนล้มตายเสียด้วยนับพัน หากเราตถาคตรู้เห็นมีความสงสารเวทนามาข้องในข่าย สยัมภูญาณ จึงได้ไปโปรดทรมานให้ละเสียซึ่งพยศอันร้าย เป็นการลำบากมิใช่น้อย ถ้าไม่ได้พระตถาคตแล้วพระองคุลิมาลก็จักได้เสวยทุกข์อยู่ในวัฏสงสารสิ้นชาติเป็นอันมาก ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ไม่รู้พระนิพพานไม่ควรเป็นครูสั่งสอนท่านผู้อื่นในทางพระนิพพานเลย ต่างว่าจะสั่งสอนเขา จะสั่งสอนว่ากระไร เพราะตัวไม่รู้ เปรียบเหมือนบุคคลไม่เคย เป็นช่างเขียนหรือช่างต่างๆ มาก่อนแล้ว และอยากเป็นครูสั่งสอนเขา จะบอกแก่เขาว่ากระไร เพราะตัวเองก็ไม่รู้ ไม่เข้าใจ จะเอาอะไรไปบอกไปสอนเขา จะเอาแต่คำพูดเป็นครูทำตัวอย่างให้เขาเห็นเช่นนั้นไม่ได้ จะให้เขาเล่าเรียนอย่างไร เพราะไม่มีตัวอย่างให้เขาเห็นด้วยตาให้รู้ด้วยใจ เขาจะทำตามอย่างไรได้ ตัวผู้เป็นครูนั้นแลต้องทำก่อน ถ้าทำไม่ได้ก็ไม่ควรเป็นครูสอนเขา ถ้าขืนเป็นครูก็จะพาเขาหลงโลกหลงทาง เป็นบาปเป็นกรรมแก่ตัวนักหนาทีเดียว พระพุทธเจ้าตรัสแก่ข้าฯ อานนท์ดังนี้แลฯ ตะทะนันตะรัง ลำดับนั้น พระพุทธเจ้าตรัสเทศนา ต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ อันว่าบุคคลผู้จะสอนพระนิพพานนั้นจะต้องให้รู้แจ้งประจักษ์ชัดเจนว่า พระนิพพานมีอยู่ในที่นั้นๆ มีลักษณะอาการอย่างนั้นๆ ต้องรู้ให้แจ้งชัด จะกล่าวแต่เพียงวาจาว่านิพพานๆ ด้วยปาก แต่ใจไม่รู้แจ้งชัดเช่นนั้นไม่ควรเชื่อถือเลย ต้องให้รู้แจ้งชัดในใจก่อน จึงควรเป็นครูเป็นอาจารย์สอนผู้อื่นต่อไป จะเป็นเด็กก็ตาม ผู้ใหญ่ก็ตาม ถ้ารู้แจ้งชัดซึ่งพระนิพพานแล้ว ก็ควรเป็นครูเป็นอาจารย์ และควรนับถือเป็นครูเป็นอาจารย์ได้ แม้จะเป็นผู้ใหญ่สูงศักดิ์สักปานใดก็ตาม ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจแล้วไม่ควรนับถือเป็นครูเป็นอาจารย์เลย ดูกรอานนท์ ถ้าอยากได้สุขอันใด ก็ควรรู้จักสุข อันนั้นก่อนจึงจะได้ เมื่ออยากได้สุขในพระนิพพาน อยากได้สุขในมนุษย์และสวรรค์ ก็ให้รู้จักสุขในมนุษย์และสวรรค์นั้นเสียก่อน

จึงจะได้ ถ้าไม่รู้จักสุขอันใด ก็ไม่อาจยังความสุขอันนั้นให้เกิดขึ้นได้ ไม่เหมือนทุกข์ในนรก อันทุกข์ในนรกนั้น จะรู้ก็ตามไม่รู้ก็ตามถ้าทำกรรมที่เป็นบาปแล้ว ผู้ที่รู้หรือผู้ที่ไม่รู้ก็ตกนรกเหมือนกัน ถ้าไม่รู้จักนรกก็ยิ่งไม่มีเวลาพ้นจากนรกได้ ถึงจะทำบุญให้ทานสักปานใดก็ไม่อาจพ้นจากนรกได้แต่มิใช่ว่าทำบุญให้ทานไม่ได้บุญ ความสุขที่ได้แต่การทำบุญนั้นมีอยู่ แต่ว่าเป็นความสุขที่ยังไม่พ้นจากทุกข์ในนรก เมื่อยังไม่รู้ไม่เห็นนรกตราบใด ก็ยังไม่พ้นจากนรกอยู่ตราบนั้น ครั้นได้เข้าถึงนรกแล้ว เมื่อได้รู้ทางออกจากนรกได้แล้วปรารถนาจนจากนรกก็พ้นได้ เมื่อไม่อยากพ้นก็ไม่อาจพ้นได้ ต้องรู้จักแจ้งชัดว่านรกอยู่ในที่นั้นๆ มีลักษณะอาการอย่างนั้นๆ และควรรู้จักทางออกจากนรกให้แจ้งชัด ทางออกจากนรกนั้นก็คือ ศีล ๕ ศีล ๑๐ ศีลพระปาติโมกข์นั่นเอง เมื่อรู้แล้วอยากจะออกให้พ้นก็ออกได้ ไม่อยากจะออกให้พ้นก็ออกไม่ได้ ผู้ที่รู้กับผู้ที่ไม่รู้ย่อมได้รับทุกข์ในนรกเหมือนกัน ส่วนความสุขในมนุษย์สวรรค์และพระนิพพานนั้นต้องรู้จึงจะได้ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจไม่ได้เลย มีอาการต่างกันอย่างนี้ ดูกรอานนท์ เมื่ออยากรู้จักนรกและสวรรค์และพระนิพพานก็ให้รู้เสีย ในเวลาที่ยังมีชีวิตอยู่ เมื่ออยากพ้นทุกข์ในนรกก็รีบออก ให้พ้นเสียเมื่อยังไม่ตาย เมื่ออยากได้สุขในมนุษย์หรือในสวรรค์หรือในนิพพาน ก็ให้รีบขวนขวายหาสุขเหล่านั้นไว้แต่เมื่อยังไม่ตาย จะถือว่าตายแล้วจึงพ้นทุกข์ในนรก ตายแล้วจึงจะไปสวรรค์ไปพระนิพพานดังนี้ เป็นอันใช้ไม่ได้ เสียประโยชน์เปล่า อย่าเข้าใจว่าเมื่อมีชีวิตอยู่สุขอย่างหนึ่ง เมื่อตายไปแล้วมีสุขอีกอย่างหนึ่ง เช่นนี้เป็นความรู้ที่เข้าใจผิดโดยแท้ เพราะจิตมีดวงเดียว เมื่อมีชีวิตอยู่ได้รับทุกข์ฉันใด แม้เมื่อตายไปแล้วก็ได้รับทุกข์ฉันนั้น เมื่อยังมีชีวิตอยู่มีความสุขฉันใด เมื่อตายไปแล้วก็ได้รับความสุขฉันนั้น ไม่ต้องสงสัย เมื่อยังมีชีวิตอยู่ยังไม่รู้ไม่เห็นซึ่งความทุกข์และความสุขมีสภาวะดังนี้ เมื่อตายไปแล้วจะซ้ำร้ายยิ่งนัก จะมีทางรู้ทางเห็นด้วยอาการอย่างไร พระพุทธเจ้าได้ตรัสเทศนาแก่ข้าฯ อานนท์ ด้วยประการดังนี้.

คนหลง

ตะทะนันตะรัง ลำดับนั้นพระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนาต่อไปอีกว่า ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ใดมิได้ทำบุญให้ทานรักษาศีลเป็นต้น ไว้สำหรับตัวเสียก่อนเมื่อยังมีชีวิตอยู่ ผู้นั้นก็เป็นคนหลง บุคคลผู้ใดอยากได้ความสุขแต่มิได้ กระทำตนให้ได้รับความสุขไว้ก่อน ตั้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่ เข้าใจเสียว่าตายไปแล้วภายหน้าจึงจะได้รับความสุขเช่นนี้ ผู้นั้นก็เป็นคนหลง บุคคลผู้ใดอยากให้ตนพ้นทุกข์ แต่ไม่ได้กระทำตนให้พ้นทุกข์เสียตั้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่ เข้าใจเสียว่าตายไปแล้วจึงจะพ้นทุกข์ ดังนี้ผู้นั้นก็เป็นคนหลง บุคคลผู้ใดที่ทำความเข้าใจว่า เมื่อยังมีชีวิตอยู่นี้เป็นอย่างหนึ่ง ตายไปแล้วเป็นอีกอย่างหนึ่ง บุคคลผู้นั้นก็เป็นคนหลง บุคคลผู้ใดเข้าใจเสียว่า เมื่อยังเป็นคนยังมีชีวิตอยู่นี้ไม่รู้ไม่เห็น ไม่ได้ไม่เป็นก็ช่างเถิดไม่เป็นไร ตายไปแล้วภายหน้า หากจะได้รู้ จะได้เห็นจะได้จะเป็น ผู้นั้นก็เป็นคนหลง บุคคลผู้ใดเข้าใจเสียว่าเมื่อยังเป็นคนมีชีวิตอยู่นี้เป็นสุขก็ช่างเถิด ตายไปแล้วจะได้สุข ผู้นั้นก็เป็นคนหลง บุคคลผู้ใดถือเสียว่า เมื่อยังมีชีวิตอยู่นี้ทุกข์ก็ช่างเถิดไม่เป็นไร ตายไปแล้วจะได้สุขผู้นั้นก็เป็นคนหลง บุคคลถือเสียว่า เมื่อยังเป็นคนมีชีวิตอยู่นี้ จะทุกข์ก็ดี จะสุขก็ดี จะชั่วก็ดี ก็ช่างเถิด ตายไปแล้วจะไป เป็นอะไรก็ช่างเถิด ใครจะตามไปรู้ไปเห็น ผู้นั้นก็เป็นคนหลง ดูกรอานนท์ บุคคลทั้งหลายปรารถนาอยากพ้นทุกข์ หรือปรารถนาอยากให้ได้สุขประเภทใด ก็ควรให้ได้ให้ถึงเสียแต่ในชาตินี้ ถ้าถือเอาภายหน้าเป็นประมาณแล้ว ชื่อว่าเป็นคนหลงสิ้นทั้งนั้น แม้ความสุขอย่างสูงคือพระนิพพาน ผู้ปรารถนาก็พึงรีบขวนขวายให้ได้ให้ถึงเสียแต่เมื่อยังเป็นคนมีชีวิตอยู่นี้ ดูกรอานนท์ อันความสุขในพระนิพพานนั้นมี ๒ ประเภท คือ ดิบ ๑ สุก ๑ ได้ความว่า เมื่อยังเป็นคนมีชีวิตอยู่ได้เสวยสุขในพระนิพพานนั้น ได้ชื่อว่าพระนิพพานดิบ เมื่อตายไปแล้วได้เสวยสุขในพระนิพพานนั้น ชื่อว่าพระนิพพานสุก พระนิพพานมี ๒ ประเภทเท่านี้ นิพพานโลกีย์ นิพพานพรหมเป็นนิพพานหลงไม่นับเข้าในที่นี้ พระนิพพานดิบนั้นเป็นของสำคัญควรให้รู้ให้เห็นให้ได้ถึงไว้เสียก่อนตาย ถ้าไม่ได้พระนิพพานดิบนี้แล้ว ตายไปก็จะได้พระนิพพานสุกนั้นไม่มีเลย ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจ ก็ยิ่งไม่มีทางได้ แต่รู้แล้วเห็นแล้วพยายามจะให้ได้

ให้ถึง ก็แสนยากแสนลำบากยิ่งนักหนา ผู้ใดเห็นว่าพระนิพพานมีอย่างเดียวตายแล้วจึงจะได้ ผู้นั้นชื่อว่าเป็นคนหลง ส่วนพระนิพพานดิบนั้นจะจัดเอาความสุขอย่างละเอียด เหมือนอย่างพระนิพพานสุกนั้นไม่ได้ แต่ก็เป็นความสุขอย่างละเอียดสุขุมหาสิ่งเปรียบไม่ได้อยู่แล้ว แต่หากยังมีกลิ่นรสแห่งทุกข์กระทบถูกต้องอยู่ จึงไม่ละเอียดเหมือนพระนิพพานสุก เพราะพระนิพพานสุกไม่มีกลิ่นรสแห่งทุกข์จะมากล้ำกรายปราศจากสรรพสิ่งทั้งปวง แต่พระนิพพานดิบนั้นต้องให้ได้ไว้ก่อนตาย ดูกรอานนท์ อันว่าพระนิพพาน นั้นพึงให้ดูอย่างแผ่นพระธรณีมีลักษณะอาการฉันใด ก็ให้ตัวเรามีลักษณะอาการฉันนั้น ถ้าทำได้เช่นนั้นก็ได้ชื่อว่าถึงพระนิพพานดิบ ถ้าทำไม่ได้ แต่พูดว่าอยากได้จะพูดมากมายท่าไรๆ ก็ตาม ก็ไม่อาจที่จะได้ถึงเลย ถ้าปรารถนาจะถึงพระนิพพานแล้ว ต้องทำจิตทำใจของตน ให้เป็นเหมือนแผ่นดินเสียก่อน ไม่ใช่เป็นของทำได้ด้วยง่าย ต้องพากเพียรลำบากยากยิ่งนักจึงจะได้ จะเข้าใจว่าปรารถนา เอาด้วยปากก็คงจะได้ อย่างนี้เป็นคนหลงไปใช้ไม่ได้ต้องทำตัวทำใจให้เป็นเหมือนแผ่นดินให้จงได้ ลักษณะของแผ่นดินนั้น คนและสัตว์ทั้งหลายจะทำร้ายทำดี กล่าวร้าย กล่าวดีประการใด มหาปฐพีนั้นก็มิได้รู้ได้โกรธรู้เคือง ที่ว่าทำใจให้เหมือนแผ่นดินนั้น คือว่าให้วางใจเสีย อย่าเอื้อเฟื้ออาลัยว่าใจของตนให้ระลึกอยู่ว่าตัวมาอาศัยอยู่ไปชั่วคราวเท่านั้น เขาจะนึกจะคิดอะไรก็อย่าตามเขาไป ให้เข้าใจอยู่ว่า เราอยู่ไปคอยวันตายเท่านั้น ประโยชน์อะไรกับวัตถุข้าวของ และตัวตนอันเป็นของภายนอก แต่ใจซึ่งเป็นของภายในและเป็นของสำคัญก็ยังต้องให้ปล่อยวาง อย่าถือเอาว่า เป็นของของตัว กล่าวไว้แต่พอให้เข้าใจเพียงเท่านี้โดยสังเขป ดูกรอานนท์ คำที่ว่าให้ปล่อยวางจิตใจนั้นคือว่าให้ละความโลภความโกรธความหลง ปลงเสียซึ่งการร้ายและการดี ที่บุคคลนำมากล่าว มีลาภเสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ นินทา สรรเสริญ สุข ทุกข์ อย่ายินดี อย่ายินร้าย แม้ปัจจัยเครื่องบริโภค เป็นต้นว่าอาหารการกิน ผ้าผ่อน เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ที่นอน เภสัชสำหรับแก้โรค ก็ให้ละ ความโลภความหลงในปัจจัยเหล่านั้นเสีย ให้มีความมักน้อยในปัจจัย แต่มิใช่ว่าจะห้ามเสียว่าไม่ให้กินมิให้นุ่งห่ม ไม่ให้อาศัยในสถานที่ ไม่ให้กินหยูกกินยา เช่นนั้น ก็หามิได้ คือให้ละความโลเลในปัจจัยเท่านั้นคือว่าเมื่อได้อย่างดีอย่างประณีต ก็ให้บริโภคอย่างเลวทรามต่ำช้า ตามมีตามได้ ไม่ให้ใจขุ่นมัว

ด้วยความโลภ ความโกรธ ความหลง อย่างนี้แหละจึงจะได้ชื่อว่าปล่อยวางเสียได้ ถ้ายังเลือกปัจจัยอยู่ คือปล่อยให้ความโลภ ความโกรธ ความหลงเข้าครอบงำ เพราะเหตุแห่งปัจจัย ๔ อย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ ชื่อว่าถือจิตถือใจอยู่ ยังไม่ถึงพระนิพพานได้เลย ถ้าละความโลภ ความโกรธ ความหลงในปัจจัยนั้นได้แล้ว จึงชื่อว่าทำตัวให้เป็นเหมือนแผ่นดินเป็นอันถึงพระนิพพานได้โดยแท้ มีคำสอดเข้ามาในที่นี้ว่า เหตุไฉนจึงมิให้ถือใจ เมื่อไม่ให้ถือเช่นนั้น จะให้เอาใจไปไว้ให้ที่ไหน เพราะไม่ใช่ใจของคนอื่น เป็นใจของตัวแท้ๆ ที่จะเป็นอยู่ได้ทุกวันนี้ก็เพราะมีใจนี่เอง ถ้าไม่มีใจนี้แล้วก็ตายเท่านั้น จะให้วางใจเสียแล้ว จะรู้จะเห็นอะไร มีคำวิสัชนาไว้ว่า ผู้ที่เข้าใจว่าใจนั้นเป็นของของตัวจริง ผู้นั้นก็เป็นคนหลง ความจริงไม่ใช่จิตของเราแท้ ก็คงบังคับได้ตามประสงค์ว่า อย่าให้แก่อย่าให้ตาย ก็คงจะได้สักอย่าง เพราะเป็นของตัว อันที่จริงจิตใจนั้นเป็นลม อันเกิดอยู่สำหรับโลก ไม่ใช่จิตใจของเรา โลกเขาตั้งแต่งไว้ก่อนเรา เราจึงเข้ามาอาศัยอยู่กับด้วยลมจิตใจ ณ กาลเป็นภายหลัง ถ้าหากว่าเป็นจิตใจของเรา เราพาเอามาเกิด ครั้นเกิดขึ้นแล้วจิตใจนั้นก็หมดไป ใครจะเกิดขึ้นมาได้อีก นี่ไม่ใช่จิตใจของใครสักคน เป็นของมีอยู่สำหรับโลก ผู้ใดจะเกิดก็ถือเอาลมนั้นเกิดขึ้น ครั้นได้แล้วก็เป็นจิตของตน ที่จริงเป็นของสำหรับโลกทั้งสิ้น ที่ว่าจิตใจของตนนั้น ก็เพียงให้รู้ซึ่งการบุญการกุศล การบาป การอกุศล และเพียงให้รู้ทุกข์สุข สวรรค์และพระนิพพาน ถือเอาไว้ให้ถึงที่สุดเพียงพระนิพพานเท่านั้น ถ้าถึงพระนิพพานแล้วต้องวางจิตใจคืนไว้แก่โลกตามเดิมเสียก่อน ถ้าวางไม่ได้เป็นโทษ ไม่อาจถึงพระนิพพานได้ มีคำแก้ไว้ดังนี้ ตะทะนันตะรัง ลำดับนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนาต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์บุคคลทั้งหลายที่หลงขึ้นไปบังเกิดในอรูปพรหมอันปราศจากความรู้นั้น ก็ล้วนแต่บุคคลผู้ปรารถนาพระนิพพาน แต่ไม่รู้จักวางใจให้สิ้น ให้หมดทุกข์นั้นเอง ไม่รู้จักวางจิตวิญญาณอันตนเข้ามาอาศัยอยู่ด้วยกับลมของโลก ทำความเข้าใจว่าเป็นจิตของตัว และเข้าใจว่าพระนิพพานมีอยู่ในเบื้องบนนั้น ตัวก็นึกเข้าใจเอาจิตของตัวขึ้นไปเป็นสุขอยู่ในที่นั้น ครั้นตายแล้วก็เลยพาเอาตัวขึ้นไปอยู่ในที่อันไม่มีรูปตามที่จิตตนนึกไว้นั้น ดูกรอานนท์ ผู้ที่หลงขึ้นไปอยู่ในอรูปพรหมแล้วจะได้ถึง โลกุตตรนิพพานนั้นช้านานยิ่งนักเพราะว่า

อายุของอรูปพรหมนั้นยืนนัก จะนับว่าเท่านั้นเท่านี้มิอาจนับได้ จึงเชื่อว่านิพพานโลกีย์ ต่างกันแต่มิได้ดับวิญญาณเท่านั้น ถ้าหากดับวิญญาณก็เป็นพระนิพพานโลกุตตรได้ ส่วนความสุขความสำราญในพระนิพพานทั้ง ๒ นั้น ก็ประเสริฐเลิศโลกเสมอกันไม่ต่างกัน แต่นิพพานโลกีย์เป็นนิพพานที่ไม่สิ้นสุดเท่านั้น เมื่อสิ้นอำนาจของฌานแล้วยังต้องมี เกิดแก่เจ็บตาย ร้ายและดี คุณและโทษ สุขและทุกข์ยังมีอยู่เต็มที่ เพราะเหตุนั้น ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งจะปรารถนานิพพานพรหมไม่มีเลย ย่อมมุ่งต่อโลกุตตรนิพพานด้วยกันทั้งนั้น แต่ไม่รู้จักปล่อยวางวิญญาณจึงหลงไปเกิดเป็นอรูปพรหมส่วนโลกุตตรนิพพานนั้นปราศจากวิญญาณ วิญญาณยังมีที่ใด ความเกิดแก่เจ็บตายก็มีอยู่ในที่นั้น โลกุตตรนิพพานปราศจากวิญญาณ จึงไม่มีเกิด ไม่มีแก่ ไม่มีเจ็บ ไม่มีตาย มีแต่ความสุขสบายปราศจากอามิส หาความสุขอันใดจะมาเปรียบด้วยนิพพานไม่มี พระพุทธเจ้าตรัสแก่ข้าฯ อานนท์ ดังนี้แล

ปล่อยวาง

ตะทะนันตะรัง ลำดับนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนาต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ปรารถนาพระนิพพาน แต่ยังปล่อยวางใจไม่ได้ ยังอาลัยถึงความสุขอยู่ คิดว่าพระนิพพานอยู่ในที่นี้ จะเอาจิตแห่งตนไปเป็นสุขในที่แห่งนั้น ครั้นจักปล่อยวางใจเสียก็กลัวว่าจะไม่มีอันใดนำไปให้เป็นสุข ถือใจอาลัยสุข เหตุนั้นจึงมิได้พ้นนิพพานพรหม ดูกรอานนท์ เราตถาคตแสดงว่าให้ปลงใจ ให้วางใจนั้น เราชี้ข้อสำคัญที่สุดมาแสดงเพื่อให้รู้ให้เข้าใจได้ง่าย การวางใจปลงใจนั้น คือวางสุขวางทุกข์ วางบาปบุญคุณโทษ วางโลภ โกรธ หลง วางลาภยศ นินทาสรรเสริญหมด ทั้งสิ้นเหมือนดังไม่มีหัวใจ จึงชื่อว่าทำให้เหมือนแผ่นดิน ถ้ายังทำไม่ได้ อย่าหวังว่าจะได้ โลกุตตรนิพพานเลย ถ้าทำตัวให้เหมือนแผ่นดินได้ในกาลใด พึงหวังเถิดโลกุตตร นิพพาน คงได้คงถึงในกาลนั้นโดยไม่ต้องสงสัย พระนิพพานเป็นของได้ด้วยยากยิ่งนัก แสนคนจะได้แต่ละคนก็ทั้งยาก ดูกรอานนท์ ผู้มิได้ทำ

อริยมรรคปฏิปทาให้เต็มที่ ยังเป็นปุถุชนหนาไปด้วยกิเลสตัณหา หาปัญญามิได้ และจะวางใจทำตัวให้เป็นเหมือนแผ่นดินนั้น ไม่อาจทำได้เลย เหตุที่เขาวางใจไม่ได้ เขายังถือตัวถือใจอยู่ว่าเป็นของของตัวแท้ จึงต้องทรมานทนทุกข์อยู่ในโลก เวียนว่ายตายเกิดแล้วๆ เล่าๆ ไม่มีสิ้นสุด ดูกรอานนท์ ผู้ที่วางใจทำตัวให้เป็นเหมือนแผ่นดินได้นั้น มีแต่บุคคลผู้เป็นนักปราชญ์ และเป็นสัตบุรุษจำพวกเดียวกันทั้งนั้น เพราะท่านไม่ถือตนถือตัว ท่านวางใจให้เป็นเหมือนแผ่นดินได้ ท่านจึงได้ถึงพระนิพพาน ส่วนผู้ที่ถือตัวถือใจปล่อยวางมิได้นั้น แต่ล้วนเป็นคนโง่คนเขลาสิ้นทั้งนั้นบุคคลที่เป็นสัตบุรุษท่านเห็นแจ้งชัดซึ่งอนัตตา ท่านถือใจของท่านไว้ก็เพียงแต่ให้รู้บาปบุญคุณโทษ ประโยชน์ และไม่ใช่ประโยชน์ รู้ศีลทานการกุศลและอกุศล รู้ทางสุข ทางทุกข์ในมนุษย์ สวรรค์และพระนิพพานเท่านั้น ครั้นถึงที่สุดท่านก็ปล่อยวางเสียตามสภาวะแห่งอนัตตา ส่วนคนโง่เขลานั้น ถือตนถือตัว ถือว่าร่างกายเป็นอัตตาตัวตน จึงปล่อยวางมิได้ ดูกรอานนท์ อันว่าบุคคลที่ถือใจนั้นย่อมเป็นคนมักโลภมักโกรธ มักหลงบุคคลจำพวกใดที่ ตกอยู่ในอำนาจแห่งความโลภ ความโกรธ ความหลงนั้น จะเป็นนักบวชก็ตาม เป็นคฤหัสถ์ก็ตาม ก็หาความสุขมิได้ เบื้องหน้าเมื่อตายไป ก็หาความสุขในมนุษย์หรือสวรรค์มิได้เลย ย่อมมีอบายเป็นที่ไป ณ เบื้องหน้าโดยแท้ ดูกร อานนท์บุคคลทั้งหลายผู้ปรารถนาเข้าสู่พระนิพพาน จงวางเสียซึ่งใจอย่าอาลัยความสุข การวางใจ ก็คือการวางสุข วางทุกข์ และบาปบุญคุณโทษร้ายดี ซึ่งเป็นของสำหรับโลกนี้เสียให้สิ้น สิ่งเหล่านี้สร้างไว้สำหรับโลกนี้เท่านั้น เมื่อต้องการพระนิพพานแล้ว ต้องปล่อยวางไว้ในโลกนี้สิ้นทั้งนั้น จึงจะได้ความสุขในพระนิพพาน ซึ่งเป็นความสุขอย่างยิ่งเป็นความสุขอันหาส่วนเปรียบมิได้ ดูกรอานนท์ เมื่อจะถือเอาความสุขในพระนิพพานแล้ว ก็ให้วางใจในโลกีย์นี้เสียให้หมดสิ้น อันว่าความสุขในโลกีย์ก็มีอยู่แต่ในอินทรีย์ทั้ง ๖ นี้เท่านั้น ในอินทรีย์ทั้ง ๖ นั้น มีใจไว้เป็นเจ้า เอาประสาททั้ง ๕ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย นั้น เป็นกามคุณทั้ง ๕ ประสาททั้ง ๕ นี้เองเป็นผู้แต่งความสุขให้แก่เจ้าพระยาจิตตราช ประสาทตานั้นเขาได้เห็นได้ดูรูป วัตถุสิ่งของอันดีงามต่างๆ ก็นำความสุขไปให้แก่เจ้าพระยาจิตตราช ประสาทหูนั้นเมื่อเขาได้ยินได้ฟังศัพท์สำเนียงเสียงที่ไพเราะเป็นที่ชื่นชมทั้งปวง ก็นำความสุขสนุกสนานไปให้

เจ้าพระยาจิตตราช ประสาทจมูกนั้นเมื่อเขาได้จูบชมดมกลิ่นสุคันธรสของหอมต่างๆ ก็นำความสุขไปให้แก่เจ้าพระยาจิตตราช ประสาทลิ้นนั้นเมื่อเขาบริโภคอาหารอันโอชารสวิเศษต่างๆ ก็นำความสนุกสนานไปให้แก่เจ้าพระยาจิตตราช ประสาทกายนั้นเมื่อเขาได้ถูกต้องฟูกเบาะเมาะหมอน นุ่งห่มประดับประดาเครื่องกกุธภัณฑ์ อันสวยงามและบริโภคกามคุณ ก็นำความสุขสนุกสนานไปให้แก่เจ้าพระยาจิตตราช เจ้าพระยาจิตตราชนั้นก็คือใจ นั้นเอง ส่วนใจนั้นเป็นใหญ่เป็นผู้คอยรับความสนุกสนานอย่างเดียวเท่านั้น ส่วนประสาททั้ง ๕ เป็นผู้นำความสุขไปให้แก่ใจ ประสาททั้ง ๕ จึงชื่อว่ากามคุณ ส่วนความสุขในโลกนี้ มีแต่กามคุณทั้ง ๕ นี้เท่านั้น จึงเป็นเจ้าประเทศราชในบ้านน้อยเมืองใหญ่ ตลอดขึ้นไปจนถึงเทวโลกก็มีแต่ กามคุณทั้ง ๕ เท่านั้น ดูกรอานนท์ ผู้ที่จะนำตนไปมีสุขในพระนิพพาน ต้องวางเสียซึ่งความสุขในโลกีย์ถ้าวางไม่ได้ ก็ไม่ได้ความสุขในพระนิพพานเลย ถ้าวางสุขในโลกีย์มิได้ก็ไม่พ้นทุกข์ ด้วยความสุขในโลกีย์เป็นความสุขที่เจืออยู่ด้วยทุกข์ ครั้นเมื่อถือเอาสุขก็คือถือเอาทุกข์นั้นเอง ครั้นไม่วางสุขก็คือไม่วางทุกข์นั้นเอง จะเข้าใจว่าเราจะถือเอาแต่สุข ทุกข์ไม่ต้องการดังนี้ไม่ได้เลย เพราะสุขทุกข์เป็นของเนื่องอยู่ด้วยกัน ถ้าไม่วางสุขเสียก็เป็นอันไม่พ้นทุกข์ ดูกรอานนท์ บุคคลทั้งหลายผู้ที่จะรู้ว่าสุขทุกข์ติดกันอยู่นั้นหายากยิ่งนักมีแต่เราตถาคตผู้ประกอบด้วยทศพลญาณนี้เท่านั้น บุคคลทั้งหลายที่ยังเป็นปุถุชนคนโง่เขลานั้นทำความเข้าใจว่าสุขก็มีอยู่ต่างหาก ทุกข์ก็มีอยู่ต่างหาก ครั้นเราถือเอาสุขก็ได้สุข เราไม่ถือเอาทุกข์ ทุกข์ก็ไม่มี ดังนี้ เพราะเหตุที่เขาไม่รู้ว่าสุขกับทุกข์ติดกันอยู่ เขาจึงไม่พ้นทุกข์ เมื่อผู้ใดอยากพ้นทุกข์ให้วางสุขเสียก็เป็นอันละทุกข์วางทุกข์ด้วยเหมือนกัน ใครเล่าจะมีความสามารถพรากสุขพรากทุกข์ออกจากกันได้ แม้เราตถาคตก็ไม่มีวิเศษที่จะพรากจากกันได้ ถ้าหากเราตถาคตพรากสุขและทุกข์ออกจากกันได้ เราจะปรารถนาเข้าสู่พระนิพพานทำไม เราจะถือเอาแต่สุขอย่างเดียวเสวยแต่ความสุขอยู่ในโลกเท่านี้ ก็เป็นอันสุขสบายพออยู่แล้ว นี่ไม่เป็นเช่นนั้นเราแสวงหาความสุขโดยส่วนเดียว ไม่มีทางที่จะพึงได้ เราจึงวางสุขเสีย ครั้นวางสุขแล้วทุกข์ไม่ต้องวางก็หายไปเอง อยู่กับเราไม่ได้เราจึงสำเร็จพระนิพพาน พ้นจากกองทุกข์ด้วยประการดังนี้ ดูกรอานนท์ อันสุขในโลกีย์นั้น ถ้าตรึกตรองให้แน่นอน

แล้วก็เป็นกองทุกข์นั้นเอง มันเกิดมาเป็นมิตรติดกันอยู่ ไม่มีผู้ใดจะพรากออกจากกันได้ เราตถาคตกลัวทุกข์เป็นอย่างยิ่ง หาทางชนะทุกข์มิได้ จึงปรารถนาเข้าพระนิพพาน เพราะเหตุกลัวทุกข์นั้นอย่างเดียว พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาแก้ข้าฯ อานนท์ดังนี้แลฯ

ตะทะนันตะรัง ลำดับนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนาสืบต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ กุศลธรรมและอกุศลธรรมนั้น ได้แก่กองกิเลส ๑,๕๐๐ นั้นเอง อัพยากฤตธรรมนั้นคือ องค์พระนิพพาน ครั้นพ้นจากกองกุศลธรรม และอกุศลธรรมนั้นแล้ว จึงเป็นองค์แห่งพระอรหันต์และพระนิพพานโดยแท้ ถ้ายังไม่พ้นจากกุศลธรรมและอกุศลธรรมตราบใด ก็ยังไม่เป็นอัพยากฤตตราบนั้น คือยังไม่เป็นองค์พระอรหันต์ ยังไม่เป็นองค์พระนิพพานได้ ดูกรอานนท์ กุศลนั้นได้แก่กองสุข อกุศลนั้นได้แก่กองทุกข์ กองสุขและกองทุกข์นั้นหากเป็นของเกิดติดเนื่องอยู่ด้วยกันไม่มีใครจะพรากให้แตกออกจากกันได้ ครั้นถือเอากุศลคือกองสุขแล้ว ส่วนอกุศลคือกองทุกข์นั้น แม้ไม่ถือเอาก็เป็นอันได้อยู่เอง ดูกรอานนท์ เมื่อบุคคลต้องการพระนิพพาน ก็ให้วางเสียซึ่งความสุขนั้นก่อน ความสุขในโลกีย์นั้นเองชื่อว่ากุศล จึงจะถึงพระนิพพาน ถ้าหากว่าไม่มีความสามารถ คือไม่อาจทำพระนิพพานให้แจ้งได้ ก็ให้ยึดเอากุศลนั้นไว้ก่อน พอให้ได้ความสุขในมนุษย์และสวรรค์ แต่จะให้พ้นทุกข์นั้นไม่ได้ ถ้าเมื่อรู้อยู่ว่า ตนจะพ้นทุกข์ไม่ได้ ถ้าเมื่อรู้อยู่ว่าตนจะพ้นทุกข์ไม่ได้ก็ให้ยึดเอากุศลนั้นไว้ เป็นสะพานสำหรับไต่ไปสู่ความสุข ถ้ารู้ว่าตนยังไม่พ้นทุกข์ ซ้ำมาวางกุศลเสียก็ยิ่งซ้ำร้ายเพราะเมื่อวางกุศลเสียแล้ว ตนก็จะเข้าไปหากองอกุศล คือ กองบาปเท่านั้น เมื่อตกเข้าไปในกองอกุศล อกุศลนั้นก็จะนำตัวไปทนทุกขเวทนา ในอบายภูมิทั้ง ๔ หาความสุขในโลกมิได้เลย เพราะเหตุนั้น เมื่อตนยังไม่ถึงพระนิพพาน ก็ให้บำเพ็ญบุญกุศลไว้ พอจะได้อาศัยเป็นสุขสบายไปในชาตินี้และชาติหน้า ภันเต ข้าแต่ พระอริยกัสสปะ พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาแก่ข้าฯ อานนท์ ดังนี้

จิตกับตัณหา

ตะทะนันตะรัง ลำดับนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนา ต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ เราตถาคตจะแสดงในข้ออันเป็นที่สุดแต่โดยย่อๆ พอให้เข้าใจง่าย ที่สุดนั้นก็คือ จิตกับตัณหา จิตนั้นจำแนกออกไป เรียกว่ากองกุศลคือกองสุข ตัณหานั้นจำแนกออกไป เรียกว่ากองอกุศลคือ กองทุกข์ ต้นเหง้าเค้ามูลแห่งทุกข์นั้น ก็คือจิตและตัณหา นี้เอง จิตเป็นผู้คิดให้ได้ดีมีสุขขึ้น ส่วนตัณหานั้นก็ให้เกิดเห็นตามจิตมีความสุขมากขึ้นเท่าใด ตัณหาก็ให้เกิดทุกข์ตามมากขึ้นไปเท่านั้น ดูกรอานนท์ แต่เบื้องต้น เมื่อเราตถาคตยังไม่รู้แจ้งว่าสุขและทุกข์อยู่ติดด้วยกัน เราก็ถือเอากุศลจิตอันเดียวหมายจักให้เป็นสุขอยู่ทุกเมื่อ ส่วนทุกข์จะไม่ให้มาก็ตั้งหน้าบำเพ็ญกุศลจิตเรื่อยไป เมื่อได้สุขเท่าใด ทุกข์ก็พลอยเกิดมีเท่านั้น ครั้นภายหลังเราพิจารณาด้วยญาณจักษุปัญญา และเห็นแจ้งชัดว่าสุขและทุกข์ ติดอยู่ด้วยกัน ครั้นรู้แจ้งแล้วก็ตรึกตรองหาอุบาย ที่จะกำจัดสุขและทุกข์ให้พรากออกจากกัน มันแสนยากแสนลำบากเหลือกำลัง จนสิ้นปัญญาหาทางไปทางมาไม่ได้เราตถาคตจึงวางเสียซึ่งสุข คืนให้แก่ทุกข์ คือวางใจให้แก่ตัณหาครั้น เราวางใจให้แก่ตัณหาแล้ว ความสุขในพระนิพพานก็เลย เข้ามารับเราให้ถึงนิพพานดิบในขณะนั้น พร้อมกับวางใจไว้ให้แก่ตัณหา ดูกรอานนท์ เมื่อวางใจได้ จึงเป็นอัพยากฤต จึงเรียกชื่อว่าถือเอาอัพยากฤตเป็นอารมณ์ เป็นองค์พระอรหันต์ คือได้เข้าตั้งอยู่ในพระนิพพานด้วยอาการดังนี้. ลำดับนั้นพระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนาแก่ข้าฯ อานนท์ สืบต่อไปอีกว่าอานันทะ ดูกรอานนท์ อันว่าอรหันต์นั้น จะได้มีจำเพาะแต่เราตถาคตพระองค์เดียวก็หามิได้ ย่อมมีเป็นของสำหรับโลก สำหรับไว้โปรดสัตว์โลกทั่วไป ไม่ใช่ของเราตถาคตและของผู้หนึ่งผู้ใดเลย ดูกรอานนท์ เราตถาคตเป็นผู้ไกลจากกิเลสแล้วจึงได้มาซึ่งพระอรหันต์ บุคคลผู้ใดปราศจากกิเลสแล้วบุคคลผู้นั้นก็เป็นผู้ได้พระอรหันต์เสมอกันทุกคนบุคคลผู้ใดที่ยังไม่ปราศจากกิเลส ถึงแม้จะอ้อนวอนเราตถาคตว่า อรหันต์ อรหันต์ ดังนี้ จนถึงวันตาย ก็ไม่อาจได้ซึ่งพระอรหันต์เลย เป็นแต่กล่าวด้วยปากเปล่าๆ เท่านั้น และมาเข้าใจว่า การละกิเลสได้หรือไม่ได้นั้นไม่เป็นประมาณ เมื่อได้อ้อนวอนหาซึ่งองค์พระอรหันต์เจ้าด้วยปากด้วยใจแล้ว

พระอรหันต์เจ้าก็จะ นำเราให้เข้าสู่พระนิพพาน เข้าใจเสียอย่างนี้ได้ชื่อว่าเป็นคนหลงแท้ แม้เมื่อตนยังไม่พ้นลามกมลทินแห่งกิเลสแล้ว ไปอ้อนวอนพระอรหันต์ที่หมดมลทินกิเลส ให้มาตั้งอยู่ในตัวตนอันแปดเปื้อนด้วยลามกมลทินแห่งกิเลสจะมีทางได้มาแต่ไหนเปรียบเหมือนดังมีสระอยู่สระหนึ่ง เต็มไปด้วยของเน่าของเหม็นสารพัดทั้งปวง เป็นสระมีน้ำเน่าเหม็นสาบ เหม็นคาวน่าเกลียดยิ่งนักและมีบุรุษคนหนึ่งตกอยู่ในสระนั้น หากว่าบุรุษคนนั้นร้องเรียกให้อานนท์ลงไปอยู่ในสระน้ำเน่ากับเขาด้วยอานนท์จะไปอยู่ด้วยกับเขาหรือ ดูกรอานนท์ เราจะบอกให้สิ้นเชิง ถ้าอานนท์ลงไปอยู่ในสระกับ บุรุษผู้แปดเปื้อนด้วยน้ำเน่าได้ ดังนั้นองค์พระอรหันตเจ้า ก็อาจไปตั้งอยู่กับบุคคลผู้แปดเปื้อนด้วยกิเลสได้เหมือนกันถ้าอานนท์ลงไปอยู่ด้วยกับบุรุษแปดเปื้อนไม่ได้ องค์พระอรหันตเจ้าก็ไม่อาจตั้งอยู่กับบุคคลผู้แปดเปื้อนด้วยกิเลสได้เหมือนกัน เช่นนั้น ดูกรอานนท์ ท่านจะลงไปอยู่ด้วย กับบุรุษแปดเปื้อนได้หรือไม่ มีพุทธฎีกาตรัสถาม ฉะนี้ ข้าฯ อานนท์จึงกราบทูลว่าลงไปอยู่ด้วยไม่ได้ ถ้าท่านไม่ลงไป บุรุษผู้นั้นก็กล่าววิงวอนท่านอยู่ร่ำไปจะสำเร็จ หรือไม่ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ถ้าข้าพระองค์ไม่ลงไป บุรุษผู้นั้นก็ทำอะไรแก่ข้าพระองค์ไม่ได้ ความปรารถนาก็ไม่สำเร็จ เป็นแต่วิงวอนอยู่เปล่าๆ เท่านั้นเอง ดูกรอานนท์ ข้ออุปมานี้ฉันใด บุรุษผู้จมอยู่ในน้ำนั้น เปรียบเหมือนบุคคลผู้ไม่ปราศจากมลทินลามกแห่งกิเลส พระอรหันต์นั้นเปรียบ เหมือนตัวของอานนท์ อานนท์ไม่ลงไปอยู่ด้วยกับบุรุษ แปดเปื้อนฉันใด พระอรหันต์ท่านก็ไม่ไปอยู่กับบุคคลผู้แปดเปื้อนด้วยกิเลสฉันนั้น แม้จะวิงวอนด้วยปากด้วยใจ สักเท่าไรก็ไม่สำเร็จพระอรหันต์ท่านเป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นผู้พ้นทุกข์แล้วท่านไม่น้อมเข้าไปหาบุคคลผู้ใดผู้หนึ่งเลย ครั้นบุคคลผู้ใดปรารถนาความสุขแล้ว จงน้อมตัวเข้าไปหาท่าน ท่านก็โปรดให้ได้ความสุข ทุกคนจะเข้าใจว่า พระอรหันต์ท่านเลือกหน้าเลือกบุคคล จะติเตียนอย่างนั้นไม่ควร ถ้าผู้ใดพ้นจากกิเลสกามและพัสดุกามได้แล้วชื่อว่า น้อมตัวเข้าไปหาท่านๆ ก็โปรดนำเข้าสู่พระนิพพาน เสวยสุขอยู่ด้วยท่านไม่เลือกหน้าบุคคลเลย แต่ผู้จมอยู่ด้วยกิเลสกาม ละกิเลสไม่ได้ ชื่อว่าไม่น้อมตัวเข้าไปหาท่านเอง ดูกรอานนท์ ถึงตัวเราตถาคต ก็ต้องน้อมตัวเข้าไปหาท่าน ท่านจึงโปรดให้ตถาคตนี้ ได้เป็นครูแก่โลก ดังนี้เพราะว่าพระอรหันต์ท่านเป็นผู้ดี และจัก

ให้ท่านเข้าไปคบหาคนชั่ว นั้นเป็นไปไม่ได้และผิดธรรมเนียมด้วย สมควรแต่ผู้เลวทรามต่ำช้า จะเข้าไปหาท่านผู้ดี ผู้สูงศักดิ์โดยส่วนเดียว ข้าแต่พระมหากัสสปะผู้มีอายุ พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาแก่ ข้าฯอานนท์ ดังนี้แล ตะทะนันตะรัง ดับนั้นพระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนา สืบไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์บุคคลผู้ใดปรารถนาซึ่งพระอรหันต์ ก็พึงยกตัวและห้ามใจให้ห่างไกลจากกองกิเลสเพราะพระอรหันต์ท่านเป็นผู้ไกลจากกิเลสจะ บริกรรมแต่ด้วยปากด้วยใจว่า อรหันต์ๆแล้วเข้าใจว่าตนได้พระอรหันต์ เห็นว่าเป็นบุญเป็นกุศล จะได้ความสุข ในมนุษย์และสวรรค์และพระนิพพาน จะทำความเข้าใจอย่างนี้ไม่สมควรพระนามชื่อว่าพระอรหันต์นี่เราบอกไว้ ให้รู้ว่าผู้ไกลจากกิเลสจะถือเอาแต่พระนามว่าอรหันต์ๆ แล้วเข้าใจว่าตนได้สำเร็จเช่นนี้ไม่ควร เพราะคำที่ว่าอรหันต์ ใครๆ ก็กล่าวได้ จะมิเป็นพระอรหันต์ก็คือเราตถาคตนี้เอง เหตุที่เราปราศจากกิเลส ละกิเลสสิ้นแล้ว เราจึงได้ถึงที่สุดแห่งพระอรหันต์ องค์อรหันต์กับเราตถาคตก็เป็นอันเดียวกัน จะร้องเรียกพระอรหันต์ว่าเป็นตถาคตก็ไม่ผิด หรือจะร้องเรียกเป็นพระอรหันต์ก็ไม่ผิดผู้ใดละกิเลสได้สิ้นเชิงแล้วผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าถึงที่สุดแห่งพระอรหันต์สิ้นด้วยกัน จะถือพระอรหันต์เป็นเราตถาคตองค์เดียวหามิได้ จงเข้าใจองค์แห่งพระอรหันต์ ดังเราตถาคตแสดงมานี้เถิด ข้าแต่พระมหากัสสปะผู้มีอายุ พระพุทธเจ้าได้ตรัสเทศนาแก่ข้าฯอานนท์ ดังนี้แลฯ

ผู้รู้มากแต่ถือตัวย่อมไกลพระนิพพาน

ตะทะนันตะรัง ลำดับนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนาต่อไปว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ สิ่งที่ทำให้สัตว์โลกเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร ทรมานทุกข์ในนรกและกำเนิดสัตว์ดิรัจฉานแล้วๆ เล่าๆ ไม่รู้สิ้นสุดนี้มิใช่สิ่งอื่นคือตัวกิเลสและตัณหาล่อลวงให้ดวงจิตของสัตว์ทั้งหลายมิให้พ้นทุกข์ภัยในวัฏสงสาร และมิได้ถึงพระนิพพานได้ ถ้าผู้ใดมิได้รู้กองแห่งกิเลสแล้ว ผู้นั้นก็จะประสบภัยได้รับทุกข์ในอบายภูมิทั้ง ๔ มิได้มีเวลาสิ้นสุด ดูกรอานนท์ จงจับตัวตัณหาให้ได้ ถ้าจับได้แล้วเมื่อตัวต้องทุกข์ก็จะเห็นได้ว่า ตัวเป็นอนัตตา เมื่อจับไม่ได้ก็เห็นตัวเป็นอนัตตาไม่ได้

บุคคลทั้งหลายที่มาเป็นสานุศิษย์แห่งพระตถาคตนี้ ก็มีความประสงค์ด้วยพระนิพพาน การที่จะรู้ว่าดีหรือชั่วกว่ากัน ก็แล้วแต่กิเลสตัณหา ผู้นั้นก็เป็นผู้ดียิ่งกว่าผู้ยังหนาอยู่ด้วยกิเลสตัณหา ผู้ใดตั้งอยู่ในนิจศีล คือ ศีล ๕ ได้ชื่อว่าบางจากกิเลสได้ชั้นหนึ่ง ถ้าตั้งอยู่ในอุโบสถศีล คือ ศีล ๘ ได้ชื่อว่าบางจากกิเลสได้ ๒ ชั้น ถ้ามาตั้งอยู่ในทศศีล คือศีล ๑๐ ผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าบางจากกิเลสได้ ๓ ชั้น ผู้เข้ามาตั้งอยู่ในศีลพระปาติโมกข์ คือ ศีล ๒๒๗ ผู้นั้นได้ชื่อว่าบางจากกิเลสได้ ๔ ชั้น ผลอานิสงส์ก็มีเป็นลำดับ ขึ้นไปตามศีลนั้น ผู้ที่มีศีลน้อยอานิสงส์ก็น้อย ผู้ที่มีศีลมาก อานิสงส์ก็มากขึ้นไปตามส่วนของศีล บุคคลที่มิได้ตั้งอยู่ในศีล ๕ ถึงจะมีความรู้ความฉลาดมากมายสักเท่าใดก็ดี ก็ไม่ควรจะกล่าวคำประมาทแก่ผู้ที่มีศีล ๕ ผู้ที่มีศีล ๕ ก็ควรยินดีแต่เพียงชั้นศีลของตน ไม่ควรที่จะกล่าวคำประมาทแก่ผู้ที่มีศีล ๘ ผู้ที่มีศีล ๘ ก็ควรยินดีแต่เพียงศีลของตน ไม่ควรที่จะกล่าวคำประมาทในท่านที่มี ศีล ๑๐ ผู้ที่มีศีล ๑๐ ก็ควรยินดีอยู่ในชั้นศีลของตน ไม่ควรจะกล่าวคำประมาทในท่านที่มีศีลพระปาติโมกข์ ถ้าแลขืนกล่าวโทษติเตียน ท่านที่มีศีลยิ่งกว่าตนชื่อว่าเป็นคนหลง เป็นคนห่างจากทางสุขในมนุษย์ และสวรรค์ และพระนิพพานแท้ ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ไม่มีศีลปราศจากการรักษาศีล ไม่ควรกล่าวซึ่งคำประมาทแก่ท่านผู้มีศีล ตัวตั้งอยู่ภายนอกศีลแล้ว มาเข้าใจว่า ตัวเป็นผู้ดีกว่าท่านผู้มีศีล แล้วกล่าวคำสบประมาณดูหมิ่นท่านผู้ทรงศีลบุคคลจำพวกนั้นชื่อว่าเป็นเจ้ามิจฉาทิฏฐิใหญ่ชื่อว่าเป็นคนหลงทาง เป็นผู้ห่างจากความสุขในมนุษย์แลสวรรค์ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ตั้งอยู่ภายนอกศีลนั้น ได้ชื่อว่าเป็นผู้ตั้งอยู่ในกิเลส ผู้เป็นหนาแน่นอยู่ด้วยกิเลสแม้จะเป็นผู้มีความรู้ความฉลาดมากมายสักปานใดก็ตาม ก็ไม่ควรถือตัวเป็นผู้ยิ่งกว่าผู้มีศีล เหตุว่าผู้ที่ไม่มีศีลนั่นยังห่างจาก พระนิพพานมาก ผู้ที่มีศีลชื่อว่าใกล้ต่อพระนิพพานอยู่แล้วถึงจะไม่รู้อะไรมีเพียงศีลเท่านั้น ก็ยังดีกว่าผู้ไม่มีศีลอยู่นั่นเองเพราะท่านเป็นผู้บางจากกิเลส บุคคลผู้ที่หนาแน่นไปด้วยกิเลส แม้จะเป็นผู้รู้มากแตกฉานในข้ออรรถและข้อธรรม ประการใดก็ตาม ก็ควรจะทำความเคารพยำเกรงในท่านที่มีศีล จึงจะถูกต้อง ตามคลองธรรมที่เป็นทางแห่ง พระนิพพาน ถ้าให้ผู้มีศีลเคารพยำเกรงในผู้ที่ไม่มีศีลและเป็นผู้หนาแน่นด้วยกิเลส เป็นความผิดห่างจากทางพระนิพพานยิ่งนัก ดูกรอานนท์ จะถือเอาความรู้และความไม่รู้เป็นประมาณ

ทีเดียวไม่ได้ ต้องถือเอาการละกิเลสได้เป็นประมาณเพราะว่าผู้จะถึงพระนิพพาน ต้องอาศัยการละกิเลสโดยส่วนเดียว เมื่อละกิเลสได้แล้ว แม้ไม่มีความรู้มากรู้แต่เพียงการละกิเลสได้ เท่านั้น ก็อาจถึงพระนิพพานได้ ดูกรอานนท์ การที่จะได้ประสบสุขเพราะละกิเลสต่างหาก ผู้ที่มีความรู้แต่มิได้ละซึ่งกิเลสได้ย่อมไม่เป็นประโยชน์ ผู้มีความรู้นั้นแม้จะรู้มากแสนพระคัมภีร์หรือมีความรู้หาที่สุดมิได้ก็ตาม ก็รู้อยู่เปล่า ๆ จะเอาประโยชน์อันใดอันหนึ่งไม่ได้ และจะให้เป็นบุญเป็นกุศลและได้เสวยความสุขเพราะความรู้นั้นไม่มี เราตถาคตไม่สรรเสริญผู้ที่มีความรู้มากแต่ไม่มีศีล ผู้มีความรู้น้อย แต่เป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในศีล เราสรรเสริญและนับถือผู้นั้นว่าเป็นคนดี ถ้าผู้ใดนับถือผู้ที่มีกิเลสว่าดีกว่าผู้ไม่มีกิเลส บุคคลผู้นั้นชื่อว่าถือศีลเอาต้นเป็นปลาย เอาปลายเป็นต้น เอาสูงเป็นต่ำ เอาต่ำเป็นสูง ถ้าถือว่าอย่างนี้ผิดทางแห่งพระนิพพาน เป็นคนมีมิจฉาทิฏฐิ การที่นับถือบุคคลผู้หนาไปด้วยกิเลส ว่าดีกว่าผู้บางเบาจากกิเลส เราตถาคตไม่สรรเสริญเลย บุคคลจำพวกที่บางเบาจากกิเลสใกล้ต่อพระนิพพาน เราตถาคตสรรเสริญและอนุญาตให้เคารพนับถือ การที่ทำบุญทำทาน ทำกุศล ปรารถนาเพื่อจะได้บุญ กุศล นั้นพาตนเข้าสู่นิพพาน ถ้าไม่รู้ว่าบำเพ็ญบุญกุศลเพื่อให้ช่วยระงับกิเลส ก็เป็นอันบำเพ็ญเสียเปล่า ได้ชื่อว่าเป็นคนหลงโลกหลงทางแห่งพระนิพพาน ถึงรู้มากสักเท่าใดก็ตาม ถ้ายังละกิเลสไม่ได้ก็รู้เสียเปล่าๆ เราตถาคตตั้งศาสนาไว้ไม่ได้หวังเพื่อให้บุคคลผู้ใดผู้หนึ่งบำเพ็ญหาประโยชน์อย่างอื่น ตั้งไว้เพื่อประสงค์จะให้บุคคลผู้ใดผู้หนึ่งบำเพ็ญภาวนาเพื่อให้ระงับกิเลสตัณหาเท่านั้น การบำเพ็ญภาวนา เมื่อไม่คิดว่าจะให้ระงับดับกิเลสตัณหาแห่งตนก็ได้ชื่อว่าเป็นคนหลงโลกหลงทางส่วนกุศลที่เกิดจากการบำเพ็ญภาวนานั้นจะว่าไม่ได้ไม่มีเช่นนั้นก็ไม่ปฏิเสธ อันที่จริงก็หากเป็นบุญเป็นกุศลโดยแท้ แต่ว่าเป็นทางหลงจากพระนิพพานเท่านั้น การกระทำความเพียรบำเพ็ญภาวนาทำบุญทำกุศลอย่างใดอย่างหนึ่งมากน้อยเท่าใดก็ตามก็ให้รู้ว่าบำเพ็ญ บุญกุศลและเจริญภาวนา เพื่อระงับดับกิเลสตัณหาของตนให้น้อยลงให้พ้นจากกองกิเลสนั้นเช่นนี้ชื่อว่าเดินถูกทาง พระนิพพานแท้ ดูกรอานนท์ จงพากันประพฤติตามคำสอนที่เราแสดงไว้นี้ ถ้าผู้ใดมิได้ประพฤติตามก็พึงเข้าใจว่าผู้นั้นเป็นคนนอกศาลนาพระพุทธเจ้าได้ตรัสแก่ข้าฯ อานนท์ดังนี้แล้วจึงทรงแสดงต่อไปอีกว่า ดูกรอานนท์

เราตถาคตบัญญัติศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีลพระปาติโมกข์ไว้หลายประเภทนั้น ก็เพราะอยากให้สัตว์ยกตนออกจากกองกิเลส ดูกรอานนท์ บุคคลผู้บำเพ็ญศีลมากน้อยประเภทใด ประเภทหนึ่งก็เพื่อให้รู้ซึ่งการละกิเลส และยกตนให้พ้นจากกิเลส เมื่อไม่รู้เช่นนั้นได้ชื่อว่าเป็นคนหลง ส่วนผลอานิสงส์ที่ได้บำเพ็ญศีลนั้นเราตถาคตได้กล่าวอยู่ว่ามีผลอานิสงส์จริง แต่ว่ามีอานิสงส์น้อยและผิดจากทางพระนิพพาน ถ้าเข้าใจว่าการรักษาศีลเพื่อจะยกตนให้พ้นจากกิเลส รักษาศีล ๕ ได้แล้วจะเพียรพยายามรักษาศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีลพระปาติโมกข์เป็นลำดับไป เพื่อจะยกตนให้พ้นจากกองกิเลสทีละเล็กทีละน้อยตามลำดับ เมื่อเราตั้งอยู่ในศีลประเภทใดก็ตั้งใจรักษาโดยเต็มความสามารถ รู้ดังนี้จึงมีผลอานิสงส์มาก ไม่เป็นคนหลง และตรงต่อทางพระนิพพานโดยแท้ ดูกรอานนท์ กุลบุตรผู้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา เป็นศิษย์แห่งเราตถาคตนี้ก็หวังเพื่อความระงับดับกิเลส ไม่อยากเกิดในโลกสืบต่อไป เพราะกิเลสนั้นเป็นเชื้อสายสืบโลก ดลบันดาลใจให้ยินดีไปในทางโลก ครั้นเกิดมาแล้วก็ให้เจ็บไข้ แก่ ตาย และให้ต้องพลัดพรากจากกัน ให้รัก ให้ชัง ให้อด ให้ตี ให้ด่า ให้อยาก ให้ทุกข์ ให้ยากเข็ญใจ อาการกิริยาแห่งกิเลสเป็นเช่นนี้ เราตถาคตจึงทรงอนุญาตให้บวช เพื่อความระงับดับกิเลส ไม่ให้เกิดมีเป็นเชื้อสาย สืบโลกต่อไป เมื่อรู้อย่างนี้แล้วตั้งใจรักษาศีลเพื่อให้ดับกิเลส และตรึกตรองหาอุบายเพื่อทำลายกิเลสที่เป็นต้นเค้าให้ ขาดสูญ การรักษาศีลพระปาติโมกข์ก็ดี การรักษาข้อวัตรในธุดงค์ ๑๓ นั้นก็ดี ก็เป็นอันประมวลลงในศีลนั้นทุกอย่าง มิใช่ว่าจะรักษามากมายหลายสิ่งหลายอย่าง จนสิ้นจนหมดหามิได้ เมื่อเรารู้ว่ารักษาศีลเพื่อระงับดับกิเลส ไม่ได้รักษาเพื่ออย่างอื่นแล้ว แม้จะรักษาแต่เล็กแต่น้อยโดยเอกเทศ ไม่ครบตามจำนวนในพระปาติโมกข์ ในจำนวนแห่งธุดงควัตร ก็ได้ชื่อว่าเป็นการรักษาครบทุกอย่าง เพราะจับต้นจับเค้ารากเหง้าแห่งกิเลสได้แล้ว เปรียบดังบุรุษตัดต้นไม้ ถ้าตัดเหง้าตัดรากแก้วขาดแล้ว กิ่งก้านสาขาแม้ไม่ต้องตัดก็ตายเอง ถ้าไปตัดรอนแต่กิ่งก้านสาขารากเหง้าไม่ได้ตัดต้นไม้นั้น ก็อาจงอกงามขึ้นได้อีก ดูกรอานนท์ บุคคลที่บวชในพระศาสนานี้ ก็เปรียบเหมือนบุคคลผู้ตัดต้นไม้ฉะนี้ การบวชมิใช่ว่ามุ่งประโยชน์อย่างอื่น บวชเพื่อระงับดับกิเลสเท่านั้นถ้าไม่หวังเพื่อความดับกิเลสแล้วไม่ต้องบวชดีกว่า การที่บวชโดยที่ไม่ได้มุ่งเพื่อการดับกิเลส

แม้จะมีความรู้วิเศษสักปานใด ก็ได้ชื่อว่ารู้เปล่าๆ แต่ว่าการที่เป็นผู้มีความรู้ความฉลาดนั้น เรามิได้ติว่า ไม่รู้ไม่ดี ไม่เป็นบุญ ไม่เป็นกุศล ก็คงเป็นอันรู้อันดี เป็นบุญเป็นกุศลอยู่นั่นเอง แต่ว่าเป็นความรู้ที่ผิดจากทางนิพพาน ดูกรอานนท์ เราตถาคตเทศนาไว้โดยอเนกปริยายนั้น ก็เพื่อจะให้หมู่ปุถุชนคนเขลาเห็นเป็นอัศจรรย์ และเพื่อให้ได้รับความเชื่อ ความเลื่อมใส เมื่อพาลชนทั้งหลายไม่เห็นเป็นอัศจรรย์แล้ว ก็ไม่มีความเชื่อความเลื่อมใสในคุณของพระตถาคต ถ้ากล่าวแต่น้อยพอเป็นสังเขปก็ไม่เข้าใจ ไม่เหมือนผู้ที่มีบุญมีวาสนาแม้จะกล่าวแต่เพียงเล็กน้อยก็เข้าใจได้มากมายหลายอย่างหลายนัย ธรรมชาติผู้ที่มีปัญญาแท้ ไม่ต้องกล่าวอะไรเลย ก็รู้ได้ด้วยปัญญาของตนเอง ไม่ต้องให้กล่าวเป็นการลำบาก เราตถาคตได้รับความลำบากเพราะพาลปุถุชนเท่านั้นว่ากล่าวสั่งสอนแต่เพียงเล็กน้อยก็ไม่เข้าใจ เพราะเขาถือว่าเขาดีเสียแล้ว แท้ที่จริงความรู้ของเหล่าพาลชนจะรู้ดีไปสักเท่าไร ก็ดีอยู่แต่เพียงมีลมอัสสาสะ ปัสสาสะเท่านั้น ถ้าลมอัสสาสะ ปัสสาสะขาดแล้ว ก็มีแต่เน่าเป็นเหยื่อหนอนนอนกลิ้งเหนือแผ่นดินจะหาสาระสิ่งใดไม่มีเลย มีแต่อสุภะเต็มไปสิ้นทั้งนั้น จะถือแต่ว่าตัวมีความรู้ความดี เมื่อมีความรู้ความดีแล้วจะไม่ตายหรือจะมีความรู้มากรู้มายเท่าใดก็คงไม่พ้นตายไปได้ จะมีความรู้ดีวิเศษไปเท่าไร รู้ไปรู้อยู่บนแผ่นดินจะรู้จะดีให้พ้นแผ่นดินไปไม่ได้ เมื่อลมยังมีก็อยู่เหนือแผ่นดิน เมื่อลมออกแล้วก็คงอยู่เหนือแผ่นดินนั้นเอง จะพ้นจากแผ่นดินไปไม่ได้ เราจะมาถือตัวถือตนอยู่นั้น จะพ้นจากแผ่นดินไปไม่ได้ และจะมาถือตัวถือตนอยู่นั้นเพื่อประโยชน์อะไร ส่วนของเน่าของเหม็นมีอยู่เต็มตัวก็ไม่รู้ไม่เห็น เห็นแต่ว่าตัวรู้ดี ถือเนื้อถือตัวอยู่ เราตถาคตเบื่อหน่ายความรู้ความดีของพาลปุถุชนมากนัก ดูกรอานนท์ ธรรมดาบุคคลผู้ที่เป็นนักปราชญ์มีปัญญาทั้งหลาย ย่อมไม่ถือเนื้อถือตัวว่าเรารู้ดี อย่างนั้นอย่างนี้ ท่านจะมีความรู้มากมายเท่าไรก็มิได้ถือเนื้อถือตัวเหมือนอย่างพาลปุถุชน พวกพาลปุถุชนที่เขาห่างไกลจากพระนิพพานมากเท่านั้นเหตุว่า ประตูเมืองพระนิพพานนั้นแคบหนักหนาผมเส้นเดียวผ่าออกเป็น ๓ เสี้ยวเอาแต่เสี้ยวเดียวไปแยงเข้าที่ประตูนิพพานก็ยังคับแคบเข้าไม่ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อท่านต้องการพระนิพพานแล้ว ไม่ควรจะถือว่าตัวรู้ดีเป็นผู้ใหญ่เป็นผู้สูงศักดิ์กว่าผู้อื่น ยิ่งถือตนถือตัวขึ้นเท่าใดก็ให้ยิ่งคับประตูพระนิพพานเข้าเท่านั้น จึงว่า

พาลปุถุชนทั้งหลายเป็นผู้ห่างไกลจากพระนิพพานด้วยเหตุที่เขามัวถือเนื้อถือตัวว่ารู้ดีอยู่ ดูกรอานนท์ บุคคลที่เข้ามาบวชเป็นลูกศิษย์ของพระตถาคตแล้ว ยังปล่อยให้ตนได้รับความทุกข์อยู่ ผู้นั้นเรากล่าวว่าเป็นพาลปุถุชนคือเป็นคนโง่เขลาผู้ที่ไร้ปัญญาเช่นนั้น จะเรียกว่าเป็นศิษย์ของพระตถาคตยังไม่ได้ เมื่อบวชแล้วประพฤติตัวให้เป็นสุขอยู่ทุกเมื่อนั้นแล จึงจะเป็นศิษย์ของพระตถาคตแท้ เราตถาคตหวังเพื่อความสุขจึงได้ออกบวช เมื่อบวชแล้วมาทำตนของตนให้เป็นทุกข์ บุคคลผู้นั้นชื่อว่าเป็นคนโง่เขลาเบาปัญญาหาที่เปรียบมิได้ ถ้าบุคคลผู้มีปัญญาแล้วไม่ทำตัวให้เป็นทุกข์เลย บุคคลผู้ไม่มีปัญญาจึงทำตัวให้เป็นทุกข์ ไม่เฉพาะแต่นักบวชจำพวกเดียว แม้คฤหัสถ์ถ้าหาปัญญามิได้ ก็ได้รับความทุกข์ยากลำบากเหมือนกัน ปราชญ์ผู้ปรีชาเมื่อออกบวชแล้ว ท่านย่อมพิจารณาเห็นแจ้งซึ่งมีศีลและข้อวัตรที่หนักและเบาแล้ว ท่านไม่ต้องรักษามากมาย หลายอย่างหลายประการนัก เลือกรักษาแต่เล็กแต่น้อย ก็ย่อมรับความสุขกายสบายใจ ผู้ที่โง่เขลาเบาปัญญานั้น ย่อมรักษามากมายหลายอย่างต่างๆ นานา เพราะเหตุที่ต้องรักษามากเกินไปจึงเป็นทุกข์ ผู้ที่มีปัญญาแล้วย่อมเลือกรักษาแต่สิ่งที่จริงที่แท้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ก็ย่อมนำมาซึ่งความสุข เปรียบเหมือนบุคคลผู้ฉลาด ไปตัดไม้ในป่ามาทำกิจอย่างหนึ่ง เมื่อตัดได้แล้วก็ถากเปลือกและกระพี้ทิ้งเสีย เหลือไว้แต่ที่ต้องการแล้ววัดตัดเอาแต่พอแก่การงานของตัวเท่านั้น ไม่ต้องลำบากแก่การแบกการหาม ส่วนบุคคลผู้ที่ไม่ฉลาด ไม่รู้เท่าต่อการงานที่พึงจะทำเมื่อไปตัดไม้ได้แล้ว จะถากเอาแต่ที่ต้องการก็กลัวจะเสียเพราะตัวไม่เข้าใจการงานต้องแบกมาทั้งเปลือกทั้งกระพี้ทั้งส่วนยาว ได้รับความเหน็ดเหนื่อยหนักอย่างทวีคูณ ก็เพราะความที่ตัวเป็นคนโง่เขลาเบาปัญญา ดูกรอานนท์ การรักษาแก้วไม่ดีไม่มีราคา แม้จะรักษามากมายหลายพันดวงก็สู้ผู้ที่รักษาแก้วที่ดีมีราคาดวงเดียวไม่ได้ แก้วที่ไม่ดีไม่มีราคาจะขายก็ไม่ได้ จะเก็บไว้ก็ไร้ประโยชน์ ตกลงต้องรักษาไปเปล่าๆส่วนแก้วที่มีราคานั้น จะขายก็ได้เงินมากหากจะเก็บไว้ก็เป็นคุณประโยชน์แก่ตนเหมือนกับการเรียนมนต์เรียนคาถาที่ดีที่ขลังบทเดียวก็มีประโยชน์สุดประมาณ เมื่อรู้ประโยชน์แห่งศีลและข้อวัตรแล้วก็ไม่ต้องรักษามาก เมื่อไม่รู้ไม่เข้าใจก็รักษาพร่ำเพรื่อไปจนไม่มีเขตแดน จึงต้องได้รับความลำบาก เหมือนผู้ที่ไม่รู้การงาน ต้องแบกเอาไม้ทั้งเปลือกทั้งกระพี้ทั้งส่วนยาว

ไปเปล่าๆ ฉะนั้นผู้ปรีชาท่านรักษาวินัยและข้อวัตรไม่มาก แต่หากได้รับอานิสงส์เพียงพอเหมือนอย่างผู้รักษาแก้วดีดวงเดียว หรือผู้ที่เรียนมนต์และคาถาที่ขลังบทเดียวเท่านั้น ก็ให้สำเร็จประโยชน์ได้เต็มที่ฉะนั้น

ตัวบุญ ตัวบาป

ดูกรอานนท์ การที่เราตถาคตต้องการให้บวชนั้น ก็เพื่อจะให้ได้บุญและกุศล อะไรชื่อว่าเป็นตัวบุญตัวกุศล ตัวบุญตัวกุศลนั้นไม่ใช่สิ่งอื่น คือความดับเสียซึ่งกิเลส การรักษากิจวัตรและพระวินัย อย่างไรก็ตาม ถ้าดับกิเลสได้มาก ก็เป็นบุญมาก ถ้าดับกิเลสได้น้อย ก็เป็นบุญน้อย ถ้าดับกิเลสไม่ได้ก็ไม่เป็นบุญเลย บาปอกุศลนั้นก็ไม่ใช่อื่น คือ ตัวกิเลส กิเลสก็คือตัวตัณหานั่นเอง ดับกิเลสตัณหาได้เท่าใดก็เป็นบุญเท่านั้น ถ้าดับกิเลสตัณหาไม่ได้ก็เป็นอันไม่ได้บุญ ไม่ได้กุศลเลย ผู้ที่ไม่รู้จักบุญและบาปนั้นมาทำความเข้าใจว่าบวชรักษาข้อวัตรรักษาศีลเอาบุญ บุญนั้นมีอยู่นอกตนนอกตัว มีอยู่ที่ดินฟ้าอากาศ เมื่อบวชได้รักษากิจวัตรแล้ว บุญนั้นก็จะเลื่อนลอยมาจากสถานที่ต่างๆ มีนภาลัยเวหาอากาศเป็นต้น มานำเอาตัวขึ้นไปสู่สวรรค์และพระนิพพาน เห็นไปโดยผิดทางเช่นนี้ ล้วนแต่เป็นคนหลงสิ้นทั้งนั้น ดูกรอานนท์ ผู้ที่ไม่รู้จักบาป เข้าใจว่าบาปนั้นอยู่นอกตนนอกตัวเมื่อทำบาปแล้วบาปนั้นก็จะลุกมาแต่นรกใต้พื้นดิน มาจับกุมคุมตัวลงไปสู่นรกการที่ทำความเข้าใจอย่างนี้ นับว่าเป็นคนหลงสิ้นทั้งนั้น ดูกรอานนท์ สุขก็ดี ทุกข์ก็ดีบาปบุญคุณโทษก็ดี ย่อมมีอยู่ที่เรา จะเข้าใจว่าบาปบุญอยู่นอกตัว ทำบุญแล้วคอยทำบุญจะมานำตัวไปสู่สุคติ คิดอย่างนี้ตั้งร้อยชาติแสนชาติก็ไม่อาจได้ อันว่าบุญ บาป สุขทุกข์ ย่อมไม่มี ณ ภายนอกตัวบุญกุศลและความสุขนั้นก็คือดวงจิต ส่วนบาปกรรมทุกข์โทษนั้นคือหมู่แห่งตัณหา ตัณหานั้นจักมี ณ ที่อื่นนอกจากตัวตนของเราแล้วไม่มี ตัวบุญและตัวบาปก็อยู่ที่ใจของเรา เมื่อตัวไม่ชอบทุกข์อยากได้ความสุข ก็จงพยายามแก้ใจ

ของเรานั้นเถิด ถ้าเราไม่เป็นผู้แสวงหาความสุขให้พ้นจากทุกข์แล้ว ใครมาช่วยตัวเราให้พ้นจากทุกข์ให้ได้รับความสุขได้เล่า เพราะสุขทุกข์อยู่ที่ตัวของเรา เมื่อเราหามิได้แล้ว ใครคนอื่นที่ไหนเขาจะหามาให้เราได้ ดูกรอานนท์ บุคคลผู้ที่เข้าใจว่าบุญกุศลสวรรค์และพระนิพพานมีผู้นำมาให้ บาปกรรมทุกข์โทษ นรกและสัตว์ดิรัจฉานก็มีผู้พาไปทั้งสิ้น บุคคลที่เข้าใจอย่างนี้ชื่อว่าเป็นผู้หลงโลก หลงทางสงสาร บุคคลจำพวกนั้น แม้จะทำบุญให้ทานสร้างกุศลใดๆ ที่สุดจนออกบวชในพระศาสนานี้ ก็หาความสุขมิได้ จะได้เสวยแต่ความทุกข์โดยถ่ายเดียว ดูกรอานนท์บุญกับสุขหากเป็นอันเดียวกัน เมื่อมีบุญก็ชื่อว่ามีความสุข บาปกับทุกข์ก็เป็นอันเดียวกัน เมื่อมีบาปก็ได้ชื่อว่ามีทุกข์ ถ้าไม่รู้บาปก็ละบาปไม่ได้ ถ้าไม่รู้จักบุญก็หาบุญไม่ได้เปรียบเหมือนเราอยากได้ทองคำ แต่หารู้ไม่ว่าทองคำนั้นมีรูปพรรณสัณฐานอย่างไร ถึงทองคำนั้นมีอยู่และเห็นอยู่เต็มตา ก็ไม่อาจถือเอาได้โดยเหตุที่ไม่รู้จัก แม้บุญเหมือนกัน ถ้าไม่รู้จักทำบุญก็หาบุญไม่ได้ อย่าว่าแต่บุญซึ่งเป็นของไม่มีรูปร่างเลย แม้แต่สิ่งอื่นๆ ที่มีรูปร่าง ถ้าหากว่าเราไม่รู้จักก็ถือเอาไม่ได้ ดูกรอานนท์ บุคคลที่ไม่รู้จักบุญและไม่รู้จักสุข ทำบุญจะไม่ได้บุญ ไม่ได้สุขเสียเลย เช่นนั้นตถาคตก็หากล่าวปฏิเสธไม่ ทำบุญคงได้บุญและได้สุขอยู่นั้นแล แต่ทว่าตัวหากไม่รู้ไม่เข้าใจว่าบุญและความสุขก็ยังเกิดอยู่ที่ตัวนั้นเอง เมื่อไม่รู้ไม่เข้าใจจึงเป็นอันมีบุญและสุขไว้เปล่าๆ ดูกรอานนท์ บุคคลจำพวกที่ไม่รู้จักบุญคือความสุข เมื่อทำบุญแล้วปรารถนาเอาความสุขน่าสมเพทเวทนานักหนา ตัวทำบุญก็ได้บุญในทันใดนั้นเอง มิใช่ว่าเมื่อทำแล้วนานๆ จึงจะได้ ทำเวลาใดก็ได้เวลานั้น แต่ตัวไม่รู้นั่งทับนอนทับบุญอยู่เปล่าๆ ตัวก็ไม่ได้รับบุญ คือความสุข จึงว่าเสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาแก่ข้าฯ อานนท์ ด้วยประการดังนี้

ข้าแต่พระมหากัสสปะผู้มีอายุ พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ บุคคลที่เข้าใจว่า ทำบุญไว้มากๆ แล้วจะรู้และไม่รู้ก็ไม่เป็นไร บุญจะพาไปให้ได้รับความสุขเอง เช่นนี้ถือว่าเป็นคนหลงโดยแม้ เพราะเหตุไรบุญจึงจะพาตัวไปรับความสุขอย่างเดียว เมื่อไม่รู้สุขก็คือไม่รู้จักบุญ เมื่อเรารู้สุขก็เห็นสุขก็คือเรารู้บุญ เห็นบุญนั้นเอง จำให้ใครพาไปหาที่ไหน ดูกรอานนท์ สุขทุกข์นี้ใครจะช่วยใครไม่ได้ ใครจะพาใครไปนรกและสวรรค์และนิพพานต้องไปด้วย

ตนเอง จะพาเอาคนอื่นไปด้วยไม่ได้เป็นอันขาด ผู้ใดอยากพ้นจากขุมนรกสุกในเมืองผี ก็จงทำตนให้พ้นจากนรกดิบ ในเมืองคนเรานี้เสียก่อน ถ้าไม่ได้สวรรค์ดิบในเมืองคนนี้ แม้เมื่อตายไปแล้วก็ไม่อาจได้สวรรค์สุกเลย ถ้าไม่ได้สวรรค์ดิบไว้ก่อนแล้ว ตายไปก็มีนรก เป็นที่อยู่โดยแท้ แม้ความสุขในสวรรค์ก็ยังไม่ปราศจากทุกข์ มิใช่ว่าจะมีทุกข์แต่สวรรค์ดิบ ในเมืองคนเราเท่านั้นก็หามิได้ ถึงสวรรค์สุกในชั้นฟ้าชั้นใดๆ ก็ดี สุขกับทุกข์ก็มีอยู่เสมอกัน เป็นความสุขที่ยังไม่ปราศจากทุกข์ ไม่เหมือนพระนิพพาน ซึ่งเป็นเอกันตบรมสุข มีแต่สุขโดยส่วนเดียวไม่ได้เจือปนไปด้วยทุกข์เลย ดูกรอานนท์ อันว่าสวรรค์ดิบในเมืองคนเรานี้ ก็คือความได้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ในสมบัติข้าวของ เกียรติยศ บริวารยศและนามยศ เมื่อบุคคลผู้ใดเป็นเจ้าเป็นใหญ่เช่นนั้น ได้ชื่อว่าเป็นผู้เสวยสุขในสวรรค์ดิบ ผู้ปรารถนาความสุขในภายภาคหน้าก็จงให้ได้รับความสุขแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่ อย่าเห็นแก่ความลำบากยากแค้นในสวรรค์ชั้นใด ๆ จะเป็นสวรรค์ดิบในเมืองคนหรือสวรรค์สุกใสในเมืองฟ้าทุกชั้นย่อมเจือปนอยู่ด้วยทุกข์ทั้งนั้น ไม่แปลกต่างกันและไม่มากไม่น้อยกว่ากัน ความสุขในสวรรค์ก็เป็นความสุขจริงจะว่าไม่สุขนั้นไม่ได้ แต่ว่าเป็นสุขที่เจืออยู่ด้วยทุกข์ แม้ถึงกระนั้นก็คงดีกว่าตกอยู่ในนรกโดยแท้ ดูกรอานนท์สวรรค์ดิบในชาตินี้กับสวรรค์สุกในชาติหน้า อย่าสงสัยว่าจะต่างกันถึงจะต่างกันบ้างก็เพียงเล็กน้อย เมื่อต้องการความสุขเพียงใดก็จงพากเพียรให้ได้แต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่ในเมืองคนนี้จะนั่งจะนอนคอยให้สุขมาหานั้นไม่ได้ไม่เหมือน พระนิพพานความสุขในพระนิพพานนั้นไม่ต้องขวนขวาย เมื่อจับถูกที่แล้วนั่งสุขนอนสุขได้ทีเดียว ความสุขในพระนิพพานจะว่ายากก็เหมือนง่ายจะว่าง่ายก็เหมือนยาก ที่ว่ายากนั้นเพราะไม่รู้ไม่เห็นพาลปุถุชนคนตามืดทั้งหลายรู้ไม่ถูกที่เห็นไม่ถูกที่จับไม่ถูกที่จึงต้องพากเพียรพยายามหลายอย่างหลายประการ และเป็นการเปล่าจากประโยชน์ด้วยส่วนท่านที่มีปัญญาพิจารณาถูกที่ จับถูกที่แล้วไม่ต้องทำอะไรให้ยาก นั่ง ๆ นอน ๆ อยู่เปล่า ๆ เท่านั้น ความสุขในพระนิพพานก็มาบังเกิดแก่ท่านได้เสมอเพราะเหตุฉะนั้นจึงว่าความสุขในพระนิพพานไม่เป็นสุขที่เจือไปด้วยทุกข์ ดูกรอานนท์เมื่ออยากรู้ว่าเราจะได้รับความสุขในสวรรค์หรือจะได้รับความทุกข์ในนรกก็จงสังเกตดูใจ ของเราในเวลาที่ยังไม่ตายนี้ ใจของเรามีสุขมากหรือมีทุกข์มาก ทุกข์เป็นส่วน

นรกดิบ เมื่อตายแล้วก็ต้องไปตกนรกสุก สุขเป็นส่วนสวรรค์ดิบ เมื่อตายแล้วก็ได้ขึ้นสวรรค์สุก เมื่อยังเป็นคนอยู่มีสุขหรือมีทุกข์มากเท่าใด แม้เมื่อตายไปก็คงมีสุขและมีทุกข์มากเท่านั้น ไม่มีพิเศษกว่ากัน บุคคลผู้ปรารถนาความสุขในภพนี้และภพหน้าแล้ว จงรักษาใจให้ได้รับความสุข ส่วนตนตัวร่างกายข้างนอกนั้นไม่สำคัญ จะได้รับความสุขความทุกข์ประการใดก็ช่างเถิด เมื่อตายแล้วก็ทิ้งอยู่เหนือแผ่นดินหาประโยชน์มิได้ ส่วนใจนั้นเป็นของติดตามตนไปในอนาคตเบื้องหน้าได้ เพราะจิตใจเป็นของไม่ตายที่ว่าตายนั้น ตายแต่รูปร่างกายธาตุแตกขันธ์ดับเท่านั้น ถ้าจิตใจตายแล้วก็ไม่ต้องเกิดไม่ต้องตายต่อไปอีก กล่าวคือถึงพระนิพพาน ดูกรอานนท์ในอดีตชาติเราตถาคตก็ได้หลงท่องเที่ยวอยู่ในสังสารวัฏนี้ช้านาน นับด้วยร้อยด้วยพันแห่งชาติเป็นอันมากทำบุญทำกุศลก็ปรารถนาแต่จะให้พ้นทุกข์ให้เสวยสุขในเบื้องหน้าเข้าใจว่าตายแล้วจึงจะพ้นจากทุกข์ ครั้นเมื่อตายจริงก็ตายแต่ธาตุแต่ขันธ์เท่านั้น ส่วนใจนั้นไม่ตายจึงต้องไปเกิดอีก เมื่อไปเกิดอีกก็ต้องตายอีก เมื่อเช่นนี้จะพ้นทุกข์ได้อย่างไร ที่นิยมกันว่าตายก็คือตายเน่าตายเหม็นกันอยู่อย่างทุกวันนี้ ชื่อว่าตายเล่นตายไม่เน่า ตายแล้วเกิด เกิดแล้วตาย หาต้นหาปลายมิได้ ที่ตายแท้ตายจริง คือตายทั้งรูปแตกขันธ์ดับ ตายทั้งจิตทั้งใจ มีแต่พระพุทธเจ้ากับเหล่าพระอรหันต ขีณาสพเท่านั้น ท่านเหล่านี้ไม่ต้องกลับมาเกิดอีก ดูกรอานนท์ในอดีตชาติ เมื่อเรายังไม่รู้เข้าใจว่าตายแล้วจึงจะพ้นทุกข์ ทำบุญทำกุศลก็มุ่งเอาแต่ความสุขในเบื้องหน้า ครั้นตายไปก็หาได้จากทุกข์ตามความประสงค์ไม่ มาปัจฉิมชาตินี้เราจึงรู้ว่า "สวรรค์และพระนิพพานมีอยู่ที่ตัวนี้เอง" เราจึงได้รีบเร่งปฏิบัติให้ได้ให้ถึง แต่เมื่อยังเป็นคนอยู่จึงได้พ้นจากทุกข์ และได้เสวยสุขอันปราศจากอามิส เป็นพระบรมครู สั่งสอนเวไนยสัตว์อยู่ทุกวันนี้ ข้าแต่พระมหากัสสปะผู้มีอายุ พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาแก่ข้าฯ อานนท์ ดังนี้แล

ทศพลญาณ ๑๐ ประการ

ตะทะนันทะรัง ลำดับนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสเทศนา ต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ความทุกข์ในนรกและความสุขในสวรรค์และพระนิพพานนั้น ใครจะช่วยใครไม่ได้ เมื่อใครชอบอย่างใดก็ทำอย่างนั้น แม้เราตถาคตก็ช่วยใครให้พ้นทุกข์ และช่วยใครให้ได้สวรรค์และพระนิพพานไม่ได้ ได้แต่เพียงสั่งสอนชี้แจงให้รู้สุขรู้ทุกข์ ให้รู้สวรรค์ ให้รู้พระนิพพานด้วยวาจาเท่านั้น อันกองทุกข์ โทษบาปกรรมทั้งปวงนั้น ก็คือตัวกิเลสตัณหา ครั้นดับกิเลสตัณหาได้แล้ว ก็ไม่ต้องลงนรก ถ้าดับกิเลสตัณหาได้มากก็ขึ้นไปเสวยสุขในสวรรค์ ถ้าดับกิเลสตัณหาได้สิ้นเชิงหาเศษมิได้แล้วก็ได้เสวยสุขในพระนิพพานทีเดียว เราตถาคตบอกให้รู้แต่ทางไปเท่านั้นถ้าผู้รู้ทางแห่งความสุข แล้วประพฤติปฏิบัติ ตามก็ได้ประสบสุขสมประสงค์ อย่าว่าแต่เราตถาคตเลย แม้พระพุทธเจ้าทั้งหลายที่ล่วงไปแล้วนับไม่ถ้วนก็ดี และจะมาตรัสรู้ในกาลเป็นภายหลังก็ดี จะมาช่วยพาเอาสัตว์ทั้งหลายไปให้พ้นจากทุกข์ แล้วให้ได้เสวยสุขเท่านั้น ไม่มี มีแต่มาแนะนำสั่งสอนให้รู้สุขรู้ทุกข์ รู้สวรรค์และพระนิพพานอย่างเดียวกันกับเราตถาคตนี้ พระพุทธเจ้าทั้งหลายก็ทรงไว้ซึ่งทศพลญาณมีอาการเหมือนอย่างเราตถาคตนี้ทุกๆ องค์ บุคคลจำพวกใดเข้าใจว่าพระพุทธเจ้าต่างกันด้วยศีล ด้วยญาณ ด้วยอิทธิ บุคคลจำพวกนั้นเป็นคนหลง ผู้ที่ได้นามว่าพระพุทธเจ้านั้น ต้องมีทศพลญาณสำหรับขับขี่เข้าสู่พระนิพพานด้วยกันทุกองค์ จะได้เป็นพระพุทธเจ้าแต่เราพระองค์เดียวนั้นหามิได้ ผู้ใดมีทศพลญาณ ผู้นั้นได้ชื่อว่าพระพุทธเจ้าด้วยกันทุกองค์ไม่ควรจะมีความสงสัย ญาณ ๑๐ ประการนั้นเป็นเครื่องหมายของพระพุทธเจ้า ถ้าไม่มีญาณ ๑๐ ประการจะรู้ดีมีอิทธิ ดำดินบินบนได้อย่างไรๆ ก็ตาม ก็ไม่เรียกว่าพระพุทธเจ้า ถ้ามีญาณ ๑๐ ประการแล้วจะไม่มีศักดานุภาพ อย่างไรก็ตามก็ให้เรียกท่านผู้นั้นว่าพระพุทธเจ้า เพราะทศพลญาณ ๑๐ ประการเป็นเครื่องหมายของพระพุทธเจ้า ถ้าไม่มีเครื่องหมายอย่างนี้ ผู้ใดมีฤทธิ์ มีเดชขึ้นก็จะตั้งตัวเป็นพระพุทธเจ้าเต็มบ้านเต็มเมืองก็จะเป็นทางแห่งความเสียหายวุ่นวายโลกเท่านั้น ดูกรอานนท์ทศพลญาณ ๑๐ ประการนั้น เป็นของสำคัญตั้งอยู่สำหรับโลก ไม่มีผู้ใดตั้งแต่งขึ้น เป็นแต่เราตถาคตเป็นผู้รู้ผู้เห็นก่อนแล้วยก

ออกตีแผ่ให้โลกเห็น พระพุทธเจ้าทั้งหลายบำเพ็ญญาณ ๑๐ ประการ ได้แล้วก็ขับขี่เข้าสู่นิพพาน เมื่อถึงพระนิพพานแล้วก็ปล่อยวางญาณนั้นไว้แก่โลกตามเดิม หาได้เอาตัวตน เอาจิตใจเข้าสู่พระนิพพานด้วยไม่ เอาจิตใจไปได้เพียงนรก และสวรรค์และพรหมโลกเท่านั้น ส่วนพระนิพพานนั้น ถ้าดับจิตใจไม่ได้แล้วก็ไปไม่ได้ ถ้าเข้าใจว่าจักเอาจิตใจไปเป็นสุขในพระนิพพานแล้ว ต้องหลงขึ้นไปเป็นอรูปพรหมเป็นแน่ ดูกรอานนท์ การตกนรกและขึ้นสวรรค์จะเอาตัวไปไม่ได้ เอาแต่จิตไป จิตนั้นใครจะจับต้องลูบคลำไม่ได้ เป็นแต่ลมเท่านั้น เพราะจิตเป็นของละเอียด ใครจะจับถือไม่ได้ เมื่อจิตไปตกนรก ใครจะไปช่วยยกขึ้นได้ ถ้าจิตนั้นเป็นตนเป็นตัวก็พอช่วยกันได้ บุคคลจำพวกใด คอยท่าให้ผู้อื่นมาช่วยยกตัวให้พ้นจากทุกข์ นำตัวไปให้ได้เสวยสุข บุคคลจำพวกนั้นเป็นคนโง่เขลาหาปัญญามิได้ เราตถาคตรู้นรกสวรรค์ทุกข์สุขอยู่แล้ว และหาอุบายที่จะพ้นจากทุกข์ ให้เสวยสุข ก็เป็นการแสนยากแสนลำบาก จะไปพาจิตใจของท่านผู้อื่นให้พ้นจากทุกข์ได้อย่างไร ถึงแม้พระพุทธเจ้าองค์จะตรัสรู้ในเบื้องหน้าก็เหมือนกัน มีแต่แนะนำสั่งสอนให้รู้สุขทุกข์สวรรค์และพระนิพพานเท่านั้น ผู้ที่จะต้องการสุขทุกข์อย่างใดนั้นแล้วแต่อัธยาศัย แต่ว่าต้องศึกษาให้รู้แท้แน่นอนแก่ใจเสียก่อนว่าทุกข์ในนรกเป็นอย่างนั้น สุข ในสวรรค์เป็นอย่างนั้น สุขในพระนิพพานเป็นอย่างนั้น เมื่อรู้แล้วยังจะมีทางถึงบ้าง คงจะไม่ท่องเที่ยวอยู่ในวัฏสงสารเนิ่นนานเท่าไรนัก ถ้ายังไม่รู้แจ้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่ก็ไม่อาจจะพ้นได้เลย และได้ชื่อว่าเป็นผู้เกิดมาเสียชาติเป็นมนุษย์เสียความปรารถนาเดิม ซึ่งหมายว่าจะเป็นผู้เกิดมาเพื่อความสุข ครั้นเกิดมาแล้วก็พลอยไม่ให้ตนได้รับความสุข ซ้ำยังทำตนให้จมอยู่ในนรก ทำให้เสียสัตย์ ความปรารถนาแห่งตน น่าสังเวชสลดใจยิ่งนัก ข้าแต่พระมหากัสสปะผู้มีอายุ พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาแต่ข้าฯ อานนท์ ดังนี้แล

อิโต ปะรัง คิริมานันฺทะสุตฺตัง อนุสันธิ ฆะเฏตวา ภาสิสฺสามิติ เบื้องหน้าแต่นี้ จะแสดงคิริมานนทสูตรสืบต่อไป มีคำพระอานนท์ปฏิญญาว่าดังนี้ ภันเตอะริยะกัสสะปะ ข้าแต่พระอริยเจ้าทั้งหลาย มีพระมหากัสสปะเป็นประธาน ภะคะวา อันว่าพระผู้มีพระภาคเจ้า เทเสสิ ก็ตรัสเทศนา แก่ข้าอานนท์สืบต่อไปว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ อันว่า ความทุกข์และความสุขนั้นก็มีอยู่แต่นรกและ

สวรรค์เท่านั้น ส่วนพระนิพพานมีอยู่นอกสวรรค์และนรกต่างหาก บัดนี้ จะแสดงทุกข์และสุขในนรก และสวรรค์ให้แจ้งก่อน จิตใจของเรานี้เมื่อมีทุกข์หรือมีสุขแล้วใครจะสามารถช่วยยกออกจากจิตของเราได้ อย่าว่าแต่เราเลย แม้แต่ท่านผู้อื่นเราก็ไม่สามารถจะช่วยยกออกได้ มีอาการเหมือนกัน ทุกรูปทุกนามทุกตัวตนสัตว์บุคคลอนึ่ง เมื่อท่านมีทุกข์แล้วจะนำทุกข์ของท่านมาให้เราก็ไม่ได้ เรามีทุกข์แล้วจะนำทุกข์ไปให้ท่านผู้อื่นก็ไม่ได้ แม้ความสุขก็มีอาการเช่นกัน สุขและทุกข์ไม่มีใครจะช่วยกันได้ สิ่งที่จะช่วยให้พ้นจากทุกข์ได้มีแต่อำนาจแห่งกุศลผลบุญ มีการให้ทานและรักษาศีลเป็นต้นเท่านั้นที่จะเป็นผู้ช่วยให้พ้นจากทุกข์ได้ มนุษย์และเทวดาอินทร์พรหม และใคร ๆ จะมาช่วยให้พ้นทุกข์และให้ได้เสวยสุขนั้นไม่ได้ ที่สุดแม้เราตถาคตผู้ทรงไว้ซึ่งทศพลญาณเห็นปานนี้ ก็ไม่อาจช่วยใครได้ ได้แต่เป็นผู้ช่วยแนะนำตักเตือนให้รู้สุข ทุกข์ สวรรค์และนรกเท่านั้น ตัวต้องยกตัวเอง ถ้ารู้ว่านรกและสวรรค์อยู่ที่ตัว แล้วยกตัวให้ขึ้นสวรรค์ไม่ได้ก็ชื่อว่า เกิดมาเสียชาติ และเสียเวลาที่จะเกิดมาพบพระพุทธศาสนา น่าเสียดายชาติที่ได้เกิดเป็นรูปร่างกาย มีอวัยวะพรักพร้อมบริบูรณ์ทุกอย่าง ทั้งได้พบพระพุทธศาสนาด้วยสมควรจะได้สวรรค์และพระนิพพานโดยแท้ เหตุไฉนจึงเหยียบย่ำตัวเองให้จมอยู่ในนรกเช่นนั้นน่าสังเวชนัก ดูกรอานนท์สุขทุกข์นั้นให้หมายเอาที่จิต จิตสุขเป็นสวรรค์ จิตทุกข์เป็นนรก จะเข้าใจว่านรกและสวรรค์มีอยู่นอกจิตนอกใจเช่นนั้น ได้ชื่อว่าเป็นคนหลง นรกและสวรรค์ บาปบุญคุณโทษ ย่อมมีอยู่ในอกในใจทั้งสิ้น อยากพ้นทุกข์ก็ให้รักษาจิตใจจากสิ่งที่เป็นบาปเป็นทุกข์เสีย ถ้าต้องการสวรรค์ก็ทำการงานที่หาโทษมิได้ เพราะการบุญ การกุศลนั้น เมื่อทำก็ไม่เดือนร้อน และเมื่อทำแล้วระลึกถึงก็ให้เกิดความสุขสำราญบานใจทุกเมื่อ เช่นนี้ชื่อว่าเราได้ขึ้นสวรรค์และถ้าอยากได้สุขในพระนิพพานก็ให้วางเสีย ซึ่งสุขและทุกข์ คือวางจิตอย่าถือว่าเป็นของตนก็ชื่อว่า ได้ถึงพระนิพพาน เพราะว่าใจเป็นใหญ่เป็นประธาน สุขทุกข์ทั้งสวรรค์และพระนิพพานสำเร็จแล้วด้วยใจ คือ ว่ามีอยู่ที่จิตที่ใจของเราทั้งสิ้น บุคคลจำพวกใดไม่รู้ว่าของเหล่านี้มีในตนแล้วไปเที่ยวค้นคว้าหาในที่อื่น บุคคลจำพวกนั้นชื่อว่าเป็นคนหลงคนเมาเป็นผู้หนาอยู่ด้วยกิเลสตัณหา มืดมนอยู่ด้วยมลทินแห่งนรก ดูกรอานนท์สัตว์ที่ตกอยู่ในนรกมากมายนับมิได้แน่นอัดยัดเยียดกันอยู่ในนรก

ดังข้าวสารหรือเมล็ดถั่วเมล็ดงาในกระสอบ แต่ก็ไม่เห็นกันได้ด้วยเขาไม่รู้ไม่เห็นซึ่งนรก ไม่รู้สุขทุกข์บาปบุญคุณโทษ ไม่รู้ว่าจิตของตนเป็นทุกข์เป็นสุข มีแต่มัวเมาอยู่ด้วยกิเลส กามราคะตัณหา จึงชื่อว่าตกอยู่ในนรกยัดเยียดกันดังข้าวสารหรือเมล็ดถั่วเมล็ดงาในกระสอบ ร้องเรียกหากัน ไม่เห็นกันคือไม่เห็นทุกข์เห็นสุขแห่งกันและกันเท่านั้นเอง ดูกรอานนท์จิตใจนั้นใครไม่แลเห็นของกันและกันได้ ผู้ที่แลจิตใจของผู้อื่นได้นั้น มีแต่พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์เท่านั้น พระพุทธเจ้าที่จะรู้เห็นจิตใจของผู้อื่นได้ก็ด้วยญาณแห่งพระอรหันต์ ถ้าละกิเลสตัวร้ายมิได้คุณความเป็นแห่ง พระอรหันต์ก็ไม่มาตั้งอยู่ในสันดาน จึงไม่อาจหยั่งรู้วาระ จิตใจของสัตว์ทั้งปวงได้ แม้เราตถาคตจะหยั่งรู้วาระจิตของสัตว์ทั้งปวงได้ก็เพราะปราศจากกิเลสคือความเป็นไปแห่งพระอรหันต์บุคคลผู้ไม่พ้นกิเลส คือไม่ได้สำเร็จพระอรหันต์และจะมาปฏิญญาว่ารู้เห็นจิตแห่งบุคคลอื่น จะควรเชื่อฟังได้ด้วยเหตุใด ถึงแม้จะรู้ด้วยวิชาคุณอย่างอื่นมีรู้ด้วยสมาธิคุณเป็นต้น ก็รู้ไปไม่ถึงไหนแม้จะรู้ก็รู้ผิด ๆ ถูก ๆ ไปอย่างนั้น จะรู้จริงแจ้งชัดดังที่รู้ด้วยอรหัตตคุณนั้นไม่ได้ ถ้าบุคคลที่ยังไปไม่พ้นกิเลสมีความรู้ดียิ่งกว่าเราตถาคตผู้เป็นพระอรหันต์แล้ว การที่เราตถาคตสละบุตรภรรยา ทรัพย์สมบัติอันเป็นเครื่องเจริญแห่งความสุขออกบวชนี้ก็ชื่อว่าเป็นผู้โง่เขลากว่าบุคคลจำพวกนั้น เพราะเขายังจมอยู่ในกิเลสแต่มีความรู้ดียิ่งกว่าพระพุทธเจ้าผู้เป็นพระอรหันต์ผู้ไกลจากกิเลสข้อที่ละกิเลสไม่ได้ คือไม่ได้สำเร็จพระอรหันต์แล้วจะมีปัญญารู้จิตใจแห่งสัตว์ทั้งหลายยิ่งกว่าพระพุทธเจ้าหรือพระอรหันต์ หรือจะมีปัญญารู้เสมอกันนั้นไม่มีเลย ผู้ที่ยังละกิเลสไม่ได้ คือยังไม่ได้สำเร็จพระอรหันต์มากล่าวว่า ตนรู้เห็นจิตใจของสัตว์ทั้งหลายนั้น กล่าวอวดเปล่า ๆ ความรู้เพียงนั้นยังพ้นนรกไม่ได้ ไม่ควรจะเชื่อถือถ้าใครเชื่อถือก็ชื่อว่าเป็นนอกศาสนาไม่ใช่ลูกศิษย์ของเรา ตถาคตแท้ที่จริงหากเอา ศาสนธรรมอันวิเศษของเรานี้บังหน้าไว้สำหรับหลอกลวงโลกเท่านั้น บุคคลจำพวกนี้แม้จะทำบุญกุศลเท่าไรก็ไม่พ้นนรก แม้ผู้ที่มาเชื่อถือบุคคล จำพวกนี้ก็มีทุคติเป็นที่ไปในเบื้องหน้าเหมือนหน้า ดูกรอานนท์บุคคลจำพวกที่อวดรู้อวดดีอย่างนี้แหละ จะเป็นผู้เบียดเบียนศาสนาของเราให้เศร้าหมองเสื่อมทรามลงไป เมื่อเขาเกิดมาแล้วก็จะมาเบียดเบียนพระมหาเถระและสามเณรน้อยด้วยถ้อยคำอันไม่เจริญใจ ผู้มีปัญญา

น้อยใจเบา ก็จะพากันแตกตื่นสึกหาลาเพศ ออกจากศาสนา พระศาสนาของเราก็จะเสื่อมถอยลงไป ดูกรอานนท์บุคคลจำพวกใดหากเบียดเบียนเสียดสีหมิ่นประมาทใจพระสังฆเถระ และภิกษุสามเณรที่เป็นศิษย์ของพระตถาคต โดยที่ท่านทั้งหลายเหล่านั้นมีโทษไม่ถึงปาราชิกและบังคับให้สึกออกจากเพศพรหมจรรย์ หรือกระทำปัพพาชนียกรรมไปเสียก็ดี บุคคลจำพวกนั้นเป็นบาปยิ่งนักอาจไม่พ้นนรกได้ บุคคลจำพวกใดมีความเชื่อความเลื่อมใสในคุณธรรมคำสั่งสอนของเราตถาคตแล้วเชิดชูยกย่องไว้ให้ดี มิได้ดูถูกดูหมิ่น บุคคลจำพวกนั้นก็จะมีความเจริญด้วยความสุขทั้งในโลกนี้ และโลกหน้าแม้ปรารถนาสุขอันใดซึ่งไม่เหลือวิสัย ก็อาจสำเร็จสุขอันนั้นได้ตามปรารถนา บุคคลที่ทำลายพระพุทธรูป พระสถูป พระเจดีย์ และตัดไม้ศรีมหาโพธิ์ และบุคคลจำพวก ที่กล่าวหมิ่นประมาทเย้ยหยันแก่สานุศิษย์ของเราตถาคต ที่มีโทษไม่ถึงปาราชิก บุคคลจำพวกนี้มีโทษหนักยิ่งกว่าจำพวกที่ทำลายพระพุทธรูป และพระสถูปพระเจดีย์นั้นหลายเท่า บุคคลที่ทำลายพระพุทธรูปเป็นต้นนั้นเป็นบาป มากก็จริงอยู่ แต่ยังไม่นับว่าเป็นการทำลายพระพุทธศาสนา ผู้ที่กล่าวหมิ่นประมาทนั้น ได้ชื่อว่าทำลายศาสนาของเราตถาคต เพราะว่าผู้ที่มีความผิดโทษไม่ถึงปาราชิกนั้น ยังนับว่าเป็นลูกศิษย์ของเราตถาคตอยู่ ต่อเมื่อเป็นปาราชิก แล้วจึงขาดจากความเป็นลูกศิษย์ของเรา ถ้าเป็นโทษเช่นนั้น แม้จะลงโทษหรือกระทำปัพพาชนียกรรมก็หาโทษมิได้ และได้ชื่อว่าช่วยพระศาสนาของเราด้วย การทำลายพระพุทธรูป หรือพระสถูปพระเจดีย์นั้น ยังมีทางเป็นกุศลได้อยู่ ดังพระพุทธรูปไม่ดีไม่งามแล้วทำลายเสีย แก้ไขให้งามให้ดีขึ้น แม้เจดีย์และไม้ศรีมหาโพธิ์ก็เช่นกัน ต้นโพธิ์ที่ตั้งอยู่ในที่ไม่สมควร เช่น ตั้งอยู่ในที่ใกล้ถาวรวัตถุ อาจทำลายวัตถุ นั้นได้ จะตัดเสียก็หาโทษมิได้ ถ้าทำลายเพื่อหาประโยชน์ แก่ตนหรือทำลายโดยความอิจฉาริษยาเช่นนั้นย่อมเป็น บาปเป็นกรรมโดยแท้ แม้ถึงอย่างนั้นก็ยังไม่ชื่อว่าเป็นการทำลายศาสนา พวกที่หมิ่นประมาททำให้สงฆ์ที่มีโทษ ยังไม่ถึงอันติมะให้ได้รับความเดือดร้อนถึงแก่เสื่อมจากพรหมจรรย์ ได้ชื่อว่าทำลายพระพุทธศาสนาโดยแท้ข้าแต่พระมหากัสสปะพระพุทธเจ้าได้ตรัสเทศนาแก่ข้าฯอานนท์ ดังนี้ฯ แล้วจึงตรัสเทศนาแก่ข้าฯ อานนท์สืบต่อไปอีกว่า

ดับกิเลสทั้งห้า

อานันทะ ดูกรอานนท์ บุคคลที่ปรารถนาซึ่งสวรรค์ และพระนิพพาน ก็จงรีบพากเพียรกระทำให้ได้ให้ถึงแต่ เมื่อยังมีชีวิตอยู่ เพราะมีอยู่ที่ใจของเราทุกอย่าง จะเป็นการลำบากมากอยู่ก็แต่พระนิพพาน ผู้ที่ปรารถนาความสุข ในพระนิพพาน จงทำตัวให้เหมือนแผ่นดินหรือเหมือน ดังคนตายแล้ว คือให้ปล่อยความสุขและความทุกข์เสีย ข้อสำคัญก็คือให้ดับกิเลส ๑,๕๐๐ นั้นเสีย กิเลส ๑,๕๐๐ นั้น เมื่อย่นลงให้สั้นแล้วก็เหลืออยู่ ๕ เท่านั้น คือ โลภะ ๑ โทสะ ๑ โมหะ ๑ มานะ ๑ ทิฎฐิ ๑ โลภะนั้น คือ ความทะเยอทะยานมุ่งหวังอยากได้กิเลสกาม คือ รูปเสียง กลิ่น รส โผฎฐัพพะ๑ อยากได้วัตถุกาม คือ สมบัติข้าวของ ซึ่งมีวิญญาณและหาวิญญาณมิได้ เหล่านี้ชื่อว่าโลภะ โทสะนั้นได้แก่ความเคืองแค้น ประทุษร้ายเบียดเบียน ท่านผู้อื่น ชื่อว่าโทสะ โมหะนั้นคือความหลงมีหลงรัก หลงชังหลงลาภ หลงยศเป็นต้น ชื่อว่าโมหะ มานะ นั้นคือ ความถือตัวตนดูถูกดูหมิ่นท่านผู้อื่น ชื่อว่ามานะ ทิฎฐินั้น คือความถือมั่นในลัทธิอันผิด เห็นเป็นอุจเฉททิฎฐิและ สัสสะตะทิฎฐิไป ปล่อยวางความเห็นผิดไม่ได้ชื่อว่าทิฎฐิ ถ้าดับกิเลสทั้ง ๕ นี้ได้แล้ว ก็ชื่อว่าดับกิเลสได้สิ้นทั้ง ๑,๕๐๐ ถ้าดับกิเลสทั้ง ๕ นี้ไม่ได้ ก็ชื่อว่าดับกิเลสไม่ได้เลย

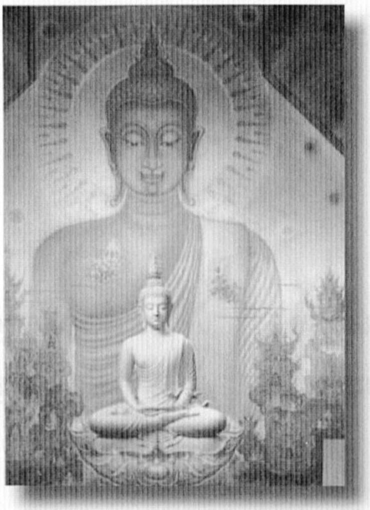
ดูกร อานนท์ ปุถุชนคนหนาทั้งหลาย ที่ปรารถนาพระนิพพาน ได้ด้วยยากนั้นก็เพราะเหตุที่ไม่รู้จักดับกิเลสตัณหา เข้าใจเสียว่าทำบุญทำกุศลให้มากแล้ว บุญกุศลนั้นจักเลื่อนลอย มาจากอากาศเวหา นำตัวขึ้นไปสู่พระนิพพาน ส่วนว่าพระนิพพานนั้นจะอยู่แห่งหนตำบลใดก็หารู้ไม่เป็นแต่คาดคะเนเอาอย่างนั้น จึงได้พระนิพพานด้วยยากแท้ที่จริง พระนิพพานนั้นไม่มีอยู่ในที่อื่นไกลเลย หากมีอยู่ที่จิตใจนั้นเอง ครั้นดับ โลภะ โทสะ โมหะ มานะ ทิฎฐิ ได้ขาดแล้วก็ถึงพระนิพพานเท่านั้นถ้าไม่รู้และดับกิเลสตัณหายังไม่ได้เป็นแต่ปรารถนาว่าขอให้ได้พระนิพพาน ดังนี้ แม้สิ้นหมื่นชาติแสนชาติก็ไม่ได้พบปะเลยเพราะกิเลสตัณหาทั้งหลาย ย่อมมีอยู่ที่ตนตัวของเราทั้งสิ้นเมื่อตัวไม่รู้จักระงับกิเลสตัณหาที่มีอยู่ให้หมดไปก็ไม่ถึงเท่านั้น จะคอยท่าให้บุญกุศลมาช่วยระงับดับกิเลสของตัวเช่นนี้ไม่ใช่ฐานะที่จะพึงคิดบุญกุศลนั้นก็คือตัวเรานี้เอง เราแลจะเป็นผู้ระงับดับกิเลสให้สิ้นไปหมดไปจึงจะสำเร็จ

ได้สมประสงค์ ดูกรอานนท์ ปุถุชนคนเขลาทั้งหลายที่ได้ถึงพระนิพพานด้วยยากนั้น เพราะเขาปรารถนาเปล่าๆ จึงไม่ได้ไม่ถึงเขาไม่รู้ว่าพระนิพพานอยู่ที่ในใจของเขามีแต่คิดในใจว่าจะไปเอาในชาติหน้า หารู้ไม่ว่านรกและสวรรค์และพระนิพพานมีอยู่ในตนเหตุฉะนั้นจึงพากันตกทุกข์ ได้ยากลำบากยิ่งนัก พากันเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏฏสงสารนี้ถือเอากำเนิดในภพน้อยภพใหญ่อยู่ไม่มีที่สิ้นที่สุดข้าแต่พระมหากัสสปะ พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาแก่ข้าฯ อานนท์ ด้วยประการดังนี้ แล้วจึงตรัสเทศนาต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ บุคคลผู้มีปัญญาพึงคิดถึงตนแล้วปราบใจของตนให้พ้นจากทุกข์และความลำบาก และให้ออกจากบ่วงแห่งกิเลสมารให้ได้เกิด ถ้าไม่คิดอย่างนี้แม้จะมีปัญญาก็มีเสียเปล่าไม่นับเข้าในจำนวนที่มีปัญญากิริยาที่พ้นทุกข์และพ้นออกจากบ่วงแห่งกิเลสมารได้ ก็คือพ้นจากกิเลสตัณหาของเราเมื่อพ้นจากกิเลสตัณหาได้เช่นนั้น ก็ได้ชื่อว่าพ้นจากความทุกข์ยากโดยสิ้นเชิงถ้ายังไม่พ้นก็ได้ชื่อว่ายังไม่พ้น จากความทุกข์ยากเมื่อตนยังไม่หลุดไม่พ้นก็ไม่ควรจะสั่งสอนผู้อื่นเพราะตัวยังไม่พ้นจะสั่งสอนผู้อื่นให้พ้นได้ด้วย อาการอย่างไร เปรียบเหมือนบุคคลจะข้ามแม่น้ำ ถ้าตัวของเราข้ามไปถึงฝั่งฟากโน้นแล้ว จึงร้องบอกให้ท่านผู้อื่นข้ามมาตามตนเช่นนี้สมควรแท้ เมื่อเราร้องบอกเขาแล้ว เขาจะพอใจไปหรือหาไม่ก็แล้วแต่ใจเขาส่วนตัวของเราข้ามไปได้สมประสงค์แล้ว ข้ออุปมานี้ฉันใดผู้ที่จะเป็นครูเป็นอาจารย์สอนให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ก็ต้องทำตัวให้พ้นทุกข์เสียก่อน จึงสมควรจะสอนคนอื่นมีอุปไมยเหมือนผู้ที่จะพาข้ามแม่น้ำฉะนั้น บุคคลที่เปลื้องตัวให้พ้นออกจากกองกิเลสยังไม่ได้ และจะไปเปลื้องปลดสัตว์ในป่าช้า ผี ทั้งหลายเขาจะหัวเราะเยาะเย้ยว่า อะโห โอหนอ ตัวของ ท่านก็ยังไม่พ้นทุกข์แล้วจะมาพาเอาพวกข้าพเจ้าออกจากทุกข์ได้อย่างไร ตัวของท่านและพวกข้าพเจ้าก็ยังไม่พ้นนรก อยู่เหมือนกันจะมาพาพวกข้าพเจ้าให้พ้นจากนรกได้ด้วยอาการอย่างไร ดูกรอานนท์บุคคลจำพวกใดที่ให้ผีในป่าช้า หัวเราะเยาะเย้ยเล่นเช่นนี้ บุคคลจำพวกนั้นถ้ามีขึ้นก็เป็นเหตุให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บอันตรายต่าง ๆ หาความสุขความเจริญมิได้ ดูกรอานนท์คฤหัสถ์ก็ดี นักบวชก็ดี มากล่าวว่าตัวรู้ ตัวเห็นและได้พูดจากับด้วยผีดังนี้พึงให้รู้ว่าคนจำพวกนั้น ไม่ใช่ลูกศิษย์ของเราตถาคตเป็นพวกมิจฉาทิฏฐิภายนอกพระศาสนา ไม่ควรเชื่อถือเอาเป็นครูเป็นอาจารย์เพราะเขาเป็นคนเจ้าอุบาย

เจ้าเล่ห์เจ้ากลเท่านั้น ที่มีความรู้จริงเห็นจริงพูดจาสนทนากับผีได้ มีแต่พระพุทธเจ้ากับพระอรหันต์เท่านั้น นอกนั้นไม่มีใครรู้จริงเห็นจริง เป็นคนอุตริทั้งนั้น ดูกรอานนท์เราจะทำนายไว้ให้เห็นในอนาคตกาลเบื้องหน้าจะเกิดมีพวกมิจฉาทิฏฐิภายนอกศาสนาอวดอ้างว่าตัวรู้ตัวเห็นผีได้พูดจากับด้วยผี ครั้นบุคคลจำพวกนั้นเกิดขึ้นแล้ว ก็จะเบียดเบียนพระศาสนาของเราให้เสื่อมถอยลงไปด้วย วาทะถ้อยคำเสียดสีต่าง ๆ พระสงฆ์สามเณรก็จะเกิดระส่ำ ระสายหาความสบายมิได้เขาจะสอนทิฏฐิวัตร์อย่างเคร่งครัด ถืออรัญญิกธุดงค์อย่างพระเทวทัตต์ ภายหลังก็จะเกิดพระบ้านพระป่ากันขึ้นแล้วก็จะแตกกันออกเป็นพวกๆ ไม่สามัคคีกันต่างพวกก็ถือแต่ตัวดี ศาสนาของเราก็จะเสื่อมถอยลงไปเพราะพวกมิจฉาทิฏฐิเห็นแต่ลาภและยศหาความสุขมิได้ มรรคผลธรรมอันวิเศษก็จะไม่เกิดขึ้นแก่เขา เขาจะเรียนเอาแต่วิชาศีลธรรมอันพวกมิจฉาทิฏฐิสอนให้รู้อะไรกันขึ้นเล็กน้อยก็อวดดีกันไป แท้ที่จริงความรู้เหล่านั้นล้วนแต่รู้ดีสำหรับไปสู่นรก เขาจักไม่พ้นจตุราบายได้เลย ดูกรอานนท์ในอนาคตกาลภายหน้าจะมีอย่างนี้ไม่ต้องสงสัยถ้าผู้ใดรู้ลัทธิทิฏฐิอย่างนี้ไว้แล้ว เมื่อได้เห็นก็จงเพียรพยายามละเว้นก็จะได้ประสบความสุข การที่จะระงับดับกิเลสก็ให้ระงับบริโภค ๒ ประการ ให้เบาบางลง บริโภค ๒ นั้น คือจีวรปัจจัยและเสนาสนะปัจจัย ๒ อย่างนี้ ชื่อว่าบริโภคภายนอกนับเป็น ๑ บิณฑบาตปัจจัยและคิลานะปัจจัย ๒ อย่างนี้ชื่อว่าบริโภคภายในนับเป็นอย่าง ๑ บริโภคทั้ง ๒ นี้ เป็นตัวกิเลสตัวทุกข์ตัวสุขสิ้นทั้งนั้นถ้าบริโภคทั้ง ๒ นี้ มากขึ้นเท่าใดทุกข์ก็มากขึ้นไปตามเท่านั้นถ้าบริโภค ๒ นี้ น้อยลงความสุขก็มากขึ้นคือว่าบาปน้อยลงเท่าใดบุญกุศลก็มากขึ้นเท่านั้น อันบุญกุศลก็มีอยู่ที่ตัวบุคคลทั้งสิ้น ผู้ที่ละบริโภค ๒ นั้นได้แล้วนรกก็พ้นสวรรค์และพระนิพพานสิ่งใดๆก็ได้ในที่นั้น ดูกรอานนท์บุคคลที่บวชเข้าแล้วไม่รู้จะระงับดับกิเลสคือบริโภค ๒ ให้เบาบางเข้าใจว่าบวชรักษาศีลถือครองวัตรเอาบุญไม่หาอุบายระงับดับกิเลสและบริโภค ๒ จะได้บุญได้ความสุขมาแต่ที่ไหนถ้าคิดอย่างนั้นแม้จะรักษาศีลตลอดพระปาฏิโมกข์และธุดงควัตรก็หากเป็นอันรักษาเปล่ารักษาให้เหนื่อยยาก ลำบากกายเปล่าไม่อาจเป็นบุญกุศลได้ พระปาฏิโมกข์ธุดงควัตรทั้งหลายที่ทรงบัญญัติแต่งตั้งไว้นั้นก็เพื่อให้เป็นเครื่องระงับดับกิเลสตัณหา คือบริโภคทั้ง ๒ ถ้าระงับไม่ได้ก็ไม่เป็นบุญเป็นกุศลผู้ที่ทำความเข้าใจว่า

พระปาฏิโมกข์และธุดงควัตรจะช่วยยกตัวให้ขึ้นไปสวรรค์และพระนิพพาน เช่นนี้เป็นความเห็นของคนที่โง่เขลาเบาปัญญาจะไม่พ้นทุกข์เลยบริโภคทั้ง ๒ นั้นได้ชื่อว่าปลิโพธ ๒ ที่แปลว่าความกังวลการรักษาพระปาฏิโมกข์และธุดงควัตรก็เพื่อจะตัดปลิโพธความกังวลให้เบาบางลงได้เท่าใดก็เป็นบุญเป็นกุศลเป็นสวรรค์และพระนิพพานขึ้นไปเท่านั้นพระพุทธเจ้าย่นโอวาทคำสั่งสอนลงสู่ปลิโพธ ๒ ว่าเป็นที่สุดโดยสิ้นเชิงคือว่านรกสวรรค์และพระนิพพานมีอยู่ที่ปลิโพธ ๒ ครบบริบูรณ์ผู้ศึกษาเล่าเรียนจะรู้มากรู้น้อยเท่าไรไม่นิยม รู้มาก หรือรู้น้อยถ้าระงับปลิโพธนั้นได้ก็เป็นดีจะอยู่วัดบ้านหรือวัดป่าประการใดก็ตามถ้าระงับปลิโพธ ๒ นั้นได้ย่อมเป็นความดีความชอบทั้งสิ้นถ้าระงับปลิโพธ ๒ นั้นไม่ได้แม้จะรู้มากมายและอยู่วัดบ้านวัดป่าประการใดย่อมไม่ดีทั้งสิ้น พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาเป็นใจความอย่างนี้อันดับนั้นจึงตรัสเทศนาต่อไปอีกว่า อานันทะ ดูกรอานนท์ ธรรมนี้ชื่อว่าพระยาธรรมมิกราชเพราะเป็นใหญ่กว่าธรรมทั้งหลายข้อที่เราตถาคตได้ตรัสไว้แล้วในธรรมหมวดนี้ คือได้ชี้นรก สวรรค์และพระนิพพานกิเลสตัณหาโดยจะแจ้งสิ้นเชิงเมื่อผู้ใดได้ฟังแล้วปรารถนาสุขทุกข์ประการใดก็จงเลือกประพฤติตามความปรารถนาเมื่อพระพุทธเจ้าตรัสฉะนี้แล้วจึงซ้ำตรัสอนุญาตปัจฉิมบรรพชาไว้แก่ข้าฯอานนท์ อานันทะ ดูกรอานนท์ แม้ในปัจฉิมกาลเมื่อหาพระสงฆ์ ครบคณะบรรพชาไม่ได้ โดยที่สุดแม้ภิกษุองค์เดียวเมื่อกุลบุตรมีศรัทธาเลื่อมใสในคุณแห่งเราตถาคตอยากจะบวชเป็นภิกษุในสำนักแห่งภิกษุองค์เดียวก็จงบวชเถิดโดยที่สุดลงไปอีกแม้จะหาภิกษุสักองค์เดียวไม่ได้กุลบุตรผู้มีศรัทธาใคร่จะบวชสืบศาสนาแห่งเราตถาคตก็ให้ศึกษาจตุตถะปาราชิก และบริโภค ๒ นั้นให้เข้าใจแล้วเข้าสู่เฉพาะพระพุทธรูปหรือพระสถูปหรือพระเจดีย์ หรือแม้หาที่ควรเคารพเช่นนั้นไม่ได้ก็ให้ระลึกถึงเราตถาคตแล้วบวชเป็นภิกษุเถิดให้ตั้งใจสมาทานว่า อิมัง ปัพพัชชัง สมาทิยามิ. ทุติยัมปิ ตะติยัมปิ อิมปัพพัชชัง สะมาทิยามิ. แล้วให้สมาทานจะตุตถะปาราชิกว่า ปะฐะมัง ปาราชิกัง สมาทิยามิ ทุติยัง ตะติยัง จะตุตถะปาราชิกัง สมาทิยามิ. แล้วบวชเป็นภิกษุเถิด ถ้าหากพระสงฆ์ยังมีอยู่อย่างน้อยเพียงองค์เดียวแล้วจะบวชโดยลำพังไม่ได้ ถ้าขืนบวชชื่อว่าดูถูกดูหมิ่นพระศาสนาเป็นบาปยิ่งนักอย่าทำเลย เมื่อบวชโดยวิธีนี้ผู้ใดคัดค้านว่าไม่ควรจะเป็นบาปเป็นกรรม

ยิ่งนักเราอนุญาตไว้สำหรับคราวอันตรธานต่างหาก ข้าแต่พระมหากัสสปะ พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาแก่ข้าฯ อานนท์ดังนี้ขอพระอริยสงฆ์ทั้งหลายจงทราบด้วยพลญาณของตนโดยนัยดังข้าพเจ้าอานนท์แสดงมานี้เทอญแล้วพระองค์ก็หยุดไม่ทรงตรัสเทศนาอีกต่อไปข้าพเจ้ากราบถวายบังคมแล้วก็กลับไปสู่สำนักท่านคิริมานนท์แสดงสัญญาทั้ง ๒ ประการ คือ รูปสัญญา นามสัญญา ให้พระผู้เป็นเจ้าฟังโดยพุทธบริหารทุกประการ ท่านคิริมานนท์กำหนดตามพระธรรมเทศนาก็ได้บรรลุพระอรหัตตผล ในขณะที่วางธุระในรูปในนาม โรคภัยของท่านที่เจ็บปวดเวทนาก็อันตรธานหายในขณะนั้น ข้าแต่พระมหากัสสปะผู้มีอายุ พระสูตรนี้จะได้ชื่อว่าพระยาธรรมมิกสูตรตามรับสั่งนั้นก็จะเสียนิมิตไปเพราะอาศัยพระผู้เป็นเจ้าคิริมานนท์เป็นนิมิต พระสูตรนี้พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาที่วัดเชตวนาราม ปรารภพระคิริมานนท์เกิดอาพาธให้เป็นเหตุ จึงได้ชื่อว่าคิริมานนท์สูตรมีเนื้อความดังแสดงมานี้แล

สมาธิบำบัดกับการรักษาโรคมะเร็ง

ปาฐกถาธรรมและบรรยาย

ณ กรมชลประทาน 25 พฤษภาคม 2549

เป็นมะเร็ง **"ต้องยิ้มได้"**

ให้มะเร็งเป็น **"เพื่อนซี้เรา"**

สมาธิบำบัดกับการรักษาโรคมะเร็ง

โดย

1. พระปพนพัชร์ จิรธัมโม วัดคำประมง จ.สกลนคร
2. นพ.ศิริโรจน์ กิตติสารพงษ์ รพ.รักษ์สกล จ.สกลนคร
3. ผศ.นพ.พรเลิศ ฉัตรแก้ว รพ.จุฬา กทม.

วันพฤหัสบดี ที่ 25 พฤษภาคม 2549

ณ กรมชลประทาน สามเสน กทม.

คณะอนุกรรมการสวัสดิการการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม กรมชลประทาน ยินดีต้อนรับท่านผู้มีเกียรติและใฝ่ในธรรมทุกท่าน

ขอขอบคุณท่านรองอธิบดีกรมชลประทาน (นายละเอียด สายน้ำเขียว)ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานในวันนี้ กิจกรรมการฟังธรรมเพื่อพัฒนาจิตของข้าราชการและลูกจ้างประจำนั้น โดยปกติจะจัดทุกวันพฤหัสบดีที่ 4 ของทุกเดือน โดยมีหน่วยงานระดับสำนักและกองต่างๆ หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ ซึ่งในวันนี้มีสำนักชลประทานที่ 7 (อุบลราชธานี), สำนักชลประทานที่ 8 (นครราชสีมา) กองแผนงานและสำนักจัดรูปที่ดินกลาง เป็นเจ้าภาพ โดยได้อาราธนานิมนต์พระอาจารย์ปพนพัชร์ จิรธัมโม เจ้าอาวาสวัดคำประมง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เป็นองค์บรรยายธรรม และได้รับเกียรติจาก ผศ.นพ.พรเลิศ ฉัตรแก้ว ภาควิชาวิสัญญีวิทยา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

และ นพ.ศิริโรจน์ กิตติสารพงษ์ รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลรักษ์สกล จังหวัดสกลนคร เป็นวิทยากรผู้บรรยายร่วม เรื่อง "สมาธิบำบัดกับการรักษาโรคมะเร็ง" ในโอกาสนี้ผมขอเรียนเชิญท่านประธาน รองอธิบดีกรมชลประทาน (นายละเอียด สายน้ำเขียว) เป็นผู้จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ขอนิมนต์หลวงตาปพนพัชร์และเรียนเชิญนายแพทย์ทั้ง 2 ท่าน ขึ้นบนเวทีแสดงธรรมบรรยายครับ

นพ.ศิริโรจน์ : เรียนท่านรองอธิบดีกรมชลประทาน และพี่น้องข้าราชการกรมชลประทานทุกท่าน กระผมนายแพทย์ศิริโรจน์ กิตติสารพงษ์ ขอรับไมค์ต่อจากท่านพิธีกร วันนี้เรามาพูดกันเรื่องการดูแลรักษาโรคมะเร็ง โดยหลวงตาปพนพัชร์ จิรธัมโม แห่งวัดคำประมง ก็จะมีบรรยากาศเป็นลักษณะของฝ่ายพระและฝ่ายหมอเข้ามาพูดพร้อมกัน พูดเรื่องโรคมะเร็งรวมไปถึง**การดูแลรักษาที่ประกอบด้วยการดูแลรักษาแบบแผนปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือกซึ่งเป็นจุดเด่นของในการพูดในวันนี้** ก็คือการรักษามะเร็งโดย **อโรคยาศาล** ซึ่งหลวงตาปพนพัชร์เป็นผู้ที่ริเริ่ม**การรักษาแบบผสมผสานระหว่างสมุนไพรบำบัดกับสมาธิบำบัด** แต่ก่อนอื่นผมก็จะให้ท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์พรเลิศ ฉัตรแก้ว ซึ่งท่านจะได้มากล่าวถึงเกี่ยวกับโรคมะเร็งก่อนว่าโรคมะเร็งนั้นเป็นอย่างไร ก่อนที่จะไปถึงเรื่องการบำบัดรักษา ต้องขอเวลาสักเล็กน้อยในการที่จะเกริ่นนำโดย นพ.พรเลิศ ก่อนนะครับ

นพ.พรเลิศ : ขอบคุณครับคุณหมอศิริโรจน์ กราบนมัสการพระคุณเจ้า ท่านรองอธิบดี และท่านผู้สนใจทุกท่านครับ โดยพื้นฐานแล้วก็ไม่ใช่

เป็นหมอรักษามะเร็งโดยเฉพาะ แต่ดูคนไข้ที่ไอซียูศัลยกรรม ซึ่งคนจำนวนมากที่เป็นมะเร็งเขาจะมาจบลงที่ไอซียู โรคมะเร็ง ส่วนใหญ่รักษาโดยการผ่าตัดด้วย นอกจากรักษาโดยการฉายแสงหรือ เคมีบำบัดแล้ว ในสิ่งที่จะพูดกันนี่คือต้องการที่จะเชื่อมโยงเฉยๆ นะครับ กับการแพทย์แผนปัจจุบันแล้วก็เชื่อมโยงไปสู่บางสิ่งบางอย่างซึ่งกำลังเกิดขึ้น ในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นจุดแข็งของบ้านเราเลยเพราะว่าที่อื่นไม่มี เหมือนที่ของเราจะมีวิธีช่วยผู้ป่วยได้อย่างไรบ้าง และสไลด์ก็คงจะ มีการแสดงให้เห็นถึงช่องโหว่หรือจุดอ่อนการแพทย์แผนปัจจุบันบางอย่าง ซึ่งต้องการการดูแลและการเติมเต็ม สำหรับโรคมะเร็งจริงๆ ถ้าเกิดว่า ตัวมะเร็งเองเป็นเนื้องอก ก้อนเนื้อ ส่วนใหญ่เป็นก้อนเนื้อ แต่ว่ามีความ พิเศษมีความร้ายแรง ซึ่งที่เกิดเนื้องอกธรรมดาจะต้องใช้เวลาเป็นเดือน เป็นปีก่อนที่จะเริ่มโต แต่มะเร็งจะมีการเติบโตรวดเร็วในเวลาเป็นเดือน และพวกนี้จะโตโดยไม่หยุดยั้งครับ พอเจออะไรถ้าติดกระดูกจะกัดกิน เข้าไปในกระดูก ติดเนื้อตับ เนื้อปอด เนื้อสมองจะลุกลามเข้าไป และมี คุณสมบัติในการที่พอมันหลุดเข้าไปในกระแสเลือดหรือกระแสน้ำเหลือง แล้วนี่มันสามารถไปเพาะเกิดตัวใหม่ขึ้นมาได้ในอวัยวะอื่นๆ ซึ่งจะ เห็นว่าบางทีบางคนเริ่มต้นที่จะเป็นมะเร็งลำไส้ ต่อมามันก็ไปเกิดขึ้นที่ ตับเพราะตับได้รับเลือดเยอะ หรือว่าไปที่ปอด หรือไปที่สมองตรงนี้ จะเป็นธรรมชาติของมัน ในมะเร็งมันเกิดจากการกลายของเซลล์ปกติ มีการเปลี่ยนแปลงด้านของโครโมโซม และจากนั้นมีการขยายตัวโดย ไม่หยุดยั้ง และก็เป็นเนื้องอกที่ใหญ่ขึ้นๆ อย่างในรูปแรกเป็นลักษณะ ของเซลล์ปกติที่มันขยายเพิ่มขึ้นมา อย่างเช่นบางทีเราเป็นก้อนเนื้อเป็น

หูดหรือเป็นก้อนเนื้อที่มันโตขึ้นมา อย่างนั้นไม่มีอะไร แต่ในเซลล์มะเร็งจะมีลักษณะเด่น คือตัวเซลล์จะผิดปกติไป และจากนั้นจะเริ่มลุกลามเข้ามาในชั้นล่าง ผ่านชั้นฐานของผิวหนังลงมาเข้ามาในกระแสเลือดไปกระจายสู่ที่ต่างๆ ได้ฉะนั้นมะเร็งเป็นคำรวมๆ อย่างบางคนเป็นมะเร็งแต่ละคนเป็นไม่เหมือนกันมันขึ้นอยู่กับว่ามันเกิดที่ไหน เกิดตรงบริเวณเต้านม เกิดที่ตับ เกิดที่ลำไส้ อาการจะแตกต่างกันไป เช่นถ้าเกิดมะเร็งลำไส้ ก็เป็นลำไส้อุดตัน ตับ ก็ตัวเหลือง ตาเหลือง**อย่างนี้เป็นต้น ข้อต่อไปมะเร็งไม่ใช่โรคติดต่อแต่ว่ามะเร็งบางชนิดจะพบได้ในหมู่เครือญาติกันได้ อาจจะเป็นเรื่องของการถ่ายทอดทางพันธุกรรมก็ได้** ส่วนการรักษาก็จะมีเหตุผลอยู่หลายด้าน **ในหลักใหญ่ของการแพทย์เราต้องการยืดชีวิตคนไข้ ถ้าเราเกิดรักษาให้หายได้ ก็จะไม่ตาย หรือให้ตายช้าลง เรื่องของคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจะทำได้ 2 ทาง คือ 1 ต้องกำจัดมัน 2 คือการประคับประคองให้ผู้ป่วยมะเร็งมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร** การที่จะกำจัดมันก็คือเรื่องการเพิ่มเวลาจะให้มีชีวิตอยู่ ทำให้โรคหายไป อย่างเช่น คนไข้มะเร็งลำไส้ใหญ่ **ถ้าเกิดไม่ผ่าตัด มะเร็งลำไส้ใหญ่ใน 1 ปีอาจจะเสียชีวิตเกือบหมดหรือเกิน 50%** แต่ถ้าผ่าตัดมาอาจเสียชีวิตน้อยกว่านั้น อาจจะมีชีวิตอยู่ได้ 3 ปี อาจช่วยลดปัญหาข้างเคียง เช่น การผ่าตัดไม่ใช่เพื่อรักษาเพียงแต่ทำให้เขากินได้อีกครั้งหนึ่ง หรือว่าขับถ่ายปกติอย่างนี้ได้เป็นต้น ส่วนระบบใน**การรักษาแนวทางประคับประคอง คือการดูแลชีวิตเขาที่ทำให้เขามีอาการลดลง** เช่น สมมุติว่าก้อนเนื้อนี้มันผ่าตัดไม่ได้แล้ว แต่ว่าจะทำอย่างไรไม่ให้เกิดความเจ็บปวดไม่ให้ทุกข์ทรมาน เรื่องของการที่อุดตันมีอะไรที่พอ

จะช่วยได้ไหมทำให้พอที่จะอยู่ได้ ต่อไปแนวทางรักษาคร่าวๆ ถ้าเราเคยรู้จักบางคนเป็นก้อนเนื้อ หมอก็จะดูว่าก้อนเนื้อที่ยังไม่ลุกลามไปมากและอยู่ที่เดียวโดดๆ อย่างนี้เหมาะสมที่จะผ่าตัด**มะเร็งบางชนิดมะเร็งบางอย่างมันผ่าตัดไม่ได้** ซึ่งอยู่ลึกอยู่ที่สมองถ้าตัดไปเนื้อสมองส่วนที่ดีจะหายไป แต่จะมีส่วนที่ทำได้คือ การฉายแสง มะเร็งบางอย่างมันอยู่ที่อวัยวะสำคัญ เช่นในคอ หากตัดไปมันอาจจะสูญเสียการทำงานได้เยอะคุณก็ต้องมีการฉายแสงประกอบด้วย ส่วนเรื่องเคมีบำบัดก็เหมือนกัน **เนื่องจากมะเร็งมันเป็นเซลล์ที่ค่อนข้างเติบโตเร็วและหิวโหยมีกระบวนการเร็วมาก** มีจุดอ่อนให้ยาบางตัวเข้าไปฆ่ามันได้ **ตัวยาเคมีพวกนี้ก็ทำลายเซลล์ปกติด้วย**จะเห็นว่าบางคนให้เคโมแล้ว

นอกจากมะเร็งจะถูกทำลาย คนอาจจะแย่ลง ดูโทรมกินไม่ได้ผมร่วงอะไรต่างๆ นานา เรื่องการใช้ฮอร์โมนรักษานี่ก็จะมีเนื้อเยื่อบางอย่างที่ตอบสนองกับฮอร์โมนได้ดี เรื่องของมะเร็งที่เกี่ยวกับเต้านมหรืออัณฑะต่างๆ ก็จะมีขบวนการของฮอร์โมนเข้ามาช่วยด้วย แล้วก็ในระยะปัจจุบันเราก็ใช้วิธีผสมผสานหลายอย่าง มะเร็งบางตัวก็จะตอบสนองของเรื่องการให้ยาเกี่ยวกับภูมิคุ้มกัน ในอนาคตก็มีการพูดถึงการที่จะควบคุมเรื่องยีนส์ ที่ทำให้มะเร็งมันกลายพันธุ์ รวมทั้งเรื่องของการไปจัดการเส้นเลือดที่จะมาเลี้ยงก้อนมะเร็งด้วยการให้ยาบางอย่างซึ่งจะยับยั้งจะไม่ให้เส้นเลือดไปเลี้ยงตัดเสบียงมัน มันจะโตไม่ได้ก็จะตายไป สำหรับผลในการดูแล คนไข้จะผ่านไปถึงระยะหนึ่ง นี่ก็เป็นสิ่งที่ผมทำงานอยู่ที่พบว่าคนไข้มีปัญหาอยู่ ซึ่งจริงๆปัญหาในการแพทย์แผนปัจจุบัน เวลาเรามองเรื่องมะเร็ง เราจะไปมุ่งเรื่องก้อนเนื้อเป็นหลัก

ถ้าเรารักษาก็คือกำจัดมันตัดมันได้คือรักษาโรคได้ คนไข้ก็จะสบายขึ้น แต่ว่าคนที่เป็นมะเร็งแล้วหลายๆ คน โชคร้ายมาพบระยะหลังแล้ว มันผ่าตัดไม่ได้ ฉายแสงก็ไม่หาย เพราะฉะนั้นแนวทางการรักษาที่จะไป กำจัดโรคที่ทำให้คนไข้สบายขึ้นก็เป็นไปไม่ได้แล้ว เพราะฉะนั้นเราจะต้องมีวิธีที่จะทำอย่างไรให้คนไข้ทุกข์ทรมานน้อยที่สุด การตัดโรคคือการรักษาให้หาย ซึ่งคนไข้มะเร็งจำนวนมากเลยที่ทำไม่ได้ ซึ่งเราจะมองว่าในทางคู่กัน จะลดการทรมานได้อย่างไร อันนี้ก็เป็นตัวอย่างก็คือว่าคนไข้ที่เป็นมะเร็งมันจะมีอาการต่างๆ เกิดขึ้นมากมายเรามีโปรเจ็กของสาธารณะสุขไปสัมภาษณ์ภรรยาของผู้ป่วย และก็พบว่าคนนี้เป็นคนหนุ่มคนแน่นเลย เป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ระยะสุดท้าย ซึ่งเขาก็รักษาตามแพทย์แผนปัจจุบันมาได้ระยะหนึ่ง แล้วต่อมาก็ปฏิเสธ เพราะว่ามันไม่ดีขึ้นอย่างที่คิดเลยขอมาดูแลที่บ้านมาดูแลเองซึ่งพบว่าตอนหลังอาการก็ทรุดหนัก นอนไม่ได้เดินไม่ไหวปวดมาก แต่ยังพูดได้และกินได้ต่อมาอาการเป็นมากขึ้น แน่น นอนถ่ายนอนปัสสาวะไม่รู้ตัวเลย และตอนสุดท้ายหายใจแทบไม่ออก พูดมีแต่เสียงอื่อๆ ไม่สามารถพูดเป็นคำได้ และต้องดูดเสมหะตลอด ตอนวันสุดท้ายเขารู้ตัวว่าไม่ไหว สติยังดีอยู่ยังบอกให้ภรรยาว่าอย่าเพิ่งไปนอนเดี๋ยวเขาจะไปแล้วให้อยู่เป็นเพื่อนเขา จากนั้นเขาก็เสียชีวิตไป โดยที่อยู่กับภรรยาโดยมือยังกุมกันอยู่เลย **ในที่เราเจอตัวมะเร็งคุกคามแล้วมีอาการได้หลายแบบมากเลย จะเห็นได้ว่าคนประมาณ 80% จะมีทั้งความเจ็บปวดทรมาน 70% จะเบื่ออาหารครึ่งหนึ่ง มีคลื่นไส้อาเจียน ครึ่งหนึ่งนอนไม่หลับ เกือบครึ่งหายใจลำบาก** ถ่ายอุจจาระลำบาก ซึมเซาคุม

ปัสสาวะไม่ได้ มีแผลกดทับ ต่างๆ เหล่านี้ ทั้งนี้ในสิ่งที่เกิดขึ้นก็คือจะเห็นว่าเขาไม่เหมือนกับเราปวดจากการเป็นแผลแล้วฉีดยาชาหรือให้ยาแล้วหาย แต่ของมะเร็งจะมาเป็นชุดมาทุกอย่าง แล้วข้อที่ไม่ดีอย่างหนึ่งก็คือว่า สมมุติคนไข้คนหนึ่งเจ็บปวดขึ้นมา เราให้ยาแก้ปวดที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด **ในปัจจุบันก็คือกลุ่มที่เป็นมอร์ฟีนแต่มอร์ฟีนเป็นยาที่ทำให้เกิดอาการท้องผูกคลื่นไส้ หายใจลำบากด้วย กดการหายใจด้วย** เพราะฉะนั้นเราจะเห็นว่าตัวมะเร็งทำให้ท้องผูกอยู่แล้วคลื่นไส้อยู่แล้วนั้นเพราะเรามาแตะว่าให้ปวดลดลง โดยให้ยามอร์ฟีนกลับทำให้ท้องผูกมากขึ้นกับทำให้คลื่นไส้อาเจียนมากขึ้น คนไข้ก็จะ Swing (กลับไปกลับมา)จากการที่ไม่สบายจากอาการหนึ่งมาอีกอาการหนึ่งได้ การรักษาทางกายมันก็มีข้อจำกัดอยู่อย่างหนึ่งซึ่งทำให้มันทำได้ไม่เต็มที่มันไม่เหมือนเราเป็นโรคอย่างหนึ่งเราก็จัดการมันทีเดียวส่วนมะเร็งมันจะมาหลายๆอย่างฉะนั้นเวลารักษาอย่างหนึ่งจะมีผลกระทบกับอีกอย่างหนึ่งก็จะเป็นอย่างนี้ไปในอาการอีกอาการหนึ่ง คนที่มานี่เป็นคุณแม่ของพยาบาลด้วยเขาเป็นมะเร็งไทรอยด์ ก็รักษาด้วยการผ่าตัดพอผ่าตัดเสร็จก็มากลืนน้ำแร่กัมมันตรังสีเสร็จแล้วก็ไปตรวจใหม่พบมันกระจายมาที่ปอดแล้วมาที่กระดูกด้วย จะเห็นได้ว่าธรรมชาติของมะเร็งจะเป็นอย่างนี้ เริ่มจากที่เดียว แต่ว่าตอนที่เรายังไม่เห็นต้นตอมันก็ไปเปิดสาขาใหม่แล้วมันโตขึ้นแล้ว พอรักษาตรงนี้เสร็จ ตรงนี้มันก็ใหญ่ขึ้น พอเห็นอีกทีที่ปอด นั่นก็คือต้องตามรักษาไปเรื่อยๆ มันก็เป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งที่ทำให้เรารักษาได้ยาก แล้วการรักษาก็จะมีความทรมานบางอย่างเช่นผ่าตัดก็เจ็บปวด เมื่อต้องกลืนน้ำแร่ (ซึ่งมีกัมมันตรังสีสูงจะมีผล

ร้ายต่อเด็ก สตรีมีครรภ์ ผู้สูงอายุ) ทำให้พ่อเขากับแม่เขาต้องนอนแยกกัน **ประมาณ 3-4 วัน** ไม่ให้อยู่ด้วยกันเวลาเขาติดต่อสื่อสารกันต้องใช้เขียนในกระดาษ คนแก่ๆ เขาต้องจดใส่กระดาษเล็กๆ เป็นจดหมายเหมือนเวลาเด็กๆ ที่เราส่งจดหมายรักจะต้องส่งกันอย่างนั้นก็มีความทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจทั้งครอบครัว ตอนหลังอาการมากขึ้นเขาขอกลับบ้าน ปัจจุบันเขาเสียชีวิตโชคดีที่ลูกๆ เขาช่วยดูแลผลัดกันดูแลคนที่เป็นพยาบาลก็หายาแก้ปวดมาให้จัดยาสมุนไพรมาซึ่งเท่าที่เราสัมภาษณ์ในครอบครัวของคนที่เสียชีวิตในระยะสุดท้ายในสังคมไทยเรานี้แม้แต่ครอบครัวที่มีคุณหมอหรือนางพยาบาลอยู่ **จะมีการรักษาแบบ 2 แนวควบคู่กันไปก็คือ รักษาทั้งแผนปัจจุบันควบคู่ไปกับการใช้สมุนไพรไทยมาประกอบผสมผสานให้เหมาะสม** เราก็คุยกันจริงๆ เมื่อทำแล้วก็ควรเลือกให้มันเสริมกันเช่น ถ้ารักษาทางด้านสมุนไพรและดูว่ามันมีโทษกับตัวเขาไหม ก็ต้องเลือกให้เหมาะ ถ้ามันไปด้วยกันได้ผมก็ว่ามันเป็นสิ่งที่ดี **แล้วก็ในด้านครอบครัวเป็นส่วนสำคัญมากที่จะร่วมกันดูแล** ซึ่งในปัจจุบันการรักษาอย่างที่ผมบอกมี 2 แนวคือรักษาให้หายและรักษาโดยประคับประคองมองที่เป็นองค์รวมชีวิตมากขึ้น ในทางรักษาให้หายจะมองตัวก้อนเนื้อ **แต่เวลาเดียวกันจะต้องคำนึงถึงตัวคนไข้เป็นหลักใหญ่และครอบครัวด้วย** บางทีที่เราเห็นคนบางคนทรมานมากกว่าควรจะเป็น เมื่อคุณพ่อเป็นมะเร็งปุ๊บ จริงๆ เคยบอกคุณพ่อไว้ว่าจะเข้ามาช่วยทำกิจการ แต่พ่อปุ๊บปั๊บเป็นมะเร็งยังไม่ทันไร พอดีเขาไปทำเรื่องอื่นๆ อยู่ต่างจังหวัดไม่เคยมาช่วยเหลือที่บ้าน

พอคุณพ่อเป็นมะเร็งปุ๊บ suffer ก็ (เป็นทุกข์) ไม่ใช่เพียงแต่การจากไปแต่ suffer (ทนทุกข์) เพราะเขามีความ รู้สึกว่า เขายังไม่ได้ปรนนิบัติคุณพ่อ เขายังไม่ได้ทำตามสัญญาที่ให้กับคุณพ่อไว้ คุณพ่อก็มาด่วนจากเขาไปเสียแล้ว อย่างนั้นปัญหามันซับซ้อนยิ่งขึ้นอีก บางคนที่ตายปุ๊บปั๊บยิ่งทรมาน เวลาเราถามคนที่เคยมาเข้าประชุมสัมมนาบอกว่าจริงแล้วอยากตายแบบไหน คนทั่วๆ ไปจะบอกว่าแบบว่านอนหลับและปุ๊บไปเลยแต่จริงๆ คนที่นอนหลับ หลับปุ๊บแล้วไปเลยพอเข้าไอซียู ญาติที่อยู่ข้างหลังทรมานอย่างยิ่งมันมีอะไรบางอย่างที่มันสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในลักษณะแนวทางปัจจุบันนี่เราอยากให้เป็นเมื่อก่อนพอรักษาแบบข้างบนแบบเป็นปล่อง แบบแรก เอาแบบสุดๆ ทางการแพทย์แผนปัจจุบันพอใกล้จะตายจริงๆ แล้วค่อยนิมนต์พระมาแบบที่ 2 แต่เดียวนี้เราบอกว่าไม่เห็นแล้วเพราะ บางครั้งคนไข้หมดสติไม่รู้ตัวไปแล้ว **เราอยากใช้แบบที่ 2 ก็คือว่า ให้มันผสมผสานไปตั้งแต่แรกเลยให้มันคลุกเคล้ากันไปเลยว่าพอเริ่มรู้ตัวว่าเป็นมะเร็งนอกจากรักษาทางกายแล้ว** คุณต้องดูแลเรื่องครอบครัวอย่างไรบ้างมีอะไรที่อยากจะทำและยัง**ไม่ได้ทำมีอะไรที่เป็นบุญกุศลที่อยากปฏิบัติอยากจะทำให้ทำตั้งแต่แรกเลย** ตัวนี้มันจะทำให้เข้าถึงวาระสุดท้ายอย่างสงบได้ "ระดับความสัมพันธ์ในการรักษาพยาบาลถือว่า คนไข้เป็นศูนย์กลาง คนในครอบครัว คนในชุมชน รวมทั้งพระ และวัดเป็นส่วนที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งที่อยู่ด้านลึกในใจของคนไข้ จึงเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการรักษาอย่างใกล้ชิดด้วย สำหรับหมอที่เข้าไปรักษาพยาบาลคนไข้ซึ่งนอนอยู่บนเตียง คือคนแปลกหน้า ส่วน รพ.ชุมชน

หรือ รพ.มหาวิทยาลัยต่างๆ คือส่วนวงนอก คนในครอบครัว คือคนใกล้ชิดครับ จะทำให้คนไข้ถึงวาระสุดท้ายอย่างสงบได้ มี 3 กระบวนการ ที่คนไข้ต้องผ่าน คือ

1. พอเริ่มรู้ว่าเป็นมะเร็ง ก็จะมีอาการเหมือนโลกถล่มไม่รู้ว่ากำลังเผชิญอยู่กับ อะไรอยู่ในสภาวะ shock (ตกใจ)

2. ต่อมาเริ่มมีอาการเจ็บปวดทรมาน หายใจไม่ได้ ท้องผูก อุจจาระปัสสาวะกลั้นไม่ได้

3. ระยะใกล้เสียชีวิตแล้วก็คือตอนนั้นรู้ตัวแล้วไม่ไหวแน่หายใจทุกครั้งลำบากพูดเริ่มไม่ได้ถ่ายเริ่มไม่ได้ต่างๆรู้ตัวว่ากำลังเสียชีวิต ขั้นตรงนี้มีอยู่ว่ารักษามะเร็งจะเจอช่วงไหนช่วงต้น ช่วงกลาง หรือช่วงปลายและแนวทางดูแลแบบองค์รวมโดยสรุป ระยะที่ (1) **ดูแลร่างกายด้านเจ็บปวดทรมาน มีทั้งวิธีให้ยาและไม่ให้ยา** วิธีที่ไม่ให้ยามีเยอะแยะเลย โดยทางการแพทย์พยาบาลแผนปัจจุบันของฝรั่ง ได้แก่การทำจิตบำบัด ทำการผ่อนคลาย Relaxation แต่การแพทย์ทางเลือกก็จะมีการใช้การนวด ทำอโรมาเทอราปี (Aromatherapy) เรื่องอะไรต่างๆ เข้ามาซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าต้องเข้ามาผสมผสานกัน ระยะที่(2) คือ**การดูทางด้านจิตใจสังคม อารมณ์** ระยะที่ (3) **ดูแลทางด้านจิตวิญญาณ** ซึ่งทำอย่างนี้ได้มีการประมวลโดยที่ให้ครอบครัวเข้ามาร่วมและแพทย์พยาบาลต้องมาประชุมทำกันเป็นทีมและในช่วงเสียชีวิตจะต้องทำอย่างไรให้เขาจากไปอย่างสงบได้อย่างดี และคนที่เหลืออยู่ยืนหยัด อยู่ได้ก็เป็นเป้าหมายรวมกันของคนทุกคนทั้งครอบครัว และทางการแพทย์ว่าจะช่วยเขาอย่างไรให้ผ่านระยะเปลี่ยนผ่านนี้ไปได้

นพ.ศิริโรจน์ : ขอขอบคุณ คุณหมอพรเลิศสรุปมะเร็งในทางการแพทย์แผนปัจจุบันมองว่ามันเป็นเซลล์ที่ผิดปกติในสารพันธุกรรมอยู่ในใจกลางเซลล์ ส่วนการผิดปกติตรงนี้ไม่มีใครรู้ว่ามันเกิดขึ้นได้อย่างไร แต่รู้ว่าพฤติกรรมของเซลล์มันจะโตขึ้นโตขึ้นแล้วก็ไปกัดกินอวัยวะต่างๆ ทำให้เสียชีวิตตามมา การรักษาในปัจจุบันวิทยาศาสตร์ เขายังมองว่ามะเร็งเป็นเรื่องที่ต้องกำจัดต้องทำลาย ต้องตัด การรักษาต้องมีตัดทิ้งและให้ยาไปทำลาย แล้วยังให้การรักษาโดยใช้ฮอร์โมน และการตัดเสบียงการตัดเส้นเลือดต่างๆ ที่จะเข้าไปเลี้ยงใช้ความเย็น ความร้อนเข้าไปจี้ทำลาย คือโดยวัตถุประสงค์แล้ว มันคือสิ่งแปลกปลอมแล้วพยายามทำลายมันให้หมด ถ้าทำลายไม่หมดก็หมายความว่าต้องดูแลรักษากันประคับประคองกันให้ดี ก็เป็นลักษณะของแผนปัจจุบัน ก็เห็นบรรยากาศค่อนข้างซีเรียสเป็นมะเร็งหัวเราะได้ไหมครับ คือจริงอยู่ รพ. ผมไม่ได้เป็นอย่างนี้ ที่ รพ.คนไข้เป็นมะเร็ง มารออีก 6 เดือนตายทั้งนั้น ภาคอีสานมีมะเร็งตับ มะเร็งท่อน้ำดีมาถึงปุ๊บผมก็รู้เลยว่าครอบครัวเขาเศร้ามากเลย พอหมอตรวจเสร็จ หมอจะเอ่ยบอกเป็นอะไร ญาติจะมาสะกิดแล้วว่า อย่าบอกๆ เดี๋ยวทรุด คือจะเป็นอย่างนี้ คือหมอจะรู้อยู่ว่าเวลาจะทำอะไรตอนไหน แต่มาฟังอีกบรรยากาศหนึ่งเป็นบรรยากาศของอโรคยศาล วัดคำประมง โดยโดยหลวงตาพัลลภหรือพระปพนพัชร์ เป็นผู้ดูแล หลวงตาจะหัวเราะตลอดเวลา คือจะหัวเราะเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี หลวงตาจะมีหลักการในการดูแลมะเร็งอีกมุมมองหนึ่งที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยในระยะสุดท้ายที่เป็นมะเร็ง ผมขอกราบนมัสการให้หลวงตาได้บรรยายให้ท่านผู้ฟัง

ที่เคารพได้ทราบเกี่ยวกับอโรคยศาล อาจจะเป็นใจความสำคัญที่สุดที่ท่านผู้มาฟังในวันนี้อยากรู้อยากฟัง ผมขอแนะนำประวัติหลวงตาก่อน หลวงตาเป็นนักเรียนชลประทานรุ่นที่ 28 วันนี้ผมมาก็รู้จักเพื่อนหลวงตาหลายท่านที่มาในวันนี้ แล้วก็เป็นผู้ที่จัดการอบรมในครั้งนี้ด้วย ปี 2519 จบวิศวะได้ วศบ.ชลประทานมหาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรุ่นที่มีการเคลื่อนไหวทางด้านการเมือง สมัย 14 ต.ค.ถึง16 ต.ค. 2519 แล้วรับราชการเป็นวิศวกรกองออกแบบกรมชลประทาน รับราชการได้ไม่นานมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาได้ออกบวชปัจจุบันเป็นพระภิกษุ ปพนพัชร์ จิรธัมโม เป็นเจ้าอาวาส วัดคำประมง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร ถ้าท่านไป จ.สกลนคร ก็ไป อ.พรรณานิคม ไปแวะที่วัดคำประมงก็จะพบท่านได้จริงๆ ท่านเป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่สิม พุทธาจาโร วัดถ้ำผาปล่องอ.เชียงดาวจ.เชียงใหม่ ท่านได้เคยป่วยเป็นโรคมะเร็งหลังโพรงจมูกซึ่งการแพทย์ เรียกว่า นาโซฟาริงส์ (Nasopharynx) ท่านได้ทำการรักษาผสมผสาน ระหว่างแพทย์แผนปัจจุบันและก็ทั้งสมุนไพรและเรื่องของธรรมชาติบำบัด สมาธิบำบัด ปัจจุบันท่านไม่เป็นแล้ว ท่านสามารถทำงานตั้งแต่ตี 4 จนถึง 5 ทุ่มทุกวัน โดยไม่มีวันหยุดไม่เคยลาพักร้อน ก็จะเห็นว่าท่านมี**ความมุ่งมั่นมากในการที่จะรักษา โดยที่วัดคำประมงจะไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้นเป็นที่พึ่งแหล่งสุดท้าย** เพราะส่วนใหญ่แล้วพอมะเร็งครั้งสุดท้ายหมอก็บอกให้ไปรอตายที่บ้าน ชาวบ้านส่วนหนึ่งก็มาที่อโรคยศาลวัดคำประมงผมก็ขอนมัสการให้ท่านหลวงตาได้บรรยายต่อ

หลวงตา : คุณหมอศิริโรจน์กับคุณหมอพรเลิศ เคยพูดกับหลวงตาที่ รพ.รักษ์สกล ให้กับคณะแพทย์-พยาบาลและผู้ที่สนใจฟังเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยในวาระสุดท้าย ในวันนี้คุณชัชวาลฯ ก็อยากจะให้หลวงตามาพูด ที่นี่ด้วยในฐานะที่เป็นพี่น้องชลประทานด้วยกันเพราะ**ว่าคนชลประทานทราบว่าเป็นมะเร็งเยอะโดยเฉพาะมะเร็งใจมะเร็งใจนี่มันแก้ยาก**หลวงตาก็ต้องขออนุโมทนาคุณหมอทั้ง 2 ท่าน ซึ่งช่วยเหลือหลวงตาทั้งด้านการรักษาโดยแพทย์ แผนปัจจุบันและก็มาช่วยเหลือกันด้วยหัวใจ มะเร็งต้องด้วยใจอย่าไปเน้นที่อื่น ถ้าเรารักษามะเร็งแล้วเรามุ่งแต่ทางกายภาพอย่างเดียวมันก็ยังไม่ได้เท่าไหร่นักหรอกเพราะว่ามันจะค่อนข้างรุนแรงอย่างเช่นว่าการรักษาด้วยเคมีบำบัดมันก็ทรมานการฉายแสงก็ทรมาน การผ่าตัดก็ทรมานตรงนี้แหละที่หลวงตามองเห็นความทุกข์ ความทรมานของผู้ป่วยโรคมะเร็ง ก็อดสงสารไม่ได้ผู้ป่วยที่เป็นโรคมะเร็ง เพากันมาจากเหนือเชียงใหม่ส่งตรงมาถึงจากใต้ ยะลา สุราษฎร์ ภาคอีสานก็ทุกจังหวัด แล้วกรุงเทพฯ นี่ก็ไปแม้ ดร.ที่จบจากอเมริกาก็ยังไปตายที่หลวงตา คือ **ตายอย่างยิ้มไม่ใช่ตายอย่างร้องไห้ มันสำคัญตรงนี้** ที่นี้พูดถึงโรคมะเร็งไม่อยากให้ซีเรียสหลวงตาก็อยากจะถามพวกเราว่า พวกเราคงดู แดจังกึม เขาสอนรักษาโรคมะเร็งหรือเปล่า หรือสอนทำกับข้าวอย่างเดียว คือทุกคนหลวงตาอยากเห็นพวกพี่น้องยิ้มให้หลวงตาดูซิว่ามันสวยไหม คือ**อย่าทำใจให้มันซีเรียสกับทุกเรื่อง โดยเฉพาะการบำบัดรักษาโรคมะเร็งเราซีเรียสไม่ได้หลวงตาก็ต้องไม่ซีเรียสด้วย** เพราะว่าคนที่ซีเรียสมาหาหลวงตาเยอะมาก ตั้งแต่ตื่นมาก็เอ้ามากันแล้วหรือนั่นบ้านไหน

เราก็ยังไม่ได้ฉันอะไรเลยบางที 11.30 น. เราก็ยังไม่ได้ฉันข้าวเลย เพราะว่ามันเยอะ คนเป็นมะเร็งมันมาก ทีนี้เราจะทำอย่างไรถึงจะช่วยช่วยเขาได้ในระดับที่ว่าทั้งกายและใจ สมมุติว่าผ่านคุณหมอมาแล้ว มาถึงหลวงตามาจาก โรงพยาบาล ต่างๆไปถึงหลวงตาจะทำยังไงก็คือ เขาเอาหัวใจมาหาหลวงตา แล้วเขาฝากชีวิตเลยว่าขอถวายชีวิตหลวงตา จะจัดการอย่างไรก็เชิญเลยคือบางคนเขายอมขนาดนั้นเรา**ความรักความเมตตาที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันมันยิ่งใหญ่กว่าที่จะเป็นความรักด้วยเงินตรา** คือถ้าเราตั้งสมมุติฐานว่าผู้ป่วยทุกคนที่มาหาเรา เราต้องคิดเงินเขาเราต้องคิดค่าคิดราคาเขา ผู้ป่วยบางคนก็รู้สึกไม่สบายใจแล้ว อย่างคนไข้มาถามหาหลวงตาก็จะถามว่าคิดค่าเท่าไหร่ ค่ารักษา ค่าหมอ ค่าพยาบาล ค่าที่พัก บอกไปว่าหลวงตาไม่คิดหรอก **คิดอย่างเดียวขอให้คุณหายกลับบ้านอย่างมีความสุข อยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุข นั้นคือจุดมุ่งหมายของหลวงตา แต่ถ้าหากว่าคุณไม่หายคุณจำเป็นต้องตาย คุณก็ตายอย่างมีความสุข**เหมือนกันคือ**ตายอย่างไม่กลัวตาย อย่างมีชีวิตที่ดีชีวิตแบบว่าเป็นมะเร็งกลับมีความสุขกว่าคนที่ไม่เป็นมะเร็ง** คนที่เป็นมะเร็งเขามาอยู่กับหลวงตากิจวัตรประจำวันเช่นว่า สวดมนต์ไหว้พระ สมาธิภาวนา ต้มยา ใส่บาตร ตั้งแต่เช้ามาเขาก็เดินออกกำลังกายที่เดินได้ก็ไปใส่บาตรแต่เช้า นั่งรถเข็นบ้าง นั่งรถส่วนตัวบ้างใส่บาตรแล้วก็มีความสุขในตอนเช้า พอสายๆ มาก็ตรวจไข้ จ่ายยาต้มยากินยาสมุนไพรต่างๆ เหล่านี้คือในวัฏจักรของคนที่ป่วยจะเป็นอย่างนั้นในความเป็นจริง ทีนี้ทำอย่างไร เราถึงจะให้ผู้ป่วยที่เป็นโรคมะเร็งเขารู้สึกว่าเขามีความสุข แล้วก็ญาติมีความสุขด้วยตรงนี้

ต้องมาปรับอารมณ์ คือปรับสภาพใจให้เขาก่อนแล้วและก็ญาติ ญาติ คนหนึ่งป่วยคุณเอาญาติมาครึ่งโหล หมดบ้านนั่งเครื่องบิน นั่งรถตู้ มาทั้งปิคอัพเลย มาเป็นขบวนเลย ป่วยคนเดียวอีกขบวนหนึ่งป่วยตาม ป่วยทั้งชุดเลยคนที่ไม่ป่วยบางที่เขาจะป่วยมากกว่าคนที่เป็นมะเร็งเสียอีก เขาจะตายก่อนก็มีมันเป็นซะอย่างนั้น พวกนี้เราก็ต้องเอาเขาขึ้นมาด้วย บอกอย่าป่วยตามกันไป ป่วยคนเดียวก็พอแล้ว **ตอนนี้เราจะต้องใช้ธรรมะบำบัด สมาธิบำบัดในการรักษาโรคมะเร็ง** ซึ่งคุณหมอศิริโรจน์ จะไปช่วยหลวงตาคุณหมอก็จะไปอยู่ตรงนั้นวันหนึ่งก็หลายชั่วโมงกว่า จะกลับก็ 4-5-6 ทุ่ม ซึ่งก็ต้องใช้หัวใจเยอะใช้ความตั้งใจสูงในการที่จะ ทำงาน ตรงนี้ และงานอโรคยาศาล คุณหมอศิริโรจน์กับคุณหมอพรเลิศ บอกสิ่ง ที่หลวงตาทำมันเป็นสิ่งที่ดีมากแม้แต่**ในอเมริกาเขายังทำไม่ได้** อย่างนี้ มันเป็นการจุดประกายมิติใหม่ มิติหนึ่งของการรักษา ซึ่งเราจะ ต้องทุ่มเทความรัก ความเมตตา และหัวใจให้กับผู้ป่วยอย่างมาก โดยที่ว่าความสุขของตัวเองเอาไว้ทีหลังไม่ต้องคิดถึงเอาแต่พอประทังชีวิต ไปได้ แต่ว่าเราต้องเห็น ผลประโยชน์ของผู้ป่วยมาอันดับหนึ่งไม่ใช่ แค่เพียงร่างกาย ว่าดวงจิตดวงวิญญาณด้วย หัวใจเขาต้องร่าเริงเบิกบาน อย่างผู้ป่วยมะเร็งของหลวงตานับตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบัน 260 คน (พฤษภาคม 2549) มันก็มีหลากหลายที่เป็นมะเร็งระยะสุดท้ายแทบ ทั้งนั้น คือเมื่อเขาตายเขาก็ยิ้ม เขาบอกไม่ต้องห่วงเขาเลย เขาจะไปอยู่กับ หลวงตา จริงๆ เวลาตายเขาก็มาเข้าฝัน เข้าฝันผู้ป่วยบอกว่าหลวงตา ทำไมไม่ให้เข้าไปล่ะ เขาตายแล้วหรืออะไรอย่างนี้คือหัวใจเขามี ความรักผูกพันความซาบซึ้งในความรักความเมตตาที่เราให้กับเขาคือ

เราก็รู้ว่าหนักมากเกินที่จะเยียวยา เราก็ปรึกษาหมอเขาอยู่ได้อย่างไร ค่า GPT- GOT อัลคาลายฟอสฟาเตส (Alkaline Phosphatase) ค่าในเลือดบอกเซลล์มันอยู่ไม่ได้แล้ว แต่เขาอยู่ได้อีกนาน บางคนเป็นปีๆ พอตายก็ตายไม่มีความทุกข์ คือไม่ปวด ไม่เจ็บคือหลวงตาพูดไม่ใช่พูดให้พวกเราเป็นมะเร็ง ถ้าอยากจะเป็นก็ได้ หลวงตาก็รับหมด คือจะเป็นซีอะไรก็แล้วแต่ ซี 8 ซี 9 ซี 10 เหมือนกันหมด นั่นคือจะเป็นซีอะไรที่ไม่อยากให้มีความทุกข์กับเรื่องความเป็นมะเร็งมากกว่า ให้รู้จักว่า**การเป็นมะเร็งเนี่ยมันสามารถสร้างวิกฤติในชีวิตของเราให้เป็นโอกาสอันยิ่งใหญ่** ชนิดที่ว่า**พลิกจากชีวิตที่อยู่นรกเนี่ยให้กลายเป็นสวรรค์ แล้วถึงที่สุดถึงนิพานได้ อันนี้ต่างหากล่ะที่มันเป็นความน่ารักของโรคมะเร็ง** แล้วความน่ารักของโรคมะเร็งมีตั้งเยอะ มีหลากหลายอย่างเคสที่อยู่ในวัด 10 กว่า เคส มีทั้งเต้านม มีทั้งตับ มีทั้งอะไรต่ออะไรเยอะแยะ แต่เขามีความสุขในการที่เขาอยู่ เขาป่วยแล้วเขามีความสุข เขาไม่มีทุกข์หรอก จะทำอย่างไรถึงทำให้ผู้ป่วยทุกคน ญาติผู้ป่วยทุกคนมีความสุขในการที่เป็นโรคและ**ขณะเดียวกันก็อยู่กับโรคมะเร็งได้ โดยที่มะเร็งกับเราไม่เป็นคู่ศัตรูกันแต่เป็นมิตรกัน** หลวงตาจะมีวิธีการว่าคือไม่ใช่วิธีการแต่เป็นธรรมชาติมากกว่า วิธีการมันมาพูดทีหลัง แต่ในจริงๆ **คือธรรมชาติของชีวิตเราเข้าใจชีวิต มันต้องเป็นอย่างนี้แหละ** ถึงคุณไม่เป็นมะเร็ง คุณก็ต้องเป็นโรคอื่น ถึงคุณไม่ตายวันนี้ วันต่อไปมันก็ตาย แต่บังเอิญว่าคุณโชคดี คุณได้เจอมะเร็งวันนี้ อย่าไปคิดว่ามันโชคร้าย ถ้าคุณคิดว่าคุณโชคร้ายเพราะมะเร็งถ้ามะเร็งไม่ใช่เพื่อนคุณเขาคงไม่มาแสดงว่าเขาเป็นเพื่อนซี้ เพื่อนตายกับเรา เขาตายพร้อมกันกับเรา

ถ้ามะเร็งตายเราตาย เราตายมะเร็งตาย ใช่คือเราจับมือกันเราอยู่ด้วยกันได้นะแบบแบ่งกันกินกันใช้ ถ้อยทีถ้อยอาศัยไม่ต้องเบียดเบียนไม่ต้องซุกซ่อนอะไร คือเปิดให้เห็นกันเลยว่าให้คนไข้เข้าใจว่าคุณเป็นมะเร็งคุณไม่ต้องตกใจกับการเป็นมะเร็งเพราะเรารับตรงนี้ได้แล้วมันจะค่อยๆ ทำให้ คนไข้มีแรงแล้ว คนไข้จะมีแรงใจจะกินยา มีแรงใจที่จะรักษา มีแรงใจที่จะสวดมนต์ ก็คิดดูสิว่าคนไข้ คนไข้ที่เป็นมะเร็งเขามานั่งสวดมนต์มานั่งสมาธิ หลวงตาว่ามากกว่า พวกคุณที่ไม่เป็นมะเร็งเสียอีก ถามดูซิ ทุ่ม 1 - 3 ทุ่ม -5 ทุ่ม ตอนเช้าตักบาตรอีกนะ ตอนสายๆ ก็ต้มยา บ่ายๆ ก็พบคนไข้เก่ามา Follow Up มาติดตามมาต้มยาอีกก็จะมาทั้งวัน ทั้งยาก็จะใช้เยอะมาก แล้วยาที่ใช้เป็นยาสมุนไพรซึ่งเป็นสมุนไพรเท่าที่สังเกตดูดีสำหรับผู้ป่วยมะเร็งพอสมควร ผู้ป่วยกินแล้วมีความรู้สึกที่ดีขึ้น การเจริญเติบโตของมะเร็งลดลง น้ำเหลือง น้ำเลือดเม็ดเลือดดีขึ้น ผลของแล๊บ (การตรวจเลือด)มันดีขึ้น ในระดับหนึ่งถึงจะไม่สุด อย่างเช่นบางคนค่า GPT GOT ALP (อัลคาลายฟอสฟาเตส) มากกว่า1,000 (ค่าปกติจะน้อยกว่า 160) พอมาดื่มยาสมุนไพรของหลวงตาซัก 10 หม้อ เหลือ 140 แปลว่าเป็นมะเร็งท่อน้ำดีมันไปตันแล้วน้ำดีมันไหลไม่ได้ ALP (อัลคาลายฟอสฟาเตส) เราจะตรวจพบในเลือดสูงมากเลย แต่ว่าท่อน้ำดีมันตัน พอกินสมุนไพรปรากฏว่าค่ามันลดลงมันลดมาใกล้เคียงปกติเรื่อยๆ (แปลวว่ามันเริ่มไม่ตันแล้ว) พอถึงตอนนั้นที่สำคัญคือ**การสวดมนต์ภาวนาใจมันจะนิ่ง มันจะมีพลังพอจิตเป็นสมาธิจิตมันนิ่ง ใจมันนิ่งโรคมันก็นิ่งด้วย สังเกตดูคนไข้สุดท้ายๆ ถ้าใจเข้าไม่นิ่งโรคมันจะลามเร็วมากเลยก้าวกระโดดเลย แบบ 3 วัน**

7 วันตายเลย ก็มีพอรู้เป็นมะเร็งวันนี้ ตกใจ ชนิดว่าเพี้ยนไปเลย และพวกนี้ จะตายเร็ว แต่คนไข้คนไหนตั้งสติเขาได้เขารับรู้พยายามที่จะทำความเข้าใจถึงแม้ว่าคุณหมอทาง รพ.แพทย์แผนปัจจุบันบอกว่าไม่สามารถที่จะไปผ่าได้แล้วนะ เพราะว่าถ้าผ่ามันอันตรายสูงสุดแล้ว ไปให้เคมีก็ไม่ได้ฉายแสงก็ไม่ได้ คือถ้าผ่าก็คือตาย (อย่างขั้น ซี ไม่ขึ้นก็ทุกข์แล้วทั้งที่มันเกิดมาก็ไม่ได้ใส่ ซี ใส่ ขั้น อะไรเลยก็มาใส่ที่หลังแล้วก็ไปทุกข์กับมันแล้ว) นี่เพราะคนเราเข้าไปยึดไปสำคัญว่าไอ้นี่เป็นตัวทุกข์มันก็เลยทุกข์ซ้ำเติมทุกข์ซ้ำซ้อน แต่ถ้าเกิดเราบอกว่าเป็นเรื่องสบายเรื่องปกติ ถ้าเกิดมาแล้วเป็นมะเร็งก็ถือว่าโชคดีก็แล้วกันคุณก็ภาวนาเอาซิคุณก็พิจารณาเอาซิว่าทำไมเกิดมาเป็นมะเร็งถึงโชคดี ก็โชคดีเราจะได้พลิกวิกฤติ ให้มันเป็นโอกาส เป็น Alert (ความตื่นตัว) เป็นสวรรค์เป็นนิพพาน เป็นความเจิดจ้า เจิดจรัส ทางจิตวิญญาณไปเลยคือ**โรคมะเร็งเป็นเรื่องเล็กไปเลยไม่ใช่เรื่องใหญ่สำหรับเราแล้วและการรักษานี่คนไข้ถ้ามีกำลังใจที่เข้มแข็งมันได้ผลมากกว่าคนที่ไม่มีกำลังใจ** และการคิดการอ่านการพิจารณาตามขั้นตอนต่างๆ มันจะค่อยๆ ไปตามขั้นตอนจะค่อยๆ ไปโดยธรรมชาติมันเองมันรู้โดยตัวมันเองจะดำเนินไปอย่างไรอย่างสมมุติคนไข้มาหาหลวงตาคนหนึ่ง หลวงตา Test ทดสอบในใจว่าเราจะต้องจับ จับอะไร จับทิศทางของเขาจะเป็นอย่างไร แล้วค่อย Take ยาเขา (การให้ยา) ขั้นตอนการ Take ยา (การให้ยา) มันก็ต้องมีหลายอย่าง เช่น ลุ คือ การล้างพิษ ด้วยสมุนไพร ล้อม บำรุงร่างกายให้เขาแข็งแรงในระดับหนึ่ง เพื่อจะได้รักษา คือ Take ยา (การให้ยา) มะเร็งได้เต็มที่แล้ว ผู้ป่วยก็กินยาแต่ละคนหนักเบาก็ไม่เหมือนกันอีก

คนไข้ที่ผ่านจากโรงพยาบาลรัฐบาลหรือเอกชนมาที่นี้ เราก็จะถามคนไข้ว่า คนไข้ได้รับการรักษามาอย่างไรบ้าง เช่นว่า ให้เคมีมาแล้วครั้งที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 ครั้งที่ 1 ก็ไม่ดี WBC ขึ้น ครั้งที่ 2 ก็ไม่ดี WBC (white blood cell) ก็ยังขึ้น ครั้งที่ 3 เขาก็เปลี่ยนตัวยาไป 3 รอบแล้ว ก็ยังขึ้น แต่พอมาหาสมุนไพรปุ๊บกลับไปปั๊ป WBC (white blood cell) ลดลงแล้วเขาอยู่ต่ออยู่คงที่แล้ว (หมายเหตุ;กลุ่มมะเร็งเม็ดเลือดขาว เม็ดเลือดขาวยิ่งมากยิ่งไม่ดี) นี่คือเรื่องของการผสมผสาน คือเราจะไม่บอกว่าแพทย์แผนปัจจุบันไม่ดี แพทย์แผนปัจจุบันดี แต่ว่ามันต้องมีการให้มา Join ร่วมมือกัน ได้ คือแบบตอนนี้กระทรวงสาธารณสุขก็ไปกับหลวงตา ท่านผู้อำนวยการก็ไป Join ว่าจะเอาที่อโรคยศาล วัดคำประมงเป็นศูนย์แม่แบบของการใช้สมาธิบำบัดโรคมะเร็งเป็นแม่แบบทุกศูนย์ในประเทศไทยของทุกโรงพยาบาลในประเทศนี้เป็นมิติใหม่ที่ดีมากของการแพทย์ **เพียงแต่ว่าการแพทย์แต่ละคนเราต้องลดในการเป็นตัวตนของเราออกมาเพื่อ Join กัน** เราอย่าไปถือว่าเราดีหรือเลวอะไรอย่างนี้ **เราว่าประโยชน์ที่มันเกิดสูงสุดต่อผู้ป่วย ต่อประชาชน เราต้องนึกถึงประโยชน์ตรงนั้น** ไม่ใช่นึกถึงตัวเรานะ ถ้าเกิดว่าไม่มีผู้ป่วยเป็นมะเร็งจะมีคุณหมอมาทำไม ก็ไม่ต้องมีหมอมา ถูกไหมเพราะมีผู้ป่วยมันถึง มีหมอมันก็เหมือนว่าเป็นการผสมผสานกัน หลวงตาก็อยากจะทำความเข้าใจว่าไม่ให้มีความทุกข์ไม่ให้มีความเครียดไม่ให้มีความ กังวลใจเกี่ยวกับโรคมะเร็งว่าเราเป็นโรคมะเร็ง แล้วค่อยๆมาตั้งสติของ เราว่า เราจะดำเนินการรักษาอย่างไร แล้วก็อย่าไปฟังซ้ายฟังขวาฟังหน้า ฟังหลัง คือผู้ป่วยหลายคนพออาการดีๆ แล้วญาติ

ก็แนะนำด้วยความหวังดีเอายาตัวนั้นไปกินนะญาติก็ไม่เคยกินเลยพอกินดีๆ ก็ฟุบไปเลย มันเป็นอะไรที่ลึกลับซับซ้อนสำหรับโรคมะเร็งมาก เราต้องประเมินให้ ได้ก่อนว่าคนไข้คนนี้เป็นมะเร็งตรงนี้ ทิศทางของเขาจะเป็นอย่างไร สำหรับคนที่เป็นโรคมะเร็งมันเป็นผลข้างเคียงจากญาติที่สำคัญหลวงตาจะบอกญาติบอกว่าถ้าคุณมาหาหรือมาเยี่ยมผู้ป่วยถ้าคุณร้องไห้กรุณาไปร้องข้างนอก ถ้ามาเยี่ยมก็ยิ้มมานะ เขาไม่ต้องการที่อยากเห็นน้ำตาคุณหรอก น้ำตาเขาก็ออกมาพอแรงแล้ว คุณไม่ต้องมาเสียน้ำตาให้กับเขาซ้ำเติมเข้าไปอีกเข้าใจไหม กำลังใจเป็นสิ่งสำคัญ เราจะเห็นพ่อแม่ ลูก น้อง หรือพระ อย่างพระกรุงเทพดึกดื่นก็โทรฯ ไปหาหลวงตา บอกโยมเป็นมะเร็งอย่างโน้นอย่างนี้จะปรึกษาจะรักษาอย่างไร หรือส่งพระมาจากเชียงใหม่ ลำปางอะไรอย่างนี้ ก็มารักษาที่วัดได้ แม่ชีก็มารักษาที่วัดได้ ญาติโยมตั้งแต่ ดร.จนกระทั่งถึงตาสี ตาสาก็มารักษาที่วัดได้ มีความรู้สึกที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีความรู้สึกว่าฉันจบ ดร.ฉันเป็นคนรวยหรือคนจนคนไหนก็มีหัวใจเหมือนกันทำนองนี้ เข้าใจไหม คุณหมอมี CD ช่วยดูที่ว่าสัมภาษณ์คนไข้นี่ก็เป็นคนไข้ตัวอย่างในหลายสิบหลายร้อยตัวอย่างที่ป่วยที่นั้นอย่างนายมังกร คนแรกค่าต่างๆ เขาล้มเหลวโดยสิ้นเชิงแล้ว ทางการแพทย์นี่ล้มเหลว ตัวเหลือง ตาเหลือง ดำ หมองคล้ำหมด คันทั้งเนื้อทั้งตัวซึ่งเราก็พยายามจะช่วยเขา เขาก็กินได้ ถ่ายได้ แต่ว่าค่าของมะเร็งมันไม่ได้ถอยให้เรา ตับมันไม่ถอยให้เรา แล้วเขาก็เสียชีวิตไปแล้วคุณมังกรหลังจากที่คุณชัยนรินท์ (ข้าราชการกรมชลประทานระดับ ๘) เขาไปถ่ายและไปสัมภาษณ์ แล้วไม่นานเข้าก็เริ่มปวดๆ แบบว่าปวดขา

ขาบวม ก็ปรึกษาคุณหมอศิริโรจน์บอกทำไมคุณมังกรบวมโดยไม่มีสาเหตุ บวมที่แขนบ้าง แล้วไปที่ขาบ้าง พอวัน ท้ายๆ ก็หนักขึ้นๆ ก็ไม่รู้เรื่องไม่รู้ตัว คือหมายความว่าแต่ก็ไม่ทรมานก็นอนสิ้นใจไปอย่างไม่ทรมาน ก็คือตัวอย่างของคนปวดโรคมะเร็งที่ว่าเขามีชีวิตที่มีความสุข แม้แต่ระยะสุดท้ายของชีวิต แล้วญาติๆ เขาก็มีความสุข เขามาบอกหลวงตาว่าจริงๆ หมอที่ รพ.เขาบอกว่าตายไปนานแล้ว พอถึงหลวงตาญาติก็รู้สึกว่าทำไมมันดีขึ้น ร่างกายก็ดีขึ้นจิตใจก็ดีขึ้นมันก็ยืดชีวิตเขาต่อไป ครอบครัวเขาก็เริ่มปรับช่วงชีวิตเขายืดไปนี้ครอบครัวเขาก็ปรับใจเขาได้แล้วค่อยๆ ปรับสภาพใจของเขาได้ พอปรับสภาพใจได้เวลาสิ้นก็ไม่เสียใจแล้ว มันไม่มีความรู้สึกนี่ไม่ใช่การสูญเสีย และเขาจะขอบใจหลวงตาพากันมาเป็นครอบครัวมาขอบใจที่หลวงตาช่วยชีวิตเขา ช่วยให้เขาเข้าใจชีวิตมากขึ้น คนเราก็ต้องเป็นอย่างนี้ละนะและเวลาตาย เขาก็ยังเข้าฝันอีกเข้าฝันคนไข้อยากจะมาอยู่กับหลวงตาอีกแม้กระทั่งตาย มีคนอยากมาอยู่กับหลวงตาอีกซึ่งจะเป็นอย่างนี้มากเลยซึ่งผู้ดูแลผู้ป่วยเข้าจะได้สัมผัสเยอะตรงนี้บางคนเขามาเคาะประตูเรียกเดี๋ยวซักพัก เมียโทรมาบอกพี่ตายแล้วคือเรื่องจิตวิญญาณพิสูจน์ไม่ได้ แต่ว่าใครอยากไปพิสูจน์ก็ไปอยู่กับหลวงตาได้ หลวงตาต้องการอาสาสมัครต้มยาอะไรอย่างนี้ยากับการรักษามีรายละเอียดเยอะมากอาจจะต้องมีการบรรยายครั้งที่ 2 และ 3 ก็ได้

นพ.ศิริโรจน์: จริงๆ แล้วมันเป็นอุบายอย่างหนึ่ง ผมหมอแผนปัจจุบันเรียนมาทางวิทยาศาสตร์ครับ เราจะคิดถึงว่าอะไรที่จับต้องได้ถึงจะเชื่อเอง บางอย่างจับต้องไม่ได้มันจะต้องจับต้องได้ก่อนแล้วถึงจะเชื่อใช่ไหมครับ อย่างพูดถึงนิพพานมีจริงไหม เชื่อไหม เรายังไม่ได้ผ่านจุดนั้นบางคนก็เชื่อ บางคนก็ไม่เชื่อ แต่คนปฏิบัติไปถึงตรงนั้นเขาก็ต้องเชื่อว่ามีใช่ไหม เรื่องของสมาธิบำบัดกับสมุนไพร ผมคิดว่ามันมาจากตนเป็นที่พึ่งแห่งตน คือไม่มีใครมารักษาใครได้ครับ แต่ว่าการที่ต้มยา มีฤกษ์มียาม บางคนก็สงสัยว่าเป็นพิธีพราหมณ์หรือเปล่า ทำฤกษ์ยามลักขณาเกี่ยวข้องกันกับการรักษา เขาไม่เชื่อมโยงกันอย่างไร จริงๆ แล้วมนุษย์กับดวงดาวเกิดขึ้นมาพร้อมกัน ผมจะเท้าความไปหมื่นๆ ล้านปี คือจุดเล็กๆ เกิดระเบิดขึ้นมาครั้งใหญ่ แล้วก็เกิดกาแลคซีนึกภาพกาแลคซีออกไหม เยอะแยะเลยครับมีประมาณ 11 แสนล้านกาแลคซี ในแสนล้านกาแลคซีมีดวงดาวแสนล้านดวงดาว ฉะนั้นมนุษย์ก็เกิดมาจากดวงดาว ปฏิกิริยาของดวงดาวกับชีวิตมนุษย์มันเป็นสิ่งที่เขาค้นพบกันมานานแล้ว เพียงเราเชื่อมโยงไม่ถูกเองครับว่ามันจะดูดวง มันมีเหตุผลนั้นหาช่วงที่มีพลังที่สุดมาช่วยกันในการทำให้โลกนั้นดีขึ้น เขาถามว่าเวลารักษาโรคพฤติกรรมเราดีขึ้นไหมครับ คนที่สูบบุหรี่ กินเหล้าก็เลิกใช่ไหมครับ คนที่กินอาหารที่เป็นสารพิษเลิกไหมครับ เลิกครับ เขาได้สวดมนต์ทำสมาธิจิตใจเขาดีขึ้นไหมครับ เขาก็ดี **อันนี้ก็เป็นกลไกทั้งหมด ที่ทำให้ระบบภูมิคุ้มกัน ที่มาคอยปกป้องมะเร็งในตอนที่เรายังไม่ป่วย ระบบภูมิคุ้มกันมันดีอยู่** เวลาเราช่วยมันเสียไปแล้ว แต่เมื่อเราดำเนินพฤติกรรมต่าง

ก็คืนมา ระบบภูมิคุ้มกันมันจะฟื้นขึ้นมา มันจะควบคุมมะเร็งได้ มันขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยครับ ถ้าเป็นมากมันก็ไม่หายครับก็ดีขึ้น ถ้าเป็นน้อยๆ ก็อาจหายได้ ขอเปิดคำถามจากผู้เข้าฟังเลยครับ

คำถาม : หลวงตาเป็นมะเร็งระยะที่เท่าไหร่ แล้วรักษาหายได้อย่างไร

หลวงตา : คือตอนที่เป็นมะเร็ง เป็นปี 2539 ไม่รู้ตัวว่าตัวเองเป็นมะเร็งและไม่รู้จักคำว่ามะเร็งด้วยไม่คิดมะเร็งมันคืออะไร แล้วก็อยู่ๆ ตอนตี 3 ลุกมาสวดมนต์ นั่งสมาธิไหว้พระตามปกติ พอวันนั้นเค้าพิเศษเป็น วันสงกรานต์ 11 เมษายน 2539 มันก็จามออกมา จามออกมาเลือดก็เต็มกระโถน โอ๊ย เราเป็นอะไรนี่ เป็นอะไรปุ๊บ หลวงตาก็มีหมอประจำตัวอยู่ รพ.สมิติเวช ซึ่งดูแลเรื่องป่วยไข้มานาน พอสุดท้าย หลวงตาต้องไปตัดชิ้นเนื้อ คือส่องกล้องเข้าไปสายเข้าไป และไปตัด ตัดปุ๊บ 15 วัน พอวันไปฟังผล หมอนัดไปฟังผลเราก็ไปนั่งรอ หมอเค้า บอกว่าเป็นมะเร็ง เอ้อ เราก็ไม่เสียใจ เราก็แจ๊คพ๊อตโว้ย หัวเราะคนอื่น ตั้งแยะไม่เป็นเราเป็นปุ๊บโทรหาพี่สาวที่เป็นผู้ช่วยศาสตาจารย์แพทย์หญิง เกษร วัชรพงษ์ อยู่จุฬาฯเป็นอาจารย์หมอจุฬา ตอนนี้เป็นคุณหญิง เขาก็พาไป Bangkok Nursing Home ไปทำ Clinic อยู่ที่นั่น เขาก็นำเข้าเครื่องเช็คด่วนเลย เขาพูดคำเดียวว่าเป็นมากแล้วทำไมเพิ่งจะมาบอก เราคิดในใจว่าใครจะไปรู้ได้ว่ามันเป็นมะเร็ง พอรู้ก็เข้าจุฬาพี่สาวอยู่จุฬา เค้าจบจุฬา ก็เข้าจุฬาเลย พี่สาวมีอาจารย์แพทย์ที่เป็น

ลูกศิษย์พี่สาว เป็นคนดูแล เขาก็ลุยเลย ทั้งฉายแสง โอ้โห สุดๆ จริงๆ ไม่แค่ฉายแสงอย่างเดียว เอาเคมีให้อีกทุกวันเลย แต่ว่าความเจ็บความปวด หลวงตารู้ซึ้ง หลวงตาถึงเมตตาสงสารผู้เป็นมะเร็ง เพราะว่ามันรู้ซึ้งแล้วว่า มันปวดทรมานทุกขุมขน ลองคิดดูซิว่าทำอย่างไร ถ้าไม่ใช่สมาธิ ถ้าเกิดใครเคยให้เคมีรู้เลยฉีด ยาเข็มที่1 และก็ความเจ็บปวด มันวิ่งจู๊ดเลยเรียกว่าสมาธิมันต้องไปถึงหัวใจเลย พุทโธแบบสุดๆ ไม่ว่าใครมาไม่ต้องพูดด้วยแล้ว หลับตาพุทโธอย่างเดียว นี่คือการเจ็บปวดของมะเร็ง แล้วยังจะมีแสงอีก ฉายแสงแล้วฉายอีกคือหลวงตาต้องกินน้ำเยอะ น้ำลายมันหายไปขนาดเป็นใบ้ก็แล้วกัน พูดไม่ได้เป็นเดือน ก็พอเจ็บปวดขนาดนี้จนกระทั่งพอครบเสร็จแล้ว หมอยังมาถามอีกว่าเดี๋ยวผมจะให้ Course ใหญ่อีกท่านสู้ไหวไหม ไอ้ Course ใหญ่ของเขาคืออะไร ไอ้เรานักสู้เอาอะไรบอกใหญ่ขนาดไหนก็เอาว่ะ โอโฮเท่านี้ตลอดวันตลอดคืนเลยเป็นอาทิตย์เคมีบำบัด คิดดูตลอดวันตลอดคืนเป็นอาทิตย์ มะเร็งมันขนาดไหนช่วยให้คำตอบหน่อยซิ แล้วจนกระทั่งสุดท้าย หลวงตาสละคือ กูยอมตายดีกว่า กูยอมตายแล้วพันล้านมากองข้างหน้ากูก็ไม่สนใจแล้ว ยอมตายก็คือหลุดเลยไง พอยอมตายก็คือหลุดจากโลกเลยแล้วก็มาผสมผสานด้วยสมุนไพร เพราะว่าพอออกจาก รพ.ปุ๊บพูดเหมือนสั้นนะแต่มันยาว พอออกจาก รพ.ปุ๊บ เอ๊ะก็รักษาด้วยวิธีนี้ก็ยังกินข้าวไม่ได้กินน้ำก็ยังไม่ลง ลุกขึ้นมานั่งสมาธิตั้งแต่ตี 3 ยัน 6 โมงเลือกเลยนะตำราสมุนไพรเล่มขนาดนี้หลวงตาศึกษาจบเลย และได้สูตรยามาแล้วที่ให้นี่ช่วยได้ เช้ามาจด ให้แม่ชีไปจัดการหายา เชื่อไหม 4 ทุ่ม

ได้ฉันยา แก้วแรกหม้อแรกหายใจออก เช้าฉันข้าวได้เลย นี้ล่ะคือต้องมีหัวใจสวดเสกคาถา เพราะยาสมุนไพรตำราโบราณนี้เขาเป็นปึกเลยนะ ต้องใช้คาถาวิชาอะไรทำบุญ ทำใจอย่างไรขั้นตอนมันมีอยู่แล้ว ถ้าพวกเราสนใจศึกษาค่อยๆ ลงไปลึกๆ อีกทีหนึ่ง การแพทย์ทางเลือก เข้าใจไหม มันเป็นอะไรอย่างหนึ่ง และพออย่างนั้นมามันก็ทำให้ร่างกายเราดีขึ้น แต่ว่าเราก็ยังพูดไม่ได้ เลือดก็ยังออก เลือดมันออกเลือดมันก็ยังเป็นเลือดอยู่ เราก็ทำสมาธิไปเรื่อยๆๆๆ จน กระทั่งเลือด หายไป นี่ก็คือผลแห่งการใช้สมาธิมาช่วยในการ เชื่อมโยงระหว่าง โรคเชื่อมโยงระหว่างยา ว่ายาสมุนไพรยาทางเลือกแพทย์แผนปัจจุบัน คุณหมอจบจากจุฬาฯก็จะเก่ง และอีกอย่างที่เป็นตัวเลือก แล้วแต่บุญวาสนาของคนไข้ด้วย ถ้าคนไข้คนไหนไปเจอคู่บุญวาสนาของเขาเองนะ คุณหมอต้องเป็นคู่บุญด้วย เอ้า! อีหลี ภาษาอะไรนี่ มันต้องคู่บุญไงใช่ไหม เจอหมอบางคน อย่าลืมว่าเราไม่ประมาทหมอนะ หมอแต่ละคนประสบการณ์ ทักษะ หัวใจ ก็ไม่เท่ากัน คำนวณก็ไม่เท่ากัน ใช่ไหม คุณหมอการคำนวณยา การให้เคโมมันจะไม่เท่ากันเลย มันจะมีความละเอียด ความลึกซึ้ง ความชำนาญ แตกต่างกันตรงนี้ล่ะ แล้วแต่ใครจะเจอ แล้วแต่โชคใคร โชคมันเด๋อ ข้อต่อไปคุณหมอมีอะไรอีก เข้าใจหรือยังตรงนี้

นพ.ศิริโรจน์ : (คำถามต่อไป) ผู้หญิง 31 ปี บอกว่ารับประทานยากับสารเคมีมาตลอดชีวิตจนถึงปัจจุบัน กราบนมัสการถามว่าจะมีผลร้ายกับร่างกายกับไตอย่างไร และหลวงตาจะช่วยได้อย่างไรค่ะ

หลวงตา : สารเคมีนี้หลวงตาเคยเจอวิศวกรแทนทาลัม ซึ่งเรียนวิศวะเคมีมาตลอดเวลาที่เรียนวิศวทำงานโครงการยาง ก็ต้องใช้เคมีตลอด 19 ปี เขาไม่รู้ตัวเลยว่าเขาเป็นมะเร็งมารู้ตัวเมื่อมะเร็งมันกินปอดลามไปกระดูกแล้วคุณหมอ พอมาถึงหลวงตานี่ เขาหาเว็บไซต์หลวงตาถามทำไมหนูจึงมาหาหลวงตาก็หนูไปรักษามาจนหมดที่แล้วจุฬาก็ไปมาแล้วไปมาหมดแล้ว ให้กินยาวันละเม็ด เม็ดละพัน สองพัน สามพันบาทต่อวันกินเข้าไปขาก็กระเด้งดึ๊งๆ อย่างนี้ มันไม่อยู่เลยคุณหมอ พอสุดท้ายตอนเขามาหาหลวงตาเขาร้องไห้มากเลย เขาทำใจอะไรไม่ได้เลยอายุประมาณ 40 นี่ก็เป็นวิศวกรน้องชาย สามีก็วิศวกร พอสุดท้ายหลวงตาจูนหัวใจเขาได้ จูนหัวใจได้อย่างไร คือให้เขารับความจริงว่าสิ่งที่กำลัง เกิดขึ้นกับเขาสิ่งที่เขาชนะได้คือหัวใจเท่านั้น ร่างกายต้องให้เขาเป็นตามสภาพแล้ว เขาอยู่กับหลวงตาอาทิตย์หนึ่งจิตใจเขาเข้มแข็ง เขาเขียนจดหมายถึงสามี เขียนพินัยกรรมถึงลูกและก็โทรมาหาหลวงตาว่าหนูทำใจได้แล้วหลวงตา หนูไม่ห่วงอะไรแล้วหนูพร้อมที่จะไป ปัจจุบันนี้ต้องใช้พยาบาลแล้ว แม้แต่อึ แม้แต่ทำอะไรคือหัวใจเขาอยู่ได้แล้วไงแล้วเขาก็ไปอย่างมีความสุข ซึ่งผิดตั้งแต่ที่แรกที่มาร้องไห้ลูกสาวยังเล็กสามีก็ยังเพิ่ง 40 กว่าๆ กำลังก้าวหน้าในการงานแล้วทำไม ก็นี่คือเคมีมันมีผล เดี๋ยวเชิญคุณหมอพูดเชิงวิทยาศาสตร์อีกที่หนึ่ง

นพ.พรเลิศ : ยากับสารเคมีที่เราใช้กันส่วนใหญ่มันก็ต้องผ่านการศึกษามาแล้ว เริ่มต้นในสัตว์ทดลอง แล้วถึงจะมาในคนปกติที่เป็น

อาสาสมัครและถึงในคนป่วย ซึ่งในระดับหนึ่งก็ต้องผ่านขั้นตอนนั้นแล้ว พบว่าไม่มีปัญหาถึงจะมาให้ใช้กันได้ แต่ว่ายาทุกอย่างมันคงจะมาปรับสมดุลย์ในร่างกายเรา ซึ่งบางครั้งในการศึกษายาบ้างอย่าง มันอาจจะใช้ในคนเป็นร้อยเป็นพัน แต่พอใช้ในประชากรที่เป็นแสนเป็นล้านคน ก็จะมีบางตัว ซึ่งพอใช้ปุ๊บจากการติดตามแล้ว เราก็พบว่ามันมีผลทำให้เกิดปัญหาบางอย่างได้ ก็ต้องถูกถอนจากตลาดก็มี เพราะฉะนั้นจริงๆ แล้วเราก็คงใช้ตามหลักฐานและความรู้ในเชิงวิทยาศาสตร์บอก แต่ว่าคงไม่สามารถรับประกันถึงว่าในระยะยาวในการที่ใช้ยาตัวอื่นจะมีผลอย่างไรความแตกต่างมันยังไม่มี จึงคงจะตอบไม่ได้ทั้งหมด

หลวงตา : นี่ไงที่เรียกว่าตอนที่คนเมื่อกี้ถามว่า หลวงตาจะมีวิธีรักษาอย่างไรที่จะต้องรับเคมีมาตลอด พอมาถึงหลวงตาแล้วขอให้ดูหน้าก่อนคนนั้นหน้าตา พอจะไปวัดไปวาได้จะได้ล้างพิษก่อนไงล้างพิษด้วยสมุนไพร และค่อยต้มยา ค่อยๆ ล้างทีละอย่างคือสมุนไพรต้องใจเย็น อย่าใจร้อน เพราะมันค่อยซึมซับเข้าไปนะ

นพ.ศิริโรจน์ : มีคนถามว่าตั้งเป้ายอดขายของบริษัทไว้ไม่ได้ตามเป้าทำให้เครียดคือจะต้องถูกย้าย และก็มีหนี้สินเยอะๆ ทำให้เครียดด้วยจะแก้อย่างไร ถึงจะซ้อมตายแบบยิ้มได้ คำถามนี้จะให้ฆราวาสตอบก่อนไหมครับ หรือจะให้หลวงตาตอบก่อน ฆราวาสตอบก่อนนะครับ คือการตั้งเป้าหมาย ผมอายุยังไม่เยอะนะ แต่ก็พยายามพูดตามประสบการณ์แล้วกันว่าจริงๆ แล้วเราตั้งเป้าผิดหรือถูก ถ้าเราตั้งเป้า

ยอดขายนะครับ ยอดขายควบคุมไม่ได้ เพราะว่ายอดขายส่วนหนึ่งมาจากสภาวะเศรษฐกิจใช่ไหมครับ สมมุติว่ายุค IMF เราไปขายของมันคงไม่ได้ แต่ถ้าเราตั้งเป้าหมายชีวิตไม่ถูกตรงนั้นมันพอปรับได้ ทีนี้ถ้าเป้าหมายชีวิตมันไปผูกกับยอดขาย ซึ่งขึ้นลงตามแบบหุ้น มันก็คงเกิดความเครียด เราเอาความเครียดไปผูก ไปผูกยอดนั้นยอดนี้ เป็นระดับน้ำที่ขึ้นๆ ลงๆ เราก็ต้องแกว่งๆ ตามใช่ไหมครับ ทีนี้เป็นไปได้ไหมที่เราตั้งเป้าชีวิตให้ถูก อย่างเช่นเรามีความพอใจขนาดไหน ขนาดนี้เราพอใจแล้ว อย่างหมอไปคุยกับเพื่อนๆบอกรายได้เดือน เดือนหนึ่งตั้ง 3 แสนบาท เขาก็ตาโต มึงอยู่จังหวัดอะไรว่ะ ย้ายมาอยู่กรุงเทพดีไหม ผมว่าอยู่สกลนครสบายดีแล้ว อากาศก็ดี รถก็ไม่ติดแล้วก็มีโอกาสได้ทำบุญทำกุศล คือผมก็ตั้งเป้าชีวิตอยู่บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง เราดูตัวอย่างพระ พระท่านยังฉันมื้อเดียว ทำไมเรากินตั้ง 3 มื้อ พระท่านไม่มีเมียเรายังมีเมีย เรายังดีกว่าพระในบางเรื่อง ใช่ไหมครับ ถ้าเราตั้งเป้าหมายถูกเราก็จะลดความเครียดลงไปได้ ความเครียดเกิดจากภาวะคือเราไม่ได้ในสิ่งที่เราคาดหวัง การแก้ปัญหาคือเราลดความหวังลงหรือเปลี่ยนเป้าหมาย หรือเราจะพยายามถีบตัวเองให้บรรลุเป้าหมายตรงนั้นก็เลือกเองครับ 2 ทางถ้าเลือกทางที่ 2 ไม่รู้จะได้ไหมครับ ฉันจะเป็นนักขายให้เก่งขึ้นมีเทคนิคการขายที่ดีเป็นการพัฒนาตัวเองหรือจะลดเป้าหมายลงอยู่อย่างธรรมดาก็ดีแล้ว ยอดขายไม่ได้ก็ช่างมัน ออกก็ชั่งจะเป็นไรไป ย้ายก็ย้ายเรามีเป้าหมายในชีวิตกินอยู่อย่างสบายเราพอใจ อันนี้ฆราวาสตอบครับ แล้วก็ไม่เครียดซ้อมยิ้มทุกวัน อะไรจะเกิดขึ้นก็ยิ้มไว้ก่อนครับ ถ้ายิ้มไม่ออก

สุดท้ายหายใจลึกๆ แล้วก็ยิ้มครับ แล้วจะยิ้มออกเองถูกไหมครับ เป็นมะเร็งก็ยิ้มได้ ลูกถูกรถชนตายก็ยิ้มครับ ลูกถูกจับตัวไปเรียกค่าไถ่ยิ้มไว้ก่อนครับ ไม่ยิ้มแล้วจะทำอะไรครับ เครียดทำไมเครียดไปแล้วไม่ได้ประโยชน์อะไร เครียดแล้วก็เหมือนเดิมเพราะฉะนั้นยอดขายตกก็ยิ้มไว้ ซ้อมยิ้มนานๆ พอจะตายก็ยิ้มได้ฆราวาสตอบเสร็จแล้วครับ เดี๋ยวฆราวาสคนที่ 2 (หมายถึงคุณหมอพรเลิศ) จะขอตอบด้วย

นพ.พรเลิศ : เคยถูกดมยา เพื่อนที่เขาดมยาให้ เขาบอกว่าตอนดมยาหลับไปนี่ ทำไมดูเหมือนยิ้มอยู่ก็แปลกดีจริงๆ แล้วหลายอย่างก็ได้ศึกษากับอาจารย์หลายๆ ท่านครับ จริงๆ แล้วเราจะต้องใช้เหมือนกับวิธีคิดนะครับ อย่างเช่นถ้าเกิดว่าสมมุติวันนี้ถ้าเกิดเป็นอะไรขึ้นมาจะมีใครที่จะต้องเดือดร้อนเพราะเรา ชีวิตของเราครอบครัวจะเป็นอะไรต่างๆ อย่างเช่นถ้าจะสร้างหนี้ ก็คงจะต้องสร้างหนี้ในภาวะที่ถ้ามีเราจะทำได้อย่างไร ถ้าเกิดไม่มีเราจะอยู่ได้ไหมจะมีการจัดการอย่างไรบ้างนะครับอย่างคุณพ่อผมเป็นกำพร้าตั้งแต่อายุ 7 ขวบแต่คุณพ่อก็ยังอยู่ได้ สามารถเลี้ยงลูกได้อย่างดี เพราะอะไรซึ่งมันไม่ใช่เรื่องเงินอย่างเดียวแล้วครับ มันเป็นเรื่องของการเป็นอยู่ในครอบครัวเรื่องที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของท่านเอง ซึ่งถ้าไม่มีคนส่งเสริมตลอดนั้นจริงๆ มันเป็นเรื่องของการปฏิบัติตัวเองนะครับ ที่เราทำดีกับตัวเองทำดีกับคนอื่นอยู่กันตลอดเป็นอย่างไร แล้วก็อีกอันหนึ่งเรื่องของความกลัวที่จะต้องสูญเสียจริงๆ มันเป็นหลักอย่างทางแพทย์ทางพยาบาลมันเป็นเรื่องที่เราเผชิญกับความสูญเสีย และพูดเรื่องความตายมันคือความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ที่สุด แต่จริงๆ แล้วทุกวันเรามีความกลัว อย่างเช่น

สูญเสียโอกาสหรือว่าของหายหรือว่าอะไรต่างๆ หรือการถูกเปลี่ยนแปลงที่ทำงาน การเกษียณต่างๆ ถ้าพูดถึงการซ้อมคนเราจะใช้กลไกตอบสนองกับสิ่งเหล่านี้คล้ายๆ กันนะครับ เพียงแต่จะหนักหรือเบาเท่านั้นเอง ถ้าเกิดจะซ้อมต้องซ้อมจากอันที่เบาๆ ก่อนนะครับ ของที่หายก่อน แล้วต้องไปของแพงนะครับ รถยนต์ถูกขีดอะไรอย่างนี้ก็ค่อยๆ ขึ้น ไปถ้าเราทำต้องนี้ได้ ถ้าขึ้นระยะที่มากขึ้นก็พอเชื่อมั่นได้ว่าเรามีสิทธิ์ที่จะยิ้มได้ครับ

หลวงตา : ที่ยอดขายยอดไม่ขาย คือการที่คุณหมอพูดมันก็ถูกในระดับหนึ่ง ถ้าให้ดีที่สุดขอให้ผู้ที่ถามว่ายอดขายที่เข้าเป้าหมายหรือไม่ถูกเป้าหมาย ทำสมาธิซะก่อน สวดมนต์ไหว้พระให้ใจเย็นๆ สงบสมาธิหาความจริงของชีวิตว่าคุณเกิดมาเพื่ออะไร เพื่อมาคล้ำเป้าหมายเหรอมาเป็นขี้ข้าบริษัทเหรอ แล้วคุณก็ค่อยไปทีละข้อๆ นะเราไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงจิตใจคุณได้หรอก เพราะเราไม่รู้พื้นฐานคุณเลยว่าคุณเป็นอย่างไรมาอย่างไร เพราะว่าจิตใจเป็นของละเอียดอ่อนไงแต่ว่าเป็นวิธีการว่า ศีล สมาธิ ปัญญา วิมุติหลุดพ้นค่อยๆ ดำเนินไปตามวิถีพุทธ วิถีธรรม วิถีของผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ แล้วคุณจะค่อยๆ แก้ปัญหาของคุณได้ตัวของคุณเองนะ หลวงตาจะไปแก้แทนคุณไม่ได้คุณก็จะบอกหลวงตาว่าหลวงตาไม่ใช่นักขาย คุณก็จะย้อนถามแต่ว่าคำถามที่เกิดจากตัวคุณเอง แล้วคุณจะเข้าใจความสมดุลย์ของชีวิตแล้ววิญญาณของคุณอยู่ตรงไหน ตรงนั้นคือคำตอบของคุณนะเข้าใจนะ

นพ.ศิริโรจน์ : ครับมีผู้เขียนคำถามมาเยอะเลยครับหลวงตา ก็คงจะตอบอีกสัก 2 - 3 คำถามที่เหลือหลวงตาต้องตอบในเว็บไซต์นะครับ คำถามหนึ่ง ถ้าอยากไปศึกษาดูงานที่วัด หรือร่วมทำกิจกรรมจะต้องเตรียมตัวอย่างไรครับ มีที่นอนไหม ต้องเตรียมตัวอะไร ปัจจัยอะไรไปบ้างครับ

หลวงตา : คนเป็นมะเร็งไม่ต้องเตรียมเลย หมา หลวงตายังเลี้ยงได้เลยคนทำไมจะเลี้ยงไม่ได้

นพ.ศิริโรจน์ : แปลว่าไปตัวเปล่าได้ครับ แต่ต้องสวมเสื้อผ้านะครับ มีเรือนพัก มีข้าวกิน มีหินถูมีอู่นอนครับ ขออีก 2 คำถามแล้วกันนะ หลวงตามีการบริหารจัดการอย่างไร หลวงตารักษาผู้ป่วยเพียงผู้เดียวหรือไม่ มีหน่วยงานใดมาช่วย หรือเปล่าครับ

หลวงตา : ตอนนี้มีคุณหมอมาช่วยไง คุณหมอ พยาบาล อาสาแพทย์อาสาเภสัชกร นักเทคนิคการแพทย์สาธารณะสุขตอนนี้กระทรวงสาธารณะสุขกำลังเข้ามา ทางกองแพทย์ทางเลือกและพัฒนาแพทย์แผนไทย เริ่มเข้ามาเอาตรงนี้เป็นโมเดลของทุกๆ ศูนย์ในการใช้สมาธิบำบัด และไม่ต้องห่วงเรื่องการบริหารจัดการหรอก เพราะว่ามะเร็งหลวงตายังบริหารจัดการมันได้ เรื่องอื่นมันเรื่องเล็ก

นพ.ศิริโรจน์ : ถามนายแพทย์พรเลิศ มีผู้ป่วยที่เป็นมะเร็ง แล้วญาติกับหมอช่วยปิดคนไข้ไว้ไม่ให้รู้ รู้แล้วเดี๋ยวจะทรุด เขาถามว่าหมอทำถูก

หรือเปล่า หรือถ้าทำให้ดีกว่านี้ทำอย่างไร ให้คุณหมอพรเลิศตอบ

นพ.พรเลิศ : คือตรงนี้เราใช้อย่างประสบการณ์ที่เรากลัว เคยมีคนกระโดดตึกตาย หรือว่าอะไรต่างๆ เพราะว่ารู้ว่าเป็นมะเร็งแล้วชีวิตมันอยู่ไม่ได้ แต่ว่าเท่าที่พบส่วนใหญ่ทุกคนจะมีการตอบสนองเวลาบอกว่าเป็นมะเร็งนะครับ ถ้าใครบอกเป็นมะเร็งแล้วเฉยๆ จริงๆ แล้วไม่ปกติครับ แต่ว่ามันเหมือนเราทิ้งหินลงน้ำ มันต้องกระเพื่อม แต่มันกระเพื่อมจะแรงหรือเบามันอยู่ที่คน คนบางคน จะตอบสนองอย่างรุนแรงคนบางคนอาจจะโกรธคนบางคนอาจจะเศร้าคนบางคนอาจปฏิเสธ แต่การกระเพื่อมมันจะค่อยๆ เบาลงๆ เรื่อยๆ สู่ระยะการปรับตัวได้จริงๆ แล้วถ้าเราบอก ตอนอีกวันหนึ่งก่อนตาย มันคงกระเพื่อมอย่างเดียวครับ ไม่เคยนิ่งเลยตายเลย อย่างนี้อันตรายมันไม่ดีครับ **เราควรจะบอกตอนที่เขากำลังปรับตัวได้ ยังพอมีเวลาอย่างนี้ยังมีประโยชน์มาก** เขาจะได้เข้าสู่กระบวนการพัฒนาจิต ซึ่งอันหนึ่งที่เราพบคือว่าพวกเราทุกคนในวัย กำลังเสื่อมกายเสื่อมทุกคน คนเรากำลังเสื่อมเสื่อมไวกว่าทุกคน สิ่งที่เราคุมได้คือว่า **เราต้องพัฒนาจิตให้มาคุมกายแทนตัวนี้มาช่วย** ในบทบาทแพทย์ คนป่วยมาปวดทำอะไรไม่ได้ เราช่วยเรื่องกายให้นิ่ง เพื่อให้เขามีโอกาสในการที่จะพัฒนาจิตใจมันให้เข้มแข็งขึ้น และในระยะสุดท้ายคนจำนวนหนึ่งเราจะเห็นว่าใครมีทุนดีจะจากไปอย่างสงบ ในทุกอย่างทุกศาสตร์ไม่ว่าเป็นการแพทย์ แพทย์ทางเลือกมันไม่ใช่เป็นเป้าหมายในตัวมันเองไม่ใช่ว่าใช้ยาอย่างนี้ ใช้สมุนไพร มันจะให้คำตอบที่ดีที่สุด เพราะว่าใช้ระดับหนึ่งปุ๊บ

มันจะมีผู้ป่วยใหม่เกิดขึ้นมาเรื่อยๆ จนถึงตาย มันจะมีตัวอย่างเกิดขึ้นเรื่อยๆ **เราได้ใช้โอกาสนี้แล้วให้เขาพัฒนาตัวเองให้จิตคุมกายได้และจะเป็นคำตอบที่เขาจากไปได้**

หลวงตา : ถูกต้องคุณหมอพูดถูก ใช้จิตคุมกาย กายและจิตเป็นสิ่งพึ่งพาอาศัยกัน แต่คือหัวใจคือจิต จิตตัวนี้คือเป็นตัวปรับความสมดุลย์ของกายได้ แต่ว่าต้องให้ใจเราสมดุลย์ก่อนพอใจเราสมดุลย์คือไม่เครียดไม่ทุกข์ และค่อยๆ ไปปรับความสมดุลย์ของกายมันจะสัมพันธ์กัน.

นพ.ศิริโรจน์ : ตอนนี้มีคำถาม ว่าคนปกติกินยานี้ได้ไหม ผมตอบเลยผมกินมาแล้ว 5 หม้อ ถามว่าลำบากไหมก็ลำบากพอสมควร เพราะคนธรรมดาไม่ได้ป่วย แต่ว่าอยากจะลองกินดู ก็กินไปมีผลข้างเคียงนิดหน่อย ทำให้เราถ่ายดีขึ้น คือ**ถ่ายสบายเลยครับคือมันเป็นตัวดูดซับอาหารที่เป็นพิษและก็ล้างพิษ** ผมรู้สึกอย่างนั้น ก็กินได้ ก่อนกินต้องตั้งจิตอธิฐาน ตั้งสมาธิ แต่กินนานเท่าไร คือผมตอบไม่ได้นะครับเราไม่รู้ว่าเราป่วยอะไร เราลองกินเฉยๆ ถ้าคนป่วย หลวงตาก็ตอบแล้วว่าเป็นมะเร็ง ขึ้นกับมะเร็งหนักเบาแค่ไหนบางคนอาจจะกิน 7 หม้อ 10 -20 หม้อก็มี ก็แล้วแต่ให้หลวงตาวินิจฉัยและติดตามแล้วกันคำถามสุดท้ายก่อนที่หลวงตาจะสรุป เป็นคำถามที่เกี่ยวทางจิตมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง แนวทางรักษาลำดับอย่างไร

หลวงตา : คุณก็ต้องมาทำก่อนคุณถึงจะรู้ คุณไม่ทำตอบอย่างไรคุณก็ไม่รู้ เหมือนคุณไม่กินข้าว คุณก็ถามกับข้าวแกงเขียวหวาน เมื่อเช้าอร่อยหรือเปล่าก็ยังไม่ทันกินแกงเขียวหวานเลย คุณต้องกินซะก่อนคุณจะได้รู้ว่ามันเผ็ด เปรี้ยว เค็ม หวาน มัน อย่างไรนะ

นพ.ศิริโรจน์ : ครับก็ถ้ายังไม่พอใจ ฝากคำถามในเว็บไซต์ให้หลวงตาตอบอีกทีได้ ถึงเวลาหลวงตาต้องสรุปแล้ว

หลวงตา : ถ้าสิ่งที่พวกเราทุกคนมาพูดในวันนี้ ทั้ง 3 ท่าน คือหลวงตา คุณหมอ แล้วก็พี่น้องชลประทานคือ คุณชัชวาล คุณชัยนรินท์ ทีมงาน คุณตั้ม ทีมเว็บไซต์ก็ตามหรือพี่น้องทุกคนมันเป็นประโยชน์ หลวงตาขออุทิศส่วนกุศลให้กับพระบรมครูแพทย์คือพ่อหมอชีวก สมเด็จพระบิดาที่เป็นพระบิดาทางการแพทย์ขอให้ท่านได้รับอานิสงส์ ที่ลูกหลานได้ทำในครั้งนี้ ขอให้ทุกสิ่งทุกอย่างมีสัมฤทธิ์ผลทั้งภายในจิตในใจ และก็เกิดผลิตผลทั้งร่างกายและทุกสิ่งทุกอย่างแก่พวกเราทุกคน และแก่วงการแพทย์ทุกๆ แพทย์ทุกๆ สาขาแล้วแก่พี่น้องชาวชลประทานให้มีความสุขสวัสดีเกิดเป็นศรี เกิดเป็นศักดิ์เกิดเป็นมงคล ทั้งทางโลกทางธรรม สมความมุ่งมาดปรารถนา ถ้าหากว่าผู้ใดก็ตามที่ป่วย ก็ปรึกษาหลวงตาได้ ปรึกษาคุณหมอทั้งสองคนได้ตลอดเวลา คุณหมอก็เปิดกว้างในใจที่กว้างขวางอยู่แล้วไม่รังเกียจว่า คุณมาจากไหนก็แล้วแต่ ขอให้เหมือนเราเป็นเพื่อนกัน เพื่อนที่อยู่ในโลกร่วมกัน ที่จะต้องช่วยกันสร้างสรรค์สิ่งที่ดีๆ งามๆ

ให้เกิดเป็นความสงบร่มเย็นของประเทศชาติของพระพุทธศาสนาด้วย และสุดท้ายนี้ก็ขอความสุขความสวัสดีจงมีแก่ท่านทั้งหลายทุกประการเทอญ

คุณชัชวาล : สาธุๆ ขอให้พวกเราตบมือให้กับวิทยากรทั้ง 3 ท่าน นะครับขอเรียนเชิญท่านประธานมอบของที่ระลึกเล็กๆ น้อยๆ จากพวกเราชาวชลประทาน

หลวงตา : ขอเชิญรับพรนะ ตั้งใจแผ่กุศลด้วย ตั้งใจเป็นสมาธิตรงนี้ๆ ให้นึกถึงปัจจุบันสำคัญที่สุด อนาคตพรุ่งนี้อาจไม่มีสำหรับเราก็ได้ แค่ลมหายใจเข้า หายใจออก ปัจจุบันก็พอใจแล้ว

บทความจากลงหนังสือพิมพ์บางส่วน
(นสพ.กรุงเทพธุรกิจ อาทิตย์ที่ 27 มกราคม 2551)
อยู่กับมะเร็ง ที่อโรคยศาล วัดคำประมง สกลนคร

โดย.....ชัยณรงค์ กิตินารถอินทราณี

ถ้าคุณป่วยเป็นมะเร็งระยะสุดท้าย แล้วมีคนบอกว่า "หายหรือตายไม่สำคัญ ขอให้ชีวิตมีความสุข" แค่นี้คุณก็รู้สึกอบอุ่นใจ อโรคยศาลในจังหวัดสกลนคร คือ อีกทางเลือกแบบองค์รวมในการรักษาโรคร้าย ตามแนวคิดของ พระอาจารย์ปพนพัชร์ จิรธัมโม บางครั้งบางคราวสิ่งที่คนเราไม่ได้คาดคิดอย่างไรโรคภัยไข้เจ็บ ก็มักมาสะกิดเรียกแบบไม่ทันตั้งตัว อย่างใครต่อใครหลายคนที่ถูก 'โรคมะเร็ง' คร่าชีวิตไปอย่างปัจจุบันทันด่วน เป็นที่รู้กันดีว่า สังคมไทยมีอัตราเสี่ยงเกี่ยวกับโรคมะเร็งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสถิติล่าสุดจากกระทรวงสาธารณสุขระบุชัดเจนว่า คนไทยเสียชีวิตจากโรคมะเร็งปีละกว่า 5 หมื่นราย ในขณะที่ข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (WHO) พบว่า ในปัจจุบันนี้ อัตราการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งในภูมิภาคเอเชียอยู่ที่ประมาณ 4 ล้านคนต่อปี และคาดว่าอาจเพิ่มขึ้นไปเป็น 6.4 ล้านคน ภายในปี 2030 ซึ่งในทางการแพทย์ต่างก็ได้พยายามหาทางที่จะยับยั้งมหันตภัยร้ายนี้ทุกวิถีทาง แต่ก็ทำได้เพียงทุเลาอาการเพื่อประวิงเวลาเท่านั้น

'การแพทย์ทางเลือก' จึงกลายมาเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับการรักษา ถึงแม้ว่าภาพลักษณ์ ของ 'ยาหม้อ' ออกจะดูติดลบในหมู่แพทย์ยุคใหม่ แต่ที่วัดคำประมง ใน อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร ไม่ได้คิดแบบนั้น

'ทางเลือก' ทางรอด ครั้งหนึ่ง พระอาจารย์ปพนพัชร์ จิรธัมโม เจ้าอาวาสวัดคำประมง เคยอาพาธด้วยโรคมะเร็งในโพรงจมูก (NASOPHARYNX) ท่านลองหาวิธีรักษามาแทบทุกประเภท แต่ก็ไม่ได้ผล จนกระทั่งวันหนึ่งจึงได้ลุกขึ้นมาใช้ 'จิต' และ 'สมุนไพร' เป็นเครื่องบรรเทา "อาตมา ทรีตเมนต์ (Treatment) ยามาทุกขนานแล้ว แต่เลือดก็ยังไม่หยุดไหล ตอนนั้นทำอะไรไม่ได้เลย ปวดอยู่ตลอดเวลา จนเช้ามืดวันหนึ่ง เราก็ลุกขึ้นมาใช้สมาธิช่วย นั่งสมาธิตั้งแต่ตี 3 ถึง 6 โมงเช้า แล้วก็ต้มสมุนไพรดื่มบรรเทาอาการ ก็พบว่ามันได้ผล เรากินข้าวได้ หายใจสะดวกขึ้น มีเรี่ยวแรง จากนั้นก็เลยศึกษาเกี่ยวกับตำรับยาต่างๆ เรื่อยมา" ทดลองค้นคว้าด้วยตัวเองจนอาการดีขึ้นเป็นลำดับ ญาติโยมทราบข่าวจึงพากันมาพึ่งสูตรยา พึ่งการบำบัดทางจิตกันมากมาย จนเกิดการตั้งอโรคยศาล เพื่อใช้เป็น

ที่พึ่งพิงของผู้ป่วยเรื่อยมา คำว่า อโรคยศาล มีความเป็นมาจากอารยธรรมขอม โดยมีปรากฏหลักฐานตามบันทึกว่า ในยุคสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 นั้น มีการเกณฑ์ผู้คนมากมายในการสร้างปราสาทวิหาร การก่อสร้างก็ใช้ระยะเวลาในการสร้างยาวนานหลายสิบปี ผู้คนมากมายต่างก็ล้มป่วยด้วยโรคต่างๆ นานาชนิด จึงเกิดความเชื่ออย่างหนึ่งว่า ถ้ามีการก่อสร้างปราสาทต่างๆ ให้จัดทำสถานที่อภิบาล บำบัดรักษาผู้ป่วยก่อน ซึ่งสถานที่นี้เรียกกันว่า อโรคยศาล เพื่อให้ผู้คนหายจากอาการเจ็บป่วย และมีเรี่ยวแรงในการสร้างปราสาท สร้างวิหาร ให้สำเร็จต่อไป...

"อโรคยศาล จึงเป็นสถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็งแบบองค์รวม คือ ผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนไทย (สมุนไพร), การแพทย์แบบแผน, การแพทย์แผนจีน (การฝังเข็ม), สมาธิบำบัด, ดนตรีบำบัด, ธรรมะบำบัด, มนตราบำบัด และอาหารเพื่อสุขภาพ" พระปพนพัชร์ อธิบาย ลักษณะการดูแลของอโรคยศาลนั้น ไม่ได้อยู่ที่จะรักษาโรคให้หาย หรือทุเลาเบาบางลงไปแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่อยู่ที่สามารถตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของผู้ป่วย ที่ต้องการความเข้าใจชีวิต และมีความสุขในช่วงที่เจ็บป่วย ถ้าหากต้องเสียชีวิตก็ขอให้ไปอย่างสุขสงบ โดยอาศัยบุคลากรที่มี 'จิตอาสา' มาเป็นผู้ดูแล โดยส่วนใหญ่ผู้ป่วยที่มาที่นี่ มักจะเป็นผู้ป่วยที่เข้าขั้น 'โคม่า' แล้วทั้งนั้น" การมาอยู่ตรงนี้มีแต่กำลังใจ ไม่เหมือนกับที่โรงพยาบาล ตรงนี้มันจะเป็นธรรมชาติ ใครจะเย็นมา เช้ามา ก็ได้ เพราะเรารู้ว่าเขามาหาเรานั้นหนักแล้ว เราจะทำยังไงให้ความหนักของเขากลายเป็นความเบา ทั้งกายและใจ เบาทั้งจิตและวิญญาณ ผสมผสานกันไป ไม่ใช่ว่าคุณต้องหาอย่างเดียวนะ แต่เราบอกต่อๆ ว่า เราต้องเตรียมตัวตายทุกคน อย่างน้อยนั่งสมาธิตรงนี้ ธรรมะก็จะบอกว่า มา...เรามาเตรียมตัวตายกัน 9 นาทีจากนี้ไป ว่าเราจะอยู่ในโลกนี้เป็นครั้งสุดท้ายแล้ว เขาก็จะรู้และเข้าใจว่า การเตรียมตัวตาย และการเตรียมพร้อมนั้นเป็นสิ่งที่ดี พอเขาเข้าใจซึมซับแล้วต่อมาอาทิตย์ สองอาทิตย์ หน้าตาที่ไม่เคยยิ้มก็จะยิ้ม มีความสุขแล้ว พอมีความสุข ขณะที่เราเทยา เราก็จะให้ยาตามกระบวนทัศน์ต่างๆ ไม่ใช่ว่าจะมีหม้อเดียวนะ ยามีตั้งหลายตัว ซึ่งคุณจะต้องจัดสรรให้แต่ละคนแตกต่างกันไป ต้องค่อยๆ ให้ไป"

น.พ.ศิริโรจน์ กิตติสารพงษ์ แพทย์ประจำโรงพยาบาลรักษ์สกล หนึ่งในแพทย์อาสาที่มาช่วยงานวัดนี้ อย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 2 ปี กล่าวเสริมว่า "ผู้ป่วยมะเร็ง เรารู้ว่าส่วนใหญ่ได้รับการดูแลที่ไม่ได้ดีมาก ผลไม่ค่อยน่าพอใจ ทางเลือกในการรักษามีน้อยเกินไป เพราะในแพทย์ปัจจุบันมีทางเลือกแค่การผ่าตัด ฉายแสง ให้คีโม ในการรักษาโดย

แพทย์ทางเลือก ก็ยังไม่มีที่ไหนรักษาคนไข้แบบองค์รวม เข้าไปอยู่ในโรงพยาบาล ก็คือให้ยา ฉายแสง ให้คีโม ไม่มีใครเชื่อมโยงทางด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วย โดยเฉพาะผู้ป่วยหนักมักจะมีปัญหาของจิตด้วย การรักษาที่นี่เป็นเรื่องของธรรมชาติบำบัด วิธีการทุกอย่าง คือเซลล์มะเร็งโดยทฤษฎีไม่มีใครรู้ว่าเกิดขึ้นยังไง แต่จริงๆ ทุกอย่างมีเหตุปัจจัยแน่นอนเพียงแต่ว่าการเกิดในแต่ละคนไม่เหมือนกัน คนจะหายป่วยคือคนที่สามารถดูแลตัวเองได้ ไม่ใช่ใช้ยาจนหาย เพราะมะเร็งมันเกิดขึ้นด้วยพฤติกรรมส่วนตัวของผู้ป่วยเป็นผู้กระทำ เพราะฉะนั้นถ้าอยากหายป่วยต้องหาวิธีการดูแลตัวเอง แต่ในขณะที่กำลังป่วยเป็นช่วงที่เขาต้องมาศึกษาวิธีการที่จะทำให้หายป่วย หลายคนหายป่วยต่างกัน คุณหมอสำราญที่เป็นมะเร็งปอดระยะที่ 4 อีก 3 เดือนจะตาย เขาก็หายป่วยเพราะรับประทานอาหารบำบัด คือไม่มีเนื้อสัตว์ ไม่มีไขมัน ก็หายได้ บางคนก็หายจากการนั่งสมาธิ บางคนหายจากการที่เขาได้ปล่อยตัวปล่อยใจให้สบาย แล้วออกเดินทาง บางคนก็ผสมผสานกันทั้งผ่าและวิธีธรรมชาติบำบัดด้วย

"ทำจิตให้นิ่ง เปลี่ยนเซลล์ร้าย ให้กลายเป็นดี"

กิจกรรมแรกๆ ที่ผู้ป่วยทุกคนจะปฏิบัติกันเป็นประจำหลังตื่นนอน คือ การนั่งสมาธิก่อนจะลุกขึ้นไปทำกิจกรรมส่วนตัวต่างๆ ซึ่งหลักในการรักษา อิงกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์ น.พ.ศิริโรจน์ เล่าว่า คนที่สามารถทำจิตตัวเองให้นิ่งได้ จะทำให้ระบบภูมิต้านทานของร่างกายดีขึ้น ทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงเซลล์ที่ร้ายให้กลายเป็นดีได้ "การรักษาที่นี่จึงไม่ใช่การฆ่ามะเร็ง แต่เปลี่ยนจากร้ายให้กลายเป็นดีด้วยตัวของเขาเอง เซลล์ที่เราเห็นเป็นก้อนใหญ่ๆ นั่นเป็นสิ่งที่เราสร้างขึ้นมาเองจากพฤติกรรมที่ผิด ก็ไปเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ แนวการเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ บางคนเริ่มด้วยศรัทธาอยากหายก็มาหา เพราะคิดว่าที่นี่น่าจะมียาดี เขาไม่เคยชินกับระบบที่ทำให้ตัวเองมีความเข้มแข็งขึ้น แล้วก็ค่อยๆ หายไป "เครื่องมือที่ใช้จึงเป็นเพียงความศรัทธา สมาธิ และสมุนไพรเป็นสิ่งหนุนเสริมกัน" เราไม่ต้องสนใจว่ากินยาหม้อแล้วจะหาย เรื่องการกำหนดลมหายใจ การใช้ออกซิเจน การใช้อุณหภูมิในการอบไอน้ำ ในทางการวิจัยอาการป่วยจะดีขึ้น หรือเซลล์มะเร็งมีการแบ่งตัวน้อยลง เมื่อเรามีออกซิเจนมากขึ้น หรืออุณหภูมิสูงขึ้น หรือรับประทานอาหารที่เป็นด่าง มีจิตใจที่สงบ ก็คือเอาทุกวิธีการของแพทย์ทางเลือกมารวมกันที่นี่มีสมาธิบำบัด สมุนไพรบำบัด ดนตรีบำบัด วารีบำบัด อบไอน้ำ หรือการฝึกลมหายใจแบบชี่กง โดยได้รับความร่วมมือจากสมาคมชี่กงแห่งประเทศไทย ส่งคนมา

อบรมให้ ทุกคนที่มาอยู่จะได้รับการดูแลแบบองค์รวม ทำให้สภาพจิตใจดีขึ้น ได้รับการปรับอาหารตามธาตุของร่างกาย เพื่อจะหายได้ด้วยตัวเอง เพราะตรงนี้เขาต้องกลับไปอยู่บ้าน ไปใส่บาตรต่อ มันก็จะต่อไปยังคนอื่นได้ ก็สามารถดูแลลูกหลาน สอนเพื่อนบ้านให้ดูแลสุขภาพของตัวเอง" น.พ.ศิริโรจน์กล่าว

ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา อโรคยศาลมีผู้มาเข้ารับการรักษากว่า 600 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยผลลัพธ์ที่ออกมานั้นพบว่า ถ้าหากผู้ป่วยสามารถรับประทานยาต้มได้ตามกำหนด มีโอกาสมีชีวิตอยู่รอดได้มากขึ้น กว่าร้อยละ 70-80 ส่วนการประเมินผลเชิงลึก อยู่ในระหว่างการเก็บข้อมูล โดยการประเมินผลจากสถิติการจ่ายยา เพื่อการรักษามีจำนวนมากขึ้น ตามสัดส่วนของผู้ป่วยที่รอดชีวิต และหลังจากที่ผู้ป่วยได้เข้ามาบำบัดรักษา ในห้วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว ก็จะติดตามผล "ปริมาณการตายเราต้องยอมรับว่าอยู่เกณฑ์ที่สูง เพราะคนไข้ที่เข้ามานั้นอาการอยู่ในระยะสุดท้ายแทบทั้งสิ้น อีกทั้งเราเพิ่งเริ่มโครงการนี้มาได้ 3 ปี ซึ่งสถิติในการรักษาก็กำลังอยู่ระหว่างศึกษาวิจัย"

ปรับธาตุให้สมดุล

"ถ้าตายผมก็จะได้ตายกับผ้าเหลืองหลวงพ่อนั่นแหละครับ" คำพูดเปิดอกจาก สำรวย โพธิ์ศรี ที่หอบสังขารวัย 57 ปีจากเกาะสมุย มารักษาที่นี่

เขาตรวจพบมะเร็งที่หลอดเลือดเมื่อหลายปีก่อน เข้ารับการรักษาในรูปแบบต่างๆ ก็ไม่เป็นผล กลับยิ่งทำให้เชื้อร้ายลุกลามแพร่กระจาย จนตัวเองรู้สึกว่ากำลังจะตายทั้งเป็น

"หน้าตาดูไม่ได้เลยครับ บวมมาก หัวจะฉุ เป็นแผลพุพอง หน้าซีกซ้ายก็บวม" ขณะนอนรอความตายอยู่ในบ้านที่เกาะสมุย เขาได้รู้เรื่องราวของอโรคยศาล ผ่านรายการทีวีรายการหนึ่ง จึงตัดสินใจว่าจะยึดเอาที่นี่เป็นที่สุดท้ายของชีวิต เวลากว่า 100 วันในการรักษาแบบสมาธิบำบัด เขาพบว่าอาการตัวเองเริ่มดีวันดีคืน แผลพุพองต่างๆ เริ่มแห้งและตกสะเก็ด อาการบวมค่อยๆ ลดลง ร่างกายรู้สึกกระฉับกระเฉงขึ้น จุดประกายความหวัง ในการมีชีวิตอยู่ต่อไปของเขาขึ้นมาใหม่ ปัจจุบัน อโรคยศาล วัดคำประมง เป็นเสมือนโรงเรียน ที่ให้ความรู้แก่เหล่าบุคคลทั่วไป เป็นแหล่งศึกษาและวิจัย เพื่อพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ได้มีคณะบุคคลต่างๆ นักเรียน นักศึกษา แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จากทั้งในจังหวัดสกลนคร และจังหวัดใกล้เคียง ขอเข้าเยี่ยมชมอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งต่อไปในอนาคต พระอาจารย์ปพนพัชร์คิดว่า จะพัฒนาเป็น

ศูนย์วิจัย เกี่ยวกับการแพทย์ทางเลือกครบวงจร เพื่อประสิทธิภาพในการรักษาโรคมะเร็งที่ได้ผลมากขึ้น แต่ถึงอย่างนั้นด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ก็ยากในการทำใจเชื่อ

"มันเป็นเรื่องค่อนข้างสวนกระแส และได้รับการต่อต้านค่อนข้างรุนแรง ขณะที่แพทย์กระแสหลักไม่สามารถให้คำตอบอะไรกับคนไข้ได้" น.พ.ศิริโรจน์ออกความเห็นที่เป็นอย่างนั้นก็เพราะคนไปคิดว่าสมุนไพรเป็นยาออกฤทธิ์ ทั้งๆ สมุนไพรจะถูกใช้เพื่อเป็นตัวปรับธาตุให้สมดุลในขณะที่พระปพนพัชร์มองว่า เรื่องหายหรือตายไม่สำคัญเท่ากับความสุขที่ตัวผู้ป่วยได้รับ" ตลอดระยะเวลา 3 ปี เราทำงานร่วมกับกระทรวงสำนักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือ สปสช. หน่วยงานการแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบันมากมาย มันทำงานร่วมกันแบบมีความสุข มาได้ขนาดนี้ เราถือว่ามันรวดเร็วมาก ถึงตอนนี้คงไม่ต้องคิดถึงหายหรือตายแล้ว แต่เราต้องมองถึงจิตวิญญาณว่า เขาต้องอยู่อย่างมีความสุข เราไม่ได้รักษามะเร็ง แต่เรารักษาจิตเขา ตรงนี้สำคัญกว่า เราต้องทำจิตของเขาอยู่กับมะเร็งได้ ขณะเดียวกัน เขาจากเราไป เขาก็สามารถยิ้มได้อย่างมีความสุข"

รายนามผู้ร่วมบุญ

⊙ **พระมหา ดร.สุเทพ อกิญจโน**
วัดสมานราษฎร์ อ.เมือง จ.ชลบุรี (วัดไทยมคธพุทธวิปัสสนา พุทธคยา อินเดีย)

⊙ **พระครูวุฒิธรรมโมภาส (จรัส จกกวโร)**
วัดวงษ์ลาภาราม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160

⊙ **พระปภพ (เร่งสมบูรณ์) กตปุญโญ**
ประธานกองทุนยาเพื่อประชาชน วัดพระงาม (พระอารามหลวง) จ.นครปฐม

คุณพยุง เมฆคต คุณนรเศรษฐ์ ปิ่นประดับ คุณสุปราณี ปิ่นประดับ
ด.ช.ทรงภพ ปิ่นประดับ คุณพิกุล เอมรัฐ และครอบครัว คุณสุกัญญา เอมรัฐ
คุณสุมารินทร์ เอมรัฐ คุณชวลิต อภิธนพงศ์ คุณพ่อวิโรจน์-คุณแม่รสริน อรุณศิริ
คุณสันติ อรุณศิริ(เพชรท่าพระจันทร์) คุณแม่วิมล แซ่อุ่ย คุณสำเริง เย็นฉ่ำ
คุณอรรณพ ล่วงพร(ตี๋ตื๋น) คุณณัฐสุทธิ์ นาควิสุทธิ์ คุณสมชาย กลิ่นประทุม
คุณสมชาย นิติพาณิชย์กุลและครอบครัว คุณอาณุภาพ ปัญญาภรณ์ทรัพย์
คุณจุฑามาส วรรณดี คุณสันต์ วรรณดี คุณศรัณย์ หาญประสิทธิ์ธาดา
คุณมานพ หาญประสิทธิ์ธาดา คุณสารินีย์ รัตนเพียร คุณสุภาศุกร์ ผมไผ
คุณปริทรรศน์ จอนงามเนตรและครอบครัว *รวม 12,600 บาท*

****

ดร.จิตตระกูล - คุณปรเมศ เลิศสกุลพาณิช คุณเสาวณีย์ วิริยะเวสม์กุล
คุณปวิชา แลมป์ ดร.อำไพ ชินวัตร คุณเพ็ญโสภา ธีระประดิษฐผล
คุณเพชรินทร์ เทพสุทธินันท์ คุณสมบูรณ์ สอนนวม คุณจิราพร เล็กอุทัย
คุณอุทัย - คุณสิริพร เกลื่อนเมฆ คุณไพฑูรย์ เล็กอุทัย คุณพรพรรณ เล็กอุทัย
คุณรวงทิพย์ - คุณยงศักดิ์ ตันติปิฎก คุณสุมาลี - คุณประสาน พรกิจประสาน
คุณปรีชา - คุณวรรณีย์ เจริญวิสุทธิวงศ์ ดร.ฎายิน กุมภลำ - Mr.Mike Cusick

รวม 7,200 บาท

****

คุณ รัชปภา สัจนวกุล คุณ ณปภัช สัจนวกุล คุณ ณษมา สัจนวกุล
คุณ ณชวัล สัจนวกุล ดญ. ปิวิชญา สัจนวกุล คุณ วรนุช จีรังพิทักษ์กุล
คุณ วิศรา เลขศฤษดิ์ คุณ สุวรรณา สัจจเทพ *รวม 20,000 บาท*

****

คุณ ปนิดา บรรจงสินศิริ คุณจรัญ-คุณสมนิยม บรรจงสินศิริ
คุณธิติ บรรจงสินศิริ คุณจิรดา บรรจงสินศิริ คุณจรูญ บรรจงสินศิริ
คุณกิมเหลียง แซ่อื้อ คุณสุดา บรรจงสินศิริ คุณวีระ บรรจงสินศิริ
คุณนิสา-คุณพิพัฒน์ นพทีปกังวาล คุณเก็จวลี พฤกษาทร คุณกษิรา บิลมาศ
คุณกาญจนา ทุมมานนท์ คุณชุติมา เอี่ยมโชติชวลิต คุณกนกทิพย์ พวงจันทร์
คุณพรจันทร์ เกษจุฬาศรีโรจน์ คุณธนพล-คุณละออ-ด.ช.จิรพัฒน์ เซี่ยงหวอง
คุณไชยวุฒิ เกตุหลิม คุณปริญญา ขำสาธร คุณบุญเรือน ขาวพร
คุณอรชรี ปรีชาชาญ คุณปุญญเอก บุญทรัพย์ คุณสดศรี เนียมเปรม และครอบครัว
คุณศิริวรรรณ ตั้งแสงประทีป คุณกิ่งดาว จรุงจิตตานุสนธิ์
คุณกุลยา ลิ้มรุ่งเรืองรัตน์ คุณโกวิทย์-คุณรสสุคนธ์ ลิ้มรุ่งเรืองรัตน์
คุณวีรวัฒน์ ลิ้มรุ่งเรืองรัตน์ คุณณัฐยา ลิ้มรุ่งเรืองรัตน์ คุณวันดี ยินดียั่งยืน
คุณกรวิกา ลิ้มสุวรรณ ครอบครัวจันทรปานนท์ และครอบครัวบุญยั่งยืน
คุณเรณู-สมบูรณ์ รุจาคม คุณกฤตลักษณ์ ปะสะกวี และครอบครัว
คุณเพ็ญอุ่น แซ่ตั้ง คุณน้อมจิตร สิริวารินทร์ คุณเฉลิมชาติ สิริวารินทร์
คุณภาวิณี บูรภักดิ์ และครอบครัว คุณอัญชัญ อาณาเขตธ์
คุณแม่ปรางศรี บุญกลิ่นขจร และครอบครัว คุณวิชิน เสนศรี และครอบครัว
คุณฤทธี คุณเรวดี ด.ช.ศดิศ มีสัตย์ และครอบครัว คุณสุพัตรา เปรี่ยมวารี
คุณนันทิญา วงษ์มงคล และครอบครัว คุณเบญจวรรณ เกียรติสิน
คุณธัญวรัตน์ กาจสงคราม คุณศิรินันท์ ทับทิมเทศ คุณพัชรา กุ่มเดช
คุณภุมริน ขอบรูป และครอบครัว คุณนิตยา ทางศรีโรจน์กุล
คุณวรรณี สุทธิวัฒนเวช และครอบครัว คุณราตรี ตันสกุลมีโชคชัย
คุณนารินทร์ จันทร์สว่าง คุณชเนตตี ทองชั่ง คุณมยุรี-สรสินธุ์ ฉายสินสอน
ด.ญ.ศิรธีรา รอดเจริญ คุณสุพรรษา ขันธโสภา คุณวัชรี กัลยาลัง
คุณสิริธร ธีระเวทธ์ คุณรุ่งนภา กันพร้อม คุณอาภรณ์ สาลีผล
คุณกิ่งกมล คงทน คุณณรงค์เดช อาษา และครอบครัว คุณเกศรา แซ่โค้ว
คุณสัมพันธ์ ศรีสุริยวงษ์ และครอบครัว คุณทิพากร เทพสุริวงศ์
คุณยชญ์พิชญะ บุญรอดโพธิรักษ์ และครอบครัว คุณชนาภัทร สุขจิตร
คุณวิฑูรย์-คุณเชิด แซ่โค้ว และครอบครัว คุณปุณณภา บุญยะภักดิ์

รวม 14,400 บาท

****

สายการแพทย์แผนไทย

อ.สยันต์	พรหมดี และครอบครัว	
อ.ธนาพล	คงน้อย และครอบครัว	
คุณ วารุณี	เติมศิริกุลชัย(ไภคิน) และครอบครัว	500 บาท
คุณ ชินพงษ์	มีประกอบ	500 บาท
คุณ วิจิตร	จิรวัชราธิกุล	500 บาท
คุณ สมาน-คุณ บุศรา	โรจน์วุฒิกังส์วาล และครอบครัว	500 บาท
คุณ ปิยะพงษ์	จิระพงษ์พันธ์ และครอบครัว	500 บาท
คุณ ภคินี	สุรเบญจพล	500 บาท
คุณ สิปปภาส	กีรติธากุล	500 บาท
คุณ โสภิดารัตน์	พานทอง	500 บาท
คุณ ธนทร	มงคลสุริยเดช	500 บาท
คุณ สุวรรณี	สดาวสนรัตน์	200 บาท
คุณ ประสาท	เพชรแก้ว	200 บาท
คุณ ณิชาภัทร	วัชรสินธุ์	100 บาท
คุณ นารี	ภัทรพานิช	500 บาท
คุณ พรรณี	เพ็งเนตร	500 บาท
คุณ สุรีรัตน์	หลิมไชยกุล	500 บาท
คุณ สมนา	พูนพิพัฒน์	200 บาท
คุณ ดนันท์	สุภัทรานันท์	200 บาท
คุณ อังศนา-คุณสุชาติ	โชติวรรณพร และครอบครัว	500 บาท

อุทิศให้ นายบุ่นติ้น-นาง โท่ ก่อผล

****

คุณรุ่งนภา ปัญญาสิทธิ์ คุณพรทิพย์ เขื่อมชัยตระกูล *รวม 2,000 บาท*

****

คุณ ญนันทพร อาชวรังสรรค์ และครอบครัว นส. ธัญชนก อาชวรังสรรค์

คุณ ระเบียบ ขำทิพย์ และครอบครัว นาย ณัฐพล อาชวรังสรรค์

คุณ พวงทอง ติวะสุระเดช และครอบครัว *รวม 5,600 บาท*

****

คุณธนทร มงคลสุริยะเดช 500 บาท

คุณพ่อสมพูน ปัณฑิตานนท์ 1,000 บาท

ครอบครัว ธีรธัชกุล 540 บาท

คุณจรรยพร ศิริสุขโภคา 1,000 บาท

คุณจริยา สิริบัชาพร 1,000 บาท

คุณสุวิมล - คุณสุนิดา วิโมกข์เจริญสุข 5,000 บาท

คุณชัยวัฒน์ - คุณศิริพรรณ - คุณพลิกา - คุณสิรภพ มีนามพันธ์ 500 บาท

คุณชุติมา อยู่พุ่ม อุทิศให้ คุณชวน อยู่พุ่ม

คุณสมาน-นายไขว้-นางละไม้ จงเกษกรณ์ 1,000 บาท

นิสิตเก่าคณะเภสัชฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นเปิดตึก 5,000 บาท

พ.ต.อ.วสันต์ - คุณวีรวรรณ - ภก.คมสัน ธีรานุรักษ์ และครอบครัว 20,000 บาท

****

ด้วยอำนาจแห่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก
และบารมีธรรมของคุณพระศรีรัตนตรัย
จงดลบันดาลให้ทุกท่านและครอบครัว
ที่ได้ร่วมกันทำกุศลผลบุญเป็นหนังสือนี้
ได้พานพบแต่ความสุข - ความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน
และชีวิตครอบครัว โดยปราศจากซึ่งโรคภัยไข้เจ็บทั้งหลาย
พร้อมอันตรายทั้งปวง จงได้มลายสิ้นไป
ตราบจนอายุขัยได้เห็นธรรม
*นำสู่กระแสแห่งพระนิพพานตลอดกาลนาน เทอญ **

****

พิมพ์ที่ **ธีรานุสรณ์การพิมพ์ TEERANUSORN PRESS**

72/52 หมู่5 ซ.เพชรเกษม48แยก49 ถ.เพชรเกษม48 บางแวก เขตภาษีเจริญ กทม. 10160

72/52 MOO5 SOI PHETKASEM48 YAK49 PHETKASEM48 Rd. PASRICHAROEN BKK. 10160

(02)869-7979 Fax.(02)869-7978 Mobile :- 081-4460341

ขอเชิญร่วมเป็นเจ้าภาพสร้าง

พระนาครัตนโพธิสักกมหาธาตุ
และ
สถาบันญาณสิทธิธรรมโอสถบำบัด

เพื่อการวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก วัดคำประมง จ.สกลนคร

ติดต่อได้ที่ : วัดคำประมง เลขที่ 20 หมู่4 บ.คำประมง ต.สว่าง อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร 47130
Website : www.khampramong.com E-mail : ppp@khampramong.com
Tel - Fax : 0-4277-9276 Mobile : 08-1322-7107 , 08-1601-6960
ธนาคารกรุงไทย สาขา สกลนคร , ชื่อบัญชี : วัดคำประมง , เลขที่บัญชี : 412-0-01996-9